İSKOÇYA SOKAĞI 44 NUMARA

ALEXANDER McCALL SMITH

Çeviren: Çiçek Eriş

ÇÖREKLERİN DAYANILMAZ HAFİFLİĞİ

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

İngiltere'nin en çok okunan yazarları arasında yer alan Alexander McCall Smith **İSKOÇYA SOKAĞI 44 NUMARA** dizisini **ÇÖREKLERİN DAYANILMAZ HAFİFLİĞİ** ile sürdürüyor. Yazar bu kitabıyla dünyadaki en güzel ve büyüleyici şehirlerden biri olan Edinburgh'da yaşamanın kendine has romantizmini gözler önüne seriyor.

Pek çok olaydan oluşan bir kurgu içinde karakterler sahneye bir girip bir çıkıyor, bazı meseleler çözülmeden kalıyor, tuhaf olaylar meydana geliyor. Kısacası dümdüz bir çizgide ilerlemeyen gerçek hayat, aslına çok uygun bir şekilde anlatılıyor.

Derin ahlaki meseleleri, sevgiyi, tutkuyu ve dostluğu irdelerken, şehir hayatını ve insani zayıflıkları da neşeli ve çekici bir tavırla betimleyen Alexander McCall Smith neredeyse tamamen yok olmuş eski bir edebî tür olan tefrika romanı bu diziyle tekrar canlandırıyor.

9 786053 606178

KDV dahil fiyatı
22 TL

KAKTUSUN

BELONGS TO
KACTUS TEAM

Genel Yayın: 2551

ALEXANDER McCALL SMITH
ÇÖREKLERİN DAYANILMAZ HAFİFLİĞİ

ÖZGÜN ADI
THE UNBEAREBLE LIGHTNESS OF SCONES

ÇEVİREN
ÇİÇEK ERİŞ

© 2008 ALEXANDER MCCALL SMITH
© AKÇALI TELİF HAKLARI AJANSI
© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2011
Sertifika No: 11213

EDİTÖR
ALİ ALKAN İNAL

GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM

DÜZELTİ
NEBİYE ÇAVUŞ

GRAFİK TASARIM UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

1. BASIM: TEMMUZ 2012, İSTANBUL

ISBN 978-605-360-617-8

BASKI
KİTAP MATBAACILIK SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
DAVUTPAŞA CADDESİ NO: 123 KAT: 1
TOPKAPI İSTANBUL
(0212) 482 99 10
Sertifika No: 16053

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İSTİKLAL CADDESİ, MEŞELİK SOKAK NO: 2/4 BEYOĞLU 34433 İSTANBUL
Tel. (0212) 252 39 91
Fax. (0212) 252 39 95
www.iskultur.com.tr

Roman

çöreklerin dayanılmaz hafifliği

ALEXANDER McCALL SMITH

Çeviren Çiçek Eriş

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

BELONGS TO
KACTUS TEAM

Bu kitap Jan Rutherford ve Lesley Winton için.

BELONGS TO Kaktüs TEAM

BELONGS TO
KACTUS TEAM

Önsöz

Yıllar boyunca dünyadaki en güzel ve büyüleyici şehirlerden biri olan Edinburgh'da yaşamanın kendine has romantizmini yakalamaya çalıştım. Günlük bir gazete için roman yazmam teklif edildiğinde elime bu fırsat geçmiş oldu, ben de heyecanla teklifi kabul ettim. Sonuçta *The Scotsman*'da tefrika edilen kısa bölümlerden meydana gelmiş, İskoçya Sokağı 44 Numara ortaya çıktı ve bunlar kitaplaştırıldı. Bu kitap ile önceki dört cilt, yirminci yüzyılda neredeyse tamamen yok olmuş eski bir edebi tür olan tefrika romanın tekrar canlanışını temsil ediyor.

Tefrika romanları çok akla yatkın buluyorum. Öykünün pek çok olay örgüsü oluyor, karakterler sahneye bir girip bir çıkıyor, bazı meseleler çözülmeden kalıyor, tuhaf olaylar meydana geliyor. Kısacası tefrika roman dümdüz bir çizgide ilerlemeyen gerçek hayatın betimlenmesine çok uygun. Fakat gerçek hayat ve gerçekte var olan yerler göz önünde bulundurulsa dahi bu hayal ürünlerinin de işin içine girmesine engel teşkil etmiyor. Modern bir Jacobite vârisin gelişi

BELONGS TO Kaktüs TEAM

oldukça fantastik, fakat bu konunun güvenilirliğinden şüphe edenler varsa söyleyeyim, Edinburgh'da hâlâ Jacobite'lar var ve çok uzun zaman önce kaybedilmiş bir davanın peşinden koşuyorlar. Bu da İskoçya'yı kurgu açısından böylesine bereketli bir yer yapan şeylerden biri: İskoçya hâlâ romantik bir ülke ve bazılarının aşırıya kaçan yönetim çabalarına rağmen hâlâ eğlenceli.

Ve son olarak bu kitap tamamen gerçek... ya da neredeyse tamamen. Edinburgh'da gerçekten bir İskoçya Sokağı var, her ne kadar evler 44 numaraya ulaşmasa da. Bertie gerçekte var. Onu ve annesini pek çok kez gördüm, tıpkı Cyril ve Angus Lordie gibi. Diğerleri de Edinburgh'un tarihi bölgesindeki sokaklarda dolaşıldığında görülebilir.

Bunların hepsi oldu ve muhtemelen olmaya devam ediyor.

Alexander McCall Smith

BELONGS TO Kaktüs Team

1. Aşk, Evlilik ve Öteki Sürprizler

Düğün o yüksek ve heybetli kayanın, Edinburgh Kalesi'nin altında, King's Stables Yolu'ndan ulaşılabilen sessiz bir kilisede yapıldı. Matthew ile Elspeth Harmony rutini bozarak oraya beraber gitmişlerdi, olağan durumda önce damat gelir, onu gelin takip ederdi, tabii ailenin endişeli üyelerinin kaçamak bakışlarla saatlerine bakıp meraklanmasına yetecek kadar özenle ayarlanmış bir gecikmenin ardından.

Gelenekler bozulmak içindir demişti Matthew. Arkadaşlarıyla bir bekârlığa veda partisi düzenlemeyi net bir şekilde reddetmişti, ama yine de Elspeth için düzenlenen partiye katılmak istediğini de belirtmekten geri kalmamıştı.

"Bekârlığa veda partileri korkunç oluyor," dedi. "Herkes içkinin ölçüsünü kaçırıyor ve damada bin bir çeşit işkence çektiriliyor. Damadı kanalın kenarında pantolonu olmadan bırakıveriyorlar filan. Daha önce görmüştüm."

"Her zaman böyle olmuyor," dedi Elspeth. "Ama sana kalmış Matthew."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Kendisini sadece erkeklere özgü, taşkın bir partiden keyif almayan biri olarak betimlemesi hoşuna gitmişti. Fakat bu Matthew'un kendi bekârlığa veda partisine gelmesi için bir sebep olamazdı. Bruntsfield'daki Howie's Restaurant'ta akşam yemeği yenecekti, bazı genç kadın gruplarının tercih ettiği içkili âlemlerin aksine oldukça ölçülü sayılırdı.

Yeni erkekler istedikleri kadar yeni olsunlar, netice de erkektiler ve biyoloji onları bu role hapsediyordu. "Kusura bakma Matthew," dedi. "Bunun hiç de iyi bir fikir olduğunu sanmıyorum. Kadınlara özel bir bekârlığa veda partisi, adından da anlaşılabileceği gibi sadece kadınlara özeldir. Orada bir erkek olursa her şey değişir. İlk başta sohbetler farklı olur."

Matthew böyle ortamlarda kadınların ne hakkında konuştuğunu merak etti. "Ne gibi farklı olur?" Meraklı görünmek istemiyordu.

"Farklı işte," dedi Elspeth havai bir tavırla. Ona merakla baktı. "Erkeklerle kadınların farklı konulardan konuştuklarının farkındasın, değil mi Matthew? Bunu biliyorsun, değil mi?"

Matthew erkek arkadaşlarıyla yaptığı konuşmaları düşündü. "O kadar fark var mı bilmiyorum," dedi. "Erkek ve kız arkadaşlarımla aynı şeyleri konuşuyorum. Bir ayrım gözetmiyorum."

"Kusura bakma," dedi Elspeth. "Ama orada bir erkeğin olması ortamı bozar. Neden olduğunu söyleyemem, ama durum böyle."

BELONGS TO KAATUS TEAM

Bunun üstüne konuyu kapadılar, Elspeth de zamanı gelince en yakın yedi kız arkadaşıyla bekârlığa veda partisinin keyfini çıkardı. Bu sırada Matthew da tek başına Cumberland Bar'a gitti. Köpeği Cyril'le tek başına oturan Angus Lordie'yle karşılaştı.

"Sanırım bu da benim için bir tür bekârlığa veda partisi," dedi Matthew Angus'a.

Masanın altında duran ve uzun zamandır Matthew'un bileğini ısırma dürtüsüyle savaşmakta olan Cyril bir anda öne uzandı, ama ısırmaktan çok yaladı.

"İşte, gördün mü?" dedi Angus. "Bir köpek seni yaladığında bu bir tür takdis yerine geçer. Cyril anlıyor. Bu onun seni kaybettiği için üzüldüğünü söyleme şekli."

"Ama beni kaybetmeyecek ki," diye karşı çıktı Matthew. "Birisi evlendiğinde ortadan tamamen kaybolmaz ki."

Angus Matthew'a hafifçe çapaklanmış gözleriyle baktı. "Öyle mi? Bence seni bu olaydan sonra çok fazla göremeyeceğiz."

"Bakalım," dedi Matthew. Bira bardağını dudaklarına götürürken Angus'a baktı. Kendisinden çok daha yaşlıydı ve evlenmemişti, bu da ya derinde yatan bir sebebin olduğu –ilgi duymadığı– ya da bağlılıklardan başarılı bir şekilde kaçınabildiği anlamına geliyordu. Hangisiydi acaba?

"Peki ya sen Angus?" diye sordu. "Sen hiç birisiyle... yolunu birleştirmeyi düşündün mü?"

BELONGS TO Kasutus TEAM

Angus gülümsedi. "Kimse benimle olmak istemez, ne yazık ki. Bana bundan daha fazla keyif verecek bir şey yok sanırım, fakat ben de hayatımı bir türlü düzenleyemedim."

"Ayrıca Cyril'e bakabilecek birisini bulmak gerek," dedi Matthew. "Bu iş pek kolay olmayacaktır."

Angus alınganlıkla bakınca yaptığı densizliği fark etti.

"Cyril ufak bir problem teşkil ediyor," dedi Angus. "Köpek olmak zor. Pek çok kadın köpeklere burun kıvırıyor. Özellikle de Cyril gibi bir köpek söz konusu olduğunda. Hem serseri, hem de çözümlenemeyen bazı kişisel temizlik meseleleri var, biliyorsun. Ama insanlar keşke bunun ötesini de görebilse."

Matthew başıyla onayladı. Angus herhangi bir kadın için oldukça zor bir görevdi ve bu denkleme Cyril'i de katmak yükün artmasına sebep oluyordu. "Domenica'ya ne demeli?" diye sordu bir anda. "Onunla iyi bir çift olacağınızı düşünmüşümdür hep."

Angus efkârlı efkârlı tavana baktı. "Bunu ben de düşündüm," dedi. "Ama bunun olma ihtimali çok yüksek değil. Cyril'e tahammül edemez ve ben de bunca yıldan sonra ondan vazgeçemem. Kalbi kırılır."

"Ona alışacaktır," dedi Matthew. "Köpekler sonsuza kadar yaşamıyor zaten."

Angus başını salladı. "Olacağı yok," dedi. "Benden ve benim problemlerimden bahsetmeyelim artık. Düğün nasıl olacak? Sizi Charlie Robertson evlendirecekmiş galiba. Canongate Kilisesi'ndeyken onu gör-

BELONGS TO Kastus TEAM

müştüm. Düğünlerde çok güzel konuşmalar yapıyor. Kraliçe, Holyrood Sarayı'nda kaldığı zamanlarda onun vaazlarını dinlemeye bayılırmış. Farklı Canterbury başpiskoposlarından bir sürü hırıltılı vaaz dinledikten sonra Charlie gibi birisinden mantıksız olmayan, güzel bir vaaz duymak ferahlatıcı olmuştur. İskoçya Kilisesi söz konusuyken neler olacağını tahmin edebiliyorsun, fakat söylemem gerekir ki..."

"Bazı değişiklikler yapacağız," diye araya girdi Matthew. "Kilise kürsüsüne beraber yürüyeceğiz. Ayrıca Halil Cibran'dan bir okuma yapılacak. *Ermiş*'ten. İçinde aşk ve bağlılığa dair bir bölüm var."

Angus elinde olmadan inlemeye başlamıştı ki kendisini tuttu. "Kusura bakma," dedi. "Evet. Halil Cibran. Anlıyorum. Peki ya balayı?"

Matthew öne eğilip fısıldadı. "Daha Elspeth'e söylemedim. Sürpriz olacak. Avustralya'ya gidiyoruz."

Angus bardağına baktı. Açıklanamaz bir sebeple kötü bir hisse kapıldı, sanki kötü niyetli bir melek başlarının üstünden geçmiş ve tıpkı kuvvetli patlayıcılarla dolu, hantal bombardıman uçaklarındakilerin aşağıdaki bir hedefi gözüne kestirmesi gibi kısa bir an onlara bakmıştı... Âşıklar arasında popüler olan sakin bir sokağa, kendi işleriyle ilgilenen masumlara, dönemeçli bir yolda kamyonetini süren bir çiftçiye bakar gibi; kötü niyetli bir meleğin karşı koyamayacağı şeylerdi bunlar.

BELONGS TO Kasmus TEAM

2. Düğün Yolunun Başında

Kilisedeki üç yüz davetli –ve her tür törene katılan St. Cuthbert Kilisesi'nin bir avuç düzenli üyesi– seremoninin başlamasını bekliyordu. Matthew Elspeth'e istediği kadar arkadaşını davet edebileceğini söylemişti. Düğün giderlerini babası karşılıyordu ve bir sınır koymamıştı; Matthew ise kendi listesinin utanç verici derecede kısa olma riski taşıdığını düşünüyordu. Okuldan birkaç eski arkadaşı, babası ile yeni eşi, birkaç uzak kuzen, Angus Lordie, Domenica Macdonald, Big Lou, James Holloway... Aşağı yukarı hepsi bu kadardı.

Matthew'un eski kız arkadaşı ve yarı zamanlı çalışanı Pat de davet edilmiş ve daveti kabul etmişti. Kendisine olan ilgiyi gölgede bırakan öteki kadına kötü niyet beslememesi Matthew'u rahatlatmıştı, ayrıca Elspeth de doğası gereği kıskanç değildi. Matthew Pat'e dair hislerinin eskiden ciddi olduğunu, fakat bu ciddiyetin bir hata, kendi deyimiyle yanlış yönlendirilmiş bir ciddiyet olduğunu söyleyerek ona güvence vermişti. "O daha çok bir kız kardeş gibiydi," dedi.

"Neden böyle oldu bilmiyorum..." Cümlenin gerisini getirmemişti ve bu konu da tekrar açılmadı. Cinsellikten bahsederken pek çok erkek, "Neden böyle oldu bilmiyorum..." diyebiliyor diye düşünmüştü Elspeth, hatta hepsi böyleydi.

Elspeth adres rehberindeki herkesi, hatta rehberde olmayanları da davet etmişti. Steiner Okulu'ndan iş arkadaşları oradaydı. Elspeth'in okuldan uzaklaştırılma kararı, Olive'in kulağını çimdiklemesine dair küçük kızın anlattığı hikâyenin en hafif tabirle çarpıtılmış ve büyük ihtimalle uydurma olduğuna dair diğer çocukların –en başta Tofu'nun– sunduğu kanıtlarla resmi olarak geri çekilmişti. Ancak adı temize çıktığı sırada o çoktan istifa etmiş, nişanlanmış ve öğretmenliğe geri dönmemeye karar vermişti.

Elspeth'in eski iş arkadaşlarının yanı sıra bütün öğrencilerine de bir davetiye gönderilmişti. Onları kiliseye bir grup halinde sokan ve sol tarafta ayrılmış sıralarına yönlendiren yeni öğretmenlerinin gözetiminde düğüne katılıyorlardı. Merlin, Pansy, Lakshmi, Tofu, Hiawatha ile diğerleri, düzgünce taranmış saçları ve yere tam olarak değmediği için sallanıp duran ayaklarıyla olayın görkemi ve çok sevgili Bayan Harmony'lerinin yaşamak üzere olduğu şeyin önemi karşısında etraflarına huşuyla bakarken birbirleriyle fısıldayarak konuşuyorlardı.

"Birkaç hafta içinde bebeği olur herhalde," dedi Olive bilmiş bilmiş. "Umarım kız olur. Erkek olursa korkunç olur."

BELONGS TO Kasmus TEAM

Tofu öndeki sıradan arkaya dönüp küçümseyerek gülümsedi. "Bebeğin doğması zaman alır," dedi ve "aptal," diye ekledi.

"Sen ne bilirsin ki?" diye tısladı Olive. "Ayrıca seninle hiçbir kız evlenmez. Yüz yıl geçse bile."

"Yani seninle kimse evlenmez diyorsun," diye karşılık verdi Tofu. "Sana bir bakınca mideleri bulanır çünkü."

"Ben Bertie'yle evleneceğim," dedi Olive kendini beğenmiş bir tavırla. "Çoktan teklif etti. Yirmi yaşına gelince evleneceğiz. Her şey ayarlandı."

Olive'in biraz ötesinde oturan Bertie bunu duyunca donakaldı. "Hayır Olive, ben böyle bir şey söylemedim," diye karşı çıktı. "Söylemedim!"

Olive ona öfkeyle baktı. "Söyledin," dedi. "Söz verdin! Verdiğin sözlerden bu kadar çabuk cayabileceğini sanma." Bertie'nin sözünden ne kadar hızla caydığını gösterebilmek için parmaklarını şıklattı ve ona bakarak ekledi, "Özellikle de bir kilisede. Tanrı senden nefret edecek Bertie!"

Konuşmaları bir Bach prelüdü çalmaya başlayan orgcu tarafından kesildi. Toplananlar onların varlığından haberdar olmasa da Matthew ve Elspeth çoktan gelmiş ve Charlie Robertson ile kilisenin arkasındaki, duvarlarında savaşta ölmüş olanların isimlerinin yazıldığı –rütbe farkı olmayan, ölümde birbirlerine eşit erkeklerdi– kurşun plakalar bulunan küçük şapelde oturuyorlardı. Hafifçe rahatsız olan Matthew isim listesine bakıp, benim yaşımdaydılar, hatta daha genç-

BELONGS TO Kasmus TEAM

tiler diye düşündü. Bazısı ancak on yedi ya da on sekiz yaşındaydı ve Fransa'da veya benzer bir yerde, o patlamalar ve ıslık çalan metal parçalarının olduğu manzaranın içinde sadece bir iki hafta, hatta kimi zaman birkaç gün kalmışlardı. Onların hiç şansı olmadı, oysa ben onların hayatlarını ve yaptıkları fedakârlıkları okuyarak, kolay bir hayat sürüp bu noktaya geldim.

Sanki Charlie Robertson Matthew'un düşüncelerini okumuştu. "Ne kadar şanslıyız, öyle değil mi?" dedi. "Bu dönemde doğmuşuz."

Matthew Elspeth'e baktı. Elini tuttu.

"Daha neşeli bir şeyden bahsedecek olursak," dedi Charlie, "Agatha Christie'nin bu şapelde evlendiğini biliyor muydunuz?"

Matthew şaşırmıştı. "Onun sessiz sakin bir İngiliz kasabasında evlenmiş olduğunu düşünmüştüm hep," dedi. "Hani şu suç oranlarının inanılmaz derecede yüksek olduğu yerlerden birinde."

Charlie güldü. "Ne demeye çalıştığını anlıyorum, ama hayır, o burada, Edinburgh'da evlendi. Arkeolog kocasıyla. Bir arkeologdan ideal koca olacağını söylemişti, kadın yaşlandıkça adam onunla daha fazla ilgilenecekti çünkü."

Matthew gülümsedi. Agatha Christie'nin genç olduğunu hayal etmek zordu; bazı insanlar eskiden nasıl olduklarıyla değil, daha sonra nasıl göründükleriyle hatırlanıyorlardı; isimlerle ilgili bir şey olsa gerek diye düşündü Matthew. Agatha genç bir insanın ismi değildi. "İyi de o kaçmamış mıydı?"

BELONGS TO Kastus TEAM

"O daha önceydi," dedi Elspeth, Agatha Christie'yle ilgili bir şeyler bildiği ortadaydı. "Son derece yakışıklı ilk kocası başka birine âşık oldu. Bu yüzden Agatha Christie ortadan kayboldu ve en sonunda Harrogate'te bir otelde kaldığı ortaya çıktı."

Charlie Robertson saatine baktı. "Eh," dedi, "artık başlasak iyi olur diye düşünüyorum. Hazır mısınız?"

Matthew ayağa kalktı. Sohbetleri her ne kadar masumane olsa da düşünmesine sebep olmuştu. Evlenmekle belaya davetiye çıkarıyordu. Elspeth'i hayatına alırsa dünyanın kendisini incitme olasılığı ikiye katlanıyordu. Elsepth onu terk edebilirdi, Agatha Christie gibi kaçabilirdi. Kişinin bir başkasını hayatına kabul etmesiyle sorun haline gelebilecek pek çok şey vardı, hem sonra çocuklar ve onlarla birlikte gelen endişeler ve telaşlar da olacaktı. Evlenmemek için çok fazla sebep var diye düşündü.

Duvağını düzeltmekle uğraşan Elspeth'e baktı. Seni incitmek istemiyorum diye geçirdi aklından, bu istediğim en son şey. Ama bu işi sonuna kadar götürmeli miyim gerçekten? Bu akıllıca bir şey mi?

BELONGS TO Kantuz TEAM

3. Düğün Sersemliği ve Biraz Şüphe

Ancak bir anda çanların sesi duyuldu ve Matthew kendisini kilisenin dışında, koluna girmiş olan Elspeth'le birlikte buldu. Kilisenin bahçesinde tanımadığı insanlar vardı, fakat ona bakıp gülümsüyorlardı. Davetli kadınların birinde tek kullanımlık fotoğraf makinelerinden vardı, kaldırıp fotoğraflarını çekmeye başlamıştı. Matthew kamerayı görünce hiç düşünmeden gülümsedi, ancak sersemlemişti. Arkasına bakmakta olan Elspeth'e döndü; ön kapıdan çocuklar koşarak çıkmış, ilgisini çekmek için itişip kakışıyorlardı. Elspeth eğilip aralarından birinin alnına bir öpücük kondurdu; küçük çocuğun tuhaf görünüşlü, gökkuşağı renklerinde bir paltosu vardı. Sandaletlerini görünce tekrar gülümsedi, insanın fark ettiği o minik detaylardan biriydi işte. Elspeth'le gurur duyuyordu. Gururluydu.

Başka davetliler de ortaya çıkmıştı artık. Yolun ucundaki Caledonian Hotel'in devasa cüssesi yüzünden kiliseye ulaşamayan öğleden sonra güneşi artık Edinburgh Kalesi'ne ulaşmış, kilisenin duvarlarına altın renkleriyle dokunuyordu; gökyüzü de o kadar boştu ki... Sadece

maviydi. Arkalarında bir yerden, Princes Parkı'nın içinden bir tren geçti, bir tıkırtının ardından güvercinler havalandı. Çocuklar Elspeth'in etrafını sardı; Matthew kendisini babası Gordon'un yanında buldu, o da İskoç eteği giyiyordu. Bu bizi birleştiriyor diye düşündü, babayı ve oğlu; ortak giysiler, aynı ekose... Sonra uzanıp babasının elini sıktı, yarı sarılmaya dönen hareket tekrar el sıkışma halini aldı.

"Eee," dedi Gordon, "hepsi bu kadar öyleyse. Başardın Matt. Aferin oğlum."

Matthew babasına baktı. Son derece basmakalıp olan bu baba sözleri kulağa o kadar doğru geliyordu ki, ne söylediğini tam olarak hatırlayamasa da kilisede ağzından çıkan sözler gibi çoktan belirlenmiş gibiydiler. Büyük ihtimalle kendisinden beklenenlerin hepsini yerine getirmişti, çünkü Charlie bütün tören boyunca gülümsemiş ve onu düzeltmemişti. Babası başka ne söyleyebilirdi ki? Matthew'un en sonunda nihai bir karar vermesinin onu rahatlattığını mı? Şimdiye kadar ona kurduğu işlerin hiçbirinde doğru bir adım atamamış olmasına rağmen en azından evliliğini doğru sürdürebileceğini umduğunu mu? Gerçi galeri başarısızlığa uğramamıştı ve babasının bunu bilip bilmediğini merak ediyordu. Ama şu an bunun zamanı değildi.

Gordon öne eğilip oğlunun kulağına fısıldadı. "Siz birlikte yürürken yüzündeki ifadeyi görünce sandım ki... tereddüde düştün! O kadar endişelendim ki!"

Matthew'un yüzündeki gülümseme solmadı bile. "Ben mi? Tereddüt mü?"

BELONGS TO Kaktüs TEAM

"Öyle değilmiş belli ki," dedi Gordon. Süslü şapkalarla etrafını sarmış, onunla fotoğraf çektiren kadınların arasındaki Elspeth'e baktı. "Kilmacolm'daki tanıdıklar vardı ya... Kadın son anda iptal ettiği için herkes otele geri dönmek zorunda kalmıştı. Largs'ta oldu bu olay. Sonra kadın tekrar fikrini değiştirdi ve iki hafta sonra evlendirme dairesinde sessizce evlendiler. Sen daha çok küçüktün."

Matthew hikâyeyi dinliyordu, fakat aklı babasının yürürken yüzündeki ifadeyle ilgili söylediği şeye takılmıştı. Bu kadar bariz miydi? Eğer öyleyse başkasının fark edip etmediğini merak etti. Tabii kimse damada bakmıyordu; bütün gözler her düğünde olduğu gibi gelinin üstünde oluyordu.

Ama babası haklıydı. Charlie Robertson'ın arkasında yürürken evlenirse ortaya çıkacak sonuçları düşünüyordu. Son anda evlenmekten vazgeçmek son derece büyük bir kalpsizlikti, fakat tam yeminler edilmeden önce yapılmışlığı vardı. Ayrıca böyle bir kararın alınmasının doğru sayılacağı durumlar da olmuş olmalıydı. Bencillikten, korkaklıktan değil de öteki kişinin evliliğe yüreğini gerçekten vermemiş birisiyle evlenmesini engellemeyi amaçlamış bir karar.

Ancak kendisi böyle bir şey yapmamış ve tören olması gerektiği gibi sürmüştü. Şimdiyse tek düşünebildiği evlenmiş olduğuydu. Eline baktı ve parmağındaki yüzüğü çevirdi. Ne kadar garipti, yetişkin hissettiriyordu.

BELONGS TO Kasmus TEAM

Elspeth'e baktı. Şapkalı kadınlardan ve çocuklardan uzaklaşmış, kahverengi şapkalı, büyük güneş gözlükleri olan yaşlıca bir adamla konuşuyordu. Bu daha önce bahsettiği, seramik üstüne kitaplar yazan, otuz yıllık arkadaşıyla Portekiz'e taşınan yarı Norveçli amcası Harald diye düşündü. Tekneleri kayalara sürüklenince arkadaşı boğulmuştu. Harald tek başına Portekiz'de kalmıştı; ne kadar çok insan sessiz bir ümitsizlikle dolu hayatlar sürdürüyor diye düşündü; tek bir şey veya tek bir kişiyle kurtulmayı umuyoruz; bu yegâne şeyin sonsuza dek süreceğine kendimizi inandırıyoruz.

Harald Elspeth'e bir şey söylerken koluna dokundu. Matthew ne söylediğini duyabiliyordu. "Düğünleri çok seviyorum," dedi. "Her zaman sevdim."

Kısa bir süre önce sadece seyredebilmem mümkündü diye düşündü Matthew. Artık çok geç.

Onları kutlamanın yapılacağı yere götürecek araba köşeyi döndü, kilisenin önüne doğru geliyordu. Şık bir siyah üniforma ile siperli bir şapka giyen şoför kapılardan birini açtı ve yanında dikilmeye başladı. Matthew Elsepth'in bakışlarını yakaladı, kadın başıyla onayladı. Harald amcanın kulağına bir şeyler fısıldadıktan sonra Matthew'un yanına geldi. Arabaya bindiler.

King's Stables Yolu'na dönerlerken şoför onlara dönüp, "Benim için çok yoğun bir gün oldu," dedi. "Sabah ilk iş olarak havaalanından bir çift aldım, sonra da pubdan tanıdığım bir arkadaşı."

"O da mı evlendi?" diye sordu Matthew.

"Evet," dedi şoför. "Korkunç bir hata."

BELONGS TO Kasmus TEAM

Arabanın arkasında sessizlik oldu.

Matthew gülümsedi. “Evlenmek mi hata, yoksa arkadaşının seçimi mi hatalı?”

“İkisi de,” dedi şoför.

Elspeth güldü. “Çok komik.”

“Hayır, ben ciddiyim,” dedi şoför.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

4. Doğu Lothian Sorusuna Cevaplar

Kutlama Moray Meydanı Parkı'nda kurulan iki geniş tentenin altında yapıldı. Gordon, Janice'le yaptığı evlilikten sonra, ilk başta kabul etmesi zor olan oğlunun düğününe de sonunda boyun eğmiş, ayrıca Gullane'a taşınmıştı. Aslında bu isim kelimenin Galce etimolojisi yüzünden "Gillan" okunuyordu. Erken dönem Hristiyan Avrupası'nın halklarını dine aykırı görüşler nasıl böldüyse, bu mesele de Doğu İskoçya'da yaşayanları bir o kadar çok çatışan gruba bölüyordu. O eski çatışmalar nasıl kan dökülmesine sebep olduysa, Gullane'ın (daha önce söylendiği gibi "Gillan" okunuyordu) doğru telaffuzu yüzünden de kan dökülmüştü. 1973 yılının sonlarına doğru, komşu kasaba olan Kuzey Berwick'ten geçmekte olan bir sürücü arabasından inip Gullane'a nasıl gidileceğini sormuş, ismi "u" harfi yerine "i" harfiyle telaffuz etmişti ve bir kavga çıkmıştı. Sorunun sorulduğu kişi cevap olarak sürücünün suratına bir yumruk indirmiş, burnunu ve sağ elmacık kemiğini kırmıştı. Bunun üstüne sürücü saldırgana arabasının bagajından çıkardığı bir golf sopasıyla vurmuştu.

BELONGS TO Kastus TEAM

Bu nahoş olay iki tarafın Haddington Mahkemesi'ne çıkmasına sebep olmuştu ve iki kişi de asayişi bozmaktan suçlu bulunmuştu. Dava sırasında bilge bir adam olan yargıç *casus belli*ye yorum yaparken, yer isimleri hakkında tartışmaların kaçınılmaz olduğunu, ancak bunun hiçbir zaman fiziksel şiddete varmaması gerektiğini söylemişti. Ölçüsüz davranışlardan bahsederken bir yargıcın böyle bir söz söylemesi son derece normaldi, ama yargıç bundan da öteye gitmişti.

"Gullane ismi," demişti, "hepimizin bildiği gibi belirsizlikle örtülü bir isim, ayrıca bu talihsiz olayın da bize tekrar hatırlattığı gibi tartışmalara da konu oldu. İsim Galce, küçük fiyort anlamına gelen *gollan* kelimesinden geliyor ya da muhtemelen yamaç anlamına gelen bir başka Galce kelimeden. Eğer *gollan* kelimesinden türediyse, o zaman bir görüşe göre "u" veya "i" değil o harfiyle telaffuz edilmesi gerekir. Ancak bence, eğer isim gerçekten *gollan* kelimesinden geliyorsa, popüler kullanım açıklık kazanması açısından yer ismini coğrafi özelliği betimleyen kelimeden (küçük fiyorttan) farklılaştırmıştır ve bu farklılık kelimenin doğal olarak 'gull' değil, 'gill' okunmasını gerektirir, çünkü ikincisi daha kolay telaffuz edilmektedir. Doğru telaffuzun 'Gullan' değil, 'Gillan' olduğundan hiçbir zaman şüphe duymadım. Bunun pek çok sebebi var ve birini demin söyledim, ancak gerçekten ikna edici bir sebep de Lord Lyon, Mühür Kâtibi ve Victoria Kraliyet Şövalyesi, Learny'li Sir Thomas Innes'in bu ismi bu

şekilde telaffuz etmesidir. Eğer İskoçya'da isimler hakkında daha büyük bir otorite varsa öne çıksın." Kimse çıkmamıştı.

Bir İskoç mahkemesi konu hakkında ilk kez karara varıyordu. Elbette bazıları yargıcın sözlerinin *obiter** olduğunu söylemiş, bu yüzden bağlayıcı olmayacağını savunmuştu, ancak bazıları daha üstün bir otoritenin yokluğunda Haddington Mahkemesi'nde söylenenlerin bağlayıcı olduğunu kabul etmek gerektiğini savunuyordu. Sulh Mahkemesi'nin konu hakkında karara varabileceğini –ve bunun son derece yararlı olacağını– söylüyorlardı, fakat o zamana kadar ismi "u" harfiyle okuyanların hatalı olduklarını kabul etme inceliğini göstermeleri gerektiği konusunda ısrarlıydılar.

Matthew'un babası Gullane'a taşındığında, kişinin kasabanın ismini nasıl telaffuz ettiğinin, o kişinin ekonomik ve sosyal fay hattının hangi tarafında yaşadığına göre değiştiğini fark etmişti. Tepedeki büyük evlerde, Edinburgh'lu yeni burjuvaların tercih ettiği gösterişli villalarda oturanlar Gillan'dan başka şey demiyorlardı, fakat anacaddenin öteki tarafında oturanlar ismi böyle telaffuz edeceklerine boğulmayı tercih ederdi.

Gordon bu meselenin son derece önemsiz olduğunu düşünüyordu. Böyle ufak işlere ve insanların toplumun şu veya bu kesimine dahil olduğunu belli etmesi için konulmuş sözlü işaretlere harcayacak vakti yoktu. Kişi ha peçete demiş, ha servis peçetesi, ne fark ederdi?

---

* Lat. - Obiter dictum. Yargıcın kendi kanaati, gayriresmi beyan ettiği fikir. (ç.n.)

BELONGS TO Kasmus TEAM

Bunun hiçbir önemi yoktu, hem de hiç, ancak doğru kelime tabii ki peçeteydi. Fakat herkes servis peçetesi derken neden bahsedildiğini biliyordu, doğru olan kelimeyi söylemektense önemli olan buydu.

Gordon ile Janice zamanlarının büyük kısmını Gullane'daki evlerinde geçirmelerine rağmen Moray Meydanı'nda da bir daire tuttular. Akşam bir planları varsa ve Doğu Lothian'a kadar araba kullanmak yorucu olacaksa burada kalıyorlardı.

Bu daire Dean Vadisi üstünden Forth Halici ile Fife tepelerini görüyordu, emsalsiz bir manzarası vardı ya da bir benzetme yapılacak olursa, Venedik'teki Büyük Kanal veya Manhattan'da Beşinci Cadde'de oturma şansına erişmiş insanların zevkini çıkardığı manzaralarla karşılaştırılabilirdi.

Gordon, Janice'in şehrin klasik tarihi bölgesinde yaşamanın estetik zevkini ne kadar çıkarabildiğinden emin olamıyordu; zamanını güzelliği takdir ederek geçiren birisi değildi ve daireyi satın almadan önce inceledikleri sırada Gordon'un süslü pervazlar hakkında yaptığı yorumu kayıtsız bir ifadeyle dinlemişti. Daha çok mutfakla ve tatmin edici bir standarda ulaşması için yapılması gerekenlerle ilgilenmişti.

"Her şey gitmeli," demişti. "Her şeyi atmamız ve sıfırdan başlamamız gerek."

"Her şey mi?" Gordon şaşırmıştı. Son derece güzel görünen, eski bir Belfast lavabosunu fark etmemiş miydi?* Duvara yarı yarıya gömülmüş et dolabının kıy-

* Klasik kare şekilli ve derin seramik lavabolar. (ç.n.)

metini bilmiyor muydu? Fakat Janice son derece kararlıydı ve zamanı gelince ustalar gelip her şeyi söktüler.

"Çok yazık," dedi adamlardan biri. "Bunlar çok iyi malzemeler. Lavabo hem eski hem de çok güzel."

Gordon utançla başını çevirdi. Kendimden aşağıda birisiyle evlendim diye düşündü bir anda. Tuhaf bir düşünceydi. Artık insanların düşündüklerini asla itiraf etmedikleri türden bir düşünce. Yine de insanların sosyal açıdan değil, zekâ veya duyarlılık açısından kendilerinden daha düşük insanlarla evlendikleri durumlar olmuştu. Böyle evliliklerin olduğunu inkâr etmek mümkün değildi.

Ve bu can sıkıcı görüş, Janice gelecek doğum günüyle ilgili istediği hediyeye dair küçük bir ipucu verirken iyice pekişti. Doğru mu duymuştu? Janice gerçekten, "Hani şu insanların kumsalda dans ettikleri resim gibi bir şey hoş olur. Hangisinden bahsettiğimi anladın değil mi?" mi demişti?*

* İskoç ressam Jack Vettriano'nun 2005 yılında 740.000 sterline satılan *The Singing Butler* isimli resmine gönderme yapılıyor. (ç.n.)

BELONGS TO Kadife TEAM

5. Neredeyse Mükemmel Bir Yaz Gecesi

Elspeth Harmony'nin annesiyle babası ölmüştü, bu yüzden Gordon'un kanepelere kadar düğünle ilgili her şeyi karşılama önerisine karşı çıkacak kimse yoktu. Gelinin annesiyle babasının kutlama giderlerini karşılaması geleneği değişmişti, tabii bu gelenek kimi zaman damatların babaları tarafından savunuluyordu. Artık çiftlerin kutlamaları kendi ceplerinden ödemesi daha sık karşılaşılan bir durum haline gelmişti, böylece ebeveynler bu yükten kurtuluyordu. Matthew da her şeyi kendi başına karşılayabilecek bir konumdaydı (ne de olsa dört milyon sterlini vardı; hatta işleri iyi gittiği için daha da fazla) ancak Gordon ısrar etmiş ve Matthew da karşı gelmemişti.

İki tente kiralanması zaten başlı başına pahalıya patlamıştı; iki bin sterlinden fazla ediyordu ki bu Janice'in yiyecek firmasıyla ayarladığı menünün servis edileceği masalara geçilmeden önceki kısmı kapsıyordu sadece. Seçilen menü Menü E'ydi. Menüler Menü A'dan başlayıp –buna "siz çayınızı çoktan içmişsinizdir" menüsü de denilebilirdi; kişi başı altı sterlindi (buna davetli başına

yarım bardak şampanya dahildi)– Menü B, C ve D'ye ulaşıyor ve broşürde tarif edildiğine göre gökten geçip giden meleklerin bile bakıp kıskançlık duyacakları bir yemeğe sahip Menü E'ye kadar geliyordu. Ancak bu meleklerin aşağıda gördükleri yemeğin fiyatını tahmin etmeleri pek mümkün değildi; kişi başı elli sekiz sterlin ediyordu.

Kısa boylu, tıknaz bir adam olan yiyecek firmasının görevlisi fotoğraflı broşürü ve defteriyle Janice'i ziyaret etmeye geldiğinde Menü E'nin harikalığından bahsetmişti.

"Öncelikle," demişti hafif bir melodiyle, "meşe ağacında tütsülenmiş somon ve limon ve dereotlu mayonez soslu taze yengeçle başlayacağız." Biraz bekleyip bıraktığı etkiyi seyretmişti. "Sonra," diye devam etti, "üstünde harika bir amontillado şarabı gezdirilmiş gazpaço gelecek."

Janice tek kaşını kaldırdı. "Üstünde gezdirilmiş mi? Damlatılmış mı?"

Adam gülümsedi. "Damlatılmış tabii ki. Çok aptalım. Böyle lezzetli şeylerden bahsederken insanın hata yapması..."

"Elbette."

"Sonra *trou Normand**, ardından mantarlı musla servis edilen Perthshire kuzu filetosu," tekrar biraz bekledi, "yufkaya sarılı hem de."

"Leziz," dedi Janice.

---

* Bir tür elma brendisinin öğünler arasında aperitif niyetine içilmesi. (ç.n.)

Adam başıyla onayladı. "Kesinlikle." Parmağını kaldırdı. "Yaptığım benzetmeyi mazur görün, ama Ossa Dağı'nı Pelion'un tepesine bindiren de* bisküvi üstünde peynir ve son olarak çilek, kremalı beze ve kaymak."

Sonunda Menü E seçilmişti, bunun yanında şaraplar –şampanya iyi bir Pouilly-Fumé ve eşdeğer kalitede olan, fakat çok daha pahalı bir Brunello di Montalcino– olacaktı.

"İskoçya Hukukuna Dair Kısa Bir Yorum" isimli kitabın yazarı müteveffa Sir Thomas Broun Smith'in yeğeni ve başarılı bir müzisyen olan David Todd'un başını çektiği Auld Reekie Scottish Dance Band de müziklerden sorumluydu. İki tentenin birinde dans edilecek, bir uçta grup duracak, "Mhairi's Wedding" ve benzeri şarkılarla başlayacaklardı, dans edenler öteki tentenin altında genellikle sakin olan İskoç ruhunda heyecan yaratan İskoç yerel *ceilidh* müziğiyle kol kola girip dans edeceklerdi. Klan hatıraları diye düşündü Matthew o akşam dans edenleri seyrederken; hâlâ orada bir yerlerde varlığını sürdüren uzak klan hatıraları vardı.

Matthew keyifli davetlileri seyrederken yaptığı şeyin gerçekliği bir anda kafasına dank etti. Kendini daha önce hiç hissetmediği kadar yetişkin hissetmişti. Artık bir başka kişiden daha sorumluydu ve o anda Angus Lordie'yle Gay Gordons dansı yapan bu başka kişi de

---

* Yunan mitolojisinde tanrılara savaş açmaya karar veren iki devin, göğe tırmanmak için dağları birbirine bindirmesini betimliyor. (ç.n.)

BELONGS TO Kasmus TEAM

ondan sorumluydu. Parmağındaki yüzüğe dokundu, çevirip duruyordu. Tuhaf bir histi, başına gelen bu büyük olayın bir sembolüydü.

Dans pistinden ona bakan Elspeth bakışlarını yakalayıp gülümsedi. Angus Lordie başıyla selam verdi, sonra da dans edenlerin arasına karıştılar. Matthew çocukların da dans ettiğini fark etti, Bertie hayli otoriter duran küçük bir kızla birlikteydi. Pek gönülsüz bir partner gibi görünüyordu. Yüzünü buruşturduğunu gören Matthew gülümsedi. Küçük oğlanlar düğünleri nasıl görüyorlar acaba diye düşündü. Özgürlüğün sonu mu? Eğlencenin bitişi mi? Yoksa basitçe açıklanamaz bir şey mi?

Matthew yürümeye başladı. Akşam göğü hâlâ aydınlıktı ve hava haziran başı için fazlasıyla sıcaktı. Tentenin açık kenarından çıktı, içeriden saçılan ışıktan ve seslerden uzaklaştı. Kişinin bütün yoğunluğuyla hatırlaması gereken bazı günler var diye düşündü; bunun gibi günleri, evlendiği günü senenin geri kalan kısmı unutulsa da bundan yıllar sonra aklına getirebilmeliydi. Ancak kilisede olanları hayal meyal hatırlayabildiğini fark etti, kiliseden Moray Meydanı Parkı'na yapılan, en fazla on dakika sürmüş olan yolculuk bile fırtına gibi geçmişti... Şaşkınlık mı, yoksa kıvançla mı doluydu acaba?

Tenteye doğru baktı. Müzik grubu artık daha yavaş bir şeyler çalmaya başlamıştı ve dans pistindekilerin sayısı azalmıştı. Burada durmaması gerektiğine karar verdi; tenteye gidip gelinini alması gerekiyordu.

BELONGS TO Kasmus TEAM

Tenteye vardığı sırada biri dışarı çıkıyordu. Elspeth'in amcası Harald elinde bir şampanya kadehiyle önünde belirdi.

"Eğleniyor musun Harald?" diye sordu. Sıradan bir soruydu, fakat başka ne söylemesi gerektiğini bilmiyordu.

Harald başıyla onayladı. "Tabii ki eğleniyorum. Eğer biraz duygusal görünüyorsam –ki duygusalım– bunun tek sebebi müzik yüzünden İskoçya'yı özleyişimdir. Yarın Portekiz'e geri döneceğim, fakat İskoçya'ya her gelişimde buradan ayrılmak biraz daha zorlaşıyor."

"O zaman neden kalmıyorsun?" diye sordu Matthew. Eğer sürgün yenilir yutulur bir şey değilse bunu sonlandırmak mantıklı görünüyordu.

Harald şampanyasından bir yudum alıp bardağın kenarından Matthew'a baktı. "Ben İskoçya fikrinden hoşlanıyorum," dedi. "Gerçek olan ise biraz farklı."

Matthew kaşlarını çattı. "Ama bu gerçek olan şey," dedi. "Bunlar gerçek."

Harald hayretle bakıyordu. "Ah dostum," dedi, sonra ekledi: "Sen ciddi değilsin, değil mi? Moray Meydanı Parkı'nda tütsülenmiş somon ve Perthshire kuzu eti. Gerçek İskoçya bu mu? Ah dostum. Ah sevgili, sevgili dostum."

BELONGS TO Kasmuz TEAM

6. Cyril ile Natürmort

Pazartesi sabahı Angus Lordie yapacağı resmin hazırlıkları için paletini ve fırçalarını yerleştirirken Matthew'un düğününü düşünüyordu. İşi söz konusu olduğu zaman hep ritüellerle hareket etmişti; kaotik bir stüdyoda çalışan bohem bir ressam görüntüsü Francis Bacon'ın işine geliyor olabilirdi (onun stüdyosu korkunç bir mezbelelikti), ama bu Angus'a pek uymuyordu. Resim yapma eylemine girişmeden önce özenle giyinirdi, gömleğine küçük, altın renkli iğneyle sabitlediği kravatını takardı ki bu ona biraz dağınık bir hava verirdi. Gömlekleri duble manşetliydi, üstüne kırk yıldan uzun süre önce babasının isminin baş harfleri –HMcLL (Hamish McLennan Lordie)– işlenmiş olan altın renkli kol düğmeleri takıyordu. Bu kol düğmeleri tıpkı birer tılsım gibiydi ve Angus onlar olmadan resim yapmaktan uzak duruyordu. Her sanatçının ortak endişesiydi bu; kuliste en sevdiği oyuncak ayısı olmadan sahneye çıkamayan opera sanatçısı, masasında Ganeşa heykeli olmadan yazmaya başlayamayan yazar ve benzerleri gibi. Ayrıca Freudyenler böyle batıl inançlarla

BELONGS TO KAOTİK TEAM

dalga geçmeye başlamadan önce bilinmesi gerekir ki Freud'un masası da Mısır heykelcikleriyle doluydu.

Angus o sabah bir natürmort üstünde çalışıyordu. Onun her zamanki öznelerinden sayılmazdı, çünkü aslında portre ressamlığı yapıyordu. Fakat bu sıralarda elinde bir iş yoktu ve bir şeylerin çıkmasını beklemektense bu natürmorta başlamaya karar vermişti. Şimdi de önündeki masada, Waverley İstasyonu'nun yakınlarındaki McGuffie's isimli meyhanenin üst katındaki masaları örtmek için kullanılan kumaşlara benzeyen mavi pötikareli bir örtünün üstünde duruyordu. Sanat Akademisi'nde öğrenciyken Angus ve Jimmy McGuffie hâlâ McGuffie's'in sahibiyken ayda birkaç kez burada öğle yemeği yerdi. Basamaklardan yukarı çıkınca Bay McGuffie'nin müşterilerini ne kadar içten karşıladığını, siyah etekli ve beyaz önlüklü geleneksel kıyafetleri içindeki eski garsonların kibarlığını hatırlıyordu. Ayrıca pek çok gazeteci ile politikacının üstünde bilgi ve anekdot paylaştığı masa örtülerini de unutmamıştı. Burada insanlar tıpkı Angus gibi, akademisyen ve öykücü Owen Dudley Edwards* veya yayıncı Stephanie Wolfe Murray gibi kitapları ve açığa çıkmayı bekleyen fikirleri olan pek çoklarıyla tanışma fırsatı buluyordu. McGuffie's'teki masalar her zaman demokratikti.

Tabii bu, insanların hâlâ öğle yemeği yiyip konuştukları zamanlarda kalmıştı. Şimdi ise öğle yemekleri bir gelenek olarak tehdit altında diye düşündü Angus

---

* Arthur Conan Doyle ve Oscar Wilde hakkında uzman kabul edilen İrlandalı yazar, akademisyen. (ç.n.)

BELONGS TO Kaktüs TEAM

biraz esefle. Eskiden daha çok kişinin yaptığı işleri giderek daha az sayıda insan üstlendikçe iş dünyası her şeyi tüketmeye başladı. Artık öğle yemeği yemek bir haz, gizli bir zevkti, işverenler tarafından kınanıyor, iş arkadaşları tarafından onaylanmıyordu; pek çoğunun aklının bir köşesinde rahatsızlık verici bir düşünce vardı: Ben öğle yemeği yerken Şangay veya Mumbai gibi yerlerdeki insanlar çalışıyor. Globalleşmenin sonuçlarından biri de buydu. Böylece bir zamanlar günortası sohbetlerinin yuvası olmuş restoranlar büyük oranda terk edilmişti ve genellikle sessizce salatalarını yiyip su içen insanlarla birer ikişer masa doluyordu. Eğer Bay McGuffie geri dönecek olsa bu değişiklik yüzünden hayal kırıklığına uğrar ve ters gidenin ne olduğunu merak ederdi. Muhtemelen bir başka Reformasyon'un gerçekleştiğini ve önceki gösteride İskoçya'daki bütün dini görselleri yok ettikleri için ikonoklastların öfkelerini bu sefer de restoranlara yönelttiğini düşünebilirdi.

Angus gülümsedi. İskoçya'nın daha önceki, fazla heyecanlı dini hoşgörüsüzlük krizlerini teşvik eden o manevi enerji ve kınamalar her toplumda olduğu gibi hâlâ içimizdeydi. Farklı bir maske takıyorlar diye düşündü Angus ve insanların riskli bir şey yapmasını veya onaylanmamış düşünceleri aklından geçirmesini engelleme tutkusunda varlıklarını sürdürüyorlar. Ah, evet diye mırıldandı, hâlâ içimizdeler ve onları artık bu şekilde adlandırmıyor olsak da cadıları yakmaya hâlâ hazırlar. Bütün bu ahlaki patlamalar, kendini beğenmişlik, ders verme ve onaylamama güdüsü... Hepsi hâlâ içimizde.

BELONGS TO Kasutus TEAM

Bu düşünceleri tetikleyen masa örtüsünün üstündeki objelere baktı. Natürmortun gerçek sırrı resme sanki bir şeyler olmak üzereymiş hissini vermesi diye düşündü. Objeler sabit duruyor olabilir, ama resimde bastırılmış bir enerji, bir beklenti, sanki birisi odaya girip natürmorta hayat verecekmiş veya objelerin arkasındaki pencerenin gerisinde şimşek çakacakmış gibi bir his olmalı.

Bu sıradan objeleri nasıl içkinlik hissiyle doldurabileceğini düşündü. Neydi bunlar? Pek çok İskoç ressam tarafından resmi yapılmış mavi bir sürahi. Buna Glasgow sürahisi de deniyordu. Mavi bir sürahi, hakiki bir İskoç natürmortunun olmazsa olmazıydı neredeyse; hatta öyle ki aynı mavi sürahi bütün bu resimlerde yer almış bile olabilirdi. William Crosbie'nin Alberto Morocco'ya telefon açıp mavi sürahiyle işinin bitip bitmediğini, bir natürmort yapmaya başlamak istediğini söylediğini hayal etmek mümkündü. Alberto Morocco da ne yazık ki sürahiyi William Gillies'e verdiğini ve elindeki natürmortu bitirene kadar bir iki hafta daha sürahiyi kullanacağını söyleyebilirdi, içi elma dolu bir kâse de aynı görevi görür müydü?

Masa örtüsünün tam ortasını kaplayan da işte bunun gibi bir mavi sürahiydi. Yanında mütevazı, yeşil camdan yapılma bir Art Nouveau hokka duruyordu, kapağı açıktı. Ayrıca küçük bir kurutulmuş lavanta demeti ve Minton seramiğinden yapılma bir tabakta geçkin üzümler vardı. Üzümlerin geçkinliği resimde

düzeltilebilir diye düşündü Angus, fakat seçtiği objelerin durağan tabiatlarına bir deva bulabilir miydi?

Bu rahatsız edici probleme yanıt ararken kapının çaldığını duydu. Masanın yanında yatmakta olan köpeği Cyril –doğası gereği natürmorta dahil edilemezdi– sesi duyunca başını kaldırdı. Bu sırada hafifçe dişlerini açığa çıkararak kısık sesle hırladı; stüdyonun penceresinden eğik bir açıyla içeri giren güneş ışığı köpeğin tek altın dişinin üstünde parladı, tıpkı bir işaret lambasının uyarı ışığı gibi.

BELONGS TO Kaktüs TEAM

7. Resmin Özü

Angus resim yaparken rahatsız edilmekten hoşlanmıyordu, çünkü sanatsal düşünce zinciri olarak adlandırdığı düşüncelerini aksatıyordu. Aslında bu düşünce zincirinden ziyade ruh hali olarak adlandırılabilirdi, resim yaparken aklından birbiriyle bağlantısı olmayan her tür düşünce geçiyordu; gerçek veya metaforik herhangi bir zincirin bu kadar gevşek olması mümkün değildi. Düşüncelerinin bazıları fantezi sayılabilirdi; Walter Mittyvari (ya da Almanların söylediği gibi –söylemiyorlarsa da söylemeleri gerekirdi– Waltermittilich) düşünceler*; İskoçya hükümetiyle toplantılar yaptığını hayal ediyordu, "kültür makamı" olarak betimlenen görevi devralması isteniyordu. Angus da gülerek, "İlk başta böyle terimlerden kaçınmalıyız," diyor, ancak zaman kısıtlamasına bağlı olarak cömertçe kabul ediyordu, sonra da politikacıların kültürel kurumları kontrol altına alabilmek

* Walter Mitty, Amerikalı yazar James Thurber'in "Walter Mitty'nin Gizli Hayatı" isimli kısa öyküsündeki hayali karakter. Mülayim bir adam olmasına rağmen son derece canlı bir hayal dünyası vardır. (ç.n.)

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

veya kültürün toplum mühendisliğinde araç olarak kullanılabilmesi için yaptıkları girişimlerden vazgeçileceğini bildiriyordu. Resim konusunda gerçek yeteneği olanlara, özellikle de Angus'un büyük oranda eksik olduğunu düşündüğü çizim yeteneğine sahip kişilere sunulacak –büyük– ödenekler olacaktı. Bir ressamın her şeyden önce çizim yapabilmesi gerektiği konusunda David Hockney'ye katılıyordu. Angus'un Cumberland Bar'da da pek çok kez belirttiği gibi David Hockney çizim yapabilen bir ressamdı.

Sonra tıpkı MacDiarmid'e verildiği gibi* kraliyet bütçesinden ayrılan emekli maaşları portre ressamlarına da verilecekti.

Portrenin önemi yeni sanat politikasında vurgulanacak, enstalasyonların fani tabiatı son derece net bir şekilde ortaya konacaktı. Pahalı enstalasyonları çöp diye atan bahtsız galeri temizlikçileri temize çıkartılacak, hatta ödenekler çöp diye attıkları işlerin sahiplerinden alınıp onlara verilecekti. Haksız yere ihmal edilmiş bir resim dalı olan portrecilik muhteşem bir dönem yaşayacaktı. Henry Raeburn'ün ruhu Edinburgh'da tekrar hissedilecek ve insan çehresi boş bir modern arayış olan güzelliğin ışığında değil, insanlığın erdemleri ile zaaflarının birleşimi olarak tekrar değerlendirilecekti.

Angus bir keresinde Domenica Macdonald'a, Raeburn'ü bir düşün demişti. Her şey orada, o yüzlerde: Zekâ, hoşgörü, irfan.

---

* Christopher Murray Grieve. 20. yüzyıl İskoç Rönesansı'nda öne çıkan isimlerden biri olan şair. (ç.n.)

BELONGS TO KAOTIC TEAM

"Ama gurur yok," demişti Domenica. "Raeburn'ün özneleri gururlu görünmüyor, değil mi?"

Angus biraz düşünmüştü. "Gurur yok mu?" Daha çok tanınan portreleri düşündü, Francis Macnab "The MacNab" isimli portrede İskoç eteği ve kürk torbasıyla poz vermişti. Yüzü gururlu değil miydi? Yoksa sadece ciddi miydi? Bir "kimse" olmak zor olmalıydı; hayatı sadece "birileri" olarak yaşamaksa çok daha kolaydı. Tabii İskoç aristokratlar tuhaf insanlardı. Kimsenin kendini dev aynasında görmesini onaylamayan bir ulusal gelenekten geliyorlardı, fakat yirmi dört karat gösteriş düşkünleri de tastamam onlardı ve kişi halktan biriyse gösteriş düşkünü olmanın ne anlamı vardı ki?

"Henry Raeburn kibar bir adamdı," dedi. "Resmini yaptığı insanların bazıları gururlu olabilirdi belki, ama resimlerde bu görünmüyor. O başka şeylere odaklanıyordu. Kişi portre ressamı olarak merhametli olmalı."

Domenica tek kaşını kaldırdı. "Öyle mi? Neden? Resmini yaptığın kişi parasını ödüyor diye mi?"

Angus kimi zaman böyle bir şey yaşandığını itiraf etmek zorundaydı. "Saray ressamları böyle şeyler yapabilir tabii. Muhtemelen yönetim kurulu başkanlarının resimleri de böyledir, kimi zaman o resimlerin hisse senetlerinin değeri düşmesin diye yapıldığını düşünüyorum. Eğer başkanın gerçekçi bir portresini yapıp onu endişeden yorgun düşmüş ve kalp krizi geçirmek üzereymiş gibi yansıtırsan bu... pek işlerine yaramaz."

"Askeri şahsiyetlerin portrelerinde hassas taraflarını göstermek gibi," diye fikir yürüttü Domenica.

"Evet, kişinin savunmacı duruşuna hiç yardımı dokunmayacaktır," diye onayladı Angus. Duraksadı. "Bir kere George Robertson'ın resmini yapmıştım. NATO genel sekreteriyken."

"Metanet dolu bir ifadeyle mi resmettin?" diye sordu Domenica.

"Oldukça," dedi Angus. "Ama zaten öyle görünüyordu. Epeyce iyi bir resim olmuştu. Onunla iyi anlaşmıştık. Espriden anlıyordu. Harika bir adam. Islay'li, o adadan hep iyi insanlar ve iyi viski çıkar zaten."

"NATO'nun düşmanlarını korkutacak bir portre olmadı yani."

"Resimlerim kimseyi korkutmuyor," dedi Angus. "Yıllar önce bir kez Margaret Thatcher'ın ufak bir resmini yapmıştım, minyatür gibiydi. Sonra bunu bir kibrit kutusuna yapıştırdım."

Domenica şaşırmıştı. "Ya?"

Angus gülümsedi. "Evet. Sonra kibrit kutusunu bir fare deliğinin dışına koydum. Fare oldukça canımı sıkmıştı, aldığım tuvalleri kemirmişti. Ben de resmi fare korkuluğu olarak kullandım. Fare kapanından daha insani bir yöntem. Fare delikten çıkınca Margaret Thatcher'ın resmini gördü ve koşarak deliğine geri döndü. Oldukça işe yaramıştı."

"Bizi o kadar korkuttu mu gerçekten?" diye sordu Domenica hatırlamaya çalışarak.

"Evet," dedi Angus. "Herkesi korkuttu. Dadı gibiydi. Çocuk odasına dalıp bağırıp çağıran, sert dadılardan. Bize odamızı toplamamızı söyleyen de oydu işte."

"Sanırım haklısın," dedi Domenica düşünceli düşünceli. "Ama insanlar dinlediler mi?"

"İlk başta dinlemediler, fakat ne kadar katı olduğunu fark ettiler. Dadının bir saç fırçası vardı ve bununla insanlara vuruyordu. Madencilere. Arjantinlilere. Demiryollarına. Üniversitelere. Çat çat çat!"

Domenica hatırlıyordu. Evet, çok fazla ceza veriliyordu ve bundan herkes keyif almıyordu. "Oxford ona fahri doktora vermeyi reddetmemiş miydi?"

Angus başıyla onayladı. "Evet, ama biraz fevri bir karardı bence. Tıpkı bir çocuğun kalkıp da 'Seni doğum günüme davet etmeyeceğim,' demesi gibi. Çocuklar hep böyle yaparlar ya hani, bu onların sahip oldukları ufacık kuvvettir."

"Öyle. Peki ya Maggie ne dedi?"

"Ah, harika davrandı. Kibarca yanıt verdi. Zaten gelmek istemediğini söyledi. Ki bu da partiye çağrılmama tehdidinin yönlendirildiği çocuğun tam olarak vereceği cevaba benziyor."

Ancak artık kapıya bakması gerekiyordu. Fazlasıyla can sıkıcıydı.

Fakat kapıda kimse yoktu, sadece bir not bulmuştu. Alıp açtı ve okudu. Yavru köpekler aşağıda yazıyordu notta. Büyük bir karton kutunun içinde. Bunu köpeğiniz yaptı, bu yüzden onlardan siz sorumlusunuz. Başka alternatif yok.

Angus gözlerini nota dikmişti. Margaret Thatcher bile bunu daha kısa ve öz bir şekilde anlatamazdı.

8. Yavru Köpek Gerçekleri

Eski dostlar tıpkı eski ayakkabılar gibi rahatlık vericiydi. Ama eski ayakkabılar, eski dostların aksine destekleyici olmuyordu; yeni ayakkabılar yerine eski ayakkabılar giyince tökezlemek ve bileği incitmek daha kolaydı.

Ümitsizliğe kapılan Angus Domenica'ya başvurmaya karar vermişti. Çok fazla seçeneği de yoktu; geçen yıllarda arkadaşlıklara önem göstermesi gerekirken bunu es geçmişti ve habersiz uğrayabileceği bir ilişki yürüttüğü çok az insan kalmıştı. Pek çoğumuz da büyük ihtimalle bu kategoriye giriyoruz; bir sürü arkadaşımız olduğunu düşünebiliriz, fakat sadece sohbet etme amacıyla kaç kişiye telefon açıyoruz ki? Angus da bunun farkındaydı. Birileriyle konuşmak için yanıp tutuşarak geçirdiği geceler olmuştu ve yeni arkadaşlar edinmek için bir şeyler yapması gerektiğine karar vermişti.

Neyse ki Domenica evdeydi. O sabah Saltire Society'de* bir toplantıya katılacaktı, ama toplantı saat

* Ünlü İskoçların unutulmaması ve İskoç kültürünün korunması için çalışmalar yapan bir topluluk. (ç.n.)

BELONGS TO Kasıtlı Team

on birdeydi ve Angus kapısını çaldığında daha saat dokuz buçuk bile olmamıştı. Yüz ifadesinden bir sorun olduğunu anladı ve endişeyle onu içeri davet etti.

"Bir şey mi oldu?" Aklına hemen Cyril gelmişti. Köpek sahibi olmak belaya davetiye çıkarmak gibi bir şeydi ve Cyril öldüğü zaman –köpekler pek uzun süre yaşamıyordu– Angus'un çok üzüleceğini sık sık düşünmüştü. Evet, Cyril'e yine bir şey olmuş olmalıydı... Daha bir ay önce yakalanmış ve insanları ısırma suçuyla uyutulma tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştı. Haksız bir suçlamaydı ve bir süre sonra iddia çürütülmüştü. Ayrıca daha önce Angus Valvona & Crolla'da zeytinyağı satın alırken kaçırılmıştı. Hayatlarına dram katmak Cyril'in kaderinde yazıyordu sanki.

"Cyril mi?" diye sordu Domenica bir kolunu Angus'un omzuna atarak.

Angus hüzünle başını salladı.

"Ah sevgili Angus," dedi Domenica. "Çok iyi bir köpekti. Neslinin en harika köpeklerindendi. Diğer köpeklere bir... bir örnek oldu."

Bu konuşma biraz erken yapılmış gibiydi; Angus başını sallıyordu. "Hâlâ öyle zaten."

Domenica bir an şaşırdı. Cyril'i ancak öldüğü zaman böyle şaşaalı betimlemelerle anabilirdi, yaşadığı sürece ona böyle komplimanlar yapabileceğinden emin değildi. Hatta söylediklerinin tam tersini düşünüyordu; ona göre Cyril hafifçe pis kokan, saçma sapan altın dişi ve insanlara göz kırpma huyuyla acayip bir hayvandı. Acayip kelimesini kullanmam gerek diye düşündü.

Dilde bu anlamsal ayrıntıyı verecek başka bir kelime yoktu. Cyril acayipti ve Angus da... kimi zaman biraz böyle olabiliyordu. Belki de acayip kadar kuvvetli olmayan bir kelimeye ihtiyacımız var diye düşündü. Hani birazcık... birazcık şey insanlardan bahsederken kullanmak için. Dil onu yine yarı yolda bırakmıştı ve bu tarifi zor kelimeye olan ihtiyacın yine altını çizmişti. Bu amaçla içki isimleri konuya dahil edilebilirdi. Eğer rom denmeyecekse cin denebilirdi belki. Ama hayır, cin, tonikle karıştırıldığında kendisine atfedilen bir metaforik yüke zaten sahipti. Porto? Bu daha mantıklı olabilirdi.

Angus hafifçe omzunu silkti, artık mutfak masasında oturuyor ve su ısıtıcısına bakıyordu.

"Kahve içer misin?"

"Çok kibarsın. Teşekkür ederim." Devam etmeden önce bir an duraksadı. "Cyril bir ilişkiye girmişti."

Domenica şaşkınlıkla Angus'a baktı. "Böyle şeyler oluyor tabii. Ama ne olmuş ki? Seçimini mi onaylamıyorsun?"

"Çok kısa bir ilişkiydi," dedi Angus. "Dört dakika sürdü. Drummond Meydanı Parkı'nda karşılaştığı bir dişiyle. Durduramadım bile. Sonra dişi hamile kaldı."

Domenica kahkahasını bastırmaya çalıştı. "Sonuçta böyle oluyor. İnsanlar ilişkiye giriyor ve... biyoloji her şeyi mahvediyor."

"Yavruları bana getirdiler," dedi Angus. "Kutu içinde. Altı tane."

BELONGS TO Kasıtlı Team

Su ısıtıcısını doldurmakla meşgul olan Domenica donakaldı. "Sana mı?" diye sordu. "Eve mi?"

Angus iç geçirdi. "Şu an stüdyomdalar. Oraya koydum. Cyril onlarla tanıştığı için çok mutlu oldu."

Domenica kahve kavanozunu alıp bardağına birkaç kaşık kahve koydu. Bir evde yedi köpek olmasının nasıl olabileceğini hayal etmeye çalıştı.

"Ne diyeceğimi bilemiyorum," dedi. "Onlardan bir şekilde kurtulmak zorundasın."

Angus kafasını kaldırdı. "Nasıl? Altı köpek yavrusundan nasıl kurtulabilirim ki?"

"*The Scotsman*'a ilan ver. Orada hep köpek ilanları oluyor."

Domenica'nın köpek dünyasıyla ilgili hiçbir şey bilmediğini anlamıştı. "Onlar cins köpeklerin ilanları," diye açıkladı sabırla. "Cyril de tabii ki cins köpek, ama yavruların annesi... safkan değil. Yarı spaniel sanırım. Biraz da Alman çoban köpeği ve daha kimbilir ne gibi soylardan geliyor. Artık kimse komik görünüşlü köpekler istemiyor."

"Öyleyse köpek barınağına götür," dedi Domenica. "Köpek barınakları bunun için var zaten." Duraksadı. "Edinburgh'da köpek barınakları var, değil mi?"

"Var," diye yanıtladı Angus. "Çoktan iletişime geçtim bile. Hemen onları aradım. Fakat şu anda doluymuş ve onlar için kendi başıma yuva bulmamı söylediler. Bu yüzden olmaz."

Domenica kahve yapmaya devam etti. Sonra bir anda ona dönüp, "Köpek yavrusu istemiyorum Angus," dedi.

Angus incinmiş bir bakış attı. "Zaten ben de böyle bir şey..."

"Baştan açık açık söyleyeyim dedim. Köpeklerden hoşlanmıyor değilim, ama bir köpek sahibi olma konusunda tavrımı koymam gerek."

Bu da soruma yanıt oldu diye düşündü Angus. Bir yavru almasını önermeyi planlamıştı, fakat buraya gelmesinin sebebi bu değildi. Biraz anlayış görmek ve fikir danışmak için gelmişti, tek bulabildiğiyse bir uyarı ve kahveydi, ayrıca hiçbir zaman çok lezzetli olmuyordu, özellikle de... Duraksadı. Big Lou! Big Lou'nun kocaman bir yüreği vardı ve hangi yürek bir köpek yavrusunu görünce yumuşamazdı ki... ya da iki tanesini görünce.

9. İzci Sözü

"Sen bekleme odasında biraz otur Bertie," dedi Irene Pollock ve ekledi, "iyi bir çocuk gibi."

Bertie karşılık vermedi, ama her hafta Dr. Fairbairn'i ziyaret ettiklerinde oturduğu sandalyeye geçti. Annesinin neden iyi bir çocuk gibi oturmasını istediğini bilmiyordu; iyi bir çocuk nasıl oturur diye merak etti... daha da garibi, kötü bir çocuk nasıl otururdu?

Bertie iyi bir çocuk olduğundan emin değildi. Elinden geleni yapıyordu, ama bunun yeterli olup olmadığını bilmiyordu. İyi çocuklar tıpkı izciler gibi başka insanlar için hoş şeyler yapma amacı güderek kendi bildikleri yoldan sapar mıydı? Bertie her zaman ilginç kitaplar buluyordu ve okul kütüphanesinde Baden-Powell isimli birisinin hayatını anlatan bir kitap bulmuştu. Kitabın kapağında Baden-Powell'ın fotoğrafı vardı, Bertie bunu ilgiyle incelemişti. Bay Baden-Powell sıra dışı bir şort ve haki bir gömlek giyiyordu, omzundan dolanıp ön cebine giren ince bir bağ vardı. Bertie'ye göre bu güzel bir üniformaydı ve bunu giyebilmek için kişinin ne yapması gerektiğini merak etmişti. Kitap Bay Baden-Powell'ın *Erkekler İçin İzcilik* diye bir kitap

yazdığını ve izcilik denilen ilginç bir hareket başlattığını anlatıyordu. Bütün dünyada bu hareketin branşları vardı, oğlan çocuklar için yavrukurt ve daha büyük erkekler için izcilik gibi kollara ayrılıyordu. Kızların da benzer yavrukurt ve rehberlik dalları vardı, ama artık hepsi birleştirilmişti. Çok yazık olmuş diye düşündü Bertie, çünkü bu Olive'in de katılabileceği ve her şeyi berbat edeceği anlamına geliyordu. Sadece oğlanlara özel bir şey neden yoktu?

Okul kütüphanesinden ödünç aldığı kitabı eve, İskoçya Sokağı'na getirmişti.

"Ne okuyorsun Bertie?" diye sormuştu annesi odasına girdiğinde –her zamanki gibi kapıyı çalmamıştı– ve oğlunu yatağa uzanmış, kitaba dalmış vaziyette bulmuştu.

"Bay Baden-Powell'la ilgili anne," dedi Bertie. "Matabele Savaşı'na katıldığı ve böyle şeyler yapmak isteyen oğlanlar için bir kulüp kurmanın mantıklı olacağını düşündüğü kısma geldim."

Irene Bertie'nin yatağının yanına kadar geldi ve kitabı elinden aldı. "Bir bakayım," dedi. "Ah Bertie..."

Metni okumaya başlayınca cümlesini tamamlayamadı. "Baden-Powell çok cesur bir insandı. Matabeleland'da çıkan bir isyanı bastırmaya gittiğinde bu arazide savaşmaya yönelik bazı beceriler geliştirdi. İngiliz Sefer Kuvveti'nin Mzilikazi'nin Matopos tepelerindeki vadilerde ve mağaralarda saklanan savaşçılarını yakalayabilmek için kullandığı iz sürücülerden çok şey öğrendi ve..."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

İnanılmazdı! Böyle kitapları kütüphanede bulundurmalarına dair okulla konuşması gerekiyordu. *Erkekler İçin İzcilik*'miş!

"Bertie," diye başladı Irene, "bu kitabı almam gerekiyor. Özür dilerim, senin de bildiğin üzere annen sansür yanlısı değil, ama bazı şeylerin sınırları var. Bu tam bir saçmalık Bertie ve zihnini böyle şeylerle doldurmamalısın."

"Ama anne," diye karşı çıktı Bertie, "kitapta Bay Baden-Powell'ın iyi bir adam olduğu yazıyor. Cesurmuş ve oğlan çocukların eğlenmelerini istiyormuş."

Irene gözlerini kapadı, Bertie bu hareketten annesinin kararını çoktan verdiğini anlıyordu artık. *The Guardian*'da bir şey okuyup da okuduğu şeyle hemfikirse bunu yaptığını keşfetmişti... Aslında bütün gazeteyi okurken bunu yapıyor diye düşündü. Bir makale okuduktan sonra gözlerini kapatıyor.

"Bertie," diye başladı, "bu kitabın çok eski olduğunu göz önünde bulundurmalısın. Artık kimse bu Baden-Powell denen adamın iyi birisi olduğunu düşünmüyor. *Au contraire**. O bir emperyalistti, Bertie. Başkalarının ülkelerini ele geçiriyordu. Zavallı Mzilikazi'nin Baden-Powell gibi insanlara karşı isyan etmeye hakkı vardı." Duraksadı. "Tabii ki böyle konular altı yaşındayken insana karmaşık gelebilir, bunu biliyorum. Ama senin gibi zeki bir çocuk bunları görebilmeli, Bertie. İzcilik gerçekten kötü bir şey. Son derece eski bir şey."

---

* Fr. - Tersine (ç.n.)

"Ama neden, anne?" diye karşı çıktı Bertie. "Bütün bunlar çok önceden olmuş. İzciler çok eğleniyormuş, kitapta öyle diyor. Bak, sana göstereyim."

"Kesinlikle olmaz," diye çıkıştı Irene, sonra daha yumuşak bir sesle ekledi, "Bertie, böyle organizasyonlar oğlan çocuklarda çok ilkel bir içgüdüye hitap ediyor. Küçük avcılarmış gibi davranmak istemelerine sebep oluyor. Bir araya gelip diğer insanları dışlamaya yöneltiyor. *Fascisti* gibi saçma üniformalar giymek istemelerine neden oluyor. Bu yüzden annen bunun kötü bir fikir olduğuna inanıyor."

Bertie karşılık vermedi. Annesi izcilerin yaptıklarını ne kadar kötülerse kulağına o kadar güzel geliyordu. Avcılar! Üniformalar! Üniforma giyip kitapta gördüğüne benzeyen bir ip bağlamak çok güzel olurdu diye düşündü. Ayrıca kamp yapmaya gidiyorlardı ve bu da son derece eğlenceli olmalıydı. Bazıları ateş yakmaya çalışırken diğer çocukların çadırların civarında oturduğu fotoğraflar vardı. Ayrıca ateşin başına kurulup şarkı söyleyen üniformalı çocukların fotoğraflarını da görmüştü. Kitapta şarkının sözlerinin bir kısmı yazıyordu. "Bir adam ve köpeği, çalıları biçmeye gitti..." Çok heyecan verici bir şarkıya benzediğini düşünmüştü. Bir an bir adamla köpeğinin Drummond Meydanı Parkı'ndaki çimleri kesmeye gittiklerini düşündü. Adam Angus Lordie, köpek de Bertie'nin hep sevmiş olduğu Cyril'di.

Ama hiçbir zaman bir izci olamayacağını biliyordu. İtalyanca dersleri, yoga ve psikoterapi yüzünden hiçbir

BELONGS TO Kasıtlı Team

zaman vakit bulamayacaktı. Psikoterapi yüzünden şu anda Dr. Fairbairn'in bekleme odasında oturmuş, içeri girmeden önce annesinin terapistle özel konuşmasının bitmesini bekliyordu. Ondan bahsettiklerini biliyordu ve bir keresinde annesi ile Dr. Fairbairn konuşurken onları anahtar deliğinden dinlemeye çalışmıştı. Neden söz ettiklerini anlayamamıştı, fakat birkaç kez Melanie Klein isminin geçtiğini ve kaçınmadan bahsedildiğini duyabilmişti... artık o her neyse. Sonra annesi Bertie'nin kardeşi Ulysses'ten bahsetmişti ve bunu derin bir sessizlik takip etmişti.

BELONGS TO KAOTUS TEAM

10. Bertie Projesi İçin Bir Engel

Paramparça: Üç Yaşında Bir Diktatörün Ego Çözülmesi isimli kitabın yazarı ve ünlü bir psikoterapist olan Dr. Hugo Fairbairn'in odasında Irene masanın karşısına geçmiş, meraklı gözlerle Dr. Fairbairn'e bakıyordu.

"Bir kürsü mü?" dedi en sonunda. "Kürsü mü?"

Dr. Fairbairn neşeyle baktı. "İlk bilen sen ol istedim. Tabii ki bütün hastalarıma yazacağım ve belki basına da bir şeyler yansır..." Cümlesini tamamlamadı, fazla alçakgönüllü bir şekilde gülümsüyordu. "Tabii haber niteliği taşıdığımı iddia etmiyorum, ama Aberdeen, bir İskoç üniversitesinde ilk kez bir çocuk psikoterapisi kürsüsü açmaya karar verdi ve bu göreve beni seçtiler."

Irene kendisini toparlamaya çalışıyordu. "Peki neden Edinburgh'da yapmıyorsun? Edinburgh Üniversitesi veya buradaki diğer üniversitelerde ne gibi bir sorun var? Queen Margaret Üniversitesi... böyle konulara eğiliyorlar, öyle değil mi? Sağlık bilimine mesela. Neden orada profesörlük yapmıyorsun? Ya da Napier Üniversitesi'nde. Onlara ne demeli? Film okulları bile var, ileri görüşlüler."

BELONGS TO Kaktüs TEAM

Dr. Fairbairn gülümsedi. Irene'in kendisini övmesi güzeldi elbette, fakat üniversitede bir kürsüye sahip olmanın nasıl bir işleyişe bağlı olduğundan haberdar olup olmadığını merak ediyordu. "Bu kadar kolay değil," dedi. "Şu anda Edinburgh'da müsait bir mevki yok. Belki gelecekte olur, fakat şu anda... Sonuçta ilk adımı atan Aberdeen oldu. Bunun gururunu okşadığını da itiraf etmeliyim."

Irene farklı bir yöntem kullanmaya karar verdi. "Bir kürsü sunulduğu için gurur mu duyuyorsun? Yapma Hugo. Senin gibi saygınlığı olan birisi... Kürsü ileriye doğru bir adım sayılmaz, daha büyük balıkların peşine düşmelisin..."

Dr. Fairbairn kaşlarını çattı. Irene'in kürsü sahibi olmanın ne kadar büyük bir onur olduğunu bilmiyor olması mümkün müydü? Kürsülerin ne işe yaradığını düşünüyordu? Önünde durmaya mı?

"Aberdeen'de yapacak çok şey olacak," dedi yavaşça. "Psikoterapi alanındaki çalışmaların görüntüsünü yükseltmek istiyorlar. Şeyi biliyorlar..." Sanki alçakgönüllülüğü, kitabından bahsetmesini engelliyormuş gibiydi, ama devam etmeye karar verdi. "*Paramparça*'yı biliyorlar. Anladığım kadarıyla Aberdeen'de ders kitabı olarak okutulmuş."

Irene homurdandı. "Aberdeen! Aberdeen'de bundan ne anlarlar ki?"

Dr. Fairbairn'in yüz ifadesinden rahatsız olmaya başladığı belli oluyordu. "Bir hayli anlıyorlar sanırım," dedi. "Reformasyon öncesinden kalan en önemli üniversitelerimizden biri. Çok prestijli bir kurum."

"Ah, evet bunu biliyorum," dedi Irene çabucak. "Benim de aklımda bu vardı zaten."

"Ayrıca şehrin şanlı bir tarihi var. Çok önemli bir yer."

"Ayrıca çok soğuk," diye araya girdi Irene.

Bir süre hiçbir şey söylemediler. Irene uzanıp Dr. Fairbairn'in masasında duran kalemi eline aldı. "Tabii düşünmen gereken başka şeyler de var," dedi oldukça sıradan bir şeyden bahsedermişçesine.

Dr. Fairbairn onu seyrediyordu. Hiçbir şey söylemedi.

"Edinburgh'u terk edemeyecek kadar fazla bağlantın olduğunu düşünmüştüm," dedi.

Dr. Fairbairn bir an duraksadı, sonra tereddütlü bir ses tonuyla, "Ne gibi?" diye ekledi.

"Ah, muayenehanen," dedi Irene. "Hastaların. Wee Fraser..." Bertie'den bahsetmeyecekti... henüz.

"Wee Fraser artık hastam değil," dedi Dr. Fairbairn kendini savunarak. "Oldukça uzun süredir hiçbir şekilde bağlantımın olmadığı eski bir hastam sadece."

Bu tabii ki doğru değildi ve o da bunu biliyordu, ama bağlantı derken profesyonel bir bağlantıdan bahsediyordu ve Burdiehouse otobüsünde çenesine attığı yumruk –bir delilik anında ve artık ergenliğe erişmiş Wee Fraser tarafından kendisine kafa atılmasına karşılık olarak yapmıştı– profesyonel bir bağlantı sayılmazdı.

Irene suçluluk yüzünden hissettiği ağırlığı biliyordu. Çok iyi biliyordu, çünkü Dr. Fairbairn bir zayıflık

anında ona hepsini anlatmıştı. Wee Fraser küçük bir çocukken, daha üç yaşındayken, küçük çiftlik hayvanlarının yer aldığı bir terapi oyunu sırasında onu ısırdığı için Dr. Fairbairn'in Fraser'a nasıl hafifçe vurduğunu biliyordu. Dr. Fairbairn, onun oynadığı (daha doğrusu ruhsal dramlarını ortaya koyduğu) küçük domuzların ters durduğunu söylemişti. Wee Fraser da domuzların bacaklarının yukarı bakması gerektiği konusunda inatla diretmiş ve Dr. Fairbairn tarafından düzeltilince psikoterapistini ısırmıştı. Herkes, hatta çocukların koruyucu meleği Myralı Aziz Nikolaos bile böyle bir durumda bir çocuğa tokat atmak isteyebilirdi; Irene bu kanıya varmıştı. Nahoş olaylardan nahoş sonuçlar ortaya çıkacağını ortaya koyan Sebep-Sonuç Teorisi gibi son derece geniş bir psikoterapi alanı vardı. Ancak bu teori genel olarak saygınlığını yitirmişti ve Dr. Fairbairn kendisini ısıran çocuğa asla elini kaldırmamalıydı. Bu son derece açıktı. Psikoterapistler hastalarına vurmazdı ve Dr. Fairbairn'in beraberinde taşıdığı metaforik ağırlık tamamen kendi hatasıydı.

"Wee Fraser'ın önemi yok," dedi Irene ve ekledi, "muhtemelen." Irene'in Dr. Fairbairn'in pişmanlığını bilmesi ona bir koz veriyordu; Wee Fraser'ın tamamen unutulmasını istemiyordu.

Dr. Fairbairn karşılık vermedi. Pencereden dışarı, kuzeye doğru birkaç saatlik mesafede bulunan Aberdeen yönüne bakıyordu. Aberdeen'de büyük oranda psikopatoloji olacağını tahmin ediyordu, ama insanlar bu konularda çok konuşmuyordu muhte-

BELONGS TO Kaktüs Team

melen. Eğer kişisel problemleri konuşma konusunda spektrumun bir ucunda Kaliforniyalılar varsa öteki ucunda da Aberdeenliler vardı. Bir tür sözel sakınım diye düşündü; insan kelimelerinden gereksiz yere ayrılmak istemiyordu. Kelimeler en azından sözel aşamada istiflenmeliydi. Muhtemel bir makale başlığı düşündü. "Soğuk Bir İklimde Sözel Sakınım" Son derece gurur duyduğu *Paramparça*'nın ismi kadar olmasa da oldukça iyiydi. *Vegas'ta Korku ve Nefret* veya *Zen ve Motosiklet Bakım Sanatı* isimlerinin ligindeydi.

Irene onun pencereden dışarıya bakmasını seyrediyordu. Bertie'nin psikoterapisinin erkenden biteceğini ve kırışıksız mavi keten ceketinin içindeki bu ilginç adamla yaptığı rahat konuşmalardan yoksun kalacağını düşünmemişti. Bir an kendisini yalnız hissetti. Artık kiminle konuşacaktı? Kocasıyla mı? Kendisini tutamadan sordu. "Peki ya Bertie? Ya Bertie projesi? Onun hakkında bir şeyler yazmayacak mıydın?"

O cevap veremeden ekledi: "Ayrıca Ulysses de var."

BELONGS TO Kayıtlı TEAM

11. Mahvolan Bir Sır

Matthew ve Elspeth Moray Meydanı Parkı'ndaki düğün kutlamalarından bir arabayla değil, yürüyerek ayrıldılar. Bu da sadece samimi değil, aynı zamanda modern bir muhafazakâr hava yaratıyordu. Matthew tabii ki alçakgönüllüydü ve her tür şatafattan kaçınırdı; Edinburgh sokaklarında uzun limuzinlerin dolaşmasını saçma buluyordu ve kendi arabası da yoktu, yürümeyi veya otobüse binmeyi tercih ediyordu. Elspeth'in bir arabası vardı, ama küçük bir arabaydı ve aküsü sürekli bittiği için çevreye de zararı dokunmuyordu.

Çok yürümelerine gerek yoktu. Matthew'un –ve artık Elspeth'in– yaşadığı India Sokağı sadece iki sokak ötedeydi, Darnaway Sokağı'nın ötesinde ve Heriot Yolu'nun yakınındaydı. Grup üyeleri enstrümanlarını topladıktan ve danslar bittikten sonra oraya gideceklerdi. Ertesi gün de Matthew'un inatla Elspeth'ten sakladığı bir yere gidecek, balayına çıkacaklardı.

Üçüncü kattaki evinin kapısına gelince Matthew İskoç eteğinin üstüne giydiği ceketinin cebinde anahtarını aradı.

"Kürk torbana koymalısın," dedi Elspeth, "erkeklerin oraya koydukları diğer şeylerle birlikte."

Matthew ona şaşkınlıkla baktı. "İyi de erkekler kürk torbalarına ne koyarlar ki?" diye sordu. Hiçbir fikri yoktu, ama kendisininkinin hep boş olduğunu biliyordu.

"Ivır zıvır işte," dedi Elspeth. Erkeklerin genel olarak ne yaptıklarına dair belli belirsiz fikirleri vardı ve kürk torbalarına ne koyduklarına dair hiçbir fikri yoktu. Yeni evlerinin kapısında duran Matthew'a bakarken yaptığı sıra dışı –en azından onun için sıra dışıydı– şeyin farkına vardı. Bir erkekle evlenmişti ve yanında duran bu adam –onu her ne kadar sevse de– pek çok önemli açıdan kendisinden farklıydı. Dünyaya erkek gözlerinden bakacak, erkeksi tarzda düşünecekti, başka birisiydi, ötekiydi.

"Torbanın içine bakabilirsin istersen," dedi Matthew.

Elspeth aşağı baktı ve kibarca elini uzatıp torbaya dokundu.

Hiçbir şey söylemedi; ikisi de olan şey yüzünden heyecanlanmıştı; bir kürk torbanın paylaşılması tahmin edilemez bir yakınlık doğurmuştu; hem saçmaydı hem de mantıklı.

"Anahtarı buldum," dedi Matthew bir süre sonra. "Burada."

Anahtarı kilide soktu ve kapıyı açtı. İçeride Matthew'un isteği üzerine düğünden birkaç saat önce oraya sağdıcı tarafından konmuş olan, koridordaki

BELONGS TO Kasmus TEAM

sehpayı kaplayan bir demet çiçek vardı; kırmızı ve beyaz karanfiller.

"Benimle evlendiğin için teşekkür ederim," dedi Matthew bir anda. "Kimsenin benimle..."

"Evleneceğini düşünmemiş miydin? Ama eminim pek çok kız seninle..."

"Evlenmek mi istemiştir?" Matthew başını iki yana salladı.

"Buna inanmıyorum," dedi.

"Bu doğru. Kimse yoktu. Sonra sen geldin ve ikimiz de anladık değil mi? Anlayıverdik."

Elspeth gülümsedi. "Bu doğru sanırım. Artık benden geçtiğini düşünüyordum. Hayatımın sonuna kadar Bertie'ye, Olive'e ve... Tofu'ya öğretmenlik yapacağımı düşünüyordum." İstemeden titredi. Tofu yüzünden. "Ama sen gelip beni bunlardan kurtardın."

Matthew söylediği şeyin açıklığı yüzünden duygulanmış olarak elini tuttu. Bu sözlerin tıpkı soyunmak gibi olduğunu hissediyordu. "Sen kendini kurtardın."

Elini bıraktı, ışığı açmak için koridorda ilerledi. "Valizin hazır mı?"

Elspeth başıyla onayladı.

"Ya pasaportun?"

Elspeth güldü. "Arran için buna ihtiyacımız var mı?"

"Arran'a da gidebilirdik," dedi Matthew. "Küçük bir çocukken oraya giderdik. Amcamın Brodick civarında bir evi vardı, yazları oraya giderdik. Genellikle

Glasgow'dan gelenler vardı, bir de Sabunlu Soutar dediğimiz bir çocuk vardı, Edinburgh'lu olduğum için bana bir taş atmıştı. Bunu hak ettiğimi ve bir sonraki yaz gelirsem bunun bir kaya olacağını söylemişti. Çok net hatırlıyorum."

"Demek Arran'a gitmiyoruz. Neden söylemiyorsun?"

"Çünkü sürpriz olmasını istiyorum."

Elspeth uzanıp tekrar elini tuttu. "Romantik birisin."

"Kendi düğününde romantik olmazsan, ne zaman romantik olacaksın?"

"Yani ipucu bile vermeyecek misin?"

Matthew bir an düşündü. "Küçük bir tane... belki. Tamam. Küçük bir tane."

Elspeth yüz ifadesini inceleyerek ona bakıyordu. İtalya olmasını umuyordu; "sokaklarda su var" veya "yakınlarda papa yaşıyor" demesini ya da "Sorrento'ya Dönüş" şarkısının birkaç notasını mırıldanmasını istiyordu.

"Büyük bir yer," dedi Matthew en sonunda.

Demek Amerika'ya gidiyorlardı (ya da Kanada, Rusya veya Arjantin'e).

"Bana daha fazlasını söylemelisin."

"Sürpriz olmasını istiyorum gerçekten. O yüzden bu kadarını söyleyeceğim."

"Teksas. Teksas büyük bir yer."

Matthew kaşlarını çattı. Eğer fikir yürütmeye devam ederse eninde sonunda doğru yanıtı bulacaktı ve bunu

bulduğu zaman ifadesiz kalmayı başarıp başaramayacağından emin değildi.

"Demek Teksas değil."

"Hayır. Teksas değil."

Elspeth öne eğilip nazikçe yanağını öptü. "Avustralya, değil mi?"

Haklı olduğunu hemen anlamıştı ve aynı anda yaptığı şeyden pişmanlık duydu; her şeyi mahvetmişti. Yirmi dört saatten az süredir evliydiler ve Matthew'u incitecek bir şey yapmıştı. Çift terapisinde bu kimbilir kulağa nasıl gelecekti.

Bundan daha beterini yapan gelinler olmuştu tabii. Yıllar önce Kenya'daki Mutluluk Vadisi'nde* yaşayan bir kadının hikâyesini okumuştu. Balayında Mombasa'ya giden bir teknede başka bir adamla ilişki yaşadığı söyleniyordu. Bu oldukça zorlu bir durum olmalıydı, psikopatolojinin konusuydu.

Matthew'a sarıldı. "Özür dilerim," dedi. "Sürprizi mahvetmek istememiştim. Sormamalıydım. Fakat..."

"Ne?"

"Nereye gitmek istediğimi sormalıydın Matthew. Ya Avustralya'ya gitmek istemeseydim? O zaman ne olacaktı?"

Matthew arkasına döndü. Her şey şimdiden mahvolmuştu.

---

* 1920-40 yılları arasında Britanyalı sömürgecilerin yaşadığı bölge. Elit topluluk uyuşturucu kullanımı ve cinsel ilişkileriyle ün salmıştı. (ç.n.)

12. Aşka ve Yalanlara Dair

Fakat havaalanına gitmek üzere taksiye bindiklerinde, Corstorphine'ın düzenli bölgelerinden, İskoçya Kraliyet Zooloji Topluluğu'nun hayvanat bahçesinin yanından geçerken gidecekleri yerin gizliliğine dair yaşadıkları minik meseleyi çoktan unutmuşlardı. Gece de hem kendini affetme duygusu hem de evliliğin şüphe ve önemsiz tartışmalar değil, keyif ve gelişim sağlayacağına dair güven getirmişti.

Pek çok genç erkek gibi, sadece kendisi olduğu için hiçbir zaman sevilmeyeceğini sanan Matthew en sonunda dünyada beni seven tek kişiyi buldum diye düşünmeye başlamıştı. Elspeth onu seviyordu ve âşıkların sık sık başvurduğu o basit ve klişe ifadeyle bir kalp çizerek bunu kanıtlamıştı... karnına rujuyla bir kalp çizerek. Baş harfleri iç içe geçmişti. Benzer şekiller çakılarla ağaç gövdelerine, yıkanmamış arabaların üstündeki toza, kalemlerle gizlice duvarlara yazılıyordu, bütün basitliği ve saflığıyla içten ve güvenilirdi. Tuhaf bir hareketti, fakat Matthew etkilenmişti ve ertesi sabah pencereden dışarı bakınca –Elspeth'e yatarken bir fincan çay getir-

BELONGS TO Kaktüs TEAM

mek için erken kalkmıştı– bir âşığın gözleri çevreyi ve yanındaki insanı nasıl farklı görürse, India Sokağı da değişmiş gibi gelmişti. Sıradan ve gündelik olan yeni bir güzellik, yeni bir hoşlukla dolmuştu; sanki dünyada sevgi varmış ve bunu bir anlığına gören kişi bundan payına düşeni alıyormuş gibi.

Dikiz aynasından bakan taksi şoförü, "Yolculuk nereye?" diye sordu.

"Avustralya," dedi Matthew ve Elspeth'e bakıp gülümsedi.

"Ah, öyle mi? Balayı mı?"

Ne Matthew ne de Elspeth hemen cevap vermişti. Parlak mora boyanmış büyük bir bilgisayar mağazasının önünden geçiyorlardı. Bina estetik bir felaket olduğu için görmezden gelmek mümkün değildi. Taksi şoförü tekrar aynaya baktı. "Evet," dedi. "İnsanlar –turistler– bu yoldan geçiyorlar ve Edinburgh'un Avrupa'daki en güzel şehirlerden biri olduğunu duyduklarını düşünüyorlar, ama bir de ne görüyorlar? Bu binayı."

"Şehre vardıklarında da St. James Alışveriş Merkezi'ni görüyorlar," dedi Matthew. "O binayı başımıza kim musallat etti?"

"En azından artık üstünü örtmeye çalışıyorlar," dedi şoför. "Demek balayınız. Biz Florida'ya gitmiştik. Altı yıl önce. O zaman evlenmiştim."

"Florida çok..." diye başladı Matthew, ama sustu. Florida hakkında ne söyleyebilirdi ki? Hele oraya daha önce hiç gitmemişse.

BELONGS TO Kasmus TEAM

Şoför biraz bekledi, ama cümlesini tamamlamadığını görünce devam etti. "Evet, öyle. Golf oynamak için harika bir yer. Amerikalıların son derece düzgün golf sahaları var. Sanki tırnak makasıyla biçiyorlar."

"En azından topu kaybetmiyorsun," dedi Matthew. Hiç golf oynamamış birisi golf hakkında ne söyleyebilirdi ki? Tek seferde topu deliğe sokup sokmadığını mı sorardı mesela?

"Daha önce hiç..." diye başladı.

"British Airways'le gitmiştik," diye devam etti şoför, karşı yönden gelen bir taksiye el sallayarak. "Uçağın arkasındaydık ve kabin sorumlusu daha yolculuğun başından nasıl olduğumuzu sordu. İskoçtu, balayımızı kutlamaya gittiğimizi söyleyince oturduğumuz yerden kalkıp çantalarımızla birlikte onu takip etmemizi söyledi."

"Üst sınıfa mı geçtiniz?" diye sordu Matthew.

"Evet. Birinci sınıfta neredeyse kimse yoktu, biz de kendimize bir köşe bulduk. Şampanya. Üstüne ayak uzatılabilen tabureler. Evliliğimize harika bir başlangıç oldu. Bir İskoça iyilik yapan bir diğer İskoç işte."

"Sözde İskoç mafyası," dedi Matthew.*

"Böyle bir şey var," dedi şoför. "Tanrı'ya şükürler olsun."

Havaalanı sapağına geliyorlardı, yakınlarda bir uçak sapsarı bir alandan havalanıyordu.

---

* Genellikle politik konularda kullanılan ve İskoç İşçi Partisi'ne bağlı bazı politikacıların İngiliz hükümeti üstünde nüfuz sahibi olduğu iddiasına gönderme yapan bir deyim. Burada kayırma anlamı öne çıkıyor. (ç.n.)

BELONGS TO Kaktüs TEAM

"Ertesi yıl," diye devam etti şoför, "Florida'ya geri döndüğümüzde aynı şeyi deneyeyim dedim. Hostese balayımız olduğunu söyledim, kadın da gülümsedi ve yapabileceği bir şey olup olmadığına bakacağını söyledi. Sonra başımı uzatıp bakınca bize daha önce yardımcı olmuş olan o adamı gördüm."

Matthew ve Elspeth bakıştılar. Nazik bir davranışın karşılığı sahtekârlık olmuştu. Bir anda hikâye tatsız bir hal almıştı.

Taksi şoförü aynadan bakıp güldü. "Şaka yapıyorum. Öyle bir şey yapmadım. Ama böyle bir şey yapsam başıma bu gelirdi kesin. Sonuç bu olurdu."

Gergin hava dağıldı. "İnsanlar artık yalan söylemenin yanlış olduğunu düşünmüyorlar," dedi Elspeth. "Hatalı olduğunu göremiyorlar."

"Kesinlikle," diye karşılık verdi şoför.

Otoyoldan çıkıp terminale varmadan önceki bir dizi dönemeci geçmeye başlamışlardı.

"Demin şaka yapmıştım," dedi şoför. "Aynı şeyi iki kez yapma konusunda. Sadece şaka yapıyordum."

"Tabii," dedi Matthew.

"Hatta ceza puanlarımı bile not alıyorum," diye devam etti. "Hepsini yazıyorum. Pek çoğu bunu bile yapmıyor."

"Doğal olarak," dedi Matthew.

Taksiciye ücreti ödeyip indiler. "Ona inanmıyorum ne yazık ki," dedi Matthew terminal kapılarına doğru yürürlerken.

Elspeth onunla aynı fikirde değildi. "Neden?" diye sordu. "Neden inanmıyorsun?"

"Bence iki kez yapmayı denemiştir."

Elspeth başını salladı. "İnsanlara inanmalısın," dedi. "Onlara güvenerek işe başlamalısın." Böyle düşünüyordu, fakat hemen sonra aklına Tofu ile Olive, gerçekleri nasıl ve ne kadar heyecanla çarpıttıkları geldi. Bertie tanıdığı tek dürüst çocuktu, belki bir de Lakshmi. Fakat diğerleri...

Check-in işlemlerinden sonra valizlerini teslim ettiler. Kontuarın ardındaki kadın gülümsedi. "Balayı mı?" diye sordu.

Matthew şaşkınlığını gizlemedi. "Nasıl anladınız?"

"Çünkü üstünüzde öyle bir hava var ve..." Daha etkili olması için bir an duraksadı. "Balayına çıktığınızı söylemediniz. Çoğu insan böyle söylüyor. Özel bir şeyler bekliyorlar. Sonra parmağa bakıyorsunuz, ama bir de görüyorsunuz ki yüzük yok."

Matthew sol eline baktı. Çok tuhaftı; bu mütevazı altın şeritle bağlılığın herkese açıkça gösterilmesi, sevginin ilan edilmesi garipti.

"Çok güzel vakit geçireceğiz," diye fısıldadı kendisine bakan Elspeth'e. O da, "Evet," diye yanıtladı.

Matthew hayatı düşünüyordu; Elspeth ise Avustralya'yı.

BELONGS TO Kasıtlı Team

13. Bruce İçin Zor Bir Soru

Eski emlak eksperi ve ısrarlı bir narsist olan Bruce Anderson, Matthew ile Elspeth'in düğününe davet edilmemişti, fakat nişanlandıklarını duymuş ve bir akşam Cumberland Bar'da rastladığında onu –oldukça aşırı bir gösterişle– kutlamıştı.

Bruce da onu son derece iyi anlayan, para ve pahalı bir arabanın onu kızıyla evlenmesi için ikna etmeye yeteceğini fark eden, varlıklı bir otel sahibi ve işadamının kızı Julia Donald'la nişanlanmıştı. Kendi açısından Julia da Bruce'u anlıyordu ve onu ele geçirmenin tek yolunun babasının rüşvetleri değil, kendine has yöntemler olduğunu fark etmişti; bu yöntemlerin içinde hiç beklenmedik bir hamilelik de vardı... "Büyük bir sürpriz oldu Brucie, ama ne yaparsın işte!"

Bruce için evlilik fikri çekicilikten tamamen uzak bir şey değildi, fakat çekiciliği uzak olmasından kaynaklanıyordu; eli kulağında bir evlilik ile hemen ardından gelecek babalık durumu hiç aklında yoktu. Ancak Julia'nın babası Bruce'u aileye ne şartlarla kabul edeceğini net bir şekilde ortaya koyunca –kimin standart-

larında olursa olsun cömert bir teklifti– Bruce'un kaygıları yatışmıştı. Belki de Julia'yla evlenmek o kadar da kötü olmaz diye düşünmüştü. Sürekli gevezeliğe karşı kulaklarını kapatabilirdi. Çoğu erkek eşleri söz konusu olduğunda bunu yapıyor diye geçirmişti aklından. Ayrıca bir ev sahibi olma konusunda endişelenmesine gerek kalmayacaktı. Julia'nın Howe Sokağı'nda çok güzel bir dairesi vardı, Bruce'un hesaplarına göre güncel piyasa fiyatlarıyla en az altı yüz bin sterlin değerindeydi ve Julia'nın *mortgage*'ı yoktu. Hatta Julia'nın *mortgage*'ın ne anlama geldiğini bilip bilmediğinden bile emin olamıyordu; oysa Bruce pek çok insan gibi *mortgage*'ın ne demek olduğunu çok iyi biliyordu ve büyük *mortgage* borcu olanlarla olmayanlar arasındaki farkı anlayabiliyordu. Farklı yürüdüklerini düşünüyordu.

Ayrıca Julia'nın babası onu emlak şirketinin başına getirip George Caddesi'ndeki şarap evinin yönetimini de devrettiği için iş bulma konusunda da endişelenmesi gerekmeyecekti. Eğer Julia beraberinde bunlarla birlikte geliyorsa en azından ona karşı medeni davranabileceğine karar vermişti.

"İsim konusuna karar vermemiz gerek Brucie," dedi o sabah kahvaltı yaparlarken.

Bruce müsli dolu kâsesinden başını kaldırdı. *Men's Health* dergisini okumaya başladığından beri sağlığına dikkat etmeye başlamış ve her sabah tabağına birkaç yemiş ve antioksidan koymaya özen gösterir olmuştu. Benimki gibi bir vücudun varsa ona özen göstermelisin

diye düşünüyordu. Ayrıca *Men's Health*'teki çıplak göğüslü erkek fotoğraflarını görünce kendisini yetersiz hissetmiyordu; göğüslerinden gözlerini ayırmadan onlara bakabiliyordu.

"İsim mi?"

"Anlarsın ya işte," dedi Julia karnına bakarak.

"Ah, tabii." Bruce tabağındaki yemiş ve keten tohumu tozu karışımına baktı.

"Oğlan olursa Jamie koyarız diye düşündüm," dedi Julia. "Hoş bir isim. Güçlü. Ya da Glen."

"Jamie iyi," dedi Bruce. "Ama Glen değil. Morrison's'ta bir Glen vardı ve tam bir felaketti. Pul koleksiyonu yapıyordu."

"Peki, Gavin olabilir. Gavin Hastings var mesela."

"Kız da olabilir," dedi Bruce.

Julia başını salladı. "Oğlan olacağına dair bir his var içimde. Tıpkı senin gibi Brucie."

Bruce karşılık vermedi. Julia'nın bebeği –onu böyle değerlendiriyordu– zihnini kurcalayan meselelerin başında gelmiyordu. Onun bebeği, onun fikri dedi kendi kendine. Ayrıca bu işte kendi parmağı olsa da amaçladığı veya benimsediği bir durum değildi. Bu bebeği Julia istemişti –bu ortadaydı–, öyleyse onun hakkında da Julia düşünebilirdi.

Bruce'a göre bebeklerle ilgili problem her şeyi mahvetmeleriydi. Kişinin istediğini yapabileceği –gezmek, en iyi restoranlara gitmek ve görünmek için harcayabileceği– parası olup da düşünmek zorunda kalacağı bir bebek olduktan sonra Howe Sokağı'ndaki bu güzel

evde yaşamanın ne anlamı vardı ki? Bebekler insanın elini kolunu bağlıyordu; beslenmeleri gerekiyordu, bağıra çağıra ağlıyorlardı, kokuyorlardı.

Sessizlik içinde kahvaltısını bitirdi. Bebeklere dair daha fazla konuşmadılar. Julia sabah postasıyla gelen bir dergiye dalmıştı. Sık sık okuduğu, mankenlerin pırıltılı fotoğraflarıyla, parfüm şişeleriyle, Bruce'un bir taraftan küçük görüp öte yandan bakmaktan gizlice zevk aldığı resimlerle dolu, boş moda dergilerindendi.

"Bunun içinde," dedi keten tohumu kutusunu göstererek, "ihtiyacın olan omega yağlarının hepsi var."

"Çok güzel," dedi Julia.

"Sheraton Hotel'deki spor salonuna yazılmayı düşünüyorum," diye devam etti Bruce. "Hani şu havuzu olana."

"Ben de gelirim," dedi Julia. "Benim de forma girmem gerek."

Bruce karşılık vermedi. Julia'nın peşinden spor salonuna gelmesini istediğine emin değildi. Hem bebek doğunca ne olacaktı? Spor salonu bebeklere göre bir yer değildi.

"Broşürlerini okudum da," diye devam etti Bruce, "grupları Tayland'a götürüp detoks yaptıran bir antrenör varmış. Son derece zinde bir şekilde dönüyorlarmış."

"Belki biz de yapmalıyız," dedi Julia. "Babam beni hep Tayland'a götürmek istemişti. Onunla gidebiliriz. Hepimiz detoksa gireriz."

BELONGS TO KAOTUS TEAM

Bruce müsli dolu kaşığını ağzına götürdü ve çiğnedi. Masanın karşısında oturan Julia'ya baktı. Yüzünde ahmakça bir şey olduğuna karar verdi. Hafif bir alıklık, uzun süreli bir duygu veya düşünceyi barındırmayan, sadece geçici durumlara gebe bir ifade vardı. Onunla konuşmak radyonun alıcısıyla oynamak gibi diye düşündü; bir radyo istasyonundan ses gelir gibi oluyor, ama bir saniye sonra kaybolup gidiyor. İç geçirdi. Yaptım işte. Gerçekten kalın kafalı bir kızla evlenmeyi başardım.

Yine de, yine de... Porsche ve daire ve para vardı. Para. Her şey sonunda buna dayanıyordu. Para. Kendimizi kandırmamalıyız diye düşündü Bruce; hepimiz para için şu veya bu şekilde ödün veriyoruz.

Mikrodalganın cam panelindeki yansımasına baktı. Hâlâ uğrunda ölünecek kadar muhteşem görünüyorum diye düşündü; şu profil, şu saçlar, şu göğüs kasları. Her şey. Ama keten tohumu tozuna rağmen bunlar sonsuza dek sürmeyecek, o zaman ne tür bir anlaşma yapabilirim ki? Elindekine tutun Brucie dedi kendine. Bu sırada Julia'nın eline uzandı ve gülümsedi. Kalın kafalı olabilirsin diye düşündü, ama ben değilim.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

14. Arbroath'tan Sevgilerle

Bruce'un karakteri her ne kadar kibir ve narsisizmle doluysa, Dundas Caddesi'ndeki Morning After Coffee Bar'ın sahibesi Big Lou'nun karakteri de bambaşka şeylerden oluşuyordu. Big Lou tipik İskoç erdemleri olan dikkat, çok çalışma ve alçakgönüllülüğüyle tanınan Arbroath'ta büyümüştü. Ayrıca bir çiftlikte büyümenin getirdiği avantajlara da sahipti. Burası büyük veya varlıklı bir çiftlik değil, kiracısı olan birkaç yüz dönümlük arazi ile hiçbir zaman çok iyi yönetilmemiş olan bir mülkün ek binasından oluşuyordu, yönetim sorunları yüzünden buraya harcanacak para da çok az olmuştu. Bazısı Birinci Dünya Savaşı'ndan kalma paslanmış dikenli teller Big Lou'nun babası Muckle Geordie'nin becerebildiği kadarıyla onarılmıştı, köhne ve tuhaf görünüşlü ahırlar Kuzey Denizi'nden esecek ilk kuvvetli rüzgârla, hatta iç kısımdaki Angus'tan gelecek hafif bir esintiyle bile çökecekmiş gibi görünüyordu.

Daha adil bir dünyada Big Lou'nun zekâsı çiçek açabilirdi, fakat kendisini geliştirmek yerine pek çok senesini yaşlı amcalarından birine bakmakla geçir-

BELONGS TO Kaktüs TEAM

mişti. Özgürlük şansı elde ettiğinde güneye gideceğine daha da kuzeye çıkmıştı ve kuzey, Aberdeen şeklinde karşısına çıkmış, ancak çok tatsız işi de beraberinde getirmiş, Granite Bakımevi'nde vasıfsız bir iş yapmak zorunda kalmıştı. Nihayetinde buradan kaçabildiğinde Granite'taki hastalardan birinin kendisine bıraktığı miras sayesinde özgürlüğüne Edinburgh'da kavuşmuştu. Artık Canonmills'te kendi dairesi vardı ve eskiden kitabevi olarak kullanılan bodrum katını alarak kafe yapmıştı. Bu kitabevi bir zamanlar müteveffa Christopher Murray Grieve ya da daha iyi tanınan ismiyle şair Hugh MacDiarmid tarafından sıklıkla ziyaret ediliyordu, hatta kendisi bodruma inen tehlikeli basamaklardan düşmüştü. Edinburgh böyle bir yerdi, her merdiven, her avlu, her köşe kendine has hatıraları barındırıyor, her ne kadar uzun süre önce olsa da bir zamanlar oradan geçmiş ve bir şekilde hâlâ orada olan insanların sesleriyle konuşuyordu.

Kafeyi satın almasının yanında Big Lou dükkânla birlikte gelen malların da sahibi olmuştu ve yıllar içinde satın aldığı pek çok kitabı okumuştu. Topografya ve felsefe onu iki yıl, tarihse bir yıl boyunca meşgul etmişti. Şimdi edebiyat kuramları ile psikolojiye ve biraz da kurgu (Scott ve Stevenson) ile şiire (Sydney Goodsir Smith ve Norman MacCaig'in bütün eserlerini okumuştu) dalmıştı.

Big Lou'nun okumalarına dair ortaya koyduğu yargı ve kontrol becerisi, romantik hayatına yansımıyordu. Pek çok iyi kadın gibi o da kendi güçlü yanlarının

tam tersi zayıflıklara sahip erkeklere ilgi duyuyordu. Kendisinden çok daha genç kadınların çekiciliğine dayanamayan bir şefle yıllarını harcamıştı. Adam onun kalbini defalarca kırmıştı, fakat en sonunda Big Lou onun nasıl birisi olduğunu görebilmişti; bu da basit bir cümleyle açığa vurulmuştu: İşe yaramaz. Bu adamın yerine tavan restorasyonu konusunda uzmanlaşmış sıvacı Robbie gelmişti ve Matthew'un onun hakkındaki görüşlerine rağmen –gafil avlandığı bir anda dile de getirmişti– Big Lou hâlâ bu Robbie'yle birlikteydi.

"Adam takıntılı Lou," demişti Matthew. "Bunu söylediğim için özür dilerim, ama gerçekten öyle. Bugünlerde kim Jacobite'ım der ki? Mantıklı bir insan söyler mi? Ayrıca takıldığı insanlara bak. Tahtası eksik Michael mıdır nedir, bir de her lafını dua gibi ezberleyen tüysüz genç. Bir de yüksek sesle konuşan şu kadın, ataları Sezar'a kadar mı gidiyormuş ne. Bu insanlar kaçık Lou."

"Robbie'nin tarihe ilgisi var Matthew," diye karşılık vermişti Lou. "Stuart'lar bazı insanlar için önemli. Onları ilginç bulan pek çok kişi var."

"Evet," diye kabul etti Matthew. "Ama ilginç bulmakla buna inanmak arasında fark var. O Stuart'lara gerçekten inanıyor. Nasıl inanabiliyor ki? Prens Charlie ne açıdan bakarsan bak, tam bir felaketti. Soyuna gelince..."

Big Lou konuyu değiştirmişti. Matthew'un bir açıdan haklı olduğunu biliyordu; Robbie tuhaftı, ama ona karşı kibardı ve başka kadınlarla kaçıp gitmiyordu.

BELONGS TO Kaktüs TEAM

Sadece bu kadarını umursaması gerektiğini düşünüyordu, ayrıca gerçekçiydi: Etrafta çok fazla erkek yoktu, Arbroath'ta yoktu, fakat özellikle Edinburgh'da hiç yoktu ve seçici davranabilecek durumda olmadığını biliyordu.

Sabah kafeyi açmıştı, ilk müşteriler gelmeden önce paslanmaz çelik malzemeleri parlatıyordu. İlk müşteriler ofislerde çalışanlar, genellikle de yolun sonundaki İskoç Kraliyet Bankası çalışanları oluyordu. Uzun süre oturmazlar, saatlerine bakıp dışarıya hızla çıkmadan önce gazetelerini okurlardı. Sonra kuşluk vaktinde gelen, aralarında Matthew ile Angus Lordie'nin de olduğu düzenli müşterilerden önce sakin bir zaman olurdu. Tabii Matthew balayına gittiği için Big Lou onu beklemiyordu, bu demek oluyordu ki Angus Lordie bara daha yakın oturacak ve bütün yorumlarını Big Lou'ya yönlendirecekti.

Angus içeriye girdiğinde onun ruh halini hemen anlayabiliyordu, suratı Angus'un işlerinin nasıl gittiğini belli ediyordu. Zor ya da istediği gibi gitmeyen bir resim Angus'a daha aksi bir ifade veriyor ve kahvesini olması gerekenden daha sinirli bir şekilde karıştırmasına sebep oluyordu. Ancak bugünkü ifadesi aksiden ziyade düşünceliydi, Big Lou bu ifadeden Angus'un aklında işbirliği yapmayan bir tuvalden farklı bir şeyler olduğunu çıkarıyordu.

"Senin durumunu düşünüyordum Lou," diye söze başladı Angus.

"Benim durumumu mu? Buradaki durumumu mu?"

BELONGS TO Kasutaja TEAM

"Sadece buradaki değil," dedi Angus bir elini sallayıp etrafı gösterirken. "Her yerdeki. Bütün hayatındaki durumunu."

"Hayatımda bir sorun yok," dedi Big Lou.

"Ama var Lou," dedi Angus. "Bir yoldaşa ihtiyacın var. Şu senin Robbie iyi hoş, ama..." Ona dikkatle baktı, tehlikeli sularda olduğunu hissetmişti. "Aslında bir köpeğe ihtiyacın olduğunu düşünmüştüm. Yavru bir köpeğe. Sana bir köpek gerek Lou. Hatta birkaç tane."

"Bir tane olsun isterdim," dedi Lou. "Hatta iki tane. Gerçekten."

Angus neşelendi. "Şansa bak! Ben de tam..."

"Ama olmaz," diye araya girdi Lou. "Köpeklere hafifçe alerjim var. Cyril'i buraya getirmen bile hırıltıyla nefes almama sebep oluyor. O yüzden evde bakamam. Mümkün değil."

BELONGS TO KAOTUS TEAM

15. Yavru Köpek Aşkının Bile Sınırları Varken

Big Lou'nun gürültücü köpek yavrularından birini kabul edemeyeceğini fark edince keyfi kaçan Angus kahve fincanına baktı. Ve hepimizin bildiği gibi kahve fincanı anlamın ötesinde bir anlam aranıyorsa içine bakmaya değecek bir şey değildi; kahve nasıl olursa olsun bulanık bir görüntüye sahipti ve içinde bir şey görme umudu besleyenlere pek avuntu vermiyordu... yüzeyin altında olanların görünmesini sağlayan çayın aksine ki yüzeyin altında olanlar da genellikle daha fazla çay oluyordu.

Eve geleli bir buçuk gün olmasına rağmen köpek yavruları Angus için tam bir kâbus olmuştu. Bırakın altı tanesini, bir tane küçük köpeğe bakmak için bile bahçesi olmayan bir daire hiç ideal değildi. İlk başta temizlik sorunu vardı. Bir köpeğin dışarı çıkarılmadan tuvalet ihtiyacını gidermemeyi başarabileceğini keşfetmek için Ivan Petroviç Pavlov olmaya gerek yoktu, ancak bu düşünceli davranış tarzı yavru köpeğin koşullanana kadar edindiği bir görüş değildi ve koşullanması için köpek sahibinin büyük sıkıntılara katlanması

gerekiyordu. Fakat Angus gerekli olan eğitimin tamamlanmasından önce geçecek olan haftalara, hatta aylara katlanamayacağını fark etmişti. Cyril'in durumunda süreç son derece hızlı olmuştu, köpeğin sıra dışı zekâsı ve anlayışı bu kadar üstündü. Angus Cyril'e meselenin ne olduğunu gösterdiği zaman Cyril hemen anlamıştı; sahibine bakıp sanki gelecekte dışarıya çıkarılana kadar bekleyeceğini bildiğini gösterircesine başını sallamıştı. Angus onun algılama hızını görünce hayrete düşmüş ve Kraliyet Veterinerlik Araştırmaları Fakültesi'nin de çalışanlarından olan İskoç Sanat Kulübü'ndeki arkadaşlarından birine bu konudan bahsetmişti. "Mümkün değil," demişti arkadaşı konunun uzamasını engelleyerek. "Hayvanlar böyle şeyleri anlayamazlar. Köpeğin davranışlarıyla kötü sonuçları –acıyı ve senin mutsuz olacağını– bağdaştırması için onu koşullandırmalısın, acı ile senin mutsuzluğun sersem hayvan için aynı anlama geliyor zaten. Böyle şeyleri anlamıyorlar. Senin köpeğin de farklı olmayacak."

Ama bu gerçekten olmuştu ve Angus bir mucizeye tanık olup bunu anlatmak istediği kişinin katı bir Hume'cu olduğunu ve hiçbir mucize öyküsünün doğru olamayacağına inandığını fark eden bir insan gibi hayal kırıklığına kapılmıştı. Cyril'in hemen anladığı konusunda ısrar etmesi hiç işe yaramayacaktı, çünkü kimse ona inanmayacaktı. Ayrıca Cyril'in tuvalet eğitimine ihtiyaç duymamış olma ihtimalini çürüten en güçlü kanıt gözlerinin önünde, altı köpek yavrusu olarak duruyordu.

BELONGS TO Kasmus TEAM

Ayrıca dahası da vardı. Sadece tuvalet eğitimi meselesi değil, yavruların yarattığı pek çok farklı türde sorun vardı. Aralarından biri Angus'un atölyesinin kenarına koyduğu bir top tuvali kemirmişti; bir diğeri koridordaki kilimi ısırıp silkelemeye başlamış, o yüzden kilimin kenarları parçalanmış ve ortası delinmişti. Sanki bu yetmezmiş gibi bir başkası da Angus'un üstünde çalışmakta olduğu natürmort için dikkatle yerleştirdiği küçük masanın üstündekileri bozmayı başarmıştı, düzenlemesinin en önemli parçası olan Glasgow sürahisi parçalanmıştı. Parçalanan sürahi yüzünden artık resmi tamamlaması mümkün değildi, çünkü Angus iyi bir natürmortun ruhunda yatan o birliktelik hissini tekrar yaratamazdı; resim tamamlanmamış haliyle artık hiçbir işe yaramazdı.

Big Lou Angus'a acırcasına baktı. Yavru köpeklerden birini ona vermenin basit olacağını düşünmüş olmalıydı. Big Lou'nun onun aklında yatanları son derece kolayca görebildiğine dair hiçbir fikri yoktu ve aklında yatanların arasında, söylediğinin aksine Big Lou'nun bir köpekle daha mutlu olacağı yer almıyordu. Fakat yaptığı yorumların kendine yarar sağlayacak olmasına rağmen Big Lou ona acıdığını fark etti. Bir dairede yedi köpek ve bir adam... ne şamataydı kimbilir!

Angus'a bakarken onun yerinde olmanın nasıl olacağını düşündü. Biraz hayal gücünü kullanması gerekiyordu elbette; çok farklı bir hayattı, tuhaf kokular ve dokularla dolu bir hayat: Boya, terebentin,

BELONGS TO Kasmus TEAM

Cumberland Bar'da eski kafalı arkadaşlarla geçirilen saatler, şu Domenica Macdonald isimli kadın tarafından itilip kakılmak, Cyril'le yapılan uzun sohbetler, anlayabildiği kadarıyla tütsülenmiş balık ve yulaflı kurabiyeden oluşan bir beslenme alışkanlığı. Pek eğlenceli sayılmazdı.

Angus'un *The Scotsman*'ın yalnız kalpler köşesine gönderebileceği ilanı düşündü: Ressam, yedi köpekli, anlayışlı bir kadın arıyor. Bu ilana hiç yanıt gelmeyeceği kesindi; daha doğrusu yanıt almayı hak etmiyordu, fakat liyakat bu konuya katılmamalıydı, çünkü yeterince erkek yoktu. Her erkek, o köşeye ilan gönderen en ümitsizi bile ortalama seksen iki cevap alıyordu, ancak buna karşın en övülmeye değer kadın tek bir yanıt alsa bile şanslı sayılırdı. Bu tek yanıt da genellikle aynı anda birkaç ilana birden yanıt gönderen bir adamdan geliyordu. Big Lou bir keresinde Dundas Caddesi'nde yürürken iyi giyimli iki kadının bir yemekli kutlamada oturma düzeni yapmanın ne kadar zor olduğundan bahsettiklerini duymuştu. "Bekâr kız arkadaşlarımız için bekâr erkek tanımıyoruz," demişti biri, "bir tane bile yok. Hiçbir yerde yoklar."

"Dünya değişti," demişti öteki.

"Hayır. Bu hep böyleydi. Biz kadınlar hiç gelmeyecek erkekleri bekliyoruz sadece."

Big Lou da kadınların hepsi böyle mi diye düşünmüştü. Gerçekten bunu mu düşünüyoruz? Ya bir erkek bulduğumuz için ne kadar şanslı olduğumuzdan bahsediyor ya da ortalarda olmadıkları için yakını-

yor muyuz? Bu mümkün değil. Beden bu yüzden mi büyüyordu yani? Big Lou konuyu düşündükçe cevabın olumlu olduğunu daha çok fark ediyordu. Her halükârda Robbie'den vazgeçmeyi kesinlikle düşünmemeliyim, bütün kusurlarına ve Jacobite rüyalarına rağmen onu elimde tutmalıyım. Bu da evlilik demek. Onu değiştirebilirim. Gerçekten. Evlilik erkekleri değiştirir... her zaman.

BELONGS TO Kadınlar TEAM

16. Bulunan Cennet

Matthew da evlilikle tam anlamıyla değiştiğini hissediyordu. Şimdi bile, Elspeth Harmony'yle evlendikten üç gün sonra ve Singapur Hava Yolları'nın uçağı Doğu Timor Denizi'nin üstünde yay çizerken daha önceki halinden çok daha farklı olduğunu hissediyordu. Ben evli bir adamım diye fısıldadı; büyük motorların arka planda yarattığı, uçak kabininde yarı yarıya azaltılmış tıslamanın oluşturduğu beyaz gürültüde bu fısıltı duyulmamıştı. Yanında oturan Elspeth'e baktı, ince bir havayolları örtüsünün altında uyuyordu, koluna düşen yüksek irtifadaki güneş ışığı tenini sıcak ve altın renklere boyuyordu. Ne kadar pürüzsüz bir cilt diye düşündü, tıpkı nektarin gibi. *Ma petite nectarine* diye geçirdi aklından; mutfağa özgü şeylere gösterdikleri sevgiyle Fransızların söyleyebileceği bir şey.

Onu sevdiğine dair şüphe duymuyordu. Kişinin gerçekten tanımadığı birisini sevmesinin saçma olduğunu bilmesine rağmen ilk tanışmalarından bu yana buna inanmıştı. Gerçekten böyle miydi? Kişi sevgiyi yarenlik ile tutkulu aşk arasında fırsat ortaya çıktığında tam bir

BELONGS TO Kasıtlı Team

sevgiye dönüşmeyi bekleyen bir durum, bir tür merhamet olarak genelleyebilir miydi? Tabii bu da kişinin hoşlandığı insan için hissettiği sevginin en azından bir kısmının farklı bir şeyden kaynaklandığı, başka bir yerden geldiği ve seçilen kişide fırsatçı bir şekilde karar kıldığı anlamına geliyordu. Ama bu kaçınılmaz diye düşündü.

Karıkoca olarak –büyüleyici, ruhsuz "eş"lerinkinden çok daha zengin ve çok daha içten bir ifadeydi– birlikte geçirdikleri zaman Elspeth'e evlenme teklif ederek doğru şeyi yaptığına ikna etmişti. Mutluydular, birbirlerini rahat rahat keşfetmeye kendilerini kaptırmışlardı, Matthew'un mümkün olabileceğini tahmin bile etmediği bir şekilde kendilerini tamamlanmış hissediyorlardı. Perth'e yaptıkları uzun yolculuğun ortasında geceyi geçirdikleri Singapur'daki otel odasında Eros ona bir sanrı göndermişti; Raffles Hotel'de avluya bakan odalarının tavanında dönüp duran vantilatörün altında ortaya çıkmıştı. Matthew uyanık halde uzanmış, daha önce tecrübe ettiklerinin sadece erotik bir zevkin zayıf taklitleri olduğunu düşünüyordu. Bu bağlılık dolu bir sevgiydi, bunun son derece derin ve şaşmaz bir fark yarattığını fark etmişti. Sadece fiziksel birliktelik bununla karşılaştırıldığında ne kadar sığ ve boş kalıyordu.

Singapur'dan Perth'e yapılan yolculuk aşağı yukarı beş saat sürmüştü. Matthew uçağın penceresinden aşağıda ortaya çıkmakta olan Batı Avustralya sahillerini seyrediyordu; grimsi mavi denizin kenarında uzanan

BELONGS TO Kaktüs TEAM

upuzun bir kahverengi hat. Kahverenginin kenarındaki ince beyaz danteller sahil şeridini gözler önüne seriyordu ve onun gerisinde hem kara hem de denizden oluşan bir hiçlik vardı. Bu yükseklikten dünya düzenli, kahverengi, mavi ve yeşil alanların olması gereken yerlerde durduğu bir harita gibi görünüyordu. Yükseklik manzaranın uysal görünmesini sağlıyordu, fakat zorlu, kurak ve kendisini içinde bulan insanlara karşı acımasız olduğunu biliyordu; şanssız denizcilerin kıyılarında ve kayalarında can verdiği ya da iç kesimlere gidip bir daha asla görülmediği bir yerdi. Avustralya insanları yutuyor, onları büyük boşluğuna çekiveriyordu.

Elspeth Perth'e inmeden kısa bir süre önce uyandı.

"Aşağı bak," dedi Matthew ve altlarında görüş açısına girmeye başlamış okaliptüs ormanlarını gösterdi.

Elspeth baktı. Ağaçların tepeleri rüzgârla hafifçe salınıyordu, hareketli gümüşi bir deniz gibiydi. Ortasından dümdüz bir yol geçiyordu; üstünde beyaz bir kamyonet vardı. Sonra havaalanının dış kısımları göründü, çevresini saran çit muhtemelen büyük vahşi alanları ve hayvanları dışarıda tuttuğu kadar onları da insanların kötü niyetinden korumak için oradaydı. Matthew Elspeth'in elini tuttu. Bu inişte önemli bir yan var diye düşündü. Fakat buraya sadece iki haftalığına geldik. Kendilerinden önceki pek çok inişte olduğu gibi kişinin buraya kalma amacıyla geldiğini, burada yaşlanıp öleceğini bilerek varması nasıldı kimbilir.

Otele taksiyle gittiler, Cottesloe'da küçük bir oteldi. Sabah saatleriydi ve işine giden, Australian

Broadcasting Corporation'ın sabah haberlerini arabalarında dinleyen, aynalarına bakıp kafalarını kaşıyan, havanın aklında neler olduğunu görmek için başını kaldıran insanların yanından geçtiler. Her şey çok sıradan, fakat bir o kadar farklıydı.

Günün geri kalan kısmında pek bir şey yapmadılar, otellerinden iki sokak ötedeki sahilde yürüdüler sadece. Bu kumsal geniş bir kum şeridi olarak kilometrelerce uzanıyor, yüzeyi ara sıra kayalarla bölünüyordu. Perth'in banliyölerini Hint Okyanusu'na devrilmekten koruyan kum tepeciklerinin üstünde kıyı boyunca uzanan sahil yolu yürüyüşçülerin, koşucuların, coşkun köpeklerin ve herkesin saçlarını dalgalandırıp ciğerlerine dolan deniz melteminin uğrak yeriydi.

Ayrıca güneş vardı; o güneş her yeri ışıkla dolduruyor, kat kat boyuyordu.

"Hiç fikrim yoktu," dedi Elspeth.

Matthew ona baktı. "Ne hakkında?"

"Bütün bunlar hakkında. Sanki paralel bir evren keşfetmek gibi."

Matthew bunu biraz düşündü. Neden bahsettiğini anladığını düşünüyordu, çünkü kendisi de aşağı yukarı aynı şeyi düşünüyordu, ama betimleyecek kelime bulamamıştı. Perth Edinburgh'dan dünyalar kadar uzaktı, ama öte yandan çok yakındı, çünkü pek çok açıdan tanıdıktı, Britanya'nın artık var olmayan o eski haline dair uzak bir nosyonu anımsatıyordu. Bunun izleri tıpkı uzun zaman önce duyulan tanıdık bir melodinin yankıları gibi kimi zaman ince, kimi zaman da aşikâr ve

çarpıcıydı. Taksinin arka koltuğunda otele giderlerken bir okulun önünden geçtiler ve Matthew çocukların dışarıda sıra olduğunu gördü. Çocuklar hâkî gömlek ve şortlar giymişti, resmi geçit yapan askerler gibi kollarını açarak yürüyorlardı; üstlerine merhametli bir güneş ışığı vuruyordu. Okulun dışındaki levhada ismi yazıyordu: Scotch Koleji

"Çok hoş," dedi Matthew. Böyle eski kafalı davrandığı için bir an suçluluk duydu, belki de utanç hissetmişti, ama bu kısa süre sonra geçti. Piyasadaki diğer bütün cennetler bir cennetten beklenenin tam tersi çıktığı için bir burjuva cennetini takdir etmek yanlış sayılmaz diye hatırlattı kendine.

İnsanlar Avustralya'yı neden bu kadar seviyorlar diye sorguladı. Aklına hemen beklenmedik bir yanıt geldi: Çünkü başka yerlerde kendinden nefret etme çılgınlığıyla yok edilen her şey burada hâlâ varlığını sürdürüyor.

BELONGS TO Kaktüs Team

17. Sevgi Rüyası

Matthew ile Elspeth'in Perth'teki otellerinin sahibesi ellili yaşlarının sonlarında, uçuk pembe bornoz giyen bir kadındı. Cottesloe sahiline bakan bir restoran önermiş ve son derece yardımcı olarak onlar adına rezervasyon yaptırmıştı.

"Önde masa istiyorsanız rezervasyon yaptırmanız gerek," dedi. "Günbatımında giderseniz güneşin denize batışını seyrederken bir şeyler içebilirsiniz. Görmeniz gereken bir manzara."

"Birkaç hafta önce akşam yemeği için gitmiştim," diye devam etti, "kız kardeşimle. Kocası tarım bölgesinde tarım makineleri mümessilliği yapıyordu, ama sonra öldü. Erkekler böyle değil mi? Ölüyorlar."

Elspeth gergin bir şekilde güldü, böyle yapıp yapmaması gerektiğinden emin değildi, ama kendisini tutamamıştı. Erkekler ölüyordu, kadın haklıydı ve dul kalma ihtimali bir kocayla birlikte sıfırdan... muhtemele yükseliyordu. Kötü bir düşünceydi, kişinin balayında düşünmemesi gereken bir şeydi, fakat bunun kaçınılmaz olduğunu hissediyordu, mutluluk

beraberinde bu mutluluğun nasıl bitebileceğine dair düşünceleri de getiriyordu. Hayatta sahip olunan veya olunabilecek her şey de durum aynıydı: Maddi varlıklar keyif verebilirdi, ama sahip olmak endişeye yol açıyordu, sahip olunan şeyleri birilerinin almasından korkuluyordu. Varlıkları başka türlü kaybetmek de mümkündü. Ya da görünüşü; güneşin doğuşu kadar büyük bir kesinlikle görünüş de kaybediliyordu ve kum üstüne inşa edilen her şey neticede kumdu.

Matthew'un elini tuttu. Onun aklından da böyle düşünceler geçip geçmediğini merak ediyordu. Ama erkeklerin kadınlardan daha az duygusal ve daha gerçekçi olduğu söyleniyordu. Bu kadınların endişelendiği şekilde endişelenmedikleri anlamına mı geliyordu? Ona evlenme teklif etmesinden ve kendisinin de teklifi kabul etmesinden bu yana Matthew'un fikrini değiştireceğinden korkmuştu. Matthew bunu yapacağına dair bir emare göstermemişti ve en az onun kadar evlenmeye hevesli görünüyordu, ama Elspeth yine de bunu günde birkaç kez düşünmüş, hatta rüyasında bile görmüştü. Matthew'un bir anda, "Ne düğünü?" dediği kâbuslardan uyanmış, epeyce can sıkıcı birinde Matthew'un çoktan üç kadınla evli olduğu ortaya çıkmıştı.

Elspeth Matthew'un ya da herhangi bir erkeğin böyle rüyalar görebileceğini sanmıyordu.

"Rüyalarında ne görüyorsun?" diye sormuştu düğünden birkaç hafta önce.

BELONGS TO Kasmus TEAM

Matthew cevap vermeden önce biraz düşünmüştü. "Seni tabii ki."

"Hayır, ben ciddiyim. Tuhaf rüyalar görüyor musun?"

Bu soru, yüzünden hafif bir gölgenin geçmesine sebep olmuştu. Tuhaf rüyalar görüyordu ve bazılarını Elspeth'e söylemesi mümkün değildi, çünkü şok geçirirdi. Çoğu insan şok edici rüyalar görüyor diye düşündü. Daha doğrusu çoğu erkek böyle rüyalar görüyordu. Normal olarak yapmadıkları ya da yapmayı tahmin bile edemeyecekleri şeyler yapıyorlardı ve bunları kimseye anlatamıyorlardı. Doğal olarak diye düşündü Matthew.

"Zaman zaman tuhaf rüyalar görüyorum," dedi temkinle.

"Ne gibi?"

Sıradan bir şeymiş gibi konuştu. "Ah, unutuyorum. Rüya nasıl bir şey biliyorsun. Gördükten kısa süre sonra unutuveriyorsun. Önemsiz olduklarını bildiğimiz için hatıralarımıza yerleştirmemek ilgili bir şey."

"Ama önemliler!" diye karşı çıktı Elspeth. "Kendimiz hakkında bize çok şey anlatıyorlar. Gerçekten ne yapmak istediğimiz hakkında."

Matthew içten içe şaşkınlığa uğramıştı, ama yüz ifadesini korudu. "Öyle mi?" diye sordu. "Gerçekten böyle mi düşünüyorsun?"

Elspeth onu yakından inceliyordu. Rüyaların bastırılmış istekleri ortaya koyduğunu öne sürdüğünde kaşlarını çattığını görmüştü ve bu yüzden endişelenmeye başlamıştı. Rüyasında gördüğü karanlık bir şeyi hatırlı-

yor olmalıydı ve bu Matthew'u kaygılandırmış gibiydi. Hayatında karanlık bir şeyler olan bir adamla evleniyor olabileceği daha önce aklına gelmemişti. "Ama endişelenme," dedi. "Hepimiz asla yapmayacağımız şeyleri yapmak isteriz. Gerçekten önemi olduğunu sanmıyorum, çünkü onu asla yapmayacağımızı biliriz."

Matthew'un kendisini daha iyi hissetmesini sağlamaya çalışmış ve başarılı olmuştu. "Evet," dedi Matthew, "katılıyorum. Önemli olan uyuduğunda kim olduğun değil, uyanıkken kim olduğun."

Bundan pek emin olamıyordu, ama bu cümleyi kendinden emin ve otoriter bir tavırla söylemişti. Ayrıca güven verici bir düşünceydi, kişinin çok iyi bir şekilde resmedilmediği rüyalardan sonra kendisine hatırlatması gereken bir vecizeydi.

"Ve seni gerçekten rüyamda gördüm," dedi. "Söylediğimde ciddiydim."

Doğruydu. Birkaç gece önce rüyasında Elspeth'i görmüştü. Princes Sokağı'nın mahvedilmemiş tarafında kol kola yürüyorlardı ve Matthew etrafı bayraklarla süslenmiş üstü açık oditoryumum olduğu bahçelerin içindeki Ross pavyonuna bakmıştı. Bir İskoç yerel dans grubu çalmaya başlamıştı. Kendisini çok güvende hissetmiş ve başını kaldırıp kayaların üstündeki Edinburgh kalesini görünce bu his güçlenmişti.

Huzur dolu bir rüyaydı ve son derece hızlı bir şekilde değişmese uyanınca unutulurdu. Matthew tekrar aşağı bakınca grubun dans ede ede gittiğini gördü, bayraklar da artık boynu bükük ve ruhsuz salınıyordu, İskoçya

bayrakları değil, tuhaf ve anlaşılmaz sembollerin olduğu bayraklardı, referandum yapılmadan, insanlara sorulmadan oraya konulmuşlardı! İçini rahatlatması için Elspeth'e döndü, ama o da artık yoktu. Kolundaki kadın annesiydi.

Bunu tabii ki Elspeth'e söyleyemezdi, düşününce bile kızarıyordu. Birisi bir zamanlar erkeklerin anneleriyle, kızlarınsa babalarıyla evlendiklerini söylemişti ya da en azından o ideallere en yakın kişilerle. Ancak bunun doğru olduğunu düşünmüyordu; bu da yanlış bir halk psikolojisi örneğiydi işte.

"Konuyu değiştirelim," dedi Matthew. "Rüyalardan bahsetmeyelim. Söylesene bana, baban nasıl birisiydi?"

Elspeth cevap vermeden önce kısacık bir an düşündü. "Senin gibiydi," dedi.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

18. Comrie'li Kör Motorcu

Belki de doğrudur diye düşündü Matthew. Belki de gerçekten Elspeth'in babasına benziyorumdur, o da bunun karşılığında anneme benziyordur. Belki de insanların ebeveynleriyle evlendiği fikrini haklı çıkarıyoruzdur. Freud ne demişti? İki kişinin birleşiminde dört kişi vardır mı demişti? Son derece rahatsız edici bir gözlemdi bu: Kendimizin kendi yarattığımız kişi olmayışı bizi istemediğimiz kadar küçültüyordu. Ancak bir de sosyal kişiliğimiz vardı, hiç şüphesiz başkalarının, tarihin gelgitlerinin ve üstünde kontrolümüz olmayan müthiş insan deneyimi katmanlarının bir yaratısıydı; ayrıca DNA iplikçiklerinden oluşan bu yaratı da doğumumuzda bize bir armağan olarak veriliyordu, yolculuğumuz boyunca yanımızda taşıyacağımız küçük bir bombalı mektup gibi.

Hiç tanışmadığı, Elspeth'in masasında bir fotoğraftan ibaret olan babası Jim Harmony hakkında ne biliyordu?

"Babam Jim," demişti Elspeth India Sokağı'na taşınmak için evindeki eşyaları kolilere koyarken.

BELONGS TO Kasmus TEAM

Matthew küçük, gümüş çerçeveli portreyi alıp incelemişti. Çerçeve eskimişti, gümüş kaplama üstte ve kenarlarda silinmişti, fakat içindeki fotoğraf yeni görünüyordu.

"Brigde of Allan'da çekildi," demişti Elspeth. "Yıllar önce. O zamanlar orada yaşıyorlardı, tabii ben de yanlarındaydım. On sekiz yaşına kadar onlarla yaşadım."

"Bridge of Allan," diye mırıldandı Matthew. Tam da onun memleketi olabilecek bir yerdi; İskoçya'ya dağılmış, güven verici küçük kasabalardan biriydi.

"Bir sigorta şirketinde çalışıyordu," diye devam etti. "Hasar eksperiydi, Stirling, Linlithgow ve Falkirk gibi yerler onun bölgeleriydi."

"Hasar eksperleri sert insanlar olmalı," dedi Matthew. Fotoğrafa baktı. Jim Harmony'nin suratı sert birinin suratına benzemiyordu. Betimlemek için bir sıfat kullanılacak olsa en iyi seçenek nazik olurdu.

Elspeth başını salladı. "Hiç sert değildi," dedi. "Tanıdığım en nazik adamdı. Çok da çabuk güvenirdi. Sanırım ileri sürülen her iddiayı kabul ediyordu."

"İnanırım," dedi Matthew tekrar fotoğrafa bakarak. "Tam da öyle bir yüzü var."

"Erken emekli olmak zorunda kaldı, çünkü gözleriyle ilgili bir problem yaşamaya başlamıştı. Bu yüzden onlar Comrie'ye gittiler, ben de formasyon eğitimi için Edinburgh'a geldim. Bridge of Allan'daki evi satıp Comrie'de küçük bir ev aldılar. Orada çok mutluydular.

"Babam hep hevesli bir amatör tamirciydi," diye devam etti Elspeth. "Büyükbabam feribot işleriyle uğra-

şan MacBrayne'ların yanında dizel motor tamirciliği yapardı. Babamı da biraz eğitmişti ve babam aldığı eski arabaları kurcalardı. Tamir edip satardı, ama pek kâr elde etmezdi, ancak bir başka araba alabileceği kadar para kazanırdı.

"En sevdiği araba Citroën'di. Hani şu eski Citroën var ya, geniş basamağı olan, Dedektif Maigret'in kullandığı türden.* Citroën Traction. Kaza yapmış iki tane eski Citroën'den aynen onun gibi bir tane yapmıştı. Bir tanesinin önünü diğerinin arka kısmına takmıştı, yani aslında iki arabaydı. Sonuç olarak tam düz kullanılamıyordu; neredeyse yan yan gidiyordu."

Matthew hayretle dinliyordu. Bunların hiçbirini bilmiyordu ve hikâyeyi ilginç bir şekilde dokunaklı bulmuştu: Jim Harmony, kibar hasar eksperi, karısıyla ve yengece benzeyen çifte Citroën'iyle Comrie'de yaşamaya gidiyordu...

"Aynı zamanda motorcuydu," diye devam etti. "Hep motorları olmuştu. Eski bir BSA 250 ile Aerial denilen bir motoru vardı, daha doğrusu ben öyle dendiğini sanıyorum. Griye boyanmıştı ve çift kanatlı küçük bir arması vardı. Küçük bir kızdım, o zamandan hatırlıyorum.

"Comrie'de yaşarken Citroën'i sık kullanmaz oldu ve motora binmeye başladı. Emektar motorcuların yarışmalarına katılırdı. Birkaç tanesine onunla birlikte gitmiştim ve akşam yaptıkları sohbetleri hatırlıyorum. Özellikle hatırladığım sohbetlerden biri Başkan

* Jules Maigret. George Simenon'un yarattığı bir karakter. (ç.n.)

BELONGS TO Kaktüs TEAM

Kennedy vurulduğu sırada hangi motoru kullanıyordun konuluydu. Böyle şeyler işte. Bütün dünyayı motorlarıyla görüyorlardı."

Duraksadı, fotoğrafı Matthew'un elinden aldı ve kutulardan birinin içine koydu. "Gözlerini kaybetmek onun için çok zordu. Rehber köpek almak zorunda kalacak kadar kötüleştiğinde motor kullanmayı bırakır diye düşünmüştüm. Ama o ne yaptı biliyor musun? Motorun yanında koşması için köpeği eğitti. Böylece İskoçya'daki tek kör motorcu oldu."

Matthew şaşkınlıkla dinliyordu. "Yani..."

"Köpeğin adı Rory'ydi ve babam kayışını bir elinde tutup öteki eliyle gidonu yönlendirirken motorun yanında koşardı. Rory bir yerden sonra yorulduğu için o kadar hızlı gidemiyordu tabii, ama bir keresinde Comrie'den Cardiff'e gidip sonra tekrar geriye dönmeyi başarmıştı."

"Bu yasalara aykırı değil mi?" diye kekeledi Matthew. "Bir motoru yönlendirmesi için rehber köpek kullanamazsın..."

Elspeth omuzlarını silkti. "Ben pek mantıklı olduğunu düşünmüyordum. Annemle bu işten vazgeçmesi için onu ikna etmeye çalıştık, ama çok başına buyruktu ve motor kullanmaya bayılıyordu."

Matthew ne diyeceğini bilemiyordu.

"Bir yıl kadar hiç sorun olmadı," dedi Elspeth. "Sonra..."

Cümleyi bitirmedi. "Çok iyi bir adamdı," dedi titrek bir sesle.

Matthew uzanıp elini tuttu. "Öyle olduğuna eminim. Tanışabilseydik babanı kesinlikle çok severdim. Onunla motora binmesem de..." Elspeth'in kendini nasıl hissettiğini anladığını düşünüyordu. Kendi babasını en azından tam anlamıyla kaybetmemiş olsa da, babanın ölmesinin nasıl bir şey olduğunu anlıyordu. Kendisine sormamış olsa da pekâlâ şu soruyu sorabilirdi: Peki ya bütün toplumun, bütün kültürün babasını kaybetmesi nasıl bir şey?

BELONGS TO Kayıtlı Team

19. Cennete Dair Düşünceler

Elspeth Harmony'nin Steiner Okulu'ndan ayrılışı tıpkı sınıfındaki diğer öğrenciler gibi Bertie'nin de hayatındaki ilk gerçek kayıptı. Çocuklar her şeyin aynı kalmasını isterlerdi. Bunun böyle olamayacağını, küçük dünyalarının başka bir şeye dönüşmenin tohumlarını taşıdığını bilseler de bu başlarına gelecek darbeyi hafifletmezdi.

Tabii Bertie'nin hayatında değişmesini istediği pek çok şey vardı ve bunlara dair bir liste yapsa annesi başı çekerdi. Annesini sevmediğinden değil, onu her küçük çocuk gibi çok seviyordu, ama bir şekilde farklı biri olmasını diliyordu. Bu demek değildi ki Tofu'nun veya Olive'in annesinin kendi annesi olmasını istiyordu; Irene'in dış özelliklerinin aynı kalmasını, fakat davranışının, sesinin ve ifadesinin tamamen değişmesini istiyordu sadece. Irene'in tamamen farklı bir insan olmasını diliyordu. Bu gerçekleştiğinde, bu yeni insan, yeni anne psikoterapiye ihtiyaç duyulmadığını görür, İtalyanca konuşmaz, yoga yapması için ısrar etmez ve Melanie Klein ismini nadiren dile getirir, belki de hiç bahsini açmazdı.

Bertie bu değişimin nasıl sağlanabileceğini düşündü. Epeyce farklı şeyler okumuş bir oğlandı ve tam anlamıyla değişikliğe dair örneklerle karşılaşmıştı. Örneğin Aziz Augustinus vardı, Bertie'nin anlayabildiği kadarıyla kötü bir adamdı, fakat iyi birisi olmuştu. Ama bunun için din koşulu gerekiyordu ve Irene hiç dini inanç emaresi göstermemişti; hatta durumun tam tersi geçerliydi. Bertie masumane bir tavırla cennetin nerede olduğunu sorduğunda Irene şu anda ve burada olduğunu, doğru sosyal ve politik düzenlemeler yapılsa bunun yaratılabileceğini söylemişti, *The Guardian*'ın önde gelen makalelerinin de bunu söylediğini eklemişti.

"Cennet," diye açıklamıştı, "Edinburgh veya Glasgow gibi bir yer değil. *Non c'e nessun paradiso esterno*.* Cennet potansiyel olarak hepimizin içinde. Başka bir yerde cenneti arama Bertissimo."

Basit olduğunu düşündüğü soruya aldığı cevap kafasını karıştırmıştı. Cenneti kişinin ancak hak ederse gidebileceği fiziksel bir yer olarak düşünmekten hoşlanıyordu. Bayan Harmony'nin kesinlikle oraya gideceğini düşünüyordu ve yeni kocası Matthew da onunla giderdi, çünkü Tanrı Bayan Harmony'nin yalnız kalmasını kesinlikle istemezdi. Ayrıca o kafeyi işleten hoş kadın da giderdi... Big Lou; köpeklerin girmesine izin veriliyorsa Bay Lordie de gidebilirdi. Köpek de iyi bir köpekse cennete girebilirdi, bu durumda Cyril kesinlikle girerdi. Olive elbette kapıdan çevrilirdi. Cennete gidip onu orada herkese –Tanrı da dahil olmak üzere–

* İt. - Dışarıda cennet yok. (ç.n.)

BELONGS TO Kasmus TEAM

patronluk taslarken bulmak korkunç olurdu diye düşündü.

Hayır, annesinin değişiminin dini bir deneyimle gerçekleşmesi mümkün değildi, çünkü onun için ne Şam yollarında gökten gelen bir ışık olacak*, ne de Sekiz Aşamalı Yolu** keşfedecekti. Değişmenin başka yolları da vardı elbet ve Bertie bunları da duymuştu. Okuduklarına göre insanlar bazen şok edici bir deneyim yaşadıklarında değişiyorlardı. Korkutucu bir şey gördüklerinde, kaçırıldıklarında, kalpleri durduğunda... böyle insanlar zamanlarını boşa harcadıklarını ya da bazı konularda hatalı olduklarını fark ediyor, gelecekte daha iyi bir hayat yaşayacaklarına dair bir karar alıyorlardı. Tabii bu her zaman böyle olmayabiliyordu: Tofu iyi bir örnekti. Bertie'ye bir keresinde ekmek kızartıcısına bıçak soktuğunda güçlü bir elektrik akımıyla çarpıldığını anlatmıştı. Bu olaydan sonra saçları yarım saat boyunca dimdik kalmıştı. Ancak başka bir değişiklik olmamıştı ne yazık ki. Her zaman olduğu gibi kalmıştı.

Bertie istemeden de olsa Irene'in değişiklik yaratacak travmatik bir olayla karşılaşmayacak kadar korunaklı bir hayat yaşadığı kanısına varmıştı. Bertie'yi 23 numaralı otobüsle okula ve psikoterapiye götürmesi ve su terapisinde saatler geçirmesi annesini farklı bir insan yapacak deneyime ulaştırmak için yetersiz kalırdı. Bu yüzden annesinin her zamanki haliyle kalakalmıştı ve

---

* Şam yolunda İsa'nın göründüğü Aziz Paulus'un tövbe edişine gönderme yapıyor. (ç.n.)

** Budacı dinsel öğretide Nirvana'ya ulaşmanın yolu. (ç.n.)

BELONGS TO Kaktüs TEAM

on sekizinci doğum günüyle arasında uzanan on iki yıllık zamana tahammül etmeye karar vermişti.

En sonunda o doğum gününün sabahında evi terk ettiğinde özgür olacak ve annesinin nasıl bir insan olduğu önem taşımayacaktı. Tabii ki ona mektup yazacaktı, altı ayda bir mesela, ama kendi isteği dışında onu görmesi gerekmeyecekti. Ayrıca aile evinden taşındıktan sonra anneyi eve davet etmeyi gerektirecek bir yasa da yok diye hatırlattı kendisine. Hatta Bertie, taşındıktan sonra ona adresini vermemeyi planlıyordu.

Fakat altı yaşındaki bir çocuk için on iki yıl sonsuzluk kadar uzun geliyordu; o ana kadar yaşadığı hayatın iki katıydı, hayal bile edilemeyecek bir zaman çölüydü. Bu esnada kendisi için olabildiğince fazla eğlence yaratmayı başarması gerektiğini fark etmişti; annesinin onun için ayarladığı psikoterapi, yoga ve İtalyanca derslerinin arasında buna yer bulmalıydı.

Bütün kusurlarına rağmen Tofu, Bertie için potansiyel bir dikkat dağıtma kaynağıydı. Arkadaşının hayatı da kısıtlamalarla doluydu, yemişlerin enerji alanlarına dair birkaç kitap yazmış olan babası son derece katı bir vegan diyeti uyguluyor ve oğlunun da aynısını yapması konusunda ısrar ediyordu. Bu yüzden Tofu inanılmaz derecede acıkıyordu, bu da diğer çocukların sandviçlerini çalma eğilimini açıklardı. Bunun dışında Tofu kendi haline bırakılıyordu ve birkaç kez yanında ne bir büyüğü ne de bileti varken Glasgow'a trenle gidip geldiğini övüne övüne anlatıyordu. Ayrıca cumartesi sabahı babasının seçtiği ve gitmesi gereken bir sanat kulübün-

BELONGS TO Kasıtlı Team

de olması gerekirken futbol maçı seyretmeye gitmiş, sanat dersinin parasını pepperonili pizzaya harcamıştı. Bertie için bu özgürlüğün ne anlama gelebileceğine dair çarpıcı bir örnekti, tıpkı Tofu'nun Bertie'ye bahsettiği Colinton Yolu'nun başındaki episkopal kilisede kurulan izci grubuna katılma önerisi gibi.

"Bizim gibi insanlara ihtiyaçları var," demişti Tofu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

20. Küçük Bir Beyaz Yalana Hazır Ol

"Yapamam Tofu," dedi Bertie. "İzcilere katılamam."

Tofu Bertie'nin itirazını duymazdan gelmişti. "Katılamaz mısın? Neden? Sağlık kontrolünü geçemeyeceğini mi düşünüyorsun? Öyle bir şey yok. Senin düşündüğün şey ordu. İzcilere herkes katılabilir, senin gibi birisi bile."

"O yüzden değil," dedi Bertie hüzünle. "Sadece..."

"Eee," diye bastırdı Tofu, "ne oldu? Bir şeyden mi korkuyorsun? Bazen çok pısırık oluyorsun Bertie."

Bertie öfkeyle Tofu'ya baktı. Çıkarımlara varmak tam da Tofu'nun yapacağı bir şeydi ve her zamanki gibi hatalıydı. "Hayır, annem yüzünden," dedi. "Bay Baden-Powell hakkında bir kitap okuduğumu gördü ve asla izcilere katılamayacağımı söyledi. Onlardan hoşlanmıyor."

Tofu kaşlarını çattı. "Annen tam bir cadı Bertie," dedi anlayışla, "Ama bu senin hatan değil tabii."

Bertie cevap vermedi. Tofu'nun annesinden böyle söz etmesi hoşuna gitmiyordu, ama ona karşı çıkmak

BELONGS TO KAKTUS TEAM

çok zordu. Babası bir zamanlar, bu hayattaki engeller genellikle yanlış yerlerde oluyor demişti. Bertie bunun tam olarak ne anlama geldiğini bilmiyordu, fakat Tofu gibi insanlardan duyduğu Irene karşıtı yorumlarla karşılaştığında içine düştüğü ikilemle ilgisi olabileceğini düşünüyordu.

Tofu bir an düşündü. "Annenin böyle düşünmesi biraz garip, ama bu seni engellememeli."

Bertie şaşırmıştı. "İyi de bana izin vermezse nasıl izcilik yapabilirim ki?" diye sordu. "Nasıl? Bir üniforma giymiyorlar mı?"

İzcilerin hâlâ üniforma giyip giymediklerini bilmiyordu, ama giydiklerini umuyordu. Bertie üniforma giyme fikrini her zaman sevmişti, özellikle de annesinin üniformalar hakkındaki katı yorumlarından sonra.

"Evet, üniformaları var," dedi Tofu. "Ama ben senin için bir tane bulabilirim. Annenin almasına gerek kalmaz."

"Ama görür," dedi Bertie. "Giymek zorunda kaldığımda görür. 'Ne giyiyorsun öyle?' der."

Tofu onunla aynı fikirde değilmiş gibi kafasını salladı. "Görmesine gerek yok," dedi sabırla, sanki son derece basit bir meseleyi biraz yavaş algılayan birine anlatıyor gibiydi. "Yakınlarda bir yer var, kahve satılan bir yer. İsmi Starbucks. Oraya gidip tuvalette üniformaları giyebiliriz. Nasıl?"

Bertie hâlâ ikna olmamıştı. Dürüst bir çocuktu ve annesine yalan söylemiyordu; nereye gittiği konusunda ona yanlış bilgi veremezdi ve Tofu'nun yaptığı gibi

evden sıvışabilmeyi aklı almıyordu. Tofu'ya biraz hayranlık biraz da kıskançlıkla baktı. Böyle bir özgürlüğün olması kimbilir nasıl bir şeydi.

"Özür dilerim Tofu," dedi. "Yalan söylemeyi sevmiyorum."

"Ben seviyorum," dedi Tofu. "Özel bir kulübe gittiğimizi söylerim. Evet demesini sağlarım."

Bertie iki arada bir derede kalmıştı. Bir yanı Tofu'nun entrikalarının bir parçası olmak istemiyordu, diğer yanı izcilere katılmaya can atıyor, hatta kendisine ait bir hayatı olması için yanıp tutuşuyordu. "İyi de ne diyeceksin ki?" diye sordu. "Ne tür bir kulüp?"

Tofu omuzlarını silkti. Böyle bir kandırmacanın hiç de zor olacağını düşünmüyordu; kulübün ismi küçük bir detaydı sadece. "Ona diyeceğim ki..." Duraksadı. Bertie dikkatle dinliyordu. "Genç Liberal Demokratlar Kulübü olduğunu söyleyeceğim."

Bertie gözlerini kocaman açtı. Genç Liberal Demokratlar kulağa Melanie Klein Çocuk Topluluğu kadar iyi geliyordu, tabii böyle bir şey varsa. "Bu hoşuna gidecektir," dedi. "Tam da onun..."

"Tabii ki öyle," dedi Tofu rahat bir tavırla. "Şimdi tek yapman gereken beni bir öğleden sonra evde oynamak için davet etmen, geldiğimde onunla konuşurum. Yarına ne dersin?"

Bertie yutkundu. O günün uygun olmamasının çok geçerli bir sebebi vardı, ama diğer bütün öğleden sonraları İtalyanca ve saksafon dersleriyle doluydu, bu yüzden Tofu'yu başka bir güne sıkıştırması mümkün

değildi. "Yarın başkası da gelecek sanırım, ama sen de gelebilirsin."

"Anlaştık o zaman," dedi Tofu. Sonra gelişigüzel bir şekilde sordu: "Bu diğer kişi kim bu arada?"

Bertie başını çevirdi. "Olive," dedi titreyerek. "Annem evde oynasın diye onu çağırıyor. Ben çağırmıyorum Tofu. Onu ben çağırmıyorum gerçekten."

Tofu tiksinerek burnunu buruşturdu. "Olive mi? Onu gerçekten eve mi sokuyorsun?"

"Engel olamıyorum," diye inledi Bertie. "Annem yüzünden. Olive'i seviyor."

"Büyük sorunların var Bertie," dedi Tofu başını sallayarak. "Ama yine de gelmem gerekecek. Olive!"

Konuşma bu noktada sona erdi ve Bertie Tofu'nun söylediklerini düşünerek uzaklaştı. Karışık duygular içindeydi. İzcilere katılma konusunda heyecanlı olsa da –bir üniforması olacaktı!– Tofu'nun hiç sıkıntısız örmeyi önerdiği yalanlar ağı konusunda endişeleniyordu. Kandırmaca işe yarayabilirdi, ama ya yaramazsa ve annesi gizlice izcilere katıldığını duyarsa ne olacaktı? Bu olursa korkunç bir kavga patlak verecekti ve Bertie annesinin ne diyeceğini şimdiden duyabiliyordu: Bir yalan söylediğin zaman Bertie, kendine yalan söylüyorsun. Bunu biliyor muydun? Ayrıca Bertie, neden bir üniforma giyme ihtiyacı hissediyorsun? Hayatında eksikliğini hissettiğin bir şeyler mi var?

Bertie ürperdi. Azarlanmak yeterince kötüydü zaten, fakat başka sonuçları da olacaktı. Daha çok psikote-

BELONGS TO Kaktüs TEAM

rapi. Daha çok Melanie Klein. Her şeyden daha çok. Daha çok anne.

Fakat bir anda kötü ruh hali yok oldu. Birkaç gün önce Cyril'i –ve birkaç şamatacı yavru köpeği– Drummond Parkı'nda yürüyüşe çıkarmış olan Angus Lordie'yle karşılaştığını hatırladı. Bertie'nin Baden-Powell'ın kitabını okumasından kısa bir süre sonraydı ve Angus Lordie'ye hiç izcilik yapıp yapmadığını sormuştu.

"Yaptım tabii," demişti Angus. "Çok da iyi vakit geçirmiştim. En sonunda izcilerin arasından atıldım elbette, ama onlarla beraberken çok eğlenmiştim. Kesinlikle katılmalısın Bertie."

Angus hatırlıyordu. İzcilikten atılmak kendisi için çok büyük bir utançtı. Tıpkı Katolik Kilisesi'nden aforoz edilmek gibi bir şeydi, kişinin aforoz edilişini törensel bir şekilde söndürülen mum belirliyordu. Angus Lordie'nin durumundaysa oymakbaşı ondan fularını almıştı. Ne rezil olmuştu ama. Fularsız kalmıştı.

BELONGS TO KAOTUS TEAM

21. Kaçan Fırsatlar

Portre ressamı ve eski izci Angus Lordie'nin sırdaşı, İskoçya Sokağı sakini, antropolog, Domenica Macdonald mutfak masasında somurtarak oturuyordu. Önünde *Scotsman* açıktı. Okuyucu mektupları köşesini okumayı demin bitirmişti; insanların ne düşündüğünden haberdar olmak için kendisine bunu günlük bir görev edinmişti. Bugün ise oldukça durgundular ve *Scotsman* mektup köşesinin bir görev duygusuna sahip düzenli mektup yazanlardan gelen yazılarla dolu olduğu günleri nostaljiyle andığını fark etti. Mesela neredeyse her hafta, hatta daha da sık mektup yazan Jedburghlu Anthony J. C. Kerr vardı. Mektupları son derece bilgi dolu ve eğlenceliydi; sadece biraz fazla sıktı. Ayrıca İskoç ulusalcılığı konusunda pek çok mektup yazan F.A.C. Boothby vardı, bir elektrik direğini patlatma planları yüzünden talihsiz bir şekilde hapse atılmasına kadar yazmıştı. Böyle insanların söyleyecek şeyleri olduğu kesindi, ama direkleri patlatmak hiç kimseyi ikna edecek bir yöntem değil diye düşünüyordu Domenica.

Neyse ki İskoç ulusalcılığının heyecanlı günleri sona ermişti. Scone Taşı'nı* doğrudan eyleme geçerek, yani tekrar çalarak geri götürmenin gerekli olduğunu düşünüyordu, fakat artık hükümetin bunu bir dizi saçma sapan Ruritanya töreniyle gönüllü olarak geri verdiği bir dönemde böyle şeyler yapmak gereksizdi. Scone Taşı'nın anacaddede bir yastığın üstünde taşınışını Parlamento Meydanı'nda şaşkınlıkla izlemişti; herhangi bir taş için oldukça gergin bir gün olduğu kesindi. Sonra Edinburgh Kalesi'ne götürülmüştü ve burada bir jeolog tarafından incelenmişti. Komedinin sonu yok herhalde diye düşündü. Domenica elbette Scone Taşı'nı Westminster Manastırı'ndaki taç giyme tahtının altından çalan Ian Hamilton ile arkadaşlarını takdir ediyordu; taşın çok daha önce geri alınmış olması gerektiği görüşündeydi. Ne de olsa çalınmıştı; komşusu Antonia'nın kendi dairesinden götürdüğü mavi renkli, Spode çay fincanı gibi. İkisi de –taş ve fincan– hakiki sahiplerine çok daha önce geri verilmeliydi.

Önündeki okur mektupları köşesine bakıp iç geçirdi. O delişmen günler sona ermişti. Artık teolojik atışmalar veya tarihi tartışmalar yoktu; sadece hava yolu pistleri ve Avrupa anlaşmaları gibi konularda mektuplar geliyordu. *Times*'ın mektup köşesi de aşağı

* İskoç krallarının taç giyme törenlerinde kullanılan dikdörtgen şeklinde bir taş. İngiltere'yle İskoçya arasındaki gergin ilişkilerin sembolü olan bu taş 1296 yılında I. Edward tarafından savaş ganimeti olarak alınmış, ancak 1996'da İngiliz hükümeti taşın taç giyme törenleri dışında İskoçya'da kalması gerektiğine karar vermiştir. (ç.n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

yukarı aynıydı; eksantrikler artık guguk kuşlarının sesini duyduklarına ya da ünlü bir mektupta olduğu gibi gözlük takan bir at gördüklerine dair şeyler yazmıyorlardı. Hepsi çok sıradandı.

Tavana baktı. Sabah saat neredeyse on buçuk olmuştu ve henüz pek bir şey yapamamıştı. Hatta hiçbir şey yapmamıştı, tabii gazete okumak bir başarı kabul edilmezse. Peki ya günün geri kalanı? Önünde ne gibi şeyler yatıyordu? Domenica hiçbir zaman sıkılgan birisi olmamıştı, fakat şu anda, yıllardan beri ilk kez geleceğine dair bir boşluk hissediyordu. Haftasının sosyal ajandası neredeyse el değmemiş haldeydi, hiçbir randevuyla lekelenmemişti; tek bir davet almamıştı, hiçbir işi yoktu. Sosyalleşmek için hiç çaba harcamayan, başkalarını hiç davet etmeyip karşılığında hiçbir davet almayan insanların kaderinin bu olduğunu biliyordu. Fakat tanınmış, ünlü insanların da kaderinin böyle olduğunu duymuştu, bu insanlar hiç davet almıyorlardı, çünkü diğerleri onların gelmeyeceğini düşünüyordu. Gifford Konferansları'nda* konuşma yapmak için Edinburgh'a gelen romancı ve filozof Iris Murdoch tarafından bu konuya oldukça dokunaklı bir şekilde parmak basılmıştı. Domenica onu Chambers Sokağı'ndaki Üniversite Çalışanları Kulübü'nde tek başına otururken görmüştü. Domenica önce tereddüt edip sonra yanına yaklaşmış ve biraz özür dilercesine yanına gelip selam vermesinin sorun olup olmayacağını sormuştu.

---

* İskoç üniversitelerinde bilimle desteklenen, mucizelere dayanmayan doğal teoloji hakkında verilen konferanslar. (ç.n.)

BELONGS TO Kastus TEAM

"Olmaz tabii," demişti Iris Murdoch. "Kimse yanıma gelip selam vermiyor. Yapamayacaklarını düşünüyorlar, oysa yapmalarını isterdim. Kimi zaman tek başıma otururken ve insanlar gelip selam vermeye çekinirken kendimi çok yalnız hissediyorum."

Bu Domenica'yı şaşırtmıştı, fakat sonra W.H. Auden'ın Oxford'a dönüp Christ College'ın hediyesi olan kulübede kaldığında da aynı sorunla karşılaştığını hatırladı. Auden'ın bir kafede oturmasını umuyorlardı, böylece üniversite öğrencileri yanına gelip –kendi açılarından– geliştirici bir konuşmaya dalacaklardı. Auden bunu yapmak istiyordu ve yapmıştı da, fakat çok az insan cesaretini toplayıp yanına gidebilmişti. Bu yüzden genellikle tek başına oturmuştu. Tabii Auden zekâsına ve şiirlerinin güzelliğine rağmen oldukça özensizdi. Giysileri kirliydi, üstünde çorba lekeleri vardı ve tıpkı Etna'nın tepeleri gibi külle kaplıydı, ikisi de tütüyordu. Tabii büyük şair giysilerini olması gerekenden daha sık değiştirmiyordu; bu insanların masasına gelmesini engelleyebilirdi. Ne kadar hüzünlüydü, ne fırsatlar kaçmıştı! Auden'ın masasına oturup anlaşılması güç şiirlerini yazarken tam olarak ne düşündüğünü sormak... Mesela bir göçebenin tarağının örgülü süslemesinden bakmak hakkındaki kafa karıştırıcı cümlesini. Domenica'nın buna dair bir teorisi vardı ve şaire bunları söylemek isterdi. Artık çok geçti. Artık kişi Auden'la kahve içip sohbet edemeyeceği gibi Milne's Bar'a uğrayıp aşağı yukarı bütün İskoç Rönesansı'na viski de ısmarlayamazdı. Çok şey

BELONGS TO Kayıtlar TEAM

kaybettik diye düşündü, bense mutfakta oturmuş yalnızlığı ve kişinin neler yapamayacağını düşünüyorum, oysa yapmam gereken şey hemen yan daireye gidip Antonia'yı ziyaret etmek; özellikle Spode fincan olayından sonra çok da tercih ettiğim birisi değil, fakat kimsenin olmamasından iyidir ve tabii ki erkeklere dair son derece tartışmalı zevkiyle bir eğlence kaynağı.

BELONGS TO Kayıtlar TEAM

22. Yanlış Anlamalara Yol Açan Oda

İskoçya Sokağı 44 Numara'nın en üst katında iki daire vardı: Domenica Macdonald ile Antonia Collie'ye ait daireler. İki daireden Domenica'nınki daha iyi bir konumdaydı: Ön cepheye bakan pencerelerden İskoçya Sokağı'nın daha geniş bir kısmı görülüyordu ve Drummond Meydanı'nın bir kısmı da manzaraya giriyordu. Antonia'nın manzarası da hoş olmasına rağmen genel olarak Royal Crescent'ın köşesini görüyordu. İskoçya Sokağı'nın ve tabii ki bütün tarihi bölgenin mimarisini etkileyen simetri iki dairenin de eşit sayıda odasının olmasını sağlayacakken Domenica'nın fazla bir odası vardı. Bu tuhaftı ve ancak geçmişin sislerinde, binanın içinde yapılmış bir değişiklikle açıklanabilirdi: Bir duvar yıkılmış, Antonia'nın dairesindeki bir oda Domenica'nınkine eklenmiş olmalıydı. Böyle değişiklikler bölgede daha önceden görülmemiş değildi ve genellikle iki yapışık dairenin sahibi aynı kişi olduğunda gerçekleştirilmişti.

Antonia daireyi Edinburgh'daki geçici ikametinin sonlarında olan Bruce Anderson'dan aldığı sıralarda

BELONGS TO Kasmus TEAM

Bruce Antonia'ya Domenica'nın mutfağına yapışık olan duvarda görülen kapı izinin dış hatlarıyla ilgili hiçbir şey söylememişti. Antonia daireyi aldıktan kısa bir süre sonra Domenica'nın bir şeyler içme davetini kabul ettiğinde konu açılmıştı, fakat o zaman bile bundan doğrudan doğruya bahsedilmemişti.

"Çok şanslısın," demişti Antonia, "fazladan bir odan var. Gerçekten şanslısın."

Domenica şaşırmıştı. "Ama fazladan bir odam yok ki," dedi. "Her zaman ne kadar odam varsa hâlâ o kadar odam var."

Antonia bardağına konulan şaraba bakmıştı; sıvı bardağın yarısına ancak ulaşıyordu, fakat bu başka bir mesele diye düşünmüştü. "Demek istediğim, benimkinin aynısı olması gereken dairenin –sonuçta aynı kattayız– benimkinden fazla bir odası olduğu. Bu hayli şaşırtıcı, sence de öyle değil mi?"

Domenica için bu şaşırtıcı değildi. Antonia'nın tam olarak ne demeye çalıştığını biliyordu. Domenica'nın dairesinin eski sahiplerinin bir zamanlar yan daireden oda çaldığını iddia ediyordu. Ne kadar saçma bir düşünceydi! "Hayır," dedi. "Değil. Şehrin bu kısmındaki dairelerin pek çoğu farklı boylarda. Bazı daireler diğer dairelere göre farklı tarzları olan insanlar için yapılmış. Bazı dairelerde temizlikçilere ayrılmış bir oda varmış mesela."

Antonia pencereden dışarı baktı. Kendisi ya da dairenin önceki sahipleri bir oda kaybetmişti ve bu odanın nereye gittiğine dair şüphesi yoktu. Yüzyıllar

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

boyunca yankıları süren tarihi haksızlıklar gibi diye düşündü, zayıflardan haksız yere toprak alınması gibi. Paraguay artık daha büyük olan komşularına kaptırdığı topraklarının kaybıyla ilgili tam olarak bunları hissediyor olmalıydı. Fakat Paraguay gibi onun da yapabileceği bir şey yoktu ve sohbet farklı konulara sapmıştı.

Domenica, Antonia'nın kapısında durmuş, zile basmaya hazırlanırken bu konuşmayı hatırlamıştı. İki kadın birbirini çok uzun zamandır tanıyordu, Antonia'nın boşanma sırasında Fife'ten Edinburgh'a taşınmasından önce tanışmışlardı, fakat ilişkileri ikisinin de ilk başta umut ettiği dostluğa dönüşmemişti.

Biraz gergin olmasına rağmen dostane bir *modus vivendi* * ile yaşıyorlardı; her ikisi de biraz mesafeliydi, fakat komşu olmanın gerekliliklerine seve seve ve içtenlikle göğüs geriyorlardı. Davetler yapılıyor ve kabul ediliyordu, fakat bunların hiçbir koşul altında emrivaki sayılmaması için son derece dikkatli bir şekilde tartılarak çok sık olmamaları sağlanıyordu.

Domenica Malakka Boğazı'nda saha araştırması yaparken dairesine Antonia bakmıştı. Bu ikisi için de uygun bir anlaşmaydı, fakat Domenica döndüğünde Antonia'nın mavi Spode fincanını alıp kendi dairesinde açık bir şekilde kullandığını şaşkınlıkla keşfetmişti. O anda Antonia'nın kapısını çalarken aklından da bu çay fincanı geçiyordu.

---

* Lat. - Yaşayış tarzı. Birbirinden farklı görüşleri olan kişilerin aynı fikirde olmamaya razı olması. (ç.n.)

BELONGS TO Kasttus TEAM

Antonia kapıda belirdiğinde hemen önünde duran Domenica'yı görünce hiç de şaşırmışa benzemiyordu.

"Ah, senmişsin," dedi.

Domenica'nın nutku tutuldu. Senmişsin... "Daha eğlenceli birisini mi bekliyordun?"

Antonia bunu espri olarak algıladı. "Ah hayır! Ama belki de bekliyorumdur. Tabii bu senin eğlenceli olmadığın anlamına gelmiyor... kendince."

Kısa bir sessizlik oldu. Savaşların daha incelikli tarzlarda ilan edildiği görülmüştü ve Domenica bunu bir savaş ilanı olarak yorumlamakta pek haklıydı. Fakat sonra Antonia gülümsedi ve içeri girmesi için çekilince Domenica komşusunun densizliğini affetmeye karar verdi: Komşular bencilce davrandıklarında kişi bunu kabullenmek zorundaydı... güvensizlik ve husumet istemiyorsa.

"Kimi bekliyordun?" diye sordu. "Ayağına dolanmak istemem."

Bu son cümle Antonia'nın sabahın on buçuğunda kaçamaklar yapabilecek türde bir insan olduğunu ima etmek için söylenmişti ve tam da bu şekilde algılandı.

Antonia sevimli bir şekilde gülümsedi. "Bunun için biraz erken," dedi, "benim için bile."

Domenica komşusuna baktı. Bu ne anlama geliyordu? Sabahın on birinde bir âşığını konuk edecekse bile on buçuk bunun için erken miydi?

"Böyle koridorda durmayalım," diye devam etti Antonia onu salona geçirirken. "Kahve bile hazırlamıştım."

Peki benim fincanımda mı servis edilecek diye düşündü Domenica.

Antonia mutfağa geçti. Tam o anda Domenica kokuyu aldı. Kötü bir koku değildi, tatlımsı sayılabilirdi, biraz baygındı, fakat burunda ve damakta kalacak cinstendi; maddeyle bağlantısı olmayan bir koku hatırasını canlandırıyordu. Bu kahve kokusu değil diye düşündü Domenica. Kesinlikle değil.

BELONGS TO Kayıtlı Team

23. Alametler

Cottesloe sahilinin tepesindeki patikada yürüdükten sonra Matthew ile Elspeth otele dönüp iki saatten fazla süren derin bir jet-lag uykusuna daldılar. Kalktıklarında akşam altı olmuştu ve yakıcı Batı Avustralya güneşi gökyüzünden çekilip yerini tuhaf, rengi atmış, hafif leylak renkli bir gökyüzüne bırakmıştı.

Onları uyandıran ışığın değişimi değil, otelin arka bahçesindeki ağaçlara geri dönen bir papağan sürüsünün sesiydi. Havayı kaplayan ve otelin avlusunu tiz çığlıklarla dolduran telaşlı ve keskin ötüşlerdi. "Küçük dostlarımız," dedi Matthew dirseklerinin üstünde kalkıp küçük, yeşil kuşları görmek için pencereden bakarken. "Yüzlerce."

Başını sallayıp tekrar yastığa gömüldü. Hava hâlâ sıcaktı ve vücudunu kaplayan ince ter tabakası yüzünden kendisini yapış yapış hissediyordu. Duş alabileceğini ya da yüzebileceğini düşündü.

"Yüzmek istiyorsan," dedi Elspeth uyku sersemliğiyle, "önce duş almayı unutma. Bu sıcak havada..."

BELONGS TO Kaktüs TEAM

"Biliyorum," dedi Matthew. Terle sırılsıklam olmuşken suya dalacağını mı düşünüyordu? Bu laf yüzünden biraz rahatsız olmuştu; onun çocuklarından biri değildi, ne yapması gerektiğinin söylenmesine gerek yoktu. Sonra düşündü: İnsanlara ellerini yıkamalarını, bir şeyler yapmalarını söylemeye alışık olmalı; öğretmenler kendilerini tutamıyorlar, ama artık öğretmen olmadığına göre bu da geçecektir.

Sonra başka bir şey düşündü: O tuhaf çocuk ne yapıyordu acaba? Bertie. O korkunç annesi ve çekinik babası Stuart'la. Stuart neden o kadının karşısına dikilip Bertie'yi rahat bırakmasını söylemiyordu? Ondan korkuyor olmalı diye geçirdi aklından. Bazı erkekler karılarından, bazı kadınlar da kocalarından korkuyordu.

Gözleri hâlâ uyuyormuş gibi kapalı olan Elspeth'e baktı, kollarını kımıldatmıştı ve kapalı gözkapaklarına rağmen aslında uyanıktı. Matthew'a her evlilikte dominant bir eş olduğu söylenmişti. Bunu Angus Lordie söylemişti ve dikkatle bakıldığında kim olduğu her zaman anlaşılırdı. Bu ince bir mesele demişti Angus, ama her zaman geçerli. İyi de Angus evlilikten ne anlardı ki? Tabiatında bekârlık yatan birisi varsa bu tam anlamıyla Angus'tu. En azından artık kendisinin bir evlilik deneyimi vardı, Elspeth'in verdiği yüzüğü takıyordu, bir görevli kendisine medeni halini sorduğunda "evli" diyebilirdi.

Birlikte kalkıp otelin havuzunda yüzmeye gittiler. Kendilerine gelince tavsiye edilen denize nazır resto-

rana yürüdüler. Oteldeki kadın sözüne sadık çıkmış ve pencere kenarında bir masa ayırtmıştı, kumsala ve denize bakan bir yerde, önlerinde serin Batı Avustralya şaraplarıyla oturuyorlardı.

Matthew kadehini kaldırdı. "Başlangıca," dedi.

Elspeth kendi kadehine uzandı. "Başlangıca."

"Yarın yüzelim mi?" diye sordu Matthew. "Yani otel havuzunda değil. Aşağıda, denizde yüzelim mi?"

Gün içinde yürüyüşe çıktıkları sırada yüzen insanlar görmüşlerdi, ayrıca birkaç kişi sörf yapıyor, epeyce açıklardaki dalgaları yakalayıp dalga, kum ve su girdabında kıyıya vurana kadar üstlerinden inmiyorlardı.

"Denizde pek yüzmedim," dedi Elspeth. "Bir keresinde Portekiz'de yüzmüştüm. Birkaç kere de kız arkadaşlarla Yunanistan'a gittiğimde. Adalara gitmiştik. Corfu'da filan."

"Burada yüzmek istersin, değil mi?"

"Tabii ki isterim. Çok davetkâr görünüyor."

Matthew gülümseyip masanın üstünden elini tuttu. "Sence burada kalamaz mıyız? Bir galeri açabilirim. Sen de... sen de ne istersen onu yaparsın."

Elspeth pencereden dışarı baktı. "Bir yere gidip öylece geri dönmezlik yapamazsın. Bu çağda olmaz."

"Yapabilirsin," dedi Matthew. "Arjantin'e İskoçya maçlarını seyretmeye giden ve dönmeyen futbol fanatiklerine ne demeli? Orada birileriyle evlenip yerleşiyorlar."

Elspeth iç geçirdi. "O farklı," dedi. "O tip insanlar çok rahat. İşleri detaylı bir şekilde değerlendirmiyor-

lar. Alkolün ucuz olduğunu görüp kalmaya karar veriyorlar."

Duraksadı. "Rahat olmak çok güzel olurdu. Sadece günü yaşamak... gelecekte neler olacağını düşünmemek."

Matthew bir anlığına düşündü. "Goethe bundan *Werther*'de bahsediyordu," dedi. "Bir şeyler yüzünden endişelenirsek hiçbir zaman mutlu olamayacağımız sorusunu irdeliyordu." Yavaşça ona baktı. "Tabii Goethe ve İskoç futbol fanatikleri arasında dünyalar kadar fark var."

Bu kimsenin inkâr edemeyeceği bir gözlemdi. Garson kadın yanlarına geldi. Menüyü uzatırken Elspeth pencereden dışarı, kumsala bakıyordu. Açık denizde çalkalanıp duran dalgalar boğuk bir gümbürtüyle kıyıya vuruyordu.

"Sörf zamanı," dedi garson.

"Yüzmek için can atıyorum," dedi Matthew.

"Dikkatli olun," dedi kadın. "Böyle zamanlarda akıntılar olabiliyor. Sizi açığa atıverir."

Not defterini açıp kısaca bir şeyler karaladı. "Ayrıca büyük beyazlar var."

"Büyük beyaz neler?" diye sordu Elspeth.

Garson ona acırcasına baktı; zavallı bilgisiz İngiliz. "Büyük beyaz köpekbalıkları," dedi. "Ara sıra bir hayli yakına geliyorlar. İnsanları kapıyorlar. Kıyıdan hem de. Bundan daha derin olmayan yerlerden hatta." Bir elini beline koydu ve kelimelerinin ne kadar etkili olduğunu seyretti. "Erkek kardeşimin arkadaşı birkaç sene önce

BELONGS TO Kaktüs TEAM

böyle gitti. Sörfçüydü ve bir köpekbalığı sörf tahtasının ucunu ısırdı. Dalganın üstünde geri dönüyordu, fakat köpekbalığı tekrar saldırınca işi bitti. Bu onların doğası. Burada olmaması gerekenler biziz."

Matthew suya, karanlığa baktı. Dalgaların çatlayan kısımları alttaki kömür karası denizde fosforlu dantel-ler gibi görünüyordu. Onların doğası.

BELONGS TO Kayıtlı Team

24. Deniz, Deniz

Matthew ile Elspeth yemek yedikten sonra dışarı çıktılar; gece denizin, iyot ve köpüğün, çalkalanmış suyun, tuzla tekrar tekrar dövülen havanın kokusunu taşıyordu.

Matthew derin derin soludu ve baş döndüren kokuyu ciğerlerine doldurdu. "Hadi ayakkabılarımızı çıkarıp kumsalda yürüyelim," dedi karanlığı göstererek. "Sonra da kumsalın üstündeki patikadan otele döneriz."

Elspeth elini tuttu. "Olur."

"Hiç uykum yok," dedi Matthew. "Saat on olmalı, fakat hiç uykum yok."

Elspeth jet-lag hakkında bir şeyler okumuş ve bunu engellediği söylenen bir listenin çıktısını almıştı. "Bu öğleden sonra uyumamalıydık. Geceye kadar uyumamaya çalışmak gerektiğini söylüyorlardı."

Matthew dinlemiyordu. Birkaç adım koşup Elspeth'in önüne geçmiş, ayaklarının altındaki kumların keyfini çıkarıyordu. Sonra arkasını dönüp ona baktı, karanlıkta bir gölge gibiydi. Sol tarafta, kumsalın

BELONGS TO Kasıtlı Team

tepesinde evlerin denize baktığı kısımda ve arkalarında kalan restoranda ışıklar vardı. Fakat geri kalan her taraf karanlıktı ve dalga sesleriyle doluydu.

"Güney Haçı," diye seslendi Matthew. "Bak. Şurada."

Elspeth o yöne baktı. Perth'in ışıkları hemen tepelerindeki göğü ağartıyordu, fakat ufka doğru gökyüzü giderek kararıyor ve yıldızlarla doluyordu. Matthew'un gösterdiği yöne baktı ve yatık haçı gördü.

"O yönde," dedi Matthew, "hiçbir şey yok. Sadece güney denizleri ve Antarktika. Alabildiğine deniz."

Elspeth titredi. Küçük adacıkların üstündeki minik yaratıklardık; bir anda kendisini çok savunmasız hissetti.

Matthew yürümekten vazgeçmiş ve ayakkabılarını kuma bırakmıştı. Pantolon paçalarını katlamaya başladı. "Ayaklarımı ıslatacağım," dedi. "Su öyle ılık ki. Baktın mı? Harika."

Elspeth başını salladı. Ayaklarını ıslatmak istemiyordu, şu anda değil; yarın yüzecek çok vakit olacaktı, dalgalar ufalmış olurdu belki. Matthew omuz silkti. "Yapmak zorunda değilsin," dedi. "Sadece ayakkabılarım suya kapılmasın yeter."

Suyun sınırına erişmek için birkaç adım attı, bütün güçlerini harcayan dalgalar son bir hamleyle yavaşça kıyıya vuruyordu. Suyun ayağının çevresini emdiğini ve parmaklarının altındaki kumların sanki deniz altını oymaya çalışıyormuş gibi hareket ettiğini hissetti. Elspeth su çizgisinin ötesindeki nemli kumda, Matthew

BELONGS TO Kasttus TEAM

dalgaların sığlaştığı köpüklü kısımda yürümeye devam etti, deniz dizinin altına ancak geliyordu.

Yalnız sayılırdılar. Bir adam kayışından hevesle çekiştiren siyah bir köpekle yanlarından geçti; karanlıktan çıkıp karanlığa daldılar. Kumsalın tepesindeki patikadan ara sıra evlerin veya arabaların far ışıklarında beliren insanlar geçiyordu. Rüzgâr çıkmıştı, denizin açıklarında kopan fırtınanın kuvvetten düşmüş ucu olmalıydı, fakat tıpkı bir hayvanın nefesi gibi ılıktı.

Matthew biraz ötede suyun üstünde yüzen bir dal gördü, dalgalara kapılmıştı. Almaya karar verip pantolonunu biraz daha yukarı çekti ve birkaç adım attı. Tam o anda diğerlerinden daha büyük bir dalga vurdu. Suyun en fazla elli santim içindeyken bir anda kendisini neredeyse bir metre derinlikte bulmuştu, su hızla göğsüne çıkıyordu. Sonra yine diğerlerinden daha büyük bir dalga geldiğinde bunu hemen göğsünün üstünde hissetti. Dönmeye çalıştı, ama ayağı kaydı ve kendisini suyun içinde buldu. Elspeth'e bakıp bağırdı. Elspeth kollarını sallıyordu. Tekrar bağırdı. "Ben..." Ayağının altındaki kumları artık hiç hissetmiyordu; su boyunu aşmıştı ve onu çekiyordu. Sertçe tekme attı, bu hareketle daha sığ kısımlara ulaşmayı bekliyordu, fakat su artık daha kuvvetli çekiyordu ve dalgalar birbirinin üstüne biniyor, başının üstünden yuvarlanıyordu. Beni sığlığa götürmeliler diye düşündü. Ama götürmüyorlardı.

Elspeth açısından ise her şey çabucak olup bitmişti. Matthew'un beline kadar suya girdiğini görünce gülüp giysilerini mahvetmemesini söylemişti. "Tuzlu su,"

BELONGS TO Kaktüs TEAM

diye bağırmıştı. "Tuzlu su her şeyi berbat eder. Islanma Matthew. Matthew..."

Sonra dalgaların tepesine kadar çıktığını görüp telaşa kapılmıştı. Matthew yüzebiliyordu –bunu biliyordu–, ama neden gece yüzmeye karar vermişti? Sonra garson kadının söylediği şey aklına geldi. Onların doğası. Büyük beyazlar. Çığlık atıp çılgınca kollarını salladı, ama Matthew onu umursamıyor gibiydi. Başının köpüklü dalgalara bir girip bir çıktığını gördü, fakat sonra kayboldu ve köpükler ortadan kaybolunca onu en son gördüğü noktada değildi; yoksa sudaki o daha karanlık görünen nokta o muydu?

Birkaç dakika içinde hiçbir iz kalmamıştı. Suyun kenarına doğru gelip dalgalara doğru birkaç adım attı, ama suya girmesinin ne anlamı vardı ki? Onu göremiyordu; nerede olduğuna dair hiçbir fikri yoktu. Akıntı. Garson kadın akıntı olabileceğini söylemişti.

Yarı paniğe kapılmış halde geri döndü. Yaklaşık on dakikalık mesafede restoran, insanlar ve telefonlar vardı. Hızını kesen kumda düşe kalka koşmaya başladı. Hıçkırarak ağlamaya başladığı için nefesi kesiliyordu. Matthew boğulmak üzereydi. Kocası. Onu kaybedecekti.

Restorana varınca bulduğu ilk kapıdan içeri daldı. Bir masada birkaç kişi oturuyordu, aralarından bir tanesi onlara daha önce servis yapan kadındı.

"Bir şey mi unuttunuz?"

"Kocamı..."

Güldüler.

Ama hemen sonra anladılar.

25. Anneler ve Diğer Anlaşılmaz Gizemler

Bertie, Tofu ile Olive'in evine geleceği günü korkuyla bekliyordu. Normal şartlar altında mutlu olması gerekirdi. Tofu çok iyi bir arkadaş olmayabilirdi, fakat Bertie'nin arkadaşa en yakın tanıdığıydı. Ayrıca arkadaşının söylediği bütün yalanlara, insanlara tükürme eğilimine ve bütün istismarlarına rağmen ona gizliden gizliye bir hayranlık besliyordu; en azından Tofu istediği şeyleri yapıyordu. En azından Tofu'nun tepesinden inmeyen bir annesi yoktu.

Tofu'nun annesi konusu tartışmalıydı. Tofu ondan hiç bahsetmemişti ve annesinden bahsedildiğinde konuyu geçiştirircesine elini sallamıştı. Bu hareket kayıtsızlık olarak algılanabilirdi; annelerin kendisi için değil de başkaları için problem yaratabileceğine dair bir hareket. Ya da annesinin tam olarak nerede olduğunu bilmediğine yorulabilirdi. Kişinin tam olarak bilmediği bir yeri tarif ederken yaptığı türde bir hareketti: Oralarda bir yerde.

Tofu'nun annesini Steiner Okulu'ndaki diğer çocuklar da görmemişlerdi. Tofu okuldan bitkilerin enerji

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

alanlarına dair kitapların tanınmış yazarı olan babası tarafından alınıyordu. Bazen de okul kapısından yürüyerek çıkıp gidiyor, onu kimsenin almasının gerekmediğini, yardım almadan otobüse binebileceğini söylüyordu. Bu her defasında öteki çocuklardan hayranlık dolu sesler yükselmesine sebep oluyordu; elbette Olive dışında, kendisi nefretle gözlerini kısıp tek kelime bile etmiyordu.

Tofu'nun ortalarda olmayan annesine dair Olive'in birkaç farklı açıklaması vardı.

"Saughton Hapishanesi'nde," diyordu. "Yıllardır oradaymış."

Bertie buna pek inanmıyordu. Saughton Hapishanesi'ne dair gazetelerde bir şeyler okumuştu ve burası sadece erkeklerin alındığı bir yer olarak betimleniyordu. Bunu belirttiğindeyse Olive yılmamıştı.

"Sen öyle san Bertie," demişti. "Hapishanelere dair hiçbir şey bilmiyorsun, değil mi? Saughton Hapishanesi'nde yemekleri kim yapıyor sanıyorsun? Erkekler yemek yapamıyor, öyle değil mi seni bilmiş! Kötü hanımlar için özel bir odaları var ve onlar da yemek yapıyorlar işte!"

Bu diğerlerinin aklına yatmıştı, fakat Bertie konuya şüpheyle yaklaşmaya devam etti.

"Bence hapishanede değil," dedi. "Hem neden öyle olsun ki?"

"Cinayet," dedi Olive.

Bertie cesaretini topladı. Olive kolay kolay tartışılabilecek birisi değildi. "Peki," dedi, "kimi öldürdü Olive? Madem eminsin bunu da söyle."

Olive bir an düşündü. Önce Bertie'ye, sonra çevrelerindeki diğer çocukların suratlarına baktı.

"Görürsün," dedi. "Bekle hele. Görürsün işte." Bundan sonra konuyu değiştirdi.

Tofu'nun annesine dair bir diğer teorisiyse açlıktan öldüğü yönündeydi. Tofu'nun annesinin hapishanede olma fikri ile bu fikrinin tutarsızlığını hiç umursamayan Olive, bütün ailenin vegan olması sebebiyle onun öldüğünü öne sürüyordu. "İncecik kalmış," demişti. "Veganlara böyle oluyor. Çok uzun yaşamıyorlar."

Bertie en sonunda bir annesi olup olmadığını Tofu'ya sormaya karar vermişti. Olive'in ortaya attığı dedikoduları sevmiyordu ve bunlara bir son vermenin en iyi yolunun gerçeği ortaya çıkarmak olduğunu düşünmüştü.

"Annen nerede Tofu?" diye sormuştu bir gün bahçedeyken.

"Evde," dedi Tofu elini umursamazca sallayarak.

"Emin misin?"

"Annemin ne yaptığını nereden bileyim?" diye çıkıştı Tofu. "Sürekli onu kontrol edemem ki."

Bertie konuyu kapamıştı, fakat endişeleniyordu. Tofu cesaret gösterileri yapıyor ve kabadayılık taslıyor olabilirdi, ama içten içe mutsuz muydu? Ona bakacak bir annesi olmayan, kuruyemiş ve brokoliden başka şey bilmeyen bir babayla yaşayan bir çocuk. Bertie kendi annesini düşündü ve ona sahip olduğu için şanslı olup olmadığını merak etti. Ya annesi bir anda yanında olmasa ne olurdu? Sık sık bunu diliyordu, fakat Great

BELONGS TO Kaktüs TEAM

King Sokağı'nın köşesindeki küçük bir antikacı dükkânında gördüğü bir şey de aklından çıkmıyordu. Bir kaidenin üstünde duran, detaylı bir Victoria dönemi işlemesi görüp duraksamıştı. Üstünde "Ne dilediğine dikkat et" yazıyordu, şaşıran Bertie bu yazıyı babasına göstermişti.

"Ne demeye çalışıyor baba?" diye sormuştu. "Neden ne dilediğimize dikkat etmeliyiz?"

Stuart gülümsemişti. "O günlerde tıpkı bunun gibi başka işlemeler de yapılıyordu," dedi. "Bir tane de bizim evde vardı. Büyük büyükannen yapmıştı Bertie. Üstünde 'Nefesini çorbanı soğutmaya sakla' yazıyordu."

"Çok komik," dedi Bertie. "Çok konuşmaman gerektiği anlamına mı geliyor?"

"Kesinlikle," dedi Stuart oğlunun saçını karıştırırken ve bu öneriyi değerlendirmesi gereken en az bir kadının ismini söyleyebileceğini düşündü. Fakat hemen ardından kendini vefasız hissederek düşünceyi aklından uzaklaştırdı.

"Peki, ne dilediğine dikkat etmen gerekiyor derken ne demeye çalışıyorlar?" diye sordu Bertie.

Stuart dükkânın önünde durdukları sırada Bertie'nin elini tuttu. Arkalarında Dundas Caddesi'nden 23 numaralı otobüs çıkıyordu; tepelerinde uçarak daireler çizen bir martı haykırdı. Oğlunu, kendisine bakan hevesli suratını seyretti. Çok fazla soru ve çok fazla dilek vardı. Dilekler dünyanın şu anki halinden biraz daha farklı olması için vardılar, fakat bunu gerçekten istiyor muyduk?

"Dilediğin şey," diye başladı Stuart, "gerçekten istediğin şey olmayabilir. Bir şey olsa güzel olabileceğini düşünebilirsin, fakat gerçekleştiğinde gerçekten istediğin şey olmadığını keşfedersin. Ya da işlerin daha kötüleştiğini görürsün."

Bertie'ye baktı. Bu küçük oğlan ne diliyordu? O küçük ve cesur kalbinde ne gibi umutlar taşıyordu?

"Senin özel dileklerin neler Bertie?"

Bertie bir an düşündü. "Dilekleri dile getirmemek gerektiğini sanıyordum. Birisine söylediğinde gerçekleşmiyorlar sanıyordum."

"Belki de haklısın," dedi Stuart. "Kim bilir?"

"Ama yavrukurtlara katılmak isterim baba." Tereddüt etti. "Ve üniforma giymek."

Stuart oğlunun elini hafifçe sıktı. "İyi fikir Bertie. Neden olmasın?"

Bertie başını çevirdi. Bir dileği dile getirmişti.

BELONGS TO KAOTUS TEAM

26. Cinsiyet Meseleleri

Tofu'nun babasıyla Bertie'nin annesi arasında bir anlaşmaya varılmıştı. "Tofu bizimle otobüse binip gelebilir," dedi Irene. "Babasıyla konuştum. Olive daha sonra gelecek."

Bertie yalvarırcasına annesine baktı. "Olive'in eve zamanında geleceğine emin misin anne?" diye sordu. "Geç gelirse her şey bitmiş olacak."

Irene güldü. "Her şey bitmiş mi olacak? Sanki resmi bir yemekli partiden bahseder gibisin Bertie! Dundee keki ve çay olacak. Herkese yetecek kadar var ama."

"Yemekten bahsetmiyordum anne," diye karşı çıktı Bertie. "Yani... oyun diyordum. Olive geldiğinde oyunlarımız bitmiş olacak. Sıkılmasını istemem."

Irene Olive'in sıkılacağını sanmıyordu. Oldukça meşgul bir kız olduğunu düşünüyordu, büyük bir organizasyon yetisi vardı ve Bertie üstünde iyi etki bırakıyordu, Bertie'nin kadınsı tarafını geliştirmesi gerekiyordu. Olive de çözümlenmemiş erkeksiliğiyle bir hayli ahlaksız olan Tofu için iyi bir antidottu; Tofu

Bertie için hiç de iyi bir arkadaş değildi, fakat *faute de mieux...**

"İkiniz de Olive'le çok iyi vakit geçireceksiniz," dedi Irene. "Aklında çeşit çeşit oyun olduğunu fark ettim. Yaratıcı oyunlar konusunda son derece becerikli. Son kez eve geldiğinde oynadığınız şu oyun neydi? Yanında hemşirelik malzemeleri vardı değil mi?" Duraksadı. "Hazır konu açılmışken Bertie, Olive'in neden doktor aletleri değil de hemşire aletlerini seçtiğini insan merak ediyor. Bu konu üstünde durabiliriz, öyle değil mi?"

Bertie bir an düşündü. Annesi Olive'in küçük alet çantasında neler taşıdığını elbette bilmiyordu; gerçek bir iğne taşıyordu ve bununla Bertie'den zorla kan örneği almıştı. Hem bu konuda, hem de Olive'in Bertie'den aldığı kan örneğinde yaptığını iddia ettiği cüzam testi hakkında Bayan Harmony bir hayli yaygara koparmıştı. Bertie bu tartışmanın uzamasını istemediği için bir şey söylemedi. Fakat kızlar neden hemşire aletleri taşımayı seviyorlardı ki? Ona göre bunun cevabı oldukça basitti: Bazı kızlar hemşirecilik oynamayı seviyordu, bazılarıysa sevmiyordu. Eğer isterlerse erkeklerin de hemşirecilik oynayabileceğini düşünüyordu, fakat Bertie isteyen kimseyle tanışmamıştı. Bu kadar basitti.

"Hemşire aletleri taşıyorlar, çünkü kızlar hemşire olmayı seviyorlar anne. Oyuncak bebeklerle oynayıp onlara hemşirelik yapmayı seviyorlar."

---

* Fr. - Daha iyisi olmadığı için. (ç.n.)

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

Irene gözlerini devirdi. "Hayır Bertie! Yanlış."

Bertie bir şey söylemedi ve yere baktı. Sadece gördüklerini dile getiriyordu, fakat annesi nedense bunu onaylamıyor gibiydi. Melanie Klein'la ilgili bir şeydi belki.

Irene iç geçirdi. Cinsiyet klişelerinin yol açtığı kötülükleri anlatmaya çalışmak bitip tükenmeyen bir savaştı gerçekten. "Sağlık merkezlerindeki doktorların çoğunun kadın olduğunu fark etmedin mi?" diye başladı. "Fark etmedin mi gerçekten? Geçen gün ayağını incittiğinde ayağınla ilgilenen doktor kadındı, öyle değil mi?"

Bertie düşündü. Doktor gerçekten de kadındı, fakat aynı zamanda hemşire olan pek çok kadın da vardı.

"Fakat oradaki bütün hemşireler," dedi, "kadındı, değil mi? Hiç erkek görmedim."

Irene hızla düşündü. "Erkek hemşireler de var Bertie. Ve yaptıkları işi çok iyi yapıyorlar, üstelik erkek olmalarına rağmen."

Bertie sessizdi.

"Yani görüyorsun ya," diye devam etti Irene, "dükkânlarda sadece kızlar için o aptal hemşirelik aletlerinin satılması, kızların hemşire olmak istemelerine dair şu saçma sapan önyargıları canlı tutuyor sadece. Kızlar hemşire olmak istemiyor. Hemşire oluyorlar, çünkü doktor olamıyorlar, o kadar. Koşullanıyorlar Bertie, ikinci en iyi neyse onu yapmayı kabul ediyorlar."

Bertie kaşlarını çattı. "İkinci en iyi olan hemşirelik mi anne? Gazetede bazı hemşirelerin kendileri için böyle söylenmesinden hoşlanmadıklarını okumuştum."

Irene teşvik edercesine güldü. "Evet, hoşlanmıyorlar Bertie. Haklısın. Bugünlerde pek çok hemşire hemşirelerin eskiden yaptığı şeyleri yapmayı sevmiyor. Yatak örtüsü değiştirmek ve lazımlıkları toplamak gibi şeyleri. Hemşirelik mesleği ilerledi Bertie."

Bertie'nin aklı karışmıştı. "Peki, bunları yapmıyorlarsa," dedi, "kim yapıyor? İnsanlar hastaneye gittiklerinde kendi kendilerini mi yatırıyorlar?"

Bu yorum Irene'i eğlendirmişti. "Sevgili Bertie, hayır, tabii ki de böyle bir şey yok. Artık bu işleri yapan başka insanlar var. Başka kadın... insanlar yapıyor bunları."

"Yani hemşire değiller mi?"

Irene elini şöyle bir salladı. "Hayır. Onlara yardımcı personel ya da ona benzer bir şey diyorlar. Çok önemli bir iş bu."

"Peki o zaman hemşireler ne yapıyor anne? Hastaların lazımlıklarıyla ilgilenecek başkaları varsa hemşirelere ne gibi bir görev düşüyor? Doktorların yaptığı şeyleri mi yapıyorlar? Hemşireler bademcik alabilirler mi?"

"Yapmak isteyeceklerine eminim," dedi Irene. "Hem bunu çok iyi bir şekilde yapacaklardır."

Bertie'nin başını okşadı. "Yeter artık Bertie! Tofu ve Olive bu öğleden sonra gelecekse annen Dundee keki için gerekli bütün malzemelerin olduğunu kontrol etmeli. Ayrıca Ulysses'in uyanık olup olmadığına bakmalıyım."

Bertie'yi kendi halinde bıraktı. Fakat o kımıldamadan yere bakıyordu. Yetişkinler anlamıyorlar diye

BELONGS TO Kastus TEAM

düşündü. Altı yaşında olup Olive, hatta Tofu gibilerine katlanmanın ne kadar zor olduğunu anlamıyorlardı. Yetişkinler dünya basit bir yermiş gibi konuşuyorlardı, sanki insanlar birbirlerine iyi davranıyorlarmış gibi. Fakat Bertie böyle olmadığını biliyordu. Onun gibi küçük bir oğlanken dünyayı küçük oğlanların gördüğü gibi görüyordunuz ve her şey bambaşka görünüyordu. Olive ve Tofu kavga ediyorlardı, çünkü onlara benzeyen insanlar da böyle yapıyordu: Kavga ediyorlardı. Bu işin sonunda da Tofu Olive'e tükürecekti, Olive de çığlık atacaktı, hatta Tofu'ya hemşire aletlerinin içindeki şırıngayı batırmaya bile çalışabilirdi. Bertie bunun olacağını görebiliyordu, fakat annesi neden at gözlüğü takıyordu, açıkça ortada olan bir şeyin nasıl farkında olmayabiliyordu? Fark etmediği çok şey var diye düşündü Bertie. Tıpkı Ulysses'in Dr. Fairbairn'e benzemesi gibi ortada olan şeyler. Bunun gibi ufak şeyler.

BELONGS TO Kaktüs TEAM

27. Pembe Tehlike Demek

Tofu etrafına bakarken sanki havada hoş olmayan bir koku varmış gibi hafifçe burnunu buruşturarak "Demek burası senin evin," dedi. Koridorda duran Bertie Tofu'yu ihtiyatlı bir şekilde izliyor ve evin kokup kokmadığını merak ediyordu. Eviniz kokuyorsa bunu asla anlayamayacağınızı, çünkü kokuya alışmış olacağınızı söylüyorlardı. Aynı şey insanlarda da geçerli olmalıydı; Hiawatha muhtemelen çoraplarının koktuğunu bilmiyordu ve çoraplarının böyle olduğunu kabul etmişti. Tabii Olive ona söylemişti, hatta oldukça kaba bir tavırla söylemişti, ama o gülüp geçmiş ve Olive'in neden bahsettiğini anlamıyormuş gibi yapmıştı. Olive söz konusuysa en iyi taktik bu diye düşündü Bertie. Kişi gülüp geçmeli ve ne dediğini duymamış gibi davranmalıydı; ancak bunu yapmak zordu, tıpkı mantıklı diğer öğütler gibi.

"Evde kimlerle yaşıyorsun Bertie?" diye sordu Tofu hâlâ etrafına bakarken.

"Annem," dedi Bertie. "Babam. Bir de kardeşim..."

"Babanın ödleğin teki olduğu doğru mu?" diye araya girdi Tofu. "Bunu ben söylemiyorum tabii. Herkes söylüyor ama. Tıpkı herkesin annenin cadı olduğunu düşünmesi gibi. Ben demedim. Başkaları diyor." Bir yanıt bekleyerek Bertie'ye baktı.

Bertie kızdığını hissetti. Babasına tapıyordu ve başka insanların onu neden ödlek olarak adlandırdığını anlayamıyordu. Öyle değildi işte. "Bu doğru değil," dedi kızgınlıkla. "Babam..."

Tofu lafını kesti. "Sakin ol. Ben söylemedim dedim ya."

"Yalanları tekrar etmemelisin," dedi Bertie. "Özellikle de insanların babaları hakkındakileri. Ya senin annene ne demeli?"

Tofu savunmaya geçmişti. "Annem mi? Anneme ne olmuş?"

Bertie avantajın kendi tarafına geçtiğini hissediyordu. "Olive diyor ki annen Saughton Hapishanesi'ndeymiş. Cinayet işlediği için. Ben demedim. Olive dedi."

Tofu gözlerini kıstı. "Böyle bir şey yok," dedi. Sonra yere baktı. "Annem... Serengeti Ulusal Parkı'nda bir aslan yemiş onu. Ben çok küçükmüşüm. Hatırlamıyorum. Ama babam hatırlıyor, o yüzden vegan olmuş."

Bertie doğuştan anlayışlı bir oğlandı ve Tofu'nun adına üzüldü. Serengeti Ulusal Parkı'nın bir fotoğrafını görmüştü, orası aslanlarla doluydu. Tofu uslanmak bilmeyen bir yalancı olmasına rağmen en azından bu iddiasında gerçeklik ihtimali vardı. "Çok üzgünüm Tofu," dedi Bertie. "Başka bir şeyden bahsedelim."

Tofu anneler konusundan uzaklaştıkları için rahatlamıştı ve konu Bertie'nin küçük kardeşine geldi. "Muhtemelen uyuyordur," dedi Bertie. "Ama ses çıkarmadan odasına bakabiliriz."

Koridordan geçtiler, Bertie Ulysses'in odasının kapısını açtı. Sessizce nefes alıp veren bebek beşiğinde yatıyordu.

"İşte orada," dedi Bertie. "Daha konuşamıyor. Pek bir şey düşünebildiğini de sanmıyorum, ama genel olarak mutlu. Adı Ulysses."

"Aptal bir isim," dedi Tofu. "Ama bu onun hatası değil tabii."

"Ulysses Yunanlıymış," dedi Bertie. "Yunanlı bir kahraman. Bir efsanede."

"Yine de aptalca," dedi Tofu beşiğin kenarından Ulysses'e bakarak. "Gerçekten çirkin görünüyor Bertie. Doğru tarafına baktığımıza emin misin? Bu yüzü mü, poposu mu?"

"Çirkin değil," dedi Bertie savunurcasına. "Bebeklerin bu konuda yapabilecekleri bir şey yok. Bütün bebekler böyle görünüyor."

"Ama bazıları diğerlerinden daha çirkin," diye çıkıştı Tofu. "Bu da gerçekten çirkin bir bebek. Acaba çirkin bebekler için bir yarışma düzenliyorlar mıdır? Çünkü ödül kazanabilirsiniz. Bence sormalısın."

Bu konuşma oğlanların odaya girdiğini duyan ve neler olup bittiğini keşfetmeye gelen Irene'in gelişiyle kesildi. "Küçük Ulysses'e hayran hayran baktığınızı biliyorum," diye fısıldadı, "fakat uyuması gerekiyor,

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

yoksa çok aksi oluyor. Neden gidip Bertie'nin odasında oynamıyorsunuz?"

Bertie tam da bunun olmasını istemiyordu işte. Annesi tarafından pembeye boyanmış olan odası tam bir utanç kaynağıydı ve bu nedenle kapıya küçük bir tabela asmıştı: Tamirat Yüzünden Kapalı. Böylece Tofu'nun odayı görmesini engelleyebileceğini ummuştu.

"İyi fikir," dedi Tofu. "Hadi gidelim Bertie."

Bertie köşeye sıkışmıştı. Tofu odasını görünce gülecekti. Bunu biliyordu, ama başka şansı da yok gibiydi.

"Ne yüzünden kapalı?" diye sordu Tofu işarete bakarken. "Burada ne yazıyor Bertie?"

"Bir şey değil," diye mırıldandı Bertie tabelayı indirirken.

İçeri girdiler. Tofu odaya girdikten hemen sonra durdu. Duvarlara ve tavana baktı; sonra Bertie'ye dönüp, "Pembe," dedi.

Bertie ağlamak üzereydi, ama kendisine hâkim oldu. Tofu'nun odasının pembe olduğunu görmesi yeterince kötüydü, bir de ağladığını görmesi daha da kötü olacaktı.

"Bu astar," dedi sefil bir halde. "Bir sonraki kat beyaz boya olacak."

Sanki Tofu onu duymamış gibiydi. "Pembe duvarlar!" dedi şeytani bir tavırla. "Öteki çocuklar bunu duyana kadar bekle. Pembe duvarlar!"

Bertie bir şey söyleyemedi.

Sırıtan Tofu ona bakıyordu. "Pembe ne demek biliyor musun Bertie? Biliyor musun?"

Bertie başını salladı. Pembenin kız rengi olması dışında ne anlama geldiğini bilmiyordu. Tek bildiği buydu.

"Pembe hanım evlatlarının rengidir," dedi Tofu. "Bunu biliyor muydun? Hanım evlatları."

Bertie hanım evladının ne demek olduğunu bilmiyordu, fakat böyle olduğunu sanmıyordu. Tıpkı diğer çocuklar gibi o da sıradan bir oğlandı ve pembe bir odası ve pembe tulumunun olması büyük haksızlıktı. Ayrıca bunu başına kakan Tofu ne tür bir arkadaştı böyle? Hiç hoş değildi.

"Hanım evladı değilim," diye kekeledi Bertie. "Değilim işte."

"Öyleyse neden odan pembe?" diye sordu Tofu.

Bertie karşılık vermedi. Tofu'dan bir şekilde kurtulup kurtulamayacağını düşünüyordu; gitmesini isteyebilir miydi acaba? Sanmıyordu. Tofu oyun oynamaya gelmişti ve babası gelip onu saat beşte alana kadar burada kalacaktı. Kaçış yoktu.

Sonra arkasından adım sesleri duydu ve kapı açıldı. "Bakın kim geldi," dedi Irene neşeyle. "Olive."

Tofu dönüp öfkeyle gelene baktı. "Merhaba, Bertie," dedi Olive Tofu'yu görmezden gelerek. "Pembe odanda mı oynayacağız?"

"Pembe değil," diye hırladı Tofu. "Neredeyse... kırmızı. Renk körü müsün Olive?"

Erkek dayanışmasından yararlanan ve bu şekilde savunulan Bertie o an minnetle Tofu'ya sarılabilirdi. Ama tabii ki sarılmadı, çünkü bu hanım evladı gibi davranmak olurdu.

BELONGS TO KAOTUS TEAM

28. Nikâhsız Cennet

Bruce yeni işinin zor olacağını düşünmemişti. Değildi de. "Herkes bir şarap evi işletebilir," demişti bir sabah kahvaltısında Julia'ya. "Sen bile yapabilirsin."

Julia incelediği katalogdan başını kaldırdı. Bu sene leylak rengi modaydı; her taraf leylak rengiydi. Hatta o uzun kaşmir palto bile. Leylak. Babası onu doğum gününde New York'a götürdüğünde Barneys'te gördüğü türden şeylere benziyordu. Pahalıydı elbette, fakat Barneys buna değerdi. Oradaki her şey diğerlerinden bir gömlek üstündü. Tabii bu Bruce'tan önce olmuştu. Belki de bir hafta sonu Bruce'u alıp etrafı gezdirmeliydi.

"Ben mi?" dedi. "Ben ne yapabilirmişim?"

"Bir şey yok," dedi Bruce gülümseyerek. "Seninle ilgili değildi. Sadece şarap evi işletmekten ve ne kadar basit olduğundan bahsediyordum."

Julia tekrar kataloğa gömüldü. "Güzel," dedi.

Bruce acai suyuna uzandı. Birkaç gün önce aynaya baktığında küçük bir şok geçirmişti. Dudağının kenarında bir çizgi hatta bir kırışıklık vardı. İlk başta bir

BELONGS TO Kaotik TEAM

çeşit iz, bir leke olduğunu düşünmüştü, ama silmeye çalıştığında gitmemişti. Bu onu düşündürmüştü. Göz kamaştırıcı bir yakışıklılık hoştu, kendisinin de böyle olduğunu kabul etmişti, fakat kırışıklıklarla göz kamaştırıcı yakışıklılığı sürdürmek mümkün müydü?

Nemlendirici diye düşündü. Daha çok nemlendirici ve daha çok antioksidan, tıpkı acai suyu gibi, ki bu aynı zamanda... o işe de yarıyordu. Acai suyunu içip bardağın tepesinden masanın karşısında oturan Julia'ya, nişanlısına baktı. Hamile olduğu belli olmuyordu –daha gözle görülür bir şey yoktu– ve hâlâ oldukça göz kamaştırıcıydı. İkimiz de göz kamaştırıcıyız diye düşündü.

Bruce mutlu olduğunu kabul etmeliydi. Oturup minnet duyduğu şeyleri sayacak türde birisi değildi belki, ama bunların pek çok olduğuna karar vermişti. İlk başta Howe Sokağı'ndaki bu harika daire vardı. Julia'nın adınaydı belki, ama papazın önünde amaca yönelik söylenecek küçük bir, "Kabul ediyorum," cümlesiyle her şey değişecekti. Tanrım ne kadar kolay dedi kendi kendine. Evlilik her şeyi de beraberinde getiriyor: bir ev, bir iş. Evlenin çocuklar; hayat bu!

Ayrıca Porsche de cabasıydı. Tamamen serbest bırakılmış olsa seçeceği model bu olmazdı belki, ama yine de bir Porsche'ydi. Porsche bir tür beyandı. Sizin hakkınızda, kendinize dair ne düşündüğünüz hakkında bir şeyler anlatıyordu. Tabii böyle bir araba kullanıyorsanız bir şeyin –belki bir yetersizliğin– üstünü örtmeye çalıştığınızı iddia eden mızıkçılar vardı elbette. Ama bu

BELONGS TO Kasmus TEAM

saçmalık diye düşünüyordu Bruce. Bu hiçbir zaman bir Porsche'ye sahip olamayacak ve bunu gayet iyi bilen insanların söyleyeceği türde bir şeydi. Porsche'sizlikleri yüzünden kendilerini daha iyi hissetmek için böyle bir şey söylüyorlardı.

Ayrıca tabii ki para da vardı. Bruce Julia'ya ortak hesap kullanmalarını önermişti.

"İşleri ikiye katlamamıza gerek yok," demişti. "Bankaların nasıl paralar kestiğini sen de biliyorsun. İşi basite indirgeyelim. İkimize de tek hesap. Basit."

Babasından aylık üç bin sterlin alan ve para konusunda neredeyse hiç fikri olmayan Julia bunu yapmaktan memnundu. Vergi düşüldüğünde Bruce'un da şarap evinden üç bin sterlin kazandığı ortaya çıkmıştı, böylece aylık altı bin sterlinlik gelirleri oluyordu.

Bruce, Julia'nın bu paranın dörtte birini bile kullanmadığını fark etmişti, çünkü elbise denemeyi seviyordu, ama bunları her zaman satın almıyordu. Bu yüzden istese maaşından daha fazlasını harcayabilirdi ki bu da epeyce zordu. Daha fazla giysi, ayakkabı ve aksesuar alabilirdi, ancak bunların ötesinde insan parasını neye harcayabilirdi ki? Pek zordu... Keyifli bir zorluktu, fakat yine de bir zorluktu.

Son zamanlarda Bruce kendisine beş çift ayakkabı ve Shipton & Heneage kataloğundan bir çift terlik almıştı. Katalog inceleme alışkanlığını Julia'dan kapmıştı. İki çift, biri siyah diğeri kahverengi, tek tokalı ayakkabı, bir çift bordo mokasen, bir çift rugan gece ayakkabısı ve yumuşak deriden siyah bir çift

bot. Terliklere baş harfleri olan BA karakterlerine ek olarak Galler Prensliği'nin tüyleri de altın renkli iplikle işlenmişti. Siyah kadife terliklerin deri tabanları vardı.

Fakat bütün bu maddi rahatlık Julia'nın varlığıyla katlanıyordu. İlişkinin başlarında Bruce onun boş tavırlarına ve aptalca sırıtışlarına nasıl katlanacağını düşünüyordu. Ona Brucie diye seslendiğinde ya da duşa beraber girmelerinde ısrar ettiğinde dişlerini gıcırdatıyordu. Bana deli oluyor tabii diyordu kendi kendine. Bu anlaşılır bir şeydi. Kadınlar böyleydi. Ama keşke bana biraz daha hareket alanı bıraksa. Tıpkı bir kedi gibi sürekli okşanmak katlanılır bir durum değil.

Sonra yavaşça ve neredeyse belli belirsiz bir şekilde ona karşı davranışları değişti. Kendisine olan saplantısına karşı hissettiği hafif rahatsızlık beğeniye dönüşmüştü. İşten eve dönmeyi –tabii buna iş denebilirse– ve Julia'nın fiziksel sevgi gösterilerini dört gözle bekler olmuştu. Ondan hoşlanıyorum diye düşünürken yakaladı kendisini. Bu kadından gerçekten hoşlanıyorum.

Mucize! dedi Fransızca. En sonunda yola geliyorum. Hem de nasıl: Para, ev, Porsche, benim dünyanın en muhteşem insanı olduğumu düşünen seksi bir kadın ki haklı tabii. Hepsi altın tabakta. Kolayca alabileyim diye önümde duruyor. Ben de aldım zaten.

Acai suyunu bitirdi. "Bu akşam yemeğe çıkalım," dedi. "St. Honoré olur mu?"

Julia omuz silkti. "Belki." Sonra bir an duraksadı. "Aslına bakarsan bir partiye davet edildim. Senin de

BELONGS TO Kadrlar TEAM

gelmenin mahzuru olacağını sanmıyorum. Söylemeyi unuttum. Clarence Sokağı'nda bir parti var."

"Clarence Sokağı mı? Oradan kimi tanıyoruz ki?"

"Ben tanıyorum. Senin tanıdığını sanmıyorum. Watson Cooke. Onu tanıyor musun?"

Bruce düşündü. Watson Cooke. Bu ismi daha önce nerede duymuştu? Bir yerlerde duymuştu, ama nerede?

BELONGS TO Kayıtlı TEAM

29. İstenmeyen Bir Mesaj

Bruce biraz da olsa rahatsız olmuştu. Kendisi özel olarak yemeğe çıkmak istemiyordu ve bu fikri kendisi için değil, daha çok Julia için ortaya atmıştı. Onu rahatsız eden şey ise Julia'nın St. Honoré'de iki kişilik masanın samimi ortamında kendisiyle zaman geçirmek istememesiydi; bu onu hem kızdırmış hem de şaşırtmıştı aslında. Çoğu kız –tanıştığı bütün kızlar– onunla akşam yemeğine çıkma fırsatına balıklama atlardı diye düşündü Bruce. Julia böyle bir teklifle çıkagelirken ne yaptığını sanıyordu? Watson Cooke... Bruce ilk başta, hayır, Watson Cooke'un Clarence Sokağı'ndaki evinde partiye gitmek istemiyorum diyecekti ve tam bunu söylemeye karar vermişken Julia masadan kalkıp, "Watson'a ikimizin de geleceğini söyleyeceğim. Onu seveceksin," dedi.

"Kim bu..." diye başlamıştı Bruce, fakat Julia Bruce'un sorusunun gerisini –Kim bu Watson Cooke?– ardında, boş bir mutfağa sarf edilmiş olarak bırakıverdi.

BELONGS TO KAOTUS TEAM

Bruce'un bu rahatsızlığı gün boyunca devam etti. O sabah yeni çalışanlar için iş görüşmeleri yapması gerekiyordu ki bundan hiç keyif almıyordu, çünkü başvuranlar genel olarak işe alınamaz tiplerdi. Deneyimleri yok değildi –bazıları barlarda senelerce çalışmıştı–, sadece hiç çekici değillerdi; bunu sadece kendisine itiraf ediyordu. Kadınlar kılıksızdı ve erkekler çok solgundu ayrıca... Genç erkekleri betimleyecek bir kelime bulamıyordu, "işe alınamaz"la idare etmesi gerekecekti.

Adayları gönderen ajansa sıkıntıyla telefon açtı. "Bu insanlar," dedi, "çok da iyi değillerdi."

Hattın öteki ucundaki kadının kafası karışmış gibiydi. "İyi değiller miydi?"

"İşe yaramazlardı," dedi Bruce. "Değersiz, insan posaları."

Hattın öteki ucuna sessizlik hâkim oldu. "Özür dilerim. Tam anlayamadım. Belli bir açıdan yeterli olmadıklarını mı söylüyorsunuz yani? Yeterince kalifiye değil miydiler?"

"Uygun değillerdi," dedi Bruce. "Hiçbirinin şarap evimi kirletmesini istemiyorum. Şarap evimiz belli bir havası olan bir şarap evi olarak tarif edilebilir. Ne demeye çalıştığımı anlıyorsunuz değil mi?"

"Yani o genç insanların yeterince havalı olmadığını mı söylüyorsunuz? Sizi doğru mu anlıyorum?"

Bruce güldü. "*Exactement*," dedi. "Elinizde daha iyisi yok mu? Müşterilerim kendilerine servis yapanların prezentabl olmasını tercih eder. Edinburgh

Hayvanat Bahçesi'nden yeni gelmiş birisinin servis yapmasını istemeyeceklerdir."

Hattın öteki ucuna yine sessizlik çöktü. "Sizi anladığımı sanmıyorum."

Bruce iç geçirdi. "Açıklayayım o zaman. Dört erkek ve iki kadın gönderdiniz, değil mi?"

"Evet, öyle olmalı."

"İki kadını ele alalım. Adı Shona olan bir kadın vardı sanırım. Kaba davranmak istemiyorum, fakat ne yazık ki oldukça çirkindi. Burnunu kimden aldığını bilmiyorum, ama... bazı sınırlar vardır, anlatabiliyor muyum?"

"Burnu mu? Shona'nın burnu mu?"

"Evet. Troyalı Helene'nin yüzü bin tane gemiyi suya indirmiş olabilir, fakat Shona'nın burnu birkaçını batırabilecek gibiydi. Hatta birkaçından fazlasını."

Bruce kadının derin derin nefes aldığını duydu. Astımı vardı muhtemelen. "Burnunu benden aldığını tahmin ediyorum," dedi kadın. "Ne de olsa annesiyim."

Bruce dudağını ısırdı. "Ya," dedi. "Demek..." Duraksadı, diğer uçtaki ahize kapatılmıştı.

Omzunu silkti. Bazı insanların hiç espri anlayışı yoktu, o kadından da hiç hoşlanmamıştı zaten; onunla tanışmamıştı belki, ama yine de insan anlayabiliyordu. Yaptığı telefon konuşması onu rahatsız etmişti, gününün geri kalanını da hoşnutsuzlukla geçirdi.

Saat beş olduğunda eve gitmeye hazırlandı, Julia'ya Clarence Sokağı'ndaki partiye gitmeyeceklerini söyleyecekti. Fakat döndüğünde Julia evde değildi.

BELONGS TO Kastus TEAM

"Ben geldim," dedi Bruce eve girip koridordaki aynaya kısa bir bakış fırlatırken. Profili güzeldi. "*Moi*!"

Cevap gelmeyince Bruce hafifçe kaşlarını çatıp yatak odasına doğru yürüdü. Julia bazı öğleden sonraları uzun uzun uyuyordu ve bu akşamın erken saatlerine sarkabiliyordu. Bu yüzden onu yatakta, *Tatler* ve *Vogue* dergilerinin arasında uyukluyor halde bulmayı bekliyordu.

Yatak odasında değildi. Mutfağa geçince masada bir not gördü. Alıp okudu. Julia'nın el yazısı ilginç bir şekilde çocuksuydu, pek çok daire ve sarmallar vardı. *P. ve B.'yle onların bildiği bir İtalyan restoranına gittik. İsmini ya da nerede olduğunu bilmiyorum. Seninle sonra Watson Cooke'un evinde buluşuruz. Dokuzda. Belki daha geç. Dokuzdan önce gitme çünkü Watson bizimle bir şeyler atıştırmak için geliyor ve dokuzdan önce dönmeyeceğimizi söyledi. Sevgi ve öpücükler, Julia.*

Bruce notu tekrar okuyup kâğıdı buruşturdu ve çöp kutusuna fırlattı. Demek Watson Cooke onlarla, artık her neredeyse orada yemek yemeye geliyordu, şu P. ve B. denen tiplerle hem de. Julia bunu nasıl yapardı!

Banyoya gidip duşu açtı, giysilerini çıkartıp gömleğini yıkanmamış giysilerin arasına öfkeyle fırlattı. Bütün gününü evde boş boş oturup o aptal dergileri okuyarak geçirmesine rağmen giysileri bile yıkayamıyordu.

Duşun altında dikilip sıcak suyun bedenini sarışını hissetti, duşun buharı kafatasını ısıtırken saçlarını savurdu. Buna katlanmak zorunda değilim diye düşün-

dü. Julia'ya bazı şeyler açıklanmak zorundaydı ve o da bunu hemen o gece, Clarence Sokağı'ndan döndükten sonra yapacaktı. Muhtemelen Julia ağlayacaktı –kadınlarla konuşunca genellikle böyle yapıyorlardı–, fakat sonrasında nazik davranacaktı ve Julia ona müteşekkir kalacaktı, böylece her şey normale dönecekti. Yarın da bârda çalışacak insanlar için farklı bir ajansla çalışacaktı, bu sefer çekici insanlar olacaktı. Onlara otobüs arkasına benzeyen tipler göndermeyin diyecekti. Çirkinler olmasın. Sadece havalılar, *s'il vous plaît*.

BELONGS TO KAÇTUZ TEAM

30. Çağlar İçinde Edinburgh Burunları

O akşam Bruce öfkesinden köpürür, Julia akşam yemeği yerken Angus Lordie resim yapıyordu. Genellikle geceleri resim yapmazdı, fakat yaz ortasıydı ve ışık akşam dokuza, hatta daha geç saatlere kadar fena olmayacaktı. Resim önde gelen bir Edinburgh tüccarının portresiydi ve burnu tutturmaya çalışıyordu. Diğer her şey yerli yerindeydi, gözlerin tam istediği gibi olduğunu düşünüyordu ve genellikle yakalaması zor olan dudak da hatasızdı. Ancak bu resimde oldukça büyük ve soğana benzeyen burun zorluk çıkartıyordu. Angus'un elinde farklı açılardan çekilmiş birkaç fotoğraf vardı ve şu anda bunu resimde de yakalamaya çalışıyordu, fakat işe yaramıyordu.

Kişi burnun önemini küçümsememeli diye düşündü. Dudaklar ve gözler gibi hareketli ve ifadeye sahip olanların yanında pek durağan olan bu organın resmin odak noktası olduğuna inanıyordu. Edinburgh Sanat Okulu'na gelen bir misafir öğretmenin tam bir saat boyunca öğrencilere Rembrandt'ın resim ve gravürlerindeki burunların önemine dair verdiği dersi

unutmamıştı. Rembrandt'ın otoportreleri ve hepsi son derece önemli burunlara sahip olan derbeder berduş çalışmalarıyla desteklenen unutulmaz bir ders olmuştu.

Şimdi önünde boyamakta olduğu tuvaldeki burna bakan Angus, Rembrandt'ın burunlarının böyle kayda değer olmasının sebebini hatırladı. "Burna bakın," demişti öğretmen arkasındaki slaydı gösterirken. "Bakın nasıl duruyor. Resmin tam karşısında dururken görebileceğiniz gibi bize dönük değil; şöyle bir açıyla duruyor. Bu da yüze hayat katıyor, çünkü burnun bir enerjisi ve yönü var. Öznenin gözleri ne yapıyor olursa olsun –bu resimde doğrudan doğruya bize bakıyorlar– burnun kendince bir havası vardır, burada da sağa doğru uzuyor. Sizin de fark edebileceğiniz gibi gözümüz fazla öne çıkan bu büyük burna takılıyor. Burun her şeyi değiştiriyor, öyle değil mi?"

Öyle diye düşündü Angus; burun her şeyi değiştiriyordu, fakat mesajı iletmek için kişinin burnuna ne yapılabilirdi ki... artık bu mesaj her neyse. Beğenmeme duygusunu iletmek için hafifçe yüzü buruşturabilirdi, deyimde geçen şekliyle "burun kıvırmak" mümkün değildi. Rembrandt'ın yüzlerinden bazıları buruşturulmuştu, fakat bahsi geçen bu çizimlerde beğenmezlik yerine delilik ve dehşet vardı. Kişinin burna bakarak kibri yansıtabileceğini düşünüyordu. Fakat durağan burun bir şey söyleyebilir miydi? Hareketsiz, uyumakta olan burun insan hassasiyetine dair bir mesaj iletebilir miydi? Ya da insanların kurdukları hayallerin beyhudeliğini: Kişinin hedefleri olabilirdi, kişi insan denilen

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

yaratığın onurunu kanıtlamak isteyebilirdi, ancak burun basit bir engebe olarak varlığını sürdürecekti. Uyuyan burun... Bu onu düşünmeye itmişti. Auden'ın o güzel ninnisinin mısraları aklına geldi: "Uykulu başını uzat sevdiğim..." Bu mısraların yerine, "Uykulu burnunu uzat sevdiğim..." yazılmış olsa aynı kasvetli güzelliğe sahip olur muydu? Angus kendi kendine gülümseyip kahkaha attı. Burun lirizm konusu olamayacak kadar saçmaydı.

Ancak kişi burnu görmezden gelemezdi, hele ressamsa. Edinburgh'da güzel burunlar vardı. Rembrandt'a düşünecek pek çok şey verecek ve on sekizinci yüzyılın sonlarında hem berberlik hem de kendi zamanının Edinburgh'una dair keskin gözlemler yapmış olan gravürcü John Kay'e ilham ve eğlence kaynağı olacak burunlar. Kay'in toplumun her kesiminden özneleri vardı: Kuzey İskoçya asilzadeleri, mühür kâtipleri, sıradan askerlerin eşleri, şehrin kabadayıları. Hepsi oradaydı, oyma kalemine büyük bir hüner ve mizah anlayışıyla yakalanmışlardı. Kay tıpkı Rembrandt gibi burnun önemini ve ruha dair bir şeyler anlatabileceğini kavramıştı. Çizimlerinin bazılarında öznenin hayattaki yükü burnun kendisi oluyordu, küçük bir burna sabitlenmiş büyük bir tümsek; o kadar öne çıkıyordu ki burun rüzgâra kapılsa kişiyi gideceği yönün tersine bile uçurabilirdi.

"Kay'in ruhu," diye düşündü Angus, "aydınlat bu şehri şimdi..." Bunu kim söylemişti? Kimse diye düşündü; sadece ressam ve ara sıra şair Angus Lordie.

Akla gelen şey MacDiarmid'in* mısrasıydı: "Lenin'in ruhu, aydınlat bu şehri şimdi..." MacDiarmid aslında Glasgow'dan bahsediyordu, fakat Edinburgh'un da biraz Lenin'den nasiplenebileceğini düşündüğüne şüphe yoktu, Glasgow'dan daha çok ihtiyaç duyuyor bile olabilirdi. Fakat MacDiarmid aşırı politik olunca ne saçmalıklar yazdı öyle diye düşündü Angus; bu sırada da herkesi gücendirdi. Her türlü aşırı politik inanç uzun vadede sadece karanlık getirebilirdi; hiçbir şeyi aydınlatmazdı. Angus, en iyi politikanın dikkate, hoşgörüye ve ölçülü olmaya dayanan politikalar olduğu görüşünü benimsemişti, ancak böyle politikalar da ne yazık ki son derece sıkıcıydı ve kimseyi şiire yöneltmiyordu.

Resmine baktı. Çıkarabildiği kadarıyla ele aldığı özne genel olarak alnı açık bir hayat yaşamıştı, karısını seçmiş, komitelerde görev almış, pek çok iyi niyetli girişime imzasını atmıştı. Hayatında çok fazla tutkuya yer olmadığından ve görece az hayal kırıklığı yaşadığından şüpheleniyordu. Kayda değer hiçbir olayın gerçekleşmediği rahat bir mahalle olan Barnton'da yaşıyor, Forth Köprüsü'nü, golfü, Speyside viskilerini, parayı ve ara sıra yaz aylarında kuzey denizlerine, Orkney, Shetland ve Faroe adalarına gitmeyi seviyordu, bir keresinde maceraperestlik yapıp İzlanda'ya gitmişti.

Hayatı bundan ibaretti. Ben de bunu fırçamın birkaç darbesiyle yakalamaya, bütün bunları tuval üstüne yağlıboyayla aktarmaya çalışıyorum; neredeyse hiçbir şey sayılabilecek kadar az şeyi kaydediyorum.

---

* İskoç şair Hugh MacDiarmid. (ç.n.)

BELONGS TO Kaktüs TEAM

Angus'un yaptığı şeyle uzaktan da olsa bağlantılı olan bu düşünce zinciri bir anda kırıldı. Yan odaya kapatılmış olan yavru köpekler tekrar tiz seslerle havlamaya başlamıştı. Angus iç geçirdi. Onları tekrar Drummond Meydanı'na götürmesi gerekecekti; altı tane yerinde duramayan, heyecanlı köpek kendi küçük hayatları için hevesleniyordu. Yedi köpek sahibiyim diye hatırlattı kendisine büyük bir hayretle.

BELONGS TO Kaktüs TEAM

31. Köpeklerden Birini (ya da Altısını) Satmak

Altı köpeğe tasma takmak biraz vakit alıyordu. Biriyle uğraşırken diğerlerinden biri neşeyle gelip parmaklarını ısırıyor ve elini salya içinde bırakıyordu, bu esnada bir diğeri ayakkabı bağcıklarına atılıyordu. Sonra, ısıranla kardeşine tasma takınca, bağcıklarını çekiştiren karnının üstüne yatıp bağlanmaktan kaçmaya çalışıyordu, bütün bunlar on dakikalık çabanın sonunda ufak kayışlara bağlanmış altı kürk yumağı, her biri farklı yöne çekiştirip Drummond Parkı'nda yapacakları yürüyüşün giderek artan beklentisiyle havlamaya ve hırlamaya başlayana kadar devam ediyordu.

Angus kapıdan çıkıp bahçelere giden sokakta karşıdan karşıya geçtiğinde gökyüzünde hâlâ ışık vardı. Maceranın kokusunu alan köpekler heyecanla havladılar, aralarından biri takla bile attı, o kadar heyecanlanmıştı. Angus gülümsemeden edemedi; Cyril'in yavruları pek canlı köpeklerdi ki bu pek şaşırtıcı sayılmazdı, çünkü babaları kişilikli bir köpekti ve insan dünyasında pek çok arkadaşı vardı.

BELONGS TO Kaktüs TEAM

Arkasından bahçenin kapısını kapadı ve yavruları saldı. Heyecanla kendi ayaklarına takılıp düşerek koşmaya başladılar. "Çok uzaklaşmayın çocuklar," dedi Angus, ama ona kulak asan olmadı: Keşfetmeleri gereken kat kat koku vardı ve bu göreve büyük bir mutlulukla başlamışlardı; bir köpeğin dünyasını empresyonist bir koku hengâmesine çeviren bu kokuları dosyalıyorlardı.

Angus patikada durup karman çorman hislerle onları seyretti. Geçmişte fazlalık köpekler –ki bunlar gerçekten de fazlalıktı– bir torbaya konur ve kanala fırlatılırdı. O günlerde hayvanlara pek hassas davranılmıyordu ve suyun altında geçirilen o birkaç dehşetengiz saniye hakkında düşünülmüyordu. Bu işler böyleydi, olup bitiyordu. Tabii artık ahlaki kaygılarımızın çerçevesi genişlemişti... neyse ki. Büyükbaş –ve diğer– hayvanların hayatlarının son bulduğu mezbahaların hâlâ varlığını sürdürüyor olmasına rağmen hayvan işkencelerine hoşgörü gösterilmiyordu. Bu mezbahalara getirilen hayvanların son anlarında dehşete kapıldıkları ve elbette acı çektikleri bir gerçekti, fakat insanlar bunu pek düşünmüyordu. Büyük veya küçükbaş hayvanları okşayıp onlara isimler takmıyorduk, yatakta ayakucumuzda uyumaları için onları teşvik etmiyorduk, önemli olan bu gibi görünüyordu.

Karanlıktan önceki son saatte artık hiç rengi kalmamış olan gece göğüne baktı. Gökyüzünü kesen beyaz bir iz ufak bir buluta dönüşmeye başlamıştı, kendince başka başka işleri olan insanların beş kilo-

BELONGS TO Kasmus TEAM

metre aşağıda olup biten bütün bu küçük dramlardan habersiz batıya doğru giderken arkalarında bıraktığı iz diye düşündü. Ben de burada duruyorum diye mırıldandı, yedi köpeğimle / Yolculuğunuzun izine bakıyorum / Birbirimize kayıtsızız / Fakat aynı metaforik teknenin içinde olduğumuz kesin / Aramızda beş kilometre hava olsa da...

Duraksadı. Aklına mısralar düzenli olarak gelirdi, fakat her zaman yazıya geçirilemiyor ya da unutuluyordu. Başını hafifçe çevirince arkadan bir adamın yaklaştığını ve oyun oynayan köpekleri seyrettiğini fark etti.

"Kaç tane bunlar?" diye sordu adam.

"Ne yazık ki altı," dedi Angus iç geçirerek. "Altı tane, canlı, heyecanlı, aç, altına yapan, melez ve inanılmaz sevimli köpek."

Adam güldü. "Gerçekten güzeller."

Angus tek kaşını kaldırdı. "Crufts'ta ödül kazanacak halleri yok," dedi. "Anneleri oldukça tuhaf görünüşlü bir köpekti. Sıradan bir şeydi. Babaları olan kendi köpeğim ise oldukça yakışıklıdır. Bir altın dişi ve oldukça hovarda bir sırıtışı vardır. Harika köpektir."

"Tadına doyum olmayan ufaklıklar," dedi adam. Bir an tereddüt ettikten sonra, "Onlara bir ev bulabildiniz mi?" diye sordu.

Angus tekrar iç geçirdi. "Bu biraz zor," dedi. "Arkadaşlarıma sordum, fakat kimse ilgilenmedi. İşler kötüye giderken bu konuda pek yardımları dokunmadı."

BELONGS TO Kasıtlı Team

Adam anlayışla başını salladı. “Bu sizi endişelendiriyor olmalı. Birkaç köpek bile yeterince kötüyken altı tanesi bir kâbus gibidir muhtemelen.”

“Çok haklısınız,” dedi Angus. “Hatta bu ufaklıklarla ilgili birkaç tane kötü rüya gördüğümü söyleyebilirim. Birkaç gece önce onlarla birlikte İskoç Sanat Kulübü’nde olduğumu ve üyelerin üstüne atıldıklarını gördüm. Çok utanç vericiydi.”

Adam Angus’a bakıyordu ve gözleri heyecanla parlamıştı.

“Köpekleri severim,” dedi adam. “Size yardımcı olabilirim.”

Angus nefesini tuttu. “Birini almak mı istiyorsunuz?”

“Altısını da alabilirim,” dedi adam. “Tabii onlardan ayrılmayı kabul ederseniz.”

Angus bir anda yoğun bir coşkunun ruhunu kapladığını hissetti. “Çok cömertsiniz,” diye konuşmaya başladı, “altısı birden...”

“Neden olmasın,” dedi adam. “Sizin yerinize onlara bakabilirim. Seve seve.”

Angus duraksadı. Bu oldukça heyecan verici bir olaydı, fakat sorumlulukları olan bir köpek sahibiydi ve hiç tanımadığı birisine altı köpek yavrusu emanet edemezdi. “Bu konuyu açtığım için kusura bakmayın, ama,” dedi, “sizinle daha yeni karşılaştık. Hakkınızda neredeyse hiçbir şey bilmiyorum.”

“Elbette,” dedi adam Angus’un elini sıkmak için uzanırken. “Elbette. Kendimi tanıtayım.”

El sıkıştılar ve Angus hataya yer vermeyecek bir şekilde parmak eklemlerinin baskısını hissetti. Bir mason! Bu iyiydi işte. Bir köpek yavrusunu –hatta altısını birden– bir masona emanet etmeyecekseniz kime emanet edecektiniz ki?

"Kartımı vereyim," dedi adam. "Üstünde bilgilerim var."

Angus kartı aldı ve cebine koydu. Köpeklerin dairesine gelişinden bu yana ilk kez kendisini tekrar özgür biri gibi hissediyordu. Artık yedi köpek sahibi değilim dedi kendi kendine; sadece bir köpeğin sahibiyim ki olması gereken de bu.

"Onları şimdi mi almak istiyorsunuz?" diye sordu. "Yoksa yarın sabah mı?"

"Şimdi," dedi adam. "Kayışlarını takmama yardımcı olursanız onları sizden şimdi alabilirim."

Angus'la birlikte köpekleri bir araya topladılar. Bu sırada Angus, köpeklere kayış takan adamın her birini tek tek tartarmışçasına havaya kaldırdığını fark etti. Ne kadar düşünceli diye düşündü; doğum kilolarına ve gelişimlerine bakıyor.

BELONGS TO Kayıtlı Team

32. Son Düşünceler

Matthew suyun kendisini çektiğini ilk hissettiği anda –dengesini kaybetmesine sebep olmuştu– üstünde durmamıştı. O anda bambaşka şeyler düşünüyordu: kumsala bakan restoranda yedikleri güzel yemeği ve son derece keyifle içtikleri Batı Avustralya şarabının adını. Cape'li bir şeydi. Mentol mü? Hayır, değildi. Menotti mi? Hayır, o da besteciydi. Gifford yakınlarında yaşamamış mıydı? Yesterday House mıydı? Hayır, değildi. Yester... Evet, yaşadığı evin adı buydu. Hani yazdığı bir opera...

Bizi yok etmek üzere olan, mutlak bir felaket anında düşüncelerimiz böylesine ilgisiz bağlantılarla bir konudan diğerine sürüklenip gidebiliyordu işte. Suya düşmeden önce Matthew'un aklında da "Amahl" ve "Gece Ziyaretçileri"* sözcükleri vardı. Sonra bir anda ılık suyun güçlü kolları göğsüne kadar ulaşarak ayaklarını yerden kesip her yanını sarınca etrafa su sıçratmaya başlamış ve nefes almaya çalışmıştı.

---

* Menotti'nin ünlü operası. (ç.n.)

BELONGS TO Kasmus TEAM

Akıntı onu yakalayıp kıyıdan hızla uzaklaştırırken asıl çekme kuvvetini hissediyordu. Kıyıda duran ve karanlıkta hâlâ seçebildiği Elspeth ile aralarındaki mesafe birkaç saniyede yirmi metreye çıkmıştı. Sonra tekrar çekildi ve kıyıdan derin sulara doğru hızla gittiğini hissetti. Suya batıp çıkmasına sebep olan dalgalar vardı, ama bunlar onu hiçbir şekilde kıyıya yaklaştırmıyor gibiydi. İlk andaki şok geçince dalgalarla kıyıya doğru yüzebilirim diye düşündü, ama kulaçları gittiği yönü değiştirmeye yaramıyordu. Giysileri onu dibe doğru çekiyordu; ayakları ağırlaşmış gibiydi. Kuvvetle bir tekme atarken kıyıda bıraktığı ayakkabılarını hatırladı. Şimdi eve nasıl döneceğim? diye düşündü. Böyle vahim bir durumda olmasına rağmen valizindeki yedek ayakkabı aklına geldi. Yoksa yanında getirmeyi unutmuş muydu? Sonra, şu anda böyle şeyler düşünmemeliyim diye düşündü.

Yedek ayakkabı düşüncelerini aklından uzaklaştırırken akıntılarla ilgili duyduklarını hatırlamaya çalıştı. Kişiyi denizin açıklarına doğru çekiyorlardı elbette –o da zaten bunu biliyordu, ama başka bir şey vardı; şu anda aklına getirmeye çalıştığı antik zamanlardan kalma bir bilgi. Akıntıya karşı değil, akıntı boyunca ve çaprazlama yüz. Evet, buydu işte. Sonra akıntı azaldığında tekrar şansını deneyebilirdi. Ama kıyıdan bu kadar uzaktayken dalgalar aklını karıştırıyordu. Kıyı neredeydi? Işıkların olduğu tarafta olduğu kesindi, fakat hem sağda hem de solda ışıklar var gibiydi. Belki de kumsal kavis çiziyordu.

BELONGS TO Kasıtlar TEAM

Tam bunları düşündüğü sırada aklına köpekbalıkları geldi. Doğanın genel anlamıyla müşfik davrandığı ve en tehlikeli yaratıkların münzevi yılanlar ya da buzağılarını korumaya çalışan sinirli Kuzey İskoçya inekleri olduğu İskoçya'dan geldiği için, kendisini sokmaya, ısırmaya, hatta yemeye ne gibi şeylerin ilgi duyma ihtimali olduğunu düşünmemişti bile. Fakat Avustralya böyle hayvanlarla doluydu. En tehlikeli kara yılanlarından biri olan taipan Avustralya'da yaşıyordu. Ayrıca örümcekler ve Queensland'deki kutu denizanaları da vardı. Görünüşte sevimli duran ornitorenklerin bile arka bacaklarında gizlenmiş ve büyük zarar verebilecek çıkıntılar vardı. Ayrıca büyük beyaz köpekbalıklarını da unutmamak gerekiyordu ve saldırıların gerçekleştiği sahillerden biri de buydu.

Matthew şu anda gece yüzmemek gerektiğini hatırlıyordu. Çoğu insandan daha cesur olan yerliler bile geceleyin suya girmiyorlardı. Oysa şimdi kendisi köpekbalıklarını doğasında, tam olarak onların insafına kalmış bir hâlde –gerçi insaf köpekbalıklarıyla ilişkilendirilen bir kavram değildi– yüzüyordu. Tam anlamıyla bir avım diye düşündü; yüzen bir yemek. Kendisini hedef olmaktan kurtarabilmek için elinde olmadan bacaklarını göğsüne doğru çekti, fakat bu su yüzeyinde kalmasını zorlaştırdığı için aşağı doğru tekrar tekme atmasına sebep oldu. Her tekmeyle suyun derinliklerine doğru sinyaller gönderiyorum diye düşündü. İşte buradayım, buraya doğru gelin.

Dehşetin yerini –kısa bir süreliğine de olsa– göreceli bir sakinlik almıştı. Matthew öleceğini fark etmiş ve nedense suda, derinlerde ne gibi şeyler olabileceğine dair daha az endişelenmeye başlamıştı. Sonun ne hızla geleceğini düşünüyordu, tahmin ettiği gibi tren çarpmışçasına hızlı mı ölecekti, yoksa acısız, ilk büyük ısırıktan sonra sistem kendisini kapatırken neredeyse uyuşmuş mu olacaktı? Belki de uyuşmuş değil, tam tersine uyarılmış olurdu; belki başına gelen şeylere dair farkındalığı artardı. Kişi çok yüksek bir yerden düşerken zamanın yavaşladığını söylüyorlardı. Belki aynısı köpekbalığı saldırısında da gerçekleşiyordu.

Akıntıya karşı çabalamayı bıraktı ve onu nereye götürecekse oraya taşımasına izin verdi. Su hâlâ ılık olmasına rağmen biraz üşümüştü. En azından Kuzey Denizi'ne düşmedim diye düşündü. Böyle olsaydı soğuğa yenik düşmeden önce çok az vaktim olurdu... dört dakikaydı, öyle değil mi?

Gökyüzüne baktı. Kapkaranlık kadife gökyüzünde, neredeyse ufka yakın noktada süs gibi asılı duran Güney Haçı vardı; kendisini çok sıcak karşılayan ve ondan böylesine çabuk kurtulan, daha tanımaya bile fırsat bulamadığı bu ülkenin bir sembolüydü. En azından ölmeden önce Güney Haçı'nı gördüm diye düşündü Matthew. En azından bunu yaptım.

Sonra omzuna bir şeylerin sürtündüğünü hissetti. Hafifçe inledi, fakat çıkardığı keder dolu ses dalgalarla havanın içine karışıp kayboldu. Yüzeyin hemen üstünde bir parıltı görünüp kayboldu. Karanlık bir şekil. Bir yüzgeç.

BELONGS TO Kasmus TEAM

33. En Uzun Saat

Köpekbalıklarının saldırısına uğrayıp olayı sağ atlatanlar –ne yazık ki çoğu atlatamıyordu– yırtıcı bir hayvanın dişlerinde ölümle karşı karşıya kalmanın nasıl bir şey olduğuna dair ilginç hikâyeler anlatıyorlardı. Bazıları kendilerine saldıran hayvana karşı öfkelendiğini söylüyordu ve böyle bir durumda bu oldukça anlaşılırdı; diğerleriyse kabullenmeye yakın bir sükûnetten bahsediyorlardı. Bazılarıysa her ne pahasına olursa olsun hayatta kalma kararlılığına kavuştuklarından... Bu son tepki muhtemelen en iyi çözümdü, çünkü kişinin kahramanca çaba sarf ederek, darbelerle köpekbalığından kurtulmaya çalışmasını sağlayabiliyordu. Bu darbeler köpekbalığının duyarlı bir organına –hayvanın yön bulma ve duyu organlarının yer aldığı burna– yönlendirilirse köpekbalığı saldırmaktan vazgeçebiliyordu. Ne de olsa köpekbalıklarına göre çok lezzetli olmadığımız düşünülüyordu ve sulu bir fok için daha fazla çaba harcayacakken mayolu bir sörfçü o kadar çekici gelmeyebiliyordu.

Gerçi Matthew mayo giymiyordu. Cottesloe sahilindeki restoranda akşam yemeğine giydiği giysileri vardı, tabii ayakkabıları yoktu, çünkü ayaklarını suya sokmadan önce bunları kıyıda bırakmıştı. Köpekbalığının sürtündüğü sırada gömleğinin kolunun da yırtıldığını fark etti, teninin daha büyük bir kısmı açığa çıkmıştı. Bunun iyi bir gelişme olmadığını anlayabilecek kadar sakindi: Açığa çıkan kol giyinik bir koldan daha çekici bir hedefti.

Sadece bunu düşünmüştü. Bunun dışında ne saldırganıyla savaşmaya ne de dünyada kalan son saniyeleri hayatına dair düşüncelerle –yeni eşi, galerisi, ailesi, Edinburgh, India Sokağı'ndaki evi vs.– geçirmeye yönelik bir tepki vermişti. Bunların hiçbirini düşünmedi, çünkü kendinden geçti. Kendi sonuyla yüz yüze gelen insan beyni kabullenemediği şeyi ortadan kaldırabilir, kaçınılmaz gibi görünen şeye inanmayı reddedebilirdi. Matthew'un zihni de bunu yaptı. Fakat bu olmadan hemen önce gözlerini ardına kadar açtı ve suda kendisine doğru yaklaşmakta olan yaratığı gördü; yüzgecinin kenarlarının yumuşak olduğunu fark etti ve gagaya benzer bir burnu vardı. Gaga. Yunusların gagası olurdu.

Muhtemelen rahatlamayla, muhtemelen şokla, hatta muhtemelen bu ikisinin karışımıyla kısa bir an baygınlık geçirdi. Ama baygınlığı uzun sürmedi, çünkü suda olduğunu ve bu yaratık tarafından yönlendirildiğini hissedebiliyordu. Dalgaların üstünden geçtiğini, suyun çekiştirmesini ve en sonunda ayak parmaklarının altındaki kumu hissetti. Son bir çabayla kıyıya vuran

BELONGS TO Kasmus TEAM

köpüklü dalgalara itildiğini hissetti. Köpükler vardı; ağzında su, burun deliklerinde kum vardı. Tükürdü; kendisini kıyıya çekince kum tanecikleri ıslak tenine pastaya yapışan minik şekerlemeler gibi yapışıverdi. Toprağı, daha çok kumu hiç bu kadar mutlulukla kucaklamamıştı.

Zorlukla nefes alarak yattı. Sonra döndü, kumlar başının altında yastık görevi görürken, sudayken bakıp tam o anda çok sevdiğine karar verdiği yıldızlarla kaplı gökyüzüne baktı. Bu yosun kokusu, üstündeki kumlar, dalgaların sesi o kadar değerliydi ki. Her şey, hem de her şey paha biçilemeyecek kadar değerliydi.

Başından geçenleri tam olarak algılamaya çalışarak birkaç dakika boyunca yattı. Neredeyse boğuluyordum diye düşündü. Neredeyse orada olmayan bir köpekbalığı saldırısına uğruyordum. Bir yunus vardı ve beni itti... Duraksadı. Bu olmuş olamazdı. Bir yunus tarafından kurtarılmış olamazdı. Bu çok saçmaydı; böyle şeyler Yunan mitlerinde olurdu, gerçek hayatta, Batı Avustralya'daki bu kumsalda, uçakların ve elektriğin dünyasında olmazdı. Bu bir mucizeydi –düpedüz mucize– ve mucizeler de kesinlikle gerçek değildi.

Ayağa kalkarken yüzünden ve ellerinden kumları silkeledi. Hâlâ hayatta olmanın getirdiği rahatlık Elspeth'i unutturmuştu. Matthew'un boğulduğunu düşünmüş olmalıydı; en kısa zamanda onun yanına gitmesi gerekiyordu. Saatine baktı, üretici su geçirmez olduğunu iddia ederken yalan söylememişti, saat okyanus sularına dayanmıştı. Restorandan dokuz buçukta

çıktıklarını hatırlıyordu, kötü sonuçlanan ayaklarını suya sokma hevesine kapılmadan önce aşağı yukarı on dakika yürümüş olmalıydılar. Demek ki ona yirmi kala akıntıya kapılmıştı ve saat şu anda on buçuktu. Neredeyse bir saattir sudaydı.

Etrafına bakındı. Kumsal karanlığa gömülmüştü, fakat yüz metre kadar geride kumullar ve onun da ötesinde sahil yoluna sıralanmış olan evlerin ışıkları vardı. Oraya gidecek, polise ya da sahil güvenliğe veya onu aramaya çıkanlar her kimse onlara telefon edecekti.

Sonra aklına son derece kötü bir fikir geldi. Ya Elspeth onu kurtarmaya çalıştıysa? Ya kendisi fark etmeden suya girdiyse ve o da aynı akıntıya kapıldıysa? Ya dost bir yunus yerine hiç de dost olmayan büyük beyaz köpekbalıklarından birine rastladıysa? Elspeth değil de kendisi dul kaldıysa?

Matthew kumullara doğru koşmaya başladı. Tepeye çıkmaya çalışırken kıyı koruması için dikilmiş olan bitki demetlerine tutunuyordu. Otlar epeyce sertti ve ellerini kesiyorlardı, fakat umursamıyordu; ne olursa olsun bir telefon bulmalıydı.

Kumulun tepesine çıktı, tırmanırken kopardığı otların bir kısmı hâlâ elindeydi. Ayaklarının altında asfalt, hemen önünde evler ve üstüne doğru yavaş yavaş gelen bir araba vardı, far ışıkları hemen önünde birer sarı havuz gibiydi. Araba durdu ve bir polis indi.

Bağırıyordu. "İşaretleri görmüyor musun? Kıyı koruma kumullarından uzak durun yazıyor. Okuman yazman yok mu?"

BELONGS TO Kasmus TEAM

Matthew gülümsedi. "Özür dilerim. Demin bir yunus tarafından kurtarıldım da. Özür dilerim."

Polis bir adım geri atıp telsize mırıldanmaya başladı. "Zihni bulanık bir erkek alıyorum, yirmili yaşların sonlarında, evsiz. Muhtemelen uyuşturucu yüzünden halüsinasyon görüyor. Psikiyatrik vaka olup olmadığına bakılacak."

BELONGS TO KAOTUS TEAM

34. Ayna, Ayna Söyle Bana...

Bruce'un duşta hissettiği öfke, Watson Cooke'un Clarence Sokağı'ndaki evine gitmek için hazırlanırken azalmıştı. Kişinin aynanın önünde durması ve tıpkı Bruce'un da yapmaktan hoşlandığı gibi bir şeyler giyerken kendisini seyretmesi insanı teskin ediyordu; rahatlatıcı bir eylem, meditasyon gibi diye düşündü, ama daha mantıklı. Bruce havluyla kurulandı, sonra da Men's Health'te tavsiye edildiğini gördüğü yeni vücut yağını sürdü. İçeriğini görünce büyülenmişti, sadece A ve E vitaminleri değil, sodyum hiyalüronat ve arnika özütü de içeriyordu ve kokusuna bayılmıştı; limon ve adaçayının yanında biraz da sandal ağacı kokusu vardı. Okuduğuna göre bu vücut yağıyla "kuru cilt tarih oluyordu" ve henüz cilt kuruluğundan mustarip olduğunu düşünmese de başlamaya fırsat vermeden önünü almak gayet iyi bir fikirdi.

Bruce aynanın önünde durup güzel kokulu yağlı malzemeyi cildine yedirdi. Yeterince sürdüğünde aynadaki yontulmuş gibi duran mükemmellik imgesine son bir kez baktı ve *Country Life*'ın kataloğunda Erkekler

BELONGS TO Kasmus TEAM

İçin Hediyeler başlığında görüp aldığı yeni boxer'ı giydi. Üstüne somon avı sahneleri basılmıştı, herkese göre değildi elbette, ama Bruce kendisine oldukça yakıştığını düşünüyordu ve aynadaki yansımasında da gördüğü üzere üstünde neredeyse mükemmel duruyorlardı. Sonra mavi, sert yakalı gömleğini, mavi Levi's'ını ve deri tekne ayakkabılarını giydi. Sürmeyi sevdiği karanfil kokulu jölesini de saçına yedirdikten sonra Clarence Sokağı'nın her türlü sorununa göğüs gerebilecek hale gelmişti.

Bu sokak yokuşun aşağısındaydı ve St. Stephen Sokağı'ndan daha iyi bir yer olsa da Howe Sokağı'ndan birkaç kademe düşüktü. Howe Sokağı'nda tarihi bölgenin klasik nitelikleri göze çarpıyordu ve sınırlara gidildikçe bu kadar cesur oranlara rastlanmıyordu. Emlak eksperi olan Bruce bunu çok iyi anlıyordu, çünkü klasiğin asaleti daha yüksek ücretlere doğrudan yansıtılabiliyordu. Clarence Sokağı fena değil diye düşündü, ama birkaç sokak kuzeydeki Saxe-Coburg Meydanı kadar değil. Burası son derece saygı duyulası, fakat tarz sahibi olmayan bir yerdi. Başlamak için iyi bir yer diye düşündü; kendisi Dundonald Sokağı'ndan işe başlamış olsa da hiç çaba sarf etmeden Howe Sokağı'na kadar tırmanmıştı.

Watson Cooke! Bruce evden çıkıp Clarence Sokağı'na doğru yürürken bu ismi mırıldanıp duruyordu. Pekâlâ, Bay Watson Cooke, göreceğiz. Julia ile sağlam bir ilişkimiz var, nişanlandık (ilan *The Scotsman*'da hâlâ çıkmamış olsa da) ve bu yüzden

Clarence Sokağı'ndaki veya başka bir yerdeki bir partiye katılma daveti ikimize de yapılmalı. Kraliçeyi akşam yemeğine davet edip Edinburgh Dükü'nü unutmak gibi bir şey, Watson Cooke'un cehalet yüzünden yapabileceği bir hata olabilir bu, fakat tarz ve beceri sahibi kimse böyle bir şey yapmaz. Bruce böyle düşünüyordu ve Howe Sokağı'nın köşesine gelip müteveffa Madam Doubtfire'ın –Çarın önünde dans ettiğini iddia ederdi– bir zamanlar ikinci el giysi dükkânının olduğu yerin önünden geçerken kendi kendine mırıldandı: Watson Cookie, Cookie Watson, Watson the Cook, Watty Cook, Kokky Watty (nasıl bir adam, *je me demande**), Cocky Watson. Gülümsedi. Zavallı Watson Cooke, ne tipsiz bir isim. Tipik işte.

Clarence Sokağı'na daha uzun bir yoldan gitmeye karar verdi, Circus Meydanı'nın ortasından geçtikten sonra North West Circus Sokağı'ndan geçerek St. Stephen Sokağı'nın köşesine varacaktı. Güzel bir gündü ve Bruce yürürken hayranlık dolu birkaç bakışı üstüne çektiğini memnuniyetle fark etmişti; son derece anlaşılır bir durum diye düşündü; bakmak ve hayranlık duymak isteyen, fakat ancak kaçamak bakışlar fırlatacak kadar kendilerine izin veren insanların sahip olduğu kontrole de o hayranlık duyuyordu. Cömert bir ruh hali içindeydi ve insanlara, "Hayranlık duyabilirsiniz, hiç çekinmeyin. Dokunmanıza izin yok, fakat istediğiniz gibi bakabilirsiniz," demek istiyordu. Cinsiyetleri ne olursa olsun doya doya bakabilirlerdi, hatta hasetle

* Fr. - Merak ediyorum. (ç.n.)

BELONGS TO Kaktüs TEAM

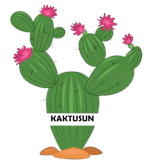
süzebilirlerdi, hiç umursamıyordu. Bencil değildi. Hatta kendisini İskoç Ulusal Galerisi'ndeki bir şey, kamuya sunulmuş bir güzellik olarak görüyordu.

St. Stephen Sokağı'nın köşesindeki Bailie'nin girişinde bir an tereddüt etti. Saat dokuzu on geçiyordu ve kendisini Clarence Sokağı'nda tanıtmadan önce yaklaşık yirmi dakikası var demekti; erkenden gidip çok hevesli görünmek istemiyordu. Bruce genel olarak hevesli görünmeme hevesine sahipti.

Barın basamaklarından indi. İçerisi bir hayli kalabalıktı, insanlar kırmızı deri kaplı sandalyelerde oturuyor veya bara hâkim olan cilalı maundan daire şeklindeki bar tezgâhının etrafında dikiliyorlardı. Akşamın bu saati ve şehrin bu kesimi için normal bir kalabalık olduğunu gözlemlemişti ve bakışlarını müşterilerin üstünde gezdirince tanıdığı birkaç kişi olduğunu fark etti. Ancak bunlar uzak tanıdıklardı ve Bruce'un onlarla konuşmak gibi bir isteği yoktu. Birinden özellikle uzak durmayı tercih ediyordu, çünkü sürekli golf handikap puanından bahsedip duruyordu. Bruce onunla ne zaman karşılaşsa –hangi ortamda olursa olsun– handikap puanını düşürmesini anlatıp duruyordu. Bruce hatırlamaya çalıştı. Puanı yedi miydi?

İçkisinin parasını ödeyip bozukluğu cebine attı. Tam o anda yanında durup açık açık onu süzen adama baktı. Merhaba! diye geçirdi içinden.

35. İskoçya'nın Gerçekten Seksi Yüzü

Bardaki kibar yabancının değerbilir bakışları altında, erkekler beni yakışıklı buluyor, çok anlaşılır bir durum, kim bulmaz ki zaten diye düşünüyordu. Ama kusura bakmayın, sizin takımla oynamıyorum! Asıl zorluğun bu nazik toplumsal mesajı düşmanca davranmadan karşı tarafa iletmek olduğunu hissediyordu. Kimi zaman mesaj iletilemiyordu, çünkü bazı insanlar bir şans doğabileceği görüşünden vazgeçmiyorlardı. Bu tuhaf bir ortam yaratabiliyordu, bu durumda insan açık ve net konuşmak zorunda kalıyordu.

Birasından bir yudum alıp yabancıya bakmaktan özellikle kaçınarak etrafı kolaçan etti.

Bir anda yabancı ona seslendi. "Bruce Anderson?"

Bruce irkilmişti. Bunu beklemiyordu. "Evet. Benim."

Yabancı bardağını bara bıraktı ve elini uzattı. "Nick McNair. Hatırladın mı? Morrison's'tan. Senden iki sene büyüktüm. Fotoğrafçılık kulübüne gidiyorduk beraber. Glen Lyon'da bir kartal fotoğrafı çekmeye

BELONGS TO Kaktüs TEAM

gitmiştik. Hatırladın mı? Coğrafya hocamız eski püskü Land Rover'ıyla götürmüştü bizi. Hatırladın mı?"

Bruce adama bakarken hatıralar net ve canlı bir biçimde olmasa da parça parça geri geldi. Yağmurda yere çöküp kendinden büyük çocuk için tutulan üçayak. Ensesinden içeri süzülen soğuk yağmur. Kovalanan tatarcıklar.

"Tabii ya. Epeyce uzun zaman geçti, değil mi? Seni tanıyamadım, kusura bakma. Nasıl olur..."

"Anlıyorum. Tabii ki. Bizim dönemdeki insanların yarısını tekrar görsem hatırlar mıyım bilmem."

Bruce gülümsedi. "Unutmak istediklerin olur. Hatırlamak istediklerin de."

"Gerçi insanlar seni hatırlıyorlar Bruce. Unutmamışlar."

Bruce tevazuyla başka yöne baktı. Onu neden hatırlıyorlardı?

"O zamanlar gerçekten yakışıklıydın."

Bruce'un yüzü kızardı. Bu doğru diye düşündü, ama insan bunun böyle dile getirilmesini, özellikle de Nick McNair tarafından söylenmesini ister miydi?

"Teşekkürler."

"Ciddiyim," dedi Nick. "Aslına bakarsan bugünlerde böyle işler yapıyorum. Fotoğrafçılık. Reklamlar filan."

Bruce başını kaldırdı. "Dergilerde mi? Reklam mı?"

Nick başıyla onayladı. "Evet, ne yazık ki! Moda fotoğrafçılığı deniyor. Güneye indim, Londra'ya. Saint Martins Sanat Okulu'nda bir kursa katıldım. Birkaç yıl

boyunca paraya ihtiyacım olduğu için düğün fotoğrafçılığı filan yaptım. Sonra *Tatler* ve *Vogue*'daki bir dizi fotoğrafla şansım döndü. Sonrası da problem olmadı."

Bruce ilgiyle dinliyordu. Kim tahmin ederdi? Perthshire'da çekilen kartal fotoğraflarından uluslararası moda fotoğrafçılığına... Nick McNair'e baktı. Özel bir adam gibi durmuyordu ve o böyle bir hayat sürerken kendisinin Edinburgh'da kalmış olması hiç de hakça görünmüyordu.

"Nerede kalıyorsun?" diye sordu Bruce.

"Burada," dedi Nick. "Edinburgh'da bir dairem var. Leith'in orada, şu yeni yapılan yerlerden biri. Sekizinci katta sonsuzluk havuzum* var."

Bruce tek kaşını kaldırdı. "Sonsuzluk havuzu mu?"

"Evet. Çok kullanmıyorum gerçi. Ama harika bir şey."

Bruce yutkundu. "Kendine ait bir havuz mu? Sadece senin... dairen için mi?"

"Evet."

Bunu kısa bir sessizlik takip etti. Sonra Nick cebinden bir şey çıkarıp Bruce'a uzattı.

Bir kart. Nick McNair, Fotoğrafçı. Moda. Arabalar. Mekânlar.

Nick Bruce'u inceliyordu ki Bruce bunu biraz endişe verici buldu. Öyle mi acaba diye sordu kendi kendine. Ne de olsa sonsuzluk havuzu vardı. Ayrıca Saint

---

* İçindeki su ufka doğru uzanıyormuş gibi görünen ve detaylı hesaplarla inşa edilebilen lüks havuzlar. (ç.n.)

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

Martins'e gitmişti. "Karşılaşmamız çok iyi oldu," dedi Nick. "İskoç hükümetinden büyük bir iş aldım. Kendilerini arabaların önüne filan atan kadınlardan sonra değişik bir şey. İskoç imajını yurtdışında geliştirmeye dair büyük bir proje."

Bruce anladığını belirtircesine başını salladı. "Reklam gibi mi?" diye sordu. "Marka olarak İskoçya mı?"

Nick bu fikre ısınmıştı. "Kesinlikle. Açık açık konuşmam gerekirse İskoçya'nın seksi olduğu fikrini yaymak istiyorlar."

Bruce gülümsedi. Bu noktada ben devreye giriyorum diye düşündü.

"Birden aklıma geldi," diye devam etti Nick, "bu noktada devreye sen girebilirsin."

"Olabilir," dedi Bruce. "Aklında ne var?"

"Bir surata ve vücuda, yani her şeye ihtiyacımız var. Afişlerde iyi görünecek biri lazım. İskoç eteği giyip Harry Lauder gibi görünmeyecek biri.* İskoçya diyebilecek birine ihtiyacımız var."

"İskoçya," dedi Bruce ve gülümsedi.

Nick bardağını kaldırdı. "Şu an garanti veremem. Müşterilerle konuşup resimleri göstermeliyim. Ama dualarımın karşılığı olabilirsin. Haftalardır doğru insanı bulmak için dolanıp duruyordum. Bir sürü barda bir yüz aradım. Bu süreçte garip bakışlarla da karşılaştım, ama işim bu."

---

* Churchill tarafından "İskoçya'nın en büyük elçisi" olarak betimlenen uluslararası üne sahip komedyen ve şarkıcı. (ç.n.)

BELONGS TO Kasmus TEAM

"Yanlış anlaşılabilirdin," dedi Bruce.

Nick omuz silkti. "Fotoğrafçılar vurdumduymaz olur. Objektiflerimizi insanların burnuna sokmaya alışıyoruz."

"Ne zaman..." diye başladı Bruce.

"Ne zaman başlayabiliriz mi diyecektin? Bir deneme çekimi yapmamız gerek... Herhangi bir zaman yapabiliriz. Yarın olur mu? Sonra da ajanstakilerle bir toplantı yapacağım, senin doğru kişi olup olmadığını söylerler. Sorun olmayacağına eminim.

"Açık bir surat, yakışıklı bir yüz, biraz Batı Yakası ve Cesur Yürek havası istiyorlar. Diğer bir deyişle dinamik, güzel ve... biraz da seksi bir ülke imajı çizecek bir yüz. Diğer bir deyişle sen."

Bruce saatine baktı. "Peki. Dinamik bana uyuyor. Seksi de. Seninle yarın konuşuruz." Cebinden kartı çıkardı. "Stüdyonun adresi bu mu?"

"Evet. Sabah ışığı istiyorum, o yüzden on uygun mu?"

"Mükemmel," dedi Bruce. "Şimdi, gitmem gerekiyor. Nişanlımla bir partiye katılacağım." Fotoğraf çekiminden hemen önce Julia'dan bahsedebileceğini düşündü. "Hemen köşede. Clarence Sokağı'nda."

"Eskiden orada oturuyordum," dedi Nick. "Leith'e taşınmadan önce. Kimin evine gidiyorsun?"

"Watson Cooke," dedi Bruce.

"Ya," dedi Nick. "Rugby oyuncusu. Bir aralar yaptığım bir bira reklamı için onu kullanmayı düşünmüştüm, ama sonra vazgeçtim."

BELONGS TO Kasmus TEAM

Nick'in Watson Cooke hakkında verdiği tek bilgi bu olmuştu. Bruce müsaade isteyip St. Stephen Sokağı'na doğru yürüdü. Küçük bir dükkânın önünden geçerken penceredeki yansımasına baktı.

İskoçya'nın yüzünün kendisine baktığını görebiliyordu.

BELONGS TO Kayıtsız TEAM

36. Watsonian'lı Watson

Watson Cooke Clarence Sokağı'nda ilk katta oturuyordu. Kısa zaman önce parlak siyaha boyanmış olan dış kapıda "Watson Cooke" yazan küçük, pirinç bir levha vardı. Kapının sağına katlanmış bir kâğıt sıkıştırılmıştı, Bruce açıp okudu: "Watson, lütfen Nancy'nin çöpünü çarşamba günü çıkarmayı unutma, cumaya kadar Brüksel'den dönmeyecek çünkü. Harikasın. Teşekkürler, Kirsty."

Bruce kâğıdı tekrar katlayıp yerine koydu. Demek harika bir insandı. Bunu kimlere gösteriyordu peki?

Eski tip ipli zile uzanıp sıkıca aşağı çekti; aslında çok sert çekmişti, çünkü zilin gürültülü bir şekilde çaldığını duyduğu anda içteki telin koptuğunu hissetti. Pirinç zil ipinin manivelası yerinden çıktı ve yuvasından fırladı. Bruce telin ucunu hızla içeri sokmaya ve manivelayı yerine oturtmaya çalıştı, ama başaramadı. Sonra kapı açıldı.

Uzun boylu, yapılı, yirmili yaşlarının sonlarındaki bir adam Bruce'un önünde eşikte duruyordu.

"Watson?" diye sordu Bruce elini uzatırken. "Ben Bruce Anderson."

BELONGS TO Kasmus TEAM

Watson ona bakıp kaşlarını çattı. Aklı karışmış gibi duruyordu. "Ah, Bruce... Tabii." Dışarı sarkan zil ipine baktı. "Hayır, sakın tekrar dokunma. Tamir ettiririm."

Bruce kendini başka şekilde tanıtması gerektiğini fark etti. "Ben Julia'nın..."

Watson'ın suratı iyice asıldı. "Julia mı..." Ellerinde içkilerle birkaç kişinin durduğu koridora baktı.

"Beni bekliyordun değil mi?" diye sordu Bruce. "Julia bir parti olduğunu söylemişti."

Watson gülümsemeye başlamıştı. "Evet, var. Tabii ki. İçeri gir... Kusura bakma, ismin ne demiştin?"

"Bruce."

"Ah. Elbette. İçeri gel. Hayır, zili bırak, tamir ettireceğim. Parti yeni başladı. Julia mutfakta sanırım." Koridorun biraz ilerisini gösterdi, Bruce içeri girince kapıyı kapattı.

"Hoş bir ev..." diye başlamıştı Bruce, fakat Watson yürüyüp gitti ve oturma odası gibi görünen bir odanın kapısında duran bir grup insanla konuşmaya başladı. Hoş bir karşılama diye düşündü Bruce, Julia'ya söyleyeceği şeyleri aklından geçirirken. Arkadaşın Watson bana gerçekten *bienvenu, n'est ce pas** hissi verdi. Ev sahibinin gösterdiği yöne yürüdü ve mutfak kapısından içeri baktı. Julia tek başına orada durmuş bir tabağa iştah açıcı krakerleri diziyordu. Bruce kapıda görününce başını kaldırdı.

"Ah, geldin mi Brucie." Alnından bir tutam saçı geri attı. "Harika bir parti, değil mi?"

---

* Fr. - Hoş geldim, değil mi (ç.n.)

BELONGS TO Kasmus TEAM

Bruce yanında durmak için içeri girdi. Krakerlere baktı. Watson Cooke'un atıştırmalık diye sunabileceği en iyi şey bu muydu yani? "Bilemiyorum," dedi, "yeni geldim."

"Harika ama," dedi Julia işine geri dönerek. "Gerçekten harika. Watson'ın çok ilginç arkadaşları var."

Bruce'un dudakları hafifçe kıvrıldı. "Eminim. Ya akşam yemeği?"

"Hoş bir restorandaydık. Watson sahibini tanıyordu."

"Öyle mi?" Bruce sırıttı.

"Evet. Öyle."

"Kimler vardı?" diye sordu Bruce.

Julia sadece bir an da olsa tereddüt etti, ama Bruce fark etmişti. "Watson'ın bir arkadaşı. Bir de ben. Bu kadar."

Bruce yalan söylediğini hemen anlamıştı. Masada duran bira kutusuna uzanıp açtı. Julia'nın arkasındaki pencereden dışarı baktı. Hava hâlâ aydınlıktı ve sokaktaki evlerin çatılarını görebiliyordu; bir pencerenin önünde duran adam, yukarıdaki gökyüzü, bulutların üstüne düşen son akşam güneşi. Julia ona yalan söylüyordu ve Bruce o anda Julia ile Watson Cooke arasında bir şeyler olduğunu anladı. Kendisine sahipken bir başka adama bakmayı bile aklının ucundan geçirmeyeceğini düşünmüştü, ama bakmıştı işte. Watson Cooke'a bakmıştı.

BELONGS TO Kasıtlı Team

Başını çevirdi. "Güzel," dedi. "Keyif aldığına sevindim." Sonra mutfaktan çıkıp koridora geçti. Julia'nın nasıl tepki verdiğini görmemişti, ama ona bakmak istemiyordu.

Watson Cooke koridorda değildi, bu yüzden Bruce salona geçti. Odada bir kısmı oturan, bir kısmı ayakta duran yaklaşık yirmi kişi vardı. Oda oldukça büyüktü, bu yüzden kalabalık görünmüyordu.

Bruce içeri girerken birkaç kişi baktı ve kapının yanında duran genç bir kadın gülümsedi. Bruce onu görmezden geldi.

"Watson?"

Watson Cooke arkasına döndü. "Ah. Evet. Selam." Konuşmakta olduğu adama tekrar dönüp Bruce'u tanıştırdı. "Pardon, ismin ne demiştin?"

Bruce gülümsedi. "Bruce. Söylemiştim."

Watson güldü. "Evet. Kusura bakma." Başını işaret etti. "Haddinden fazla rugby. Hafızam allak bullak oluyor."

Bruce tek kaşını kaldırdı. "Rugby mi? Bugünlerde oynuyor musun?"

Watson Cooke'un konuştuğu adam gülümsemeye başladı. "Watson İskoçya adına oynamıştı."

Bruce yutkundu. "Ya..."

"Çocuk takımındayken," dedi Watson alçakgönüllülükle. "Lansdowne Park'ta İrlanda'ya karşı oynamıştık. Biz yenmiştik."

"Ama birkaç yıl sonra İskoçya takım kadrosuna alınıyordun," dedi diğer adam. "Yapma Wattie.

Alçakgönüllülük yapma." Bruce'a döndü. "Watson's okulunun takım kaptanıydı. Sonra Watsonian'da oynadı."

Bruce birasından bir yudum aldı. "Watsonian mıydın Watson?"

Watson dinlemiyordu. "Efendim?"

"Watsonian adına mı oynadın?"

"Evet. Watson's'ta, sonra Watsonian'da."

Bunu sessizlik takip etti. Sonra Watson, "Sen oynuyor musun Bruce?" diye sordu.

Burce elinde bira kutusunun nemli serinliğini hissedebiliyordu. "Eskiden oynardım," dedi. "Ama bugünlerde nasıl oluyor bilirsin."

"Sakatlandın mı?"

"Nişanlandım," dedi Bruce.

Kimse karşılık vermedi. Watson'ın yüzüne bakmaktan çekinen Bruce en sonunda başını kaldırdı ve ev sahibinin ona baktığını gördü. "Kendisi burada mı?" diye sordu Watson.

Bruce kalbinin gümbür gümbür attığını hissediyordu. Watson Cooke ondan uzundu. "Aslına bakarsan mutfakta. Julia. Onu tanıyorsun, değil mi? Bu akşam yemeğe çıkmışsınız." Gözlerini Watson Cooke'unkilerden ayırmadı. Haklı olan benim diye düşündü. Kendisini kötü hissetmesi gereken kişi o.

Altta yatan gerilimi hisseden diğer adam ağırlığını bir ayağından diğerine verdi. "Kendime bir içki daha alayım," diyerek oradan ayrıldı.

BELONGS TO Kasıtlı Team

Watson, Bruce'a bakmaya devam ediyordu. "Hangi pozisyonda oynuyordum dedin?" diye sordu.

"Nişanlıyım dedim. Julia'yla nişanlıyım."

Watson güldü. "Evet, duydum. Ama rugby oynadığını söylemiştin. Hangi takımda oynuyordun?"

"Morrison's," diye mırıldandı Bruce.

"Onları yenerdik," dedi Watson. "Watson's, Morrison's'ı yenerdi. Hep."

37. Hayat Çizgileri

Olive evcilik oynamaya gelmişti. Ona göre Tofu'nun varlığı öğleden sonrayı güzelleştirmiyordu, çünkü Bertie'nin arkadaşıyla bir hayli rahatsızlık verici bir ilişki sürdürüyordu. Hatta sınıftaki arkadaşlarına dikkatle seçtiği sözcüklerle Tofu'dan zehir gibi nefret ettiğini söylemişti ve ona zarar verebileceği fırsatları kesinlikle kaçırmıyordu.

Kimi zaman kışkırtmaları Tofu'ya dokunmadan geçip gidiyor gibiydi, kimi zamansa dikkatle nişan alınmış bir ok tam kalbine saplanabiliyordu, tıpkı Olive'in el falına dair bir kılavuz okuduktan sonra herkesin falına bakmayı önerdiği olayda olduğu gibi.

Önerisini pek çok kişi kabul etmişti ve Olive Tofu'dan daha az nahoş, ama Bertie'den (ki on beş yıl içinde ikisi de yirmi bir yaşına gelince onunla evleneceğine karar vermişti) çok daha çirkin bulduğu Merlin'le başladı. Merlin elini uzattı, Olive de dikkatle avcundaki çizgileri inceledi.

"Çok zengin olacaksın ve New York'ta yaşayacaksın," dedi Olive iç içe geçen birkaç çizgiyi göstererek. "Çok iyi bir avuç bu Merlin. Çok şanslısın."

Hiawatha'nın falına da biraz gönülsüzce bakılmıştı. "Gelecekte kokmayacaksın," dedi Olive. "Büyük bir hediye sabun alacaksın. Avcunda böyle yazıyor."

Hiawatha memnun olmuş gibiydi ve gülümseyerek uzaklaştı. Sıra Bertie'deydi.

"Çok güzel çizgilerin var Bertie," dedi Olive. "Önünde uzanan çok güzel bir hayat var. Hoş bir kızla tanışacaksın, muhtemelen çoktan tanıştın. Bu çizgi böyle diyor. Sonra onunla evleneceksin ve bir sürü çocuğunuz olacak. Yirmi bir yaşında. Şu çizgi de isminin muhtemelen O harfiyle başlayacağını söylüyor. Bütün söylediği bu, o yüzden emin olamayız."

Bertie karşılık vermedi, ama elini çekti. Tofu da çıkagelmişti.

"Eğer o kadar zekiysen benim falıma da bak bakalım," dedi elini uzatarak.

"Bakayım," dedi Olive. "Kımıldama Tofu."

Olive'in nutku tutuldu.

"Ne görüyorsun?" diye sordu Tofu. "Ben de Merlin gibi zengin olacak mıyım?"

Olive ona acıyarak baktı. "Sana bunu söylemeli miyim bilmiyorum," dedi. "Belki de söylememeliyim. Bazı şeyleri bilmemek daha iyi. Çok üzgünüm Tofu. Sana kötü davrandığım için üzgünüm. Birbirimize kötü davranmamamız gerekir aslında."

"Ne demeye çalışıyorsun?" diye çıkıştı Tofu. "Falımda kötü bir şey mi var?"

Etraflarında küçük bir çember oluşturan diğerleri sessizleşmişti. "Her şey," dedi Olive. "Şimdiye dek gördüğüm en üzücü fal."

"Bunu ilk yapışın." diye homurdandı Tofu.

"İstediğini söyleyebilirsin," dedi Olive. "Sana karşı çıkmayacağım. Nasılsa çok uzun süre burada olmayacaksın."

"Şanssızlık Tofu," dedi Merlin.

"Ne demek istiyorsun?" diye sordu Tofu. Artık o kadar kendinden emin değildi ve sesi titriyordu.

"Madem söylememi istiyorsun," dedi Olive, "söyleyeyim o zaman." Tekrar Tofu'nun elini tuttu ve ortadaki çizgileri gösterdi. "Şuradaki çizgiyi görüyor musun? Bu senin hayat çizgin Tofu. Çok kısa olduğunu görüyorsun değil mi? Bu da çok uzun süre yaşamayacağın anlamına geliyor. Birkaç hafta daha belki. Daha fazla değil."

"Saçmalık," dedi Tofu. Fakat sesi o kadar da güçlü çıkmıyordu.

"İstediğin kadar saçmalık olduğunu söyleyebilirsin," dedi Olive. "Ama bu onu daha az gerçek kılmaz. Ayrıca bir şey daha var. Acı içinde öleceksin Tofu. Şuradaki çizgi var ya... Bu acı içinde öleceğini gösteriyor."

Olive falını bu son yorumla süslemeseydi Tofu muhtemelen ona inanacaktı. Fakat biraz ileri gitmişti. Tofu Olive'in elini tutup çevirdi ve avcundaki bir çizgiyi gösterdi. "Ya sana ne demeli?" diye bağırdı. "Bak. Şuradaki çizgiyi görüyor musun? Ne anlama geliyor biliyor musun? Birisinin sana tüküreceği anlamına geliyor. Bak, gerçekleşti bile!"

Bertie ikisinin bu kadar çok kavga etmemelerini diliyordu, özellikle de Tofu'nun tükürmekten vazgeç-

mesini, ama her ne kadar yatıştırıcı yorumlarda bulunsa da arabuluculuk çabalarını görmezden geliyor, her zamanki gibi birbirlerine düşmanlık beslemeye devam ediyorlardı. Bu yüzden ikisinin evine gelmesi Bertie'nin umut vaat eden bir sosyal buluşma olarak adlandırabileceği bir şey değildi.

"Evcilik oynayacağız," dedi Olive küstahça Tofu'ya bakarak. "Ben anne olacağım. Bertie baba olacak. Tofu da evlilik danışmanı olabilir."

"O ne?" diye sordu Tofu.

"Evlilik danışmanı ne bilmiyor musun?" diye sordu Olive.

"Ben de bilmiyorum," dedi Bertie.

Olive iç geçirdi. "Sana açıklamam çok uzun zaman alır Tofu. O yüzden şimdi karar vermen gerek: Evcilik oynamak istiyor musun, istemiyor musun?"

"Hayır," dedi Tofu. "İstemiyorum."

Olive, Bertie'ye döndü. "Ya sen Bertie? Sen oynamak istiyorsun değil mi?"

Bertie yutkundu. "Şey..."

"Tamam o zaman," dedi Olive. "Bertie'yle evcilik oynayacağız. Sen de istediğini yapabilirsin Tofu. Umurunda değil."

"Bilemiyorum Olive," diye başladı Bertie, "Tofu da oynamak için geldi..."

Olive dediğinden şaşmıyordu. "Merak etme Bertie. Akşam yemeği vaktiymiş gibi yapalım, sen ofisten eve gelmişsin. Ben sana gününün nasıl geçtiğini soracağım, sonra da çay yapacağım. Bak, su ısıtıcısını

çalıştırdım, ah bak su kaynadı bile. Kaç kaşık şeker istersin Bertie?"

Tofu dikkatle izliyordu. Tam o anda sırıtarak araya girdi. "Eğer onunla evliysen bunu bilirsin. Anneler babalara kaç şeker alacaklarını sormazlar. Çoktan biliyor olurlar."

Olive onu duymazdan geldi. "Al Bertie hayatım. İki kaşık şeker. Kıyma ve patates püresi yapacağım şimdi. Ah, işte burada. Bu senin tabağın, bu da benim. Akşam yemeği yerken ne konuşalım? Yoksa gerçek evli çiftler gibi sadece oturalım mı?"

BELONGS TO Kayıtlı TEAM

38. Stuart Sersemliyor

Stuart akşam eve gelince, "Nasıl geçti?" diye sordu. Mutfakta durmuş dışarı dalgın dalgın bakan Irene gözlerini devirdi. "Büyük başarı sayılmaz," dedi. "Senin de bildiğin gibi Bertie'nin bu öğleden sonra iki misafiri vardı."

"Onun adına hoş olmalı," dedi Stuart. "Birkaç tane daha arkadaşı olsa hiç fena olmaz diye düşündüm hep."

Irene kocasına onaylamayarak baktı. Stuart'ın problemi çocukluğa dair eski kafalı, hatta tutucu bir bakışı olması diye düşündü. Çocukluk artık oyun zamanı ve piknik anlamına gelmiyordu; çocukluk kişinin kendisini geliştirmesi için son derece önemli bir zamandı, yetişkinlik hayatında işine yarayacak becerilerin geliştirildiği bir dönemdi. Bunu Stuart'a daha önce defalarca açıklamıştı, ama algılayamıyor gibi görünüyordu.

"Mesele arkadaşlar değil," dedi. "Bertie hem evde bizimle, hem de sınıfta arkadaşlarıyla sosyal etkileşime girme fırsatları yakalıyor. Arkadaşlar konusunda mesele kaç kişi olduğu değil, bunların kim olduğu."

BELONGS TO KAOTUS TEAM

"Tofu'yla oldukça mutlu gibi görünüyor," dedi Stuart. "Kendince hoş bir çocuk gibi duruyor."

Irene iç geçirdi. Stuart anlamıyordu; bunu anlamıyordu ve anlamadığı daha pek çok şey vardı. Açıkça ortada olan bir şeyi Bertie'ye veya kocasına açıklarken kullandığı ses tonuna geçti; bir başarısızlığı yüzünden sorumluluktan kaçmaya çalışan, küçümseyici politikacının *ex cathedra** tonunu anımsatıyordu. "Tofu kesinlikle uygun değil," dedi bu tonla. "Çok fazla çözümlenmemiş psikopatolojik şeyler var. Fark ettin mi bilmiyorum, ama pasif agresif bir kişiliğe sahip. Bertie üstünde çok kötü bir etki yaratıyor."

"Ben sadece bir gözlem yaptım," dedi Stuart uysal bir tavırla. "O kadar."

"Pek iyi bir gözlem değilmiş," diye çıkıştı. "Bilemiyorum gerçekten. Bertie Dr. Fairbairn'le çok iyi aşama kaydediyordu, ama şimdi..."

Stuart tek kaşını kaldırdı. "Sorun mu var?"

Irene dikkatle konuştu. Sesi kayıtsızmış gibi çıkıyordu... hatta belki aşırı kayıtsız. "Sana söyleyecektim. Hugo Aberdeen'e gidiyor. Kısa süre sonra. Bertie'nin bir seansı daha var, ama bununla bitecek."

Stuart bu haberi duyduğuna sevinmiş gibiydi. "İyi bir doktorla hayli uzun vakit geçirdi. Bence artık oraya gitmekten sıkılmıştır. Haberi duyduğuna sevinecektir."

Irene gözlerini kıstı. "Bu," dedi, "aklımdaki son şey. Terapinin sekteye uğraması son derece zarar verici. Olabildiğince yumuşak bir geçiş ayarlamalıyız."

---

* Lat. – Yetkili (ç.n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Yani..."

"Evet. Hugo muayenehanesini yeni bir terapiste devrediyor. Anladığım kadarıyla oldukça iyi bir Avustralyalıya. Ona bütün bilgileri verecek. Bertie güvenli ellerde olacak."

Stuart sessizlik içinde pencereden dışarıya bakıyordu. Dundas Caddesi'nde Bertie'yle yaptığı konuşmayı hatırlıyordu, bu konuşma sırasında yavrukurtlara katılma konusu açılmıştı. Irene bunu biliyor muydu acaba, bilmiyorsa konuyu ona açmalı mıydı?

Irene'e bakmak için pencereden başını çevirdi. "Belki de Bertie'ye ne istediğini sormalıyız," dedi. "Kendince görüşlere sahip olabilecek yaşta."

"Bertie'nin ne istediğini ben yeterince iyi biliyorum," dedi Irene buz gibi bir tavırla. "Onunla oldukça fazla vakit geçiriyorum."

Stuart bu son sözde hafif bir suçlama olup olmadığından emin olamıyordu. Belki de bir baba olarak başarısızım diye düşündü. Ama hiç şansım olmuyor ki. Kararları hep o alıyor. Ben deniyorum, ama o karar veriyor.

Derin bir nefes aldı. "Peki ne istiyor öyleyse?" diye sordu.

Irene onu duymamıştı. "Efendim?"

Stuart soruyu daha yüksek sesle tekrar etti. "Bertie ne istiyor? Onun görüşlerinin ne olduğunu bildiğini söyledin. Ne istiyor peki?"

Irene ellerini açtı, açıkça ortada olan bir şeye cevap verirken kullanılan bir tepkiydi. "O... O İtalyanca

öğrenmek istiyor. Yogaya gitmek istiyor. Alttan alta psikoterapi seanslarından da keyif alıyor bence. Ah, bir de oyuncak tren istiyor ki onu da bu sıralarda alacak."

"Hayır," dedi Stuart. "İtalyanca öğrenmekten hoşlanmıyor. Yogadan nefret ediyor. Psikoterapi seanslarına katlanıyor, çünkü başka seçeneği yok."

Irene yere baktı. Bu seferlik umursamayacaktı. Ama Stuart devam etti. "Gerçekten ne yapmak istediğine gelirsek, Bertie yavrukurtlara katılmak istediğini söyledi bana."

Irene zafer çığlığı attı. "Ah, bunu çok iyi biliyorum," dedi. "Bu öğleden sonra ortaya çıktı zaten. Ufak dostumuz Tofu çay içerlerken Bertie'nin onunla bir kulübe katılmak istediğini söyledi. Ben de hangisi olduğunu sordum, Genç Liberal Demokratlar olduğunu söyledi! İnanabiliyor musun? Biraz altını kazıyınca bütün hikâye çöküverdi, aslında bu Morningside'daki bir yavrukurt grubuymuş ve Genç Liberal Demokratlar da Tofu'nun benim onaylayacağımı düşündüğü bir fikirmiş. Ne kadar harika değil mi?"

Stuart'ın dinlerken hissettiği üzüntü giderek arttı. Üzüntü. Oğlanların böyle saçma sapan bir fikir ortaya atma gerekliliğini hissettikleri için üzülüyordu. Açıkça ortada olan şeyi Irene göremiyor diye üzülüyordu.

"Ama katılmalı," dedi. "Harika bir organizasyon. Tam ihtiyacı olan şey."

Irene tek kaşını kaldırdı. "Konu kapanmıştır," dedi. "Bertie'nin herhangi bir paramiliter organizas-

BELONGS TO Kazitli TEAM

yona katılmasına izin vermeyeceğim. Ona da bunu söyledim."

Stuart kendini tutamayıp şaşkınlıkla bağırdı. "Paramiliter organizasyon mu? İzciliğin nasıl bir şey olduğundan haberin var mı?"

"Erkekler arasında yakın bir arkadaşlık işte," diye çıkıştı Irene. "Primitif erkek ritüellerinin pekiştirilmesi. Yavrukurtlarla başlar, sonra da... sonra da Muirfield Golf Kulübü'yle biter. Oğlumuz için bunu mu istiyorsun Stuart? Bu mu istediğin?"

Stuart karşılık vermedi. Bir an tam bir şaşkınlıkla Irene'e baktı, sonra mutfaktan ağır adımlarla çıktı ve koridora doğru seslendi. "Bertie! Buraya gel oğlum. Seninle yavrukurtlar ve ne zaman katılabileceğin hakkında konuşacağız."

"Stuart!"

"Kapa çeneni!"

BELONGS TO KAOTUZ TEAM

39. Fincan Fırtınası Yeniden Başlıyor

Domenica Macdonald her zaman iyi bir komşu olmanın önemine inanmıştı. Gençlik yıllarını da şu anda oturduğu İskoçya Sokağı'ndaki evde geçirmişti ve İskoç meskenlerinde komün hayatının altında yatan sistemi anlıyordu. Sizinle aynı katta oturanlara karşı görevlerinizi yerine getiriyordunuz: Sırayla merdivenleri temizliyordunuz, budanması gerektiğinde bitkileri buduyordunuz (ve hasta ya da bakamayacak durumda olanların bitkilerini de üstleniyordunuz) ve komşularla tartışmaktan uzak duruyordunuz. Bunlar her ülkede, her toplulukta geçerli olan komün hayatının kuralları gibiydi ve muhtemelen en evrensel ve en önemli olanı kavgaya tutuşmamaktı.

İskoçya Sokağı 44 Numara komşuluk ilişkilerine gelince spektrumun her zaman ılımlı ucunda yer almıştı. Domenica alt kattaki Pollock ailesine dair kendince görüşlere sahipti –Irene'in gerçek olamayacak kadar saçma olduğunu düşünüyordu–, ama aralarında düşmanlık yoktu. Her ne kadar içine kapanık olsalar da giriş katındaki iki genç adamla da çok iyi anlaşıyordu. Bodrum katındaki daireye gelince... Bunda da esra-

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

rengiz bir tarafı yoktu: Dundee'de yaşayan bir muhasebeciye aitti ve iş için Edinburgh'a geldiğinde burada kalıyordu, ama onu sık sık görmüyorlardı.

Domenica'nın kendi katındaki diğer dairenin sakiniyle daha sık ilişki kuruyor olması doğaldı, burada şu anda Antonia Collie yaşıyordu. Daire Bruce'a aitken Domenica onunla dostça bir ilişki yürütüyordu, fakat onu anında ve pek doğru bir şekilde seksen dört beygir gücünde bir narsist olarak betimlemişti. Bruce'un ev arkadaşı Pat'i seviyordu ve genç öğrencinin saçlarıyla fazla uğraşan ev sahibine yavaş yavaş âşık oluşunu anlayışla karşılıyordu. Onları ayıran kırk yıllık yaş farkına rağmen Pat onun için iyi bir arkadaş olmuştu ve Grange'daki ebeveynleriyle yaşamaya gittiğinden beri onu özlüyordu. Şehrin diğer tarafında en fazla kırk dakikalık bir yürüyüş mesafesindeydi belki, ama coğrafi ayrılığın üstesinden gelebilecek bir arkadaşlık değildi. Ayrıca doğal olarak Pat'in kendi yaşıtlarından bir arkadaş çevresi vardı ve galerisinde çalışmış olduğu Matthew da evlendiği için Dundas Caddesi'ne pek sık uğramıyordu.

Antonia taşındığında Domenica birbirlerini sık sık göreceklerini düşünmüştü, ama işler yürümemişti. Antonia birbirlerine yakın oldukları senelerden bu yana değişmişti; kendini erken dönem İskoç azizlerine dair romanına kaptırmış gibi görünüyordu ve onunla yaptığı konuşmalar sık sık erkeklere yoğunlaşıyordu ki bu konuda Domenica Antonia'nın yargısının oldukça zayıf olduğuna inanıyordu.

BELONGS TO Kaktüs Team

Fakat aralarındaki ilişkinin en azından Domenica açısından iyice gerilmesine sebep olan en büyük çatlak Antonia'nın Domenica'nın evine göz kulak olduğu sırada çaldığı –bunu betimleyecek başka kelime yoktu– mavi Spode fincandı ve bu fincan şu anda Antonia'nın mutfağında, kim bilir çaldığı başka ne gibi çanak çömlek varsa onların yanında duruyordu. Ne de olsa komşusundan fincan çalan birisi her türlü yerden tabak çanak çalabilirdi, bunların arasında Jenners'ın kafesi ve North British Hotel (artık herkesçe Balmoral Hotel olarak biliniyordu) de olabilirdi.

Ancak şimdi bu korkunç yanlışı düzeltmek için önüne muhteşem bir fırsat çıkmıştı. Çıkmıştı çünkü Antonia Domenica'nın ertesi sabah gelmesini beklediği bir kargoyu alıp alamayacağını sormuştu.

"Bu insanlar beceriksiz," demişti Antonia. "Bu insanlar" betimlemesini tasvip etmediği herhangi birisi için kullanabiliyordu. "Bu insanlar ümitsiz vaka," demişti bazı politikacılar İskoç parlamenter seçimlerini kazanamadığında. Aviemore'da bir siyasi parti konferansının fotoğrafını gösterip, "Bu insanlar viskilerini seviyor olmalı," demişti. Kullanışlı bir betimlemeydi ve şu anda da bir mobilya kataloğundan sipariş ettiği yeni koltuğu ne zaman getireceklerini bildirmeyen taşıyıcı firmadan bahsederken aynı sözcükleri kullanıyordu.

"Sabah dışarıda olacağım," dedi Domenica'ya. "Bu yüzden sabah gelirlerse diye kapıma bir not bırakmayı düşündüm, geldiklerinde koltuğu sana teslim edebilirler. Tabii evde olacaksan."

"Evde olacağım," dedi Domenica yardımsever bir tavırla.

Antonia gülümsedi ve evinin anahtarını uzattı. "Ben de öyle tahmin etmiştim."

Domenica bu lafı nasıl algılaması gerektiğini bilemiyordu. Dışarı çıkmak için hiç davet almaması sebebiyle evde olacağını mı kastediyordu? Yoksa davet almış olmasa bile gidecek hiçbir yeri yok muydu? Antonia ne sıklıkla dışarı çıkıyordu?

"Aslında sık sık dışarı çıkıyorum," derken buldu kendisini Domenica. "Nasıldır bilirsin. Ama yarın sabah evde olacağım. On ikiye kadar. Sonra arkadaşlarla öğle yemeğine çıkacağız."

Daha böyle bir buluşma ayarlanmamıştı ve Domenica ayaküstü böyle bir şey uydurduğu için kendisini kötü hissediyordu. Ama dışarı çıkmaya karar vermişti; arkadaşı Dilly Emslie'yi arayacak ve onu İskoç Ulusal Portre Galerisi'nde öğle yemeğine davet edecekti. Bu yüzden tam olarak yalan söylemiş olmazdı. Ayrıca Domenica'nın sosyal açıdan sıkıntıda olduğuna dair saçma bir iddiada bulunması Antonia'nın hatasıydı. Böyle bir yorum yapıldığında insanlar kendilerini karşı çıkmak zorunda hissederdi.

"Teşekkürler," dedi Antonia ve "ne kadar yoğun olduğunu biliyorum," diye ekledi.

Domenica dudaklarını büzdü. "Tabii."

"Koltuğu oturma odasına, şu benim yeşil sandalyenin yanına koymalarını söyleyebilir misin acaba? Yere dört tane minik tekerlek koydum –ayaklarını onların

üstüne koysunlar–, bu insanlar nasıl oluyor biliyorsun. Döşemeleri hiç umursamıyorlar."

Domenica anahtarı alıp başıyla onayladı. "Elimden geleni yaparım," dedi. Sonra duraksadı. "Gittiğin yer ilginç mi bari?"

Antonia başka yöne baktı. "Milli Kütüphane," dedi. "Romanım için. Bir şey yakaladım."

Domenica biraz bekledi, ama devamı gelmedi. İskoç azizleri Antonia'nın ellerinde tuhaf ve gizemli bir havaya bürünmüştü, ağırbaşlı ve ders alınacak hayatlar yaşayan diğer azizler gibi değildiler. Erken dönem İskoç azizlerinin çok az da olsa şirret olduğunu ima etmişti Antonia, tabii olabilecek en iyi anlamıyla... Bir şey değişmiş miydi?

BELONGS TO Kayıtlı Team

40. Sonunda İnsanı Ayartan Bir Teslimat

Ayartı çok çeşitli şekillerde yüzünü gösterebilirdi: Bir şişe, aldatıcı bir surat, bir kutu çikolata... bunlardan herhangi biri, dik olmasa bile en azından sıkıcı görünen doğruluk yolundan bizi çıkartabilirdi. Bu yukarıda sayılanların hiç etkilemeyeceği Domenica'nın karşısına –gerçi şişe, özellikle de bir hayli büyük bir Crabbie's yeşil zencefil şarabı formundaysa onu işaretparmağıyla kendisine çağırabilirdi– ayartı Antonia'nın evinin anahtarı şeklinde çıkmıştı. Antonia yeşil koltuk teslimatını onun adına kabul etmesini istediği sırada anahtarı avcuna bırakıvermişti, Domenica da doğal olarak kabul etmişti. Fakat sabah kahvesini içerken mutfak masasında masum masum duran anahtara baktığında Antonia'nın dairesine, en azından o sabah için pervasızca girebileceğini fark etmişti ve bu da yan dairede kullanıldığını bildiği, kendisinden çalınan mavi Spode fincanı alabileceği anlamına geliyordu.

Bu onun aklına gelen ilk düşünceydi ve ilk başta yapılacak en mantıklı şey gibi gelmişti. Fincan onun

malıydı ve bir malın sahibi eline fırsat ne zaman ve ne şekilde geçerse bunu sonuna kadar kullanabilirdi. Kendisine ait bir şeyi geri almaktan başka bir amaç gütmeden eve girmek hırsızlık veya uzaktan yakından buna benzer bir şey olarak adlandırılamazdı, sadece çalınmış malını geri almak anlamına geliyordu. Antonia'nın evine girmenin, daha önce gerçekleşmiş olan kanunsuz bir istilanın hesabını görmek isteyen bir ülkenin diğer ülkenin sınırlarını geçmesiyle ortaya çıkan ulus egemenliğinin teknik açıdan ihlali gibi bir şey olduğunu düşünüyordu. Bu açık ve net bir şekilde ortadaydı. Birleşmiş Milletler ve uluslararası hukuk buna izin veriyorsa, o da fincanının peşinden gitme hakkına sahip demekti. Ama yine de...

Fincanı alma amacıyla daireye girmekteki sorun bunun güven ihlali anlamına gelmesiydi. Antonia anahtarı sadece koltuğun teslimatında kendisine yardımcı olması amacıyla ona vermişti. Eğer anahtarı başka bir amaçla kullanacak olursa –kendisine ait bir şeyi almak için bile olsa– ortadaki güveni suistimal etmiş olacaktı. Bu yüzden bunu yapamazdı.

Angus Lordie kapısını çaldığında buna karar vermişti. Angus genellikle önceden haber vermeden gelirdi –bir fincan kahve ve sohbet etmek istediğinde– ve Domenica da çoğunlukla bu ziyaretleri hoş karşılıyordu.

"Kahve kokusu aldım," dedi Angus eşikten. "Daha doğrusu Cyril aldı. Jamaica Blue Mountain'ın kokusuna hassas ve etrafı sarmış olan bu fevkalade kokunun da kaynağı o sanıyorum."

BELONGS TO Kasmus TEAM

"Gerçekten Blue Mountain," dedi Domenica. "Ayrıca oldukça pahalı bir marka olduğunu da söylemem gerekiyor Angus. Hadi içeri gel. Sevgili Cyril kapının önünde durmaktan daha çok hoşlanacaktır eminim. Bu arada yavruları nasıl?"

Angus bir elini şöyle bir salladı. "Çok iyiler," dedi. Öyleydiler de... bildiği kadarıyla. Drummond Meydanı'nda tanıştığı o nazik yabancı, yavruların sıhhatine çok özen göstermiş gibiydi; tabii ki iyiydiler.

Mutfağa geçtiler, Domenica Angus'a bir fincan kahve koydu ve masaya geçmesini söyledi. Masanın üstünde açık durmakta olan gazetede Angus'la konuşmak istediği pek çok şey vardı. Duncan Macmillan modern sanat eserlerine verilen Turner Ödülü'nü kınayan zekice bir yazı yazmıştı. Turner Ödülü en son eski bir valizin etrafına dolanmış bir çamaşır ipine verilmişti. Bu enstalasyon Londra'da çok övgü toplamıştı, ama böylesi gösterişçi bir şeyin neyse ki olduğu gibi algılandığı Edinburgh'da durum böyle değildi. Duncan Macmillan bunu oldukça net bir şekilde dile getirmişti ve Domenica Angus'un hemfikir olup olmadığını merak ediyordu. Hemfikirlerdi.

"Yazdığı her şeye katılıyorum," dedi Angus. "Her şeye."

Böylece bu konu da çözülmüştü. Domenica tam konuşmak istediği diğer konuya gelecekti ki dış kapının önünden gelen havlama sesleriyle duraksadı.

"Tuhaf ayak sesleri var," dedi Angus. "Neyse ki Cyril bizi uyarmak için dışarıda duruyordu."

BELONGS TO Kastus TEAM

Domenica ayağa kalktı. "Bu Antonia'nın koltuk teslimatı olsa gerek. Teslimatçıları eve sokmam için anahtarını bana verdi. Kerberos'u Lethe'nin kıyısından çekmeme yardım eder misin?"

"Leith."

"Ben de öyle dedim."

Dışarı çıktılar. Aşağı kattan epeyce büyük bir koltuğu taşımaya çalışan iki teslimatçının sesi geliyordu. Angus Cyril'i susturdu ve Domenica Antonia'nın kapısını açarken onu içeriye soktu. Sonra dışarı çıkıp Domenica'yla birlikte beklemeye başladı.

Merdivenlerden çıkarken sarf ettikleri efor yüzünden zorla nefes alıp veren cüsseli teslimatçılar koltuğu Antonia'nın koridoruna kadar taşıdılar, arkalarından Domenica ile Angus geliyordu.

"Tam olarak nereye koyacağınızı söyleyeyim," dedi Domenica salonu göstererek. "Mümkünse şu tekerleklerin üstüne koyabilir misiniz? Evet, aynen öyle. Teşekkürler."

İki adam koltuğu yerine oturttu; aralarından biri havaya dair bir yorumda bulundu, sonra da çıkıp gittiler.

Domenica ile Angus koltuğun yanında durmaya devam etti. İkisi de ilk başta bir şey söylemedi, ama birbirlerine bakıyorlardı. "Korkunç bir yeşil bu," dedi Domenica.

"*Ama à chacun son fauteuil*,"* diye ekledi Angus.

---

* Fr. - Herkesin koltuğu kendine. (ç.n.)

BELONGS TO KAOTUS TEAM

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra tekrar Domenica konuştu. "Şu benim mavi Spode fincanı hatırlıyor musun?" diye sordu. "Hani çok seviyordum. Hiç karşılığını vermediğin sayısız kahveyi o fincanda içmiştin."

"Nasıl unutabilirim?" diye karşılık verdi Angus. "Çaldığını söylediğin fincan değil mi?"

Domenica başıyla onayladı. "Ta kendisi."

"Konuştuğumuz sırada bu dairede olduğunu düşünsene," dedi Angus. "Muhtemelen mutfakta duruyordur. Kanunsuz kullanıma hazır bir şekilde." Duraksadı. "Gidip baksak mı?"

Birkaç saniyeliğine Domenica vicdanıyla boğuştu. Eğer Angus mutfağa gidip fincanı bulsa durum oldukça farklı olurdu diye düşündü. Antonia bu güven meselesini onun üstüne yıkmamıştı ve fincanı o bulursa kendisi bundan sorumlu olmayacaktı.

Kelimelerini dikkatle seçti. "Nasıl istersen." Tıpkı yıllar önce Pontius Pilate'nin söylediği gibi.* Eylemi gerçekleştirmek başkalarının kararı olacaktı.

"Peki," dedi Angus. "Gidip bir kolaçan edeyim."

Kolaçan etmek. Gizlice yapılacak bir iş için ne kadar da doğru bir betimlemeydi.

---

* İsa'nın çarmıha gönderilmesini sağlayan eski Roma imparatoru. (ç.n.)

BELONGS TO Kaktüs TEAM

41. Polis Sorgusu

Matthew tuzlu sudan geriye kalan o rahatsız edici ıslaklıkla apar topar sokulduğu polis arabasının koltuğunun battığını hissediyordu. Çifte rahatsızlık söz konusuydu: Hem tutuklanmıştı, en azından gözaltına alınmıştı, hem de ıslak ve yapış yapıştı.

"Beni otelime götürebilir misiniz acaba?" diye sordu Matthew kibarca. "Çok uzakta değil."

Önde oturan iki polis vardı, biri direksiyon başında, diğeri yanında oturuyordu. Yolcu koltuğunda oturan dönüp ön kısımla arka tarafı ayıran kafesten ona baktı.

"Otele mi?" diye sordu hiç de kibarca olmayan bir tavırla. "Otelin olduğunu mu sanıyorsun?"

"Evet," dedi Matthew. "Şurada bir yerde. Denize sürüklendim ve eşim nerede olduğumu merak ediyor olmalı. Bir yunus vardı..."

Polisler birbirlerine baktı. "Tamam, tamam," dedi direksiyondaki polis. "Merak etme dostum. Heyecanlanma. Endişelenme."

BELONGS TO Kasttus TEAM

"Ama endişeliyim," diye karşı çıktı Matthew. "Eşim de endişeden deliye dönmüştür."

Polislerden biri gülümsedi. "Tabii, bu konuda haklı olduğuna eminim. Seninle evli olmak insana endişe verebilir gerçekten. Anlıyorsun değil mi?"

Matthew öne eğildi. Bu hareketle birlikte giysiler koltukta yapıştıkları yerden ayrılırken tuhaf bir ses çıktı. "Beni nereye götürdüğünüzü sorabilir miyim?"

"Sorabilirsin dostum," dedi polislerden biri. "Sormaktan zarar gelmez."

"Peki, nereye gidiyoruz? Yasadışı bir şey yapmadım. Beni böyle alıp..."

"Ah, tabii alırız," dedi öteki polis. "Kendilerine ve başkalarına zararı dokunabilecek insanları alırız. Tabii bu senin hatan değil dostum. Bunu biliyoruz." Duraksadı ve kafesten Matthew'a baktı. "Daha önce... yunusla karşılaşmadan önce hastanede miydin?"

Matthew şaşkınlıkla polise baktı. Ne düşündüklerini şimdi anlamıştı: Deli olduğunu sanıyorlardı. Yunusla ilgili hikâyesine inanmıyorlardı ve onları suçlayamazdı.

Ne yapması gerektiğini biliyordu. "Kusura bakmayın," dedi. "Gerçekten özür dilerim. Bir yanlış anlama oldu sanırım. Yunus filan yoktu."

Polis başıyla onayladı. "Şimdi de yunus yok diyorsun demek. Sen söyledin. Biz de elbette inandık. Bir yunusla karşılaştığına neden inanmayalım ki? Neydi peki? Yunus değil de balina mıydı?"

Matthew güldü. "Tabii ki hayır. Bakın, kaçık olduğumu düşündüğünüzü biliyorum. Türlü türlü şeyler

BELONGS TO Kasutaja TEAM

gördüğünü zanneden insanlardan olduğumu sanıyorsunuz. Ama değilim. Gerçekten bir yunus yoktu ve bunu ben uydurdum. Sadece... sadece kendimi eğlendirmek için. Şimdi sizin için de mahsuru yoksa beni indirin de otelime gideyim."

Polisler dosdoğru karşıya bakıyorlardı.

"Beni duydunuz mu?" diye sordu Matthew bir süre sonra.

"Ah, seni çok iyi duyduk dostum," dedi biri. "Sen arkana yaslan ve sakin ol. Kelepçe kullanmak istemeyiz, öyle değil mi? Her şey yoluna girecek. Sana hastanede çok iyi bakacaklar."

Matthew polis arabasının pencerelerinden dışarı baktı. Bu mümkün değildi, böyle bir şey gerçekleşiyor olamazdı. Perth'te bir polis arabasında oturmuş, iki polisten deli muamelesi görüyor olamazdı.

Tam da durumun imkânsızlığını düşünürken polis arabasındaki telsizinden sesler duyuldu. Ses Cottesloe sahilinde bir olay olduğunu söylüyordu. Kayıp bir yüzücünün araştırılması için yardıma ihtiyaçları vardı ve bölgedeki devriye araçları cevap vermeliydi. Matthew'un önündeki polis dönüp ona baktı. Konuştuğu sırada ses tonu değişmişti.

"Adın ne dostum?"

Matthew ismini söyledi ve polisler telsize uzanıp bir soru mırıldandılar. Bir ses karşılık vermeden önce biraz zaman geçti. Matthew kendi ismini duymuştu.

"Bu benim," dedi. "Benim. Denize sürüklenen kişi bendim."

BELONGS TO Kasutaja TEAM

Polisler kaşlarını çattılar. "Bunu bize daha önce söylemeliydin dostum. Tanrım. Niye söylemedin? Senin tam bir kaçık olduğunu sandık. Şu yunus meselesi..."

"Lütfen geri dönmeme izin verin," diye araya girdi Matthew. "Eşim çok endişelenecek."

Araba yavaşladı, sonra hızla u dönüşü yaptı. Direksiyondaki polis artık arabayı sürmeye odaklanıyor, diğeriyse telsize hızlı ve kısa şeyler söylüyordu. Arka koltuktaki Matthew artık yapışkanlık hissini umursamıyordu; giysileri artık kurumaya başlamıştı ve tenine daha az yapışıyorlardı. Aynı zamanda bir kâbustan uyanırken hissedilen rahatlamaya benzer bir şey hissediyordu.

On dakika sonra restorana döndüler. Kumsala inen patikanın tepesinde bir grup insan bekleşiyordu, bir kısmı elinde meşale taşıyordu; belinde garip görünüşlü bir kemer olan mayolu bir adam vardı, dalgalı denizler için hazırlanmış bir cankurtaran. Ayrıca onlardan biraz uzakta Elspeth duruyordu.

Matthew araba tam durmadan önce kapıyı açmaya çalıştı, ama kapı açılmıyordu.

"Çocuk kilidi dostum," dedi öndeki polis. "Sakin ol. Bir gecede yeterince kaza yaşadın."

"Eşimi görmeliyim," dedi Matthew. "Onu görmem gerek."

"Vay canına," dedi polis. "Karılarından kaçabilmek için denize sürüklenmeyi seve seve kabul edecek çok adam tanıyorum."

BELONGS TO Kasıtlar TEAM

Matthew karşılık vermedi. Şu an böyle yorumlar için uygun bir zaman değildi. Avustralya'yla ilgili fikri hızla değişiyordu; kişinin bir ülkeden hoşlanıp birkaç saat içinde hoşlanmamaya başlaması ne kadar tuhaf diye düşündü. Avustralyalı bir turist Gullane sahilinde denize sürüklense ne hissederdi? Üşürdü diye düşündü. Yunuslar tarafından kurtarıldığını iddia etse apar topar akıl hastanesine kaldırılmaya çalışılır mıydı? Muhtemelen hayır diye düşündü. Bunun için epeyce sıra beklemesi gerekirdi.

BELONGS TO Kayıtlı TEAM

42. Sahil Bürokrasisi

Matthew'un dönüşü Elspeth'in üstünde tuhaf bir etki yaratmıştı. Matthew ona doğru koşarken Elspeth kim olduğunu anlamamıştı. "Haber var mı?" diye sordu yüzüne bakmadan. "Yoksa..." Sonra önünde duranın, üstü başı darmadağın ve hâlâ ıslak, ancak inkâr edilemez şekilde kocası olan Matthew olduğunu fark etmişti. Çığlık atıp ona sarıldı. Matthew ağırlığını dengelemeye çalışarak onu olabildiğince rahatlatmaya çalıştı.

Tekrar birleşmelerine şahit olan restoran çalışanları, iki cankurtaran ve polisler başlarını çevirdiler ve birbirleriyle konuşmaya başladılar, ama aralarından birkaçı kaçamak bakışlar fırlattı. Fakat öldüğüne inanılan bir kişinin ortaya çıktığını gören birisini izlediklerini biliyorlardı; her şeyden daha dokunaklı bir kavuşmaydı bu.

Elspeth başlangıçta konuşamıyordu, ama sonra kendisini toparladı. "Ne oldu?"

"Denize sürüklendim," dedi Matthew. "Bir akıntı vardı. Hiç şansım yoktu. Geriye doğru yüzmeye çalıştım, ama seni bile göremiyordum."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Çok hızlı oldu," diye fısıldadı Elspeth. "Bir an oradaydın, sonra..." Titredi; çok hızlı yok olmuştu. "Diğerlerinden farklı bir dalga vardı. Sahile hızla vurdu."

"Asi dalga diyorlar," dedi Matthew. "Evet, o dalgaydı gerçekten."

Polislerden biri öne çıktı. "Sanırım her şey yolunda," dedi. "Yanlış anlama yüzünden özür dilerim dostum. Ama neticeye bakmak lazım, öyle derler."

Matthew dönüp polislerin elini sıktı; sadece işlerini yapıyorlardı. "Çok teşekkürler şey için..." Ne için diye düşündü. Onu tutukladıkları için mi? "Beni buraya geri getirdiğiniz için."

"Sorun değil dostum. Gelecekte daha dikkatli ol. Burada deniz sizin İngiltere'deki gibi değildir."

"İskoçya aslında," dedi Matthew. Bizim denizimiz en az buradaki kadar, hatta belki daha tehlikeli. Ama bunu tartışmak için uygun bir zaman değildi.

"Evet, her neyse. Avustralya büyük bir yer, unutma. Dikkatli olman gerek."

Matthew gülümsedi. "Olurum."

Cankurtaranlardan biri Matthew'a bir form uzatıyordu. "Şuraya imza atar mısın acaba?" dedi noktalı bir boşluğu göstererek. "Evrak sadece."

Matthew forma baktı. "Neyle ilgili?"

"Sadece senin hatan olduğu yazıyor," dedi cankurtaran neşeyle. "Suya girme yasağı bayrağı çekiliyken suya girdiğine dair. Yoksa insanlar bizi suçluyorlar da."

BELONGS TO Kasmus TEAM

"Ama benim hatam değildi ki," dedi Matthew. "Yüzmeye gitmedim."

Cankurtaran meslektaşıyla bakıştı. "Ama girmiş olmalısın dostum," dedi. "Yoksa nasıl denize sürüklenmiş olabilirsin ki?"

Matthew başını salladı. "Hayır, böyle olmadı."

Elspeth onunla aynı şeyi savundu. "Evet, haklı. Ben de oradaydım. Yüzmek gibi bir amacı yoktu."

Matthew evrakı cankurtarana uzattı. "Yine de teşekkürler," dedi. "Beni kurtarmaya çalıştığınız için minnettarım. Ama benim hatam olduğunu söyleyen bir metnin altına imza atamam. Benim hatam değildi. Kimsenin hatası değildi."

Cankurtaran gönülsüzce formu aldı. "Yani imzalamayacak mısın?"

"Hayır."

"Suya kendi isteğinle girmiş olmana rağmen mi?

Matthew iç geçirdi. Hava hâlâ sıcaktı, ama üşümeye başlamıştı. Uzun süre kalmanın vücut ısısını düşürdüğünü hatırlıyordu ve bundan kurtulmak biraz zaman alıyordu. "Suya kendi isteğimle girmedim," dedi. "Sürüklendim. Bunu daha önce de söyledim."

"İyi de nasıl sürüklendin?" dedi cankurtaran sertçe. "Suda değilsen suyun içine sürüklenemezsin. En azından benim deneyimlerime göre."

Matthew gözlerini devirdi. "Yüzmeye gitmedim," dedi, sesinde rahatsız olduğunu belli eden bir sertlik vardı. "Suya birkaç santim girdim, bir dal parçasını almak için. Sonra da..."

"İşte!" dedi cankurtaran. "Denizden bir şey almak için bilerek girmişsin. Bilerek."

"Birkaç santim," diye çıkıştı Matthew. "Bileğime kadar sadece."

"Bu da yeter. Sadece ayaklarını ıslatanlar gördüm dostum. Hemen sonra su çat diye dizlerine çıkıyor, sonra dengelerini kaybediyorlar ve başları belaya giriyor."

"Evet," dedi o ana kadar hiç konuşmamış olan öteki cankurtaran. "Öylesini de gördük. Geçen gün bir adam vardı. Hatırladın mı Merv? Şişman adamı."

"Evet. Gidiciydi. Kalp masajı yapa yapa bir hal olduk." Duraksadı. "O formu imzalamıştı."

"Ama ben imzalamayacağım," dedi Matthew.

Cankurtaran formu alıp ayağının dibinde duran küçük çantaya tıktı. "Öyleyse kovuşturma açılması için süreci başlatmak zorundayız."

Matthew'un nutku tutuldu. "Ne için? Denize sürüklendiğim için mi?"

"Suya bilinçli bir şekilde girerek hayatı tehlikeye atmaktan," dedi cankurtaran, "bir kurtarma çalışmasının yapılmasını gerektirebilecek bir durumdan yani."

"Yani bizim hayatımızı tehlikeye atmaktan bahsediyoruz dostum," diye araya girdi öteki. "Merv ile benim hayatımı tehlikeye atmaktan."

"Yok artık!" diye haykırdı Matthew.

"İnsanları kurtarmak istemiyorsanız neden cankurtaran oldunuz ki?" diye sordu Elspeth.

Cankurtaranlar ona dönüp boş gözlerle baktılar. "İnsanları kurtarmak istemediğimizi kim söylemiş?"

BELONGS TO Kaktüs TEAM

Restorandaki garsonlardan biri konuşmaya katılmaya karar verdi. "Kumsalda dikilip kızlarla sohbet etmeyi seviyorlar," dedi. "Evet, durum aynen böyle Merv Andrews! Sakın inkâr edeyim deme. Seni kaç kez gördüm."

Matthew harekete geçmenin zamanının geldiğini düşünüyordu. "Bakın," dedi. "Eğer kendinizi iyi hissedecekseniz imzalayayım. Evrakı verin."

Merv evrakı almak için eğildi. "Aferin dostum," dedi. "Şurayı imzalarsan evrak işleri düzenli kalır ve biz de her şeyi unuturuz."

"Yani kovuşturma açılmayacak mı?"

"Hayır tabii ki. Sadece şu formlar. İmzalatmamız gerekiyor, yoksa başımız derde giriyor. Kimse bunlara bakmıyor zaten. Tek istedikleri formların imzalanması."

Matthew kâğıdı alıp çizginin üstüne imzasını attı. "İşte," dedi cankurtarana uzatırken.

"Harika," dedi adam. "Artık bütün olayı unutabiliriz." Duraksadı. "Ama önce bir şey sormam gerek. Akıntıdan nasıl kurtuldun?"

Matthew tereddüt etti. Gerçeği söyleyemeyeceği ortadaydı. Gerçeği söylemek bir seçenekti elbette, fakat kişinin gerçeklere dair söyleyecekleri diğer insanların gerçek olarak kabullenmeye hazır olduklarıyla örtüşüyorsa.

"Tekrar kıyıya sürüklendim," dedi.

"Mucize!" dedi cankurtaran.

"Evet," dedi Matthew. "Kesinlikle öyleydi."

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

43. Yürüme Emri

Bruce, Watson Cooke'un dairesinden Julia'ya veda etmeden ayrıldı. Ona göre bütün bu olaylar felaketin daniskasıydı.

Kısa bir süreliğine Bruce, kendisine davetkârca bakan kadınlarla konuşma fikrini değerlendirdi, ama bunu yapamayacağına karar verdi. Julia'ya onun tek kadın olmadığını ve elini sallasa herhangi birisini –istediği herkesi– alabileceğini hatırlatmak olurdu. Ama nedense bunu yapmak istemiyordu. O Julia'yı istiyordu; o çıldırtıcı derecede aptal, akılsız kızı. Bebeğini taşıyan kadını istiyordu.

Bu yüzden Julia hâlâ mutfaktayken evden sıvışmayı düşünüyordu. Julia, siyah saçlı bir kadın ve daha önce Watson Cooke ile oturma odasında gördüğü ince uzun adamla konuşuyordu.

Kapıyı açmak üzereydi ki Watson'la karşılaştı. "Bu kadar erken mi gidiyorsun Duncan?" diye sordu Watson.

"Bruce. Adım Bruce. Sana üç kez söyledim. Bruce."

"Evet her neyse. Gidiyor musun?"

"Neye benziyor?"

BELONGS TO Kasıtlı Team

Watson gülümsedi. "Gidiyormuşsun gibi görünüyor." Duraksadı. "Julia'ya söylememi ister misin?"

Bruce kalbinin yine gümbür gümbür attığını hissetti. Kendini beğenmiş ve kibirli tavırlı bu adamın suratına bir yumruk indirmek istiyordu. Onun... onun o Watsonian'lı çenesini yumruklamak istiyordu. Çok basit olurdu. Sonra kapıdan sıvışır ve ev sahibi karşılık veremeden önce merdivenden aşağı koşardı.

Derin bir nefes aldı. "Ah, Julia. Evet, istediği zaman eve geleceğinden eminim. Oldukça eğleniyor gibiydi. Önce yediğiniz akşam yemeği. Şimdi de parti. Nişanlım için harika bir akşam oldu."

"Nişanlı" kelimesini vurgulayarak söylemiş ve Watson Cooke'un üstünde yaptığı etkiyi seyretmişti. Mesajı alınmıştı. Watson'ın dudaklarının kenarları hafifçe oynamıştı.

"Ah, tabii," dedi Watson Cooke. "Onu daha sık dışarı çıkarmalısın. Kadınlar üstlerine düşülmesini sever. Bunu bilmiyor muydun yoksa?"

Bruce gözlerini kıstı. Kadınları tanımadığımı mı zannediyor? Bu aptal... aptal çam yarmasının şimdiye kadar kaç kız arkadaşı olmuştu? İki mi?

"Gitmem gerek," dedi Bruce bir anda. "Parti için teşekkürler."

Kapıyı açıp dışarı çıktı ve gürültüyle kapıyı çarptı. İçgüdüsel bir hareketle bir an durdu, komşunun kapıya sıkıştırdığı notu aldı. Komşunun yazdığı yazının altına Watson'a ithafen ağza alınmaz iki kelime yazdı. Sonra notu tekrar kapıya sıkıştırıp aşağı indi ve dışarı çıktı.

BELONGS TO Kasmus TEAM

Doğruca eve yürüdü, aklından Julia o gece geri geldiğinde ona ne söyleyeceğini geçiriyordu. İlk başta onunla birkaç dakika boyunca hiç konuşmamayı düşündü; soğuk davranmak kadınlar üzerinde etkiliydi. Elbette Julia ona yanaşacak ve neden bu kadar soğuk davrandığını anlamadığına dair bir şeyler söyleyecekti, işaret de bu olacaktı.

"Soğuk mu?" diyecekti. "Ben soğuğum öyle mi? Bu pek senin çektiğin bir sıkıntı değil, öyle değil mi? Özellikle de iş başka erkeklere geldiğinde. Kimse seni soğuk olarak betimlemez."

Julia'nın nutku tutulacaktı. "Ne demeye çalıştığını anlamıyorum."

"Anlamıyor musun? Küçük Bayan Masum. Nişanlı olmana rağmen kendini başka adamlarla baş başa yemek yiyorken bulmandan bahsediyorum. Watsonian'lı o gorille yemek yiyip bu konuda yalan söylüyorsun. Evet, yalan söylüyorsun. Hemen anladım. Yalan söylediğini anlayamayacağımı bir an bile düşünme."

Yüzünü buruşturacaktı. "Ah Bruce, yapma! Yalvarırım! Seni çok seviyorum. Üstünde yürüdüğün toprağa bile tapıyorum. Senin için her şeyi yaparım Brucie, her şeyi. Ah Brucie, lütfen beni affet. Tam bir delilikti. Ayrıca Watson Cooke insanı ürpertiyor. Ondan nefret ediyorum. Gerçekten nefret ediyorum. Beceriksiz bir adam. Ayrıca iktidarsız. Bunu biliyor muydun? Rugby karşılaşmalarından birinde bir şey olmuş. Onun adına üzülmelisin Brucie. Sen çok... çok... ve o çok... çok...

BELONGS TO Kasmus TEAM

Gerçekten Brucie, bu doğru. Lütfen beni affet. Kendimi korkunç hissediyorum."

Büyüklük gösterecekti. "Tamam. Bundan sonra iyi bir kız olacak mısın? Söz veriyor musun?"

"Ah Brucie! Tabii ki!"

Aklında tatmin edici bu diyalog dönüp dururken eve girdi. Kendisini daha iyi hissetmesini sağlamıştı ve bir duş daha yapıp mor robdöşambrını üstüne geçirdiğinde akşamın erken saatlerinde yaşadığı sıkıntıyı neredeyse unutmuştu. Mutfağa gidip kendisine bir kâse müsli hazırladı ve İskoç futbol yenilgilerinden birinin tekrarını izlemeye başladı.

Julia geldiğinde hâlâ bunu seyrediyordu.

"Neden bensiz gittin?" diye sordu paltosunu mutfakta yere atarken.

"Gittim mi?" "Ah, partiden mi? Oldukça sıkıcıydı. Sıkıldım sanırım."

"Peki ben ne hissettim sence?"

Bruce müslisinden başını kaldırıp baktı. "Arkadaşın vardı. Watson Cooke. Onunla konuşabilirdin."

Julia masadan Vogue'u aldı ve bir anda, ama oldukça keskin bir atışla Bruce'a fırlattı.

"Bu ne öfke!" dedi Bruce.

"Çıkıp gidebilirsin," dedi Julia sessizce. "Yarın sabah. Git buradan!"

Bruce ona boş boş baktı. "Sen... sen benim nişanlımsın," dedi. "Ve o da benim bebeğim. Bunu yapamazsın..."

BELONGS TO Kasıtlar TEAM

"Evet, yapabilirim," dedi. "Nişanı bozuyorum. Bebek de... kusura bakma Bruce, başından beri Watson Cooke'undu. Sana söylemek istedim, ama bilirsin işte. Neyse, lütfen yarın sabah eşyalarını topla. Babamı arayıp yardım için iki adamını göndermesini isteyeceğim, onlar taşınmana yardım ederler."

BELONGS TO Kayıtlı Team

44. Taşınma Öyküleri

"Bir şey mi oldu?" diye sordu Nick McNair ertesi sabah Bruce'u stüdyosuna alırken. "Yoksa sormamalı mıyım? Dünkü partide çok mu içtin?"

Bruce başını salladı. "Hayır. O yüzden değil. Beni merak etme."

Nick yan yan Bruce'a baktı. "Biraz bitkin görünüyorsun. Pek kendinde değil gibisin."

Bruce eliyle yüzünü ovuşturdu. "Belki de. Şey... Aslına bakarsan dün gece nişanlımdan ayrıldım. Biraz zordu."

Nick anlayışlı bir ifade takındı. "Ah zavallı kız! Onun için çok zor oldu mu?"

Bruce başıyla onayladı. "Evet, oldu. Yine de düğünden sonra yapmaktansa şu anda yapmak muhtemelen daha iyi." Zayıfça gülümsedi. "Böylesi daha ucuza geliyor."

"Bu çok doğru," dedi Nick. "Colleen'le –eski kız arkadaşım– iki yıl önce ayrıldık ve Tanrım ne kavgalar ediyorduk! Bu benim. Hayır, bu benim. Bu da benim. Filan falan. Mektuplar konusunda bile kavga ediyorduk. Mektuplarımı çöpe atmıştı, bana yollamamıştı."

"Bizden nefret ediyorlar," dedi Bruce. "Bunu niçin hak ettiğimizi bilmiyorum, ama bizden nefret ediyorlar."

Bir an gözlerini kapadı. Sabahki olayları unutmaya çalışmıştı, ama zor olacağını hissediyordu. Pek rahat olmayan kanepede geçirdiği geceden sonra kapının ziliyle uyanmıştı. Görünüşe bakılırsa Julia babasına çoktan telefon etmişti, babası da Julia'nın bahsettiği iki güvenlik görevlisiyle kapıda bitivermişti. Mesleklerinin gerektirdiği siyah takımlar giyiyor ve ince, koyu renkli kravatlar takıyorlardı. Adı Tommy olanın bir elinin boğum yerlerinde NEFRET yazılı bir dövme vardı... diğer elinin boğum yerlerinde de NEFRET yazıyordu. Öteki koruma Billy'nin ise alnında çizgi halinde bir dövme vardı. Bruce okumak için başını uzatmaktan kendini alamadı: ZEKA KÜPÜ

Julia yatak odasının kapısında kısa bir an görünüp babasıyla hızla bir şeyler konuştu, sonra babası Bruce'a doğru yürüdü.

"İşlerin bu noktaya varmasına üzüldüm," dedi. "Ama uyumsuzlukların erkenden ortaya çıkmasının hep iyi olduğunu düşünürüm. Seni damadım olarak alabilirdim, ama kaderde yokmuş. Umarım dargınlık yoktur."

"Onun kararıydı," dedi Bruce. "Beni dışarı atıyor."

"Yaptığın bir şeyden kaynaklandığına eminim. Bu konuya girmemem daha iyi olur."

"O bir şey yaptı," diye çıkıştı Bruce. "Başka bir adamla görüşüyordu."

Julia'nın babası kaşlarını çattı. "Kızımın böyle bir şey yapacağını sanmıyorum," dedi. "Biz öyle insanlar değiliz."

"Ama o öyleymiş," diye karşılık verdi Bruce. "Watson Cooke. Tanıyor musunuz? Watson Cooke."

Tanıdığını belli eden anlık bir ifadenin ardından Bruce Julia'nın babasının memnun olduğunu fark etti. "Bence bu konulara girmemeliyiz," dedi yaşlı adam. "Julia eşyalarını taşımada yardıma ihtiyaç olduğunu söyledi. Adamları getirdim. Eşyaları paketleyip senin için bir yere koyabilirler. Eğer Porsche'nin anahtarlarını da verirsen o işi de ben halledebilirim. İş konusuna gelince muhasebe departmanının sana birkaç aylık maaş göndermesini sağlayacağım."

Bruce bütün bu konuşma sırasında kanepede oturuyordu. Sonra ayağa kalktı. "Bir saniye! Bekleyin bir saniye. Arabayı bana vermiştiniz."

Julia'nın babası ayaklarına baktı. "Vermedim Bruce. Sağladım. Ne yazık ki ruhsat şirket adına çıkarıldı. Şimdi mahzuru yoksa anahtarları verebilir misin?"

"Aslında mahzuru var," dedi Bruce. "Hem de çok."

Billy bir adım öne attı. Bruce efsane ZEKA KÜPÜ'nü yakından görebilmişti. Times New Roman fontuyla yazılmış diye düşündü. Ya da Palatino'yla.

"Sen şimdi bize motorun anahtarları vercen," dedi Billy. "Taam mı?"

Bruce sadece bir an tereddüt etti. Porsche'nin anahtarı ceket cebindeydi, gidip getirdi.

"Teşekkürler," dedi Julia'nın babası. "Tatsızlık çıkmasına gerek yok. Şimdi çocuklara neleri toplamaları gerektiğini söylersen birkaç valize koyarlar ve hayatlarımıza devam ederiz. Kusura bakma."

Bruce gözlerini açtı. Sahneyi aklından silemiyordu, ama şu anda bunu düşünmenin de anlamı yoktu.

"Kahven yoktur sanırım, değil mi?" diye sordu Nick'e.

"Tabii ki var. Yanımda sürekli kahve taşıyorum. Ama kendime günde üç bardak sınırı koydum. Bundan fazlasını içersem... baam!"

Nick odanın kenarında duran kahve makinesine gittiği sırada Bruce etrafa baktı. North West Circus Meydanı'nın arkasındaki küçük bir giriş katında yer alan stüdyoda şu anda durdukları geniş bir oda vardı, yanlara doğru daha küçük odalar açılıyordu. Bu küçük odalardan biri karanlık oda gibi duruyordu, bir diğerinde bilgisayar ekipmanları vardı. Büyük odada farklı kameralar ile lenslerin durduğu birkaç raf ve üçayaklarla katlanabilen reflektörler vardı.

"Bugünlerde genellikle dijital takılıyorum," dedi Nick Bruce'a dönerek. "Ama filmden de hâlâ hoşlanıyorum. Filmle bire bir çalışma hissinden hoşlanıyorum." Ona bir fincan kahve verdi, Bruce fincanı dudaklarına götürdü. Sadece kokusu bile kendisine gelmesine yeterliydi. İskoçya'nın yüzü! O şapşal sarışının onu kapının önüne koyması kaç yazardı; İskoçya'nın yeni yüzü olacaktı. Bu çok daha önemliydi. Watson Cooke kızı alabilirdi.

BELONGS TO Kastus Team

"Kız taşınacak mı?" diye sordu Nick.

"Kim?"

"Senin eski kız."

Bruce omuzlarını silkti. "Sanırım kalmasına izin vereceğim," dedi. "Kabalık yapmak istemiyorum."

"Çok düşüncelisin," dedi Nick. "Peki nereye gideceksin? Ayarladığın başka bir yer var mı?"

Bruce kahvesinden bir yudum daha aldı. "Aslında yok. Merak ediyordum acaba senin..."

"Tabii ki," dedi Nick. "Leith'teki evimde kalabilirsin. Boş birkaç odam var ve oralara birilerini bulmak istiyordum zaten. Hiç sorun olmaz."

"Çok kibarsın," dedi Bruce. Kendi kendine Kuzey Denizi'ne bakan sonsuzluk havuzunu düşündü. İskoçya'nın yüzü İskoç sularına bakıyordu.

Ah Julia Donald diye düşündü, neler kaçırdığını bilmiyorsun kesinlikle.

BELONGS TO Kaktüs TEAM

45. Modele Münasip Meseleler

Nick saatine baktı. "*Tempus fugit*," dedi. "Morrison's'taki klasikler hocamız yaşlı Rait'i hatırlıyor musun? Şu burnu kocaman olan. Hatırladın mı? Latince hatırladığım tek şey bu. *Tempus fugit*. Zaman uçar."

"Evet," dedi Bruce. "*Et cetera*."

Nick odanın bir kenarına küçük bir şemsiye reflektör kurmaya çalışıyordu. "*Et* ne?"

"*Et cetera*," diye tekrarladı Bruce. "Latince ve saire demek."

"Kullanışlıymış," dedi Nick. "Bunu unutmamalıyım. Şimdi Bruce, birkaç yüz fotoğrafıyla başlayacağız. Tam önden." Yerde bir noktayı gösterdi. "Tam şurada dur ve elimin olduğu yöne bak. İşte böyle. Harika."

Reflektörün önünde duran Bruce Nick'in uzattığı elinin biraz önce gösterdiği yere baktı. Yanaklarını hafifçe içe çekti; aynanın önünde yıllar boyunca yaptığı egzersizler yanak kontrolünde kilit noktanın çok hafif bir içe doğru emilim olduğunu öğretmişti. Eğer çok fazla emilirse, kafalarının içinde hiçbir şey olma-

BELONGS TO Kaotik TEAM

masına ya da neredeyse hiçbir şey olmamasına rağmen son derece çarpıcı durmaya çalışan erkek pop müzik grubu üyelerine benzemek mümkündü. Çarpıcı ve ciddi görünmeye çalışan genç popçular... komik oluyorlardı gerçekten.

Fakat Bruce'un kafasında tam tersine çok şey vardı. Hayatı ve kimi zaman esrarengiz olan yönlerini düşünüyordu. İşler ne zaman sarpa sarsa –gerçi onun hiçbir hatası yoktu elbette– tıpkı Campbeltown cankurtaran botları gibi hiç vakit kaybetmeden tekrar düzeliyordu. Campbeltown cankurtaran botu varsa tabii... Bruce olduğunu düşünüyordu. Küçük bir çocukken babasının uzak akrabaları olan Doreen ve Victor Douglas'la kalması için Mull of Kintyre'a gönderilirdi. Onu Campbeltown'a götürmüşlerdi ve cankurtaran botu için çalan bir gayda grubu olduğunu hatırlıyordu. Sokakta onu gören insanlar yanına gelip saçlarını karıştırıyor ve "ne de cici ufaklık" diyorlardı. Hatıralar canlanınca gülümsedi. Bunu yapmak isteyecek pek çok insan hâlâ vardı, fakat artık saç jölesini de hesaba katmaları gerekiyordu.

Evet, hayatı Campbeltown cankurtaran botu gibiydi. Bir dalga veya bahtsızlık gelip onu alabora edebilirdi, ama birkaç saniye sonra her şey tekrar rayına otururdu ve tam gaz yoluna devam ederdi. O nevrotik kadın Café St. Honoré'de öğle yemeği için kendisini davet ettiğinde elini tutunca –altını çizmek için demişti, ne saçma bir açıklama diye düşündü Bruce, bunu unutmamalıyım– ve korkunç derecede

sıkıcı kocası içeri girip olay yaratınca Todd'un saçma sapan firmasındaki işinden atıldığında dörtayak üstüne düşmüştü. Hem bu olay boşu boşuna çıkmıştı. Ona dokunma ihtimalim aya gitme ihtimalime denkti. Gerçi dürüst olmam gerekirse gerçekten yapar mıydım? Geri çevireceğim muhtaç bir kadın var mı? Muhtemelen yok. Aziz Bruce, muhtaç kadınların azizi. *C'est moi.* Ama bazıları var. "Kusura bakma, randevuyla ancak," diyebileceğim birkaç kişi var. Şu politik kadınların bazıları, erkekleri sınırlamanın hep yeni yöntemlerini düşünüp duran İşçi Partili patronvari kadınlar. Onlara gelince bir çizgi çekmem gerek gerçekten.

Ayrıca şarap işi de vardı. Will Lyons şaraba dair hiçbir şey bilmediğimi düşünüyordu. *Rien.* Ona gününü gösterdim. Château Petrus... problemsiz! Çok temiz bir kâr sağladım, Londra'ya yerleşmemi sağlayabilecek kadar hem de... Gerçi oraya gitmekle uğraşmamalıydım. Londra. Ne büyük yer kaybı. Orada işler sarpa sarınca üç saniyeden uzun süre telaşlandım mı? *Non.* Doğruca Edinburgh'a ve çat diye yeni bir iş buldum –Julia'ya göz kulak oldum–, iş de buydu. Karşılaştırma yapmak gerekirse şarapevini işletmek daha kolaydı. Ne aptal bir kadındı o öyle!

Yer kaybından bahsetmişken... o kadın tam bir çevre felaketiydi. Watson Cooke'a ve o aptal İskoçya rugby maçlarına ne demeli! Eğer halinden memnunsan ne güzel Watson! Julia ve o salak bebeğiyle mutluluklar. Eğer bebek sana benziyorsa W. Cooke o zaman

BELONGS TO Kadınlar TEAM

tam bir rugby topun olacak. *The Scotsman* için muhteşem bir doğum ilanı olurdu: Watson ve Julia'ya, Murrayfield Stadyumu'nda bir rugby topu. Hakeme ve yan hakemlere teşekkürler.

"Komik bir şeyler mi düşünüyorsun?"

Bruce birkaç metre önünde kamerasını suratına çevirmiş ve doğru açıyı bulmak için eğilen Nick'e baktı.

"Hiç... Öylesine düşünüyordum."

"Gülümsemen harika. Bunun gibi eğlenceli şeyler düşünmeye devam et. Harika bir gülümseme. Ajanstakileri büyüleyeceğim. Bugünlerde çoğu insan doğal nasıl gülümsenir unuttu. Hep dişlerini gösteriyorlar."

Bruce eğlenceli bir şeyler düşünmeye çalıştı. Kişiden bunu yapması istendiğinde yapmaya çalışmak zordu, çünkü eğlenceli düşünceler kendiliklerinden akla geliyordu. Gülünecek ne vardı? Watson Cooke mu? Watsonian'lı Watson Cooke mu?

"Tak, tak," dedi Bruce.

Nick kamerasının arkasından mırıldandı: "Kim o?"

"Ben."

"Ben kim?" diye sordu Nick.

"Ben Watsonian."

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra kamerayı indiren Nick neşeyle Bruce'a bakmaya başladı. "Ben Watsonian mı? Çok komikmiş Bruce. Ah, kelime oyununa bak! Ben Watsonian, Wasonian'lıyım ben! Harika gerçekten." Duraksadı. "Eski şakalardan güzeli yok değil mi?"

Bruce kaşlarını çattı.

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

"Öyle kal!" diye bağırdı Nick. "O ifadeyi bozma. Harika. Tam anlamıyla harika. İskoçya'nın yüzü böyle ciddileşiyor işte. Çevreyi düşünüyor belki. Ya da dalga enerjisini. Çeneni biraz öne çıkar... harika... İskoçya'nın yüzü şu yeni enerji üreteçlerini düşünüyor, hani denizin dibine sabitliyorlar da akıntılar zamazingoları hareket ettiriyor ve sağlanan enerjiyle bütün İskoç iPod'larımızı şarj ediyoruz ya, işte onu. Harika. Muhteşem."

Deklanşöre birkaç kez daha bastıktan sonra doğrulup kamerayı indirdi. "Bir ara verelim Bruce," dedi. "Bu gerçekten iyi gitti."

"Memnun musun?"

"Kesinlikle," dedi Nick. "Bunları yarın göstereceğim, sırf iştahları kabarsın diye, delirecekler, bayılacaklar! Bize bu yüzden daha çok ver diyecekler. Daha çok. Daha çok."

BELONGS TO Kaktüs TEAM

46. Cemiyettekileri Kıdem Düzenine Göre Sırala

"Nerelerdeydin?" diye sordu Big Lou. "Herkes bir yerlere gitti sanki. Matthew. Sen. Burası terk edilmiş gibiydi."

"Matthew balayında," dedi Angus Cyril'i masanın altında her zaman oturduğu yere sokarken. "Ben de resim yapıyordum. Fakat geri döndüm ve sana son havadisleri vereceğim. Şimdi sor bakalım."

"Köpeğinin yavruları nasıl?"

Angus o sabah ikinci kez elini şöyle bir salladı. "Bir yuva buldular. Çok mutlu olduklarına eminim." Bu konuyu uzatmak istemiyordu, konuyu değiştirdi. "Domenica'nın kayıp bir Spode fincanı vardı ya..."

Ama Big Lou konunun dağılmasına izin vermedi. "Yuva mı? Nerede? Hepsini birden mi verdin?"

"Evet," dedi Angus. "Şu fincan olayına gelecek olursak..."

"Aklı başında kim altı köpek alır ki?" diye sordu. Sonra da güldü. "Restorana satmadın değil mi Angus?"

Angus yere baktı. Sonra burnunun dibine bakmakta olan Cyril'e. Normalde Matthew'un bilekleri burada olurdu ve Cyril nereye gittiklerini merak ediyordu. Bir şeyler eksikti.

"Ne okuyorsun Big Lou?" diye sordu tezgâhın üstünde açık duran kitabı göstererek.

Big Lou kahve makinesine çekirdek koyuyordu. "Gürültü için kusuru bakma Angus. İşte oldu. Şu kitap mı? Nasıl davranmak gerektiğine dair. Belediye başkanına ya da İskoçya Kilisesi genel kurul başkanına nasıl mektup yazılır gibi şeyler."

Angus güldü. "Bunları öğrenmen gerektiğine emin misin Lou? Genel kurul başkanına neden mektup yazasın ki?"

"Ne zaman gerekeceğini bilemezsin."

"Haklısın sanırım." Angus kitaba uzandı ve sayfalarını karıştırmaya başladı. İlgisini çekmişti, Lou arkasını döndüğünde büyük bir merakla bir şeyleri inceliyordu.

"Bak," dedi Lou, "sen de ilginç buldun."

Angus işaretparmağıyla açık duran sayfayı işaret etti. "Bu İskoçya'daki kıdem tablosu. Göz gezdirdin mi?"

Big Lou başını salladı. "Baştan başladım. Daha mektup yazma kısmına kadar gelebildim."

"Bunlar harika şeyler," dedi Angus. "122'ye kadar gidiyor. 1 numaradan, yani hükümdardan 122'ye. Centilmenler. Bu da ben oluyorum sanırım. En dipteyim, Lou sen de öyle. Sen kadınların tablosundasın,

BELONGS TO Kasıtlı Team

farklı bir tablo var, tıpkı farklı kabinler gibi. Cyril muhtemelen daha da aşağıdadır. 123 de köpekler için olmalı."

"Köpekler için de ayrı bir tablo olabilirdi," diye öneride bulundu Lou. "İyi köpekler en üstte ve Cyril gibi köpekler de en altta olurdu."

Angus bu alayı duymazdan geldi. "Çok ilgi çekici. Bölge başyargıcı, bir bölgenin belediye başkanının hemen altında geliyor, ama bölgesinin içinde olduğu sürece. İçinde değilse çok daha aşağıda kalıyor. İskoçya başbakanına gelince... o nerede biliyor musun? Yirmi numarada. Bu da yirmi üç numaradaki İskoçya yüksek emniyet lordunun hemen üstü demek. Emniyet lordu görevini Erroll kontları üstleniyor. Yirmi üç numaradan inmemiş görebildiğim kadarıyla. Erroll sanırım Flodden'daydı, ama bu muhtemelen bir diğer konttur, babası olabilir. Bak Lou, yüksek mahkeme lordu ancak otuz altıncı sırada. Onu düklerin genç oğullarının altına koymuşlar. Sence de bu saçma değil mi? Ya şuna ne dersin. Lord Lyon yetmiş birinci sırada, bu da seksen birinci sıradaki İngiliz kraliyet nişanı temsilcilerinin sırasından çok daha iyi sayılmaz. Onların çok daha yukarıda olması gerekir. Aynısı Lord Lyon için de geçerli tabii. En üste yakın bir yerlerde olmalı. Bu listeyi muhtemelen onun hazırladığı düşünülürse üstte olmaması şaşırtıcı. Ama işte fark da burada Lou. Lord Lyon şu yüzsüz dük oğulları gibi değil. Geri çekilip, 'Sanırım ben yetmiş birinci sırada olmalıyım,' diyebiliyor. Centilmenlik dedin mi böyle olmalı, değil mi Lou?"

Bir anda neşeyle bir çığlık attı. "Ah, şuna bak Lou! Bunu bilmediğine eminim. 120. sırada kim var bak. Kraliçe danışmanı. Bu hiç iyi sayılmaz, değil mi? Şu beyefendiler denilenlerin (toprak sahipleri sanırım) ve köpeklerin üç üstünde! Çizgili pantolonlar giyen şu parlamento binasındaki elemanlar için hiç de iyi haber değil. Kraliyet tarafından düzenlenen bahçe partilerine gittiklerinde en iyi sandviçler kesinlikle tükenmiş olur. Ancak yumuşamış, salatalıklı sandviçlerden yiyebilirler! 23 numaradaki Erroll kontu ve 24'teki Argyll dükü oldukça iyi sandviçler yiyebilirler. İstediği kadar sandviç yiyebilir hatta. Bu da iyi bir şey. Tabii adı Macdonald olanlar dışında... onlar geçmişi bir türlü unutamıyorlar."

Big Lou kahve çekirdekleriyle işini bitirdi. "Bir şey mi söyledin Angus?"

Angus başını kaldırdı. "Hayır, pek sayılmaz Lou. Kendi kendime konuşuyordum."

"Bu konuda ne derler bilirsin," dedi Lou Angus'un kahvesini tezgâhın üstünden ona doğru kaydırarak.

"Ah, biliyorum," dedi Angus yorgun bir tavırla. "Ama başka kiminle konuşayım ki? Tabii Cyril'le konuşuyorum, ama söylediklerimi binlerce kez duydu zaten. Domenica da var, ama o da ben konuşurken oturup duruyor ve sanki saf bir antropolojik ilgiyle dinliyor. Sen ise iyi bir dinleyicisin. Konuşmama izin veriyorsun."

"Saçmalama," dedi Lou.

"Hayır, çok ciddiyim. Çok iyisin."

BELONGS TO Kastus TEAM

“Saçma,” diye tekrarladı Lou. “Kahveni iç yoksa soğuyacak.”

Angus kahvesinden bir yudum alıp gülümsedi. “Senin adam nasıl? Robbie? Hâlâ yurtdışında mı?”

Big Lou bir bezle tezgâhı siliyordu. Robbie’nin ismi geçtiği anda çok daha hevesle temizlemeye başladığı Angus’un gözünden kaçmamıştı.

“Her şey yolunda mı Lou?” diye sordu. “Eğer her şey yolunda değilse söylersin değil mi?”

“Ah, Robbie iyi,” dedi Big Lou, ama hemen arkasından ekledi: “Hayır, değil. Çok endişeleniyorum Angus. Hem de çok.”

“Anlat bana,” dedi Angus. “Hepimizin yanında oldun Lou. Biz de senin yanında olacağız. Klişe bir söz söylüyorum, kusura bakma, ama bunların da uygun kaçtığı zamanlar var, şimdi de öyle bir zaman.”

BELONGS TO Kaktüs TEAM

47. Yeni Vâris

Angus, Big Lou'nun nelere katlanmak zorunda kaldığını biliyordu, kendisi için hiç uygun olmayan erkeklerle başından geçenleri, hayatını yoluna koymaya çalışmalarını, göğüs gerdiği her şeyi. Hiçbir zaman söylenmezdi ve onu şu anda böyle sıkkın görmek Angus'u endişelendiriyordu. İlk baştan beri Robbie'nin, tıpkı Matthew'un kısa ve öz bir biçimde belirttiği gibi "kötü havadis" olduğunu biliyordu. Robbie şiddete meyilli, alkolik ya da genellikle erkeklere miras kaldığı bilinen diğer problemlerden mustarip değildi. Problem daha çok bir amacı olan bir erkek olmasında yatıyordu ve bu amaç çok... tuhaf olarak adlandırılabilecek bir amaçtı.

"Ah, Lou," dedi Angus. "Anlat hadi. Ne oldu söyle."

Tezgâhın üstünden uzanıp elini tuttu. Kibar bir hareketti; hoş karşılanan anlayış dolu bir hareket.

"Robbie'yle ilgili mi?" diye sordu. "Seni mutsuz mu ediyor? Sorun bu mu?" Tabii ki sorun buydu, başka ne olabilirdi ki?

BELONGS TO Kasmus TEAM

Big Lou dudağını ısırdı. "Ondan hoşlanıyorum Angus. Biliyorsun. Çok hoşlanıyorum."

"Tabii ki Lou. O da senden hoşlanıyordur eminim." Ama Charles Edward Stuart ya da VII. James'ten hoşlandığı kadar değil diye düşündü.

Big Lou başıyla onayladı. "Bence de. Öyle olduğunu söylüyor. Ama..."

"Ama ne Lou?" Tereddüt etti. "Jacobite olmasıyla ilgili mi? Problem bu mu?" Öyle olduğunu biliyordu. Yine Matthew'un dediği gibi, Robbie'nin birkaç tahtası eksikti.

Big Lou sorunun bu olduğunu kabul etti. "Ona ne ifade ettiğini anlıyorum," dedi. "Ben de heyecanını paylaşmaya çalıştım. Ama bence işi fazla ileri götürdüler. Tarihe ilginin olması iyi hoş da gerçeklerle fantezi arasındaki farkı göremeyecek hale gelirsen..." Duraksadı. "Şu vârisin ziyaretini bekliyorlardı ya? Charles Edward Stuart'ın halefi olduğunu iddia eden bir Belçikalı. Çok heyecanlılar. Çok aptalca bir şey yapacaklarını düşünüyorum."

Angus'un ilk tepkisi kahkaha atmak olacaktı ki kendisini tuttu.

"Peki vâris ne zaman geliyor?"

Big Lou sanki vâris gelmiş de kapının önünde duruyormuş gibi kapıya baktı. Vârisler kapı tıklatır mı acaba diye merak etti Angus, yoksa saygısızca içeri mi giriyorlardı?

Fısıltıyla konuşmaya başlayan Big Lou yanıt verdi. "Çoktan geldi."

Angus'un gözleri fal taşı gibi açıldı. "Burada, Edinburgh'da mı yoksa... kırsalda bir yerde mi?"

"Burada."

Sessizlik oldu. Vâris meselesi sadece bir olasılıkken şakadan ibaretti. Ama gerçekken ve Edinburgh'dayken olay bambaşka görünüyordu. Angus Big Lou'nun elini daha sıkı tuttuğunu fark etti. "Nerede Lou? Nerede?" Sesini alçaltmıştı; tıpkı gizli bir Jacobite'ın yakınlardaki Whig* ajanlarından sakınarak konuşması gibi.

"Benim evde," diye karşılık verdi Lou. "Canonmills'te."

"Lou!" diye haykırdı Angus. "Bir vârisi evinde barındırarak ne yaptığını sanıyorsun?"

Lou iç geçirdi. "Onu ben çağırmadım," dedi. "Bu kadar akılsız olduğumu düşünme sakın. Robbie çağırdı. Robbie geldikten kısa bir süre sonra o da geldi. Doğruca benim evime geldiler. Kapı dışarı edemezdim ya."

Angus vârisin nasıl geldiğini merak etti. Fransa'dan tekneyle mi gelmişti? Belki de Belçikalı olduğu için Zeebrugge feribotuyla gelmişti. Feribotla geldiyse Rosyth'e inmiş olması gerekiyordu, sonra Forth Road Köprüsü'nden geçen otobüse binmiş ve oradan da St. Andrew Meydanı otobüs durağında inmiş olmalıydı. Fakat bu bir vârisin krallığına gelirken kullanabileceği romantik bir yol sayılmazdı.

Big Lou vârisin tam olarak bu şekilde geldiğini onayladı. "Robbie onu otobüs durağında karşıladı,"

---

* Stuart kralları ile vârislerinin düşmanları sayılan, parlamentonun üstünlüğünü savunan siyasal parti. (ç.n.)

BELONGS TO Kastus TEAM

dedi. "Diğerleriyle birlikte. *Will Ye No Come Back Again* ve *Roses of Prince Charlie* şarkılarını çalan bir gaydacı vardı."

Angus gülümsedi. "Ya sonra?"

"Sonra onu Queen Caddesi'ne kadar getirip taksi çağırdılar. Gerçi ayrılmadan önce küçük bir olay olmuş."

"Yetkililerle mi? Yetkililer bunu duymuş mu?" "Hayır," dedi Lou. "Öyle bir şey değil. Bu... bu olayın başında olan Michael vârisin duty-free'den aldığı viskiyi yere düşürmüş ve şişeler kırılmış. Vâris çok öfkelenmiş ve Michael'ın ona yenilerini alması gerektiğini söylemiş. Flamanca bağırmaya başlamış ve Michael benim eve gelirlerken viskileri alacağını söyleyince ancak susmuş."

Angus bu hikâyeyi büyük bir şaşkınlıkla dinliyordu. "Şimdi de seninle mi kalıyor Lou?"

Lou başıyla onayladı. "Evet. Robbie bir otel odası tutmayı düşündüklerini söyledi, ama vâris destekçilerden biriyle kalmasının daha güvenli olacağını söylemiş. Sanırım gerçekte var olandan daha fazla destekçisi olduğuna inanıyor. Aslında benim görebildiğim kadarıyla sekiz dokuz tane var."

"İyi de onlardan biriyle neden kalmıyor?" diye sordu Angus. "Bir destekçi olmadığın halde onu senin üstüne atmaları hiç doğru görünmüyor."

"Robbie dedi ki, Jacobite olarak tanınmayan birisiyle kalması onun açısından daha iyi olacakmış. Böylesi daha güvenliymiş."

"Ya şimdi ne olacak?"

BELONGS TO Kastus TEAM

Big Lou omuzlarını silkti. "Hiçbir fikrim yok. Mutfakta portatif yatakta uyuyor. Bu sabah sıcak suyu son damlasına kadar kullandı. Dolapta iki tane yumurta vardı, ikisini de yedi. Robbie diyor ki bütün ihtiyaçlarını karşılamalıymışız. Aynen böyle söyledi. Vâris de böyle düşünüyor sanırım. Hiç teşekkür etmiyor. Sanki ona hizmet etmek görevinmiş gibi bakıyor. Bunu doğal karşılıyor."

Angus kaşlarını çattı. Herkes Big Lou'nun iyi yürekliliğinden yararlanıyordu: kafedeki müşteriler, talepkâr akrabalar, erkek arkadaşlar, vârisler... "Karşı çıkman gerek Lou," dedi. "Robbie'ye vârisin kalacak başka bir yer bulması gerektiğini söyle. Kuzey İskoçya'ya gitsin. Kuzey Adaları'na mesela. Başka bir yere."

Big Lou tekrar tezgâhı parlatmaya girişti. "Onların planı da bu," dedi. "Kuzeye gidecek. Robbie bir planları olduğunu söylüyor, ama kötü şeyler olacağını hissediyorum Angus."

BELONGS TO KAOTUS TEAM

48. Bağlılıklar Test Ediliyor

Angus Lordie kafeden çıktığında aklında pek çok düşünce vardı. Big Lou'nun anlattıkları ve Domenica'nın mavi Spode fincanıyla oldukça olaylı bir sabah olmuştu. Ressam gözüyle bu olaylarda bir tür simetri yakalamıştı, vârisin gelişi kimileri tarafından tarihi bir haksızlık olarak görülen olayı düzeltmek için kalkışılan absürt ve hatalı bir teşebbüstü, fincanın geri alınması da bir başka teşebbüstü, fakat yanlışı yoluna koyma yolunda başarılı bir adımdı.

Fincan meselesini küçük bir olay olarak algılayacak insanlar olduğunu biliyordu, komşular arasında dikkat etmeye bile değmeyecek bir sorundu. Dünyayı kasıp kavuran yanlışlar ölçeğinde bir fincan hırsızlığı, sahibine duygusal açıdan çok şey ifade etse bile ufak bir mesele sayılabilirdi. İnsanların yüzleştiği korkunç adaletsizliklerin yanında cüce gibi kaldığı kesindi, ama önemli olan bu değildi, en azından Angus'a göre. Her küçük yanlış, her ufak zulüm, her tür zorbalık daha büyük bir yanlışın sembolik karşılığıydı. Bu ufak şeyleri görmezden gelmek daha büyük yanlışlara karşı hissetmemiz gereken öfkeyi körleştirmez miydi?

BELONGS TO Kaktüs TEAM

Sıfır hoşgörü meselesi diye düşündü Angus. Vali Giuliani New York'taki sokakta işlenen ufak suçlara karşı gelmeye karar verdiğinde bu esas gerçeği fark etmişti: Küçük meseleler daha büyük meseleleri simgeler. Sokakta işlenen ufak suçların önüne geçerek –çöp atmak, kaldırımda bisiklet sürmek, insanları itip kakmak vb.– antisosyal davranışların hiçbir türlü kabul görmeyeceğini ortaya koymaya çalışıyordu. Sonuç ne oldu? Dünyadaki büyük şehirlerin arasındaki en güvenli yerlerden biri haline geldi.

Vali Giuliani, Antonia'nın mavi Spode fincanı zimmetine geçirmesine göz yummazdı diye düşündü. Kendisi de göz yummazdı. Antonia'nın mutfağına girmiş, bahsi geçen fincanın yerini bulmuş ve bunu Domenica'ya geri götürmüştü. Sonra daireden birlikte çıkıp arkalarından kapıyı kilitlemişlerdi. Domenica son derece minnettardı ve Angus'u bir fincan daha kahve içmek için davet etmişti, ama Cyril sıkılmaya başladığı ve hareket etmek istediği için bu teklifi geri çevirmişti. Big Lou'ya kadar yürüyüp ikinci fincan kahveyi orada içecekti.

"Fincanımı geri aldığın için sana ne kadar teşekkür etsem az," dedi Domenica. "Çok canımı sıkıyordu."

"Haklısın," dedi Angus. "Kötülüklerin önü alınmadan dallanıp budaklanmasını görmek insanı huzursuz eder."

"Buna kötülük demek mümkün mü bilmiyorum," dedi Domenica. "Ama Antonia'nın yaptığı dürüstçe değildi kesinlikle."

BELONGS TO Kasmus TEAM

"Fincanın yerinde olmadığını keşfedince ne yapar sence?" diye sordu Angus. "Bizden şüphelenir mi?"

"Mümkün," diye karşılık verdi Domenica. "Ama şüphelense bile şikâyet edemez. Ne de olsa üstünde hak sahibi olduğum bir şeyi geri aldık. Bir dayanağı yok."

"Beyaz yaka suçu,"* dedi Angus düşünceli düşünceli. "Birisinin mavi Spode fincanını çalmak beyaz yaka suçlarına örnek olur sanırım. Antonia da beyaz yaka suçlusu oluyor tabii."

"Gördün mü?" dedi Domenica. "Bu, toplumda bizleri birbirimize bağlayan iplerin ne kadar aşınmış olduğunu gösteriyor. Eskiden komşuna güvenebilirdin..."

Angus başını salladı. "Bu bir topluma sahip olduğumuz günlerdeydi," dedi. "Toplum fikrini, bir ulus olma nosyonunu parçalamalarından önceydi."

Domenica şüpheli görünüyordu. "Ama topluma dair konuşmalar yapılıyor hâlâ. Hatta toplum bakanı gibi bir bakanımız yok mu?"

Angus omuz silkti. "Muhtemelen vardır. Ama bu konuşmaların büyük kısmı göstermelik. İnsanları birbirine gerçekten bağlayan şeyler kim olduğuna dair hissedilenler, ortak bir kimlik. Ortak eylemler. Ortak bağlılıklar. Bizi bunlar birbirimize bağlıyor. Peki şu anda bunlara ne yapılıyor? Parçalanıyorlar. Bilinçli bir şekilde ve belli amaçlarla parçalanıyorlar. Noel'i düşün. Başka inançlara sahip insanların kendilerini dışlanmış

---

* Kriminolog Edwin Sutherland tarafından ortaya atılan, şiddet içermeyen, fakat maddi amaçlarla işlenen suçları betimleyen kavram. (ç.n.)

BELONGS TO Kasmus TEAM

hissetmemesi için Noel kutlamalarının azaltılması gerektiğini savunan beyin takımlarını düşün. Mesele şu ki, Noel kutlamaları bu ülkede son derece uzun bir süredir yapılıyor ve böyle gelenekler bizi, şans eseri aynı yerde yaşayan rasgele bir insan topluluğu olmaktansa bir toplum haline getiriyor. Aynı şeyi ulusal kültürümüzün yüzlerce farklı tezahürü için de söyleyebilirsin. Tıpkı diğer ülkeler gibi biz de ulusal bir kültüre sahibiz. Bir kültürümüz var ve bunu korumak istediğimizi söyleme hakkımız da var. Gelenekler ve göreneklerin büyük bir karışımı, birbirimizi selamlamamızdan tut çocuk şarkıları ve tekerlemelerine kadar. Bu acınası, kendini beğenmiş rölativistler ve plüralistler –ne gibi bir yetkiyle diye soruyor insan– bunları parça parça söküyorlar, böylece geriye hiçbir şey, ama hiçbir şey kalmıyor. İnsanların oldukları kişiler olmalarını engelliyorlar, başkalarını rencide etmesinler diye kendilerini ifade etmelerini yasaklıyorlar; Cyril kedileri rencide ediyor, ama bu yüzden köpeklikten vaz mı geçmeli? Bir kişilik algısı olan insanları aşağılıyorlar. İnsanın ağlayacağı geliyor. İskoçlar, hatta Britanyalılar olarak temelimizi oluşturan, fakat elimizden alınan şeyleri düşününce ağlarsın neredeyse."

Duraksadı ve nefeslendi. "Bir şeylerin elimizden alındığı hissinin sadece burjuva hayalperestlere, orta sınıf romantiklere, umutsuz irredantistlere özgü olduğunu düşünme sakın. Son derece sıradan insanların neler kaybettiğine bak ve bir an bunları düşün. İskoçya'daki işçi sınıfı topluluklarına ne oldu? Madencilere mesela.

BELONGS TO Kasttus TEAM

Ya da balıkçılara. Kime diye sorduğunu duyar gibiyim. Ya elleriyle çalışan kadınlarla erkeklere? Kime diye soruyorsun yine. Küreselleşme yüzünden bu insanlar yok oluyorlar. Yok oluyorlar. Artık hepsi daimi bir hastalık raporu olarak betimlenecek bir kültürün içinde yaşadıkları için mutsuzlar. Genç İskoç erkeğinin adına kim konuşuyor? Kimse. Nerede yaşayacak? Ne yapacak? Kimsenin umurunda değil. İşi bitik. Terk edilmiş. O da bunu biliyor. Tek tesellisini futboldan ve içkiden alıyor. Hayatı için bulabildiği tek anlam bu. Futbol! Bir de Hollywood'un piroteknisyenlerinin yarattığı akılsız sinematik şiddet kültürü. Ama bu konuda ağzımı açtırma Domenica."

"Açtırmam," dedi Domenica.

49. Kibar Bir Çakı Sorusu

Bertie'nin yavrukurtlara katılıp katılmamasına dair Irene ile Stuart arasında çıkan tartışma Stuart lehine sonuçlanmıştı. Irene'in yapacak pek bir şeyi yoktu, yanlarında Bertie varken pek bir şey söylemesi mümkün değildi, bütün kusurlarına rağmen çocuğa ebeveynlerine dair karışık sinyaller gönderme taraftarı değildi. Ama bu Bertie yatağına yatırıldıktan sonra Stuart'la yüzleşmesine engel değildi.

Onu yatağına yatıran Stuart olmuştu, dişlerini fırçalamasını ve yatmadan önce yaptığı diğer ufak ritüelleri o takip etmişti. Fakat Stuart o gece kendisini mutfakta bekleyen şeyin bilincindeydi ve oğluyla geçirdiği vakti uzatmış, Bertie'nin küçük gece lambasının yarattığı suni ışıkta yatağın kenarına oturmuştu.

"Güzel bir gün geçirdin mi Bertie?" dedi yatak örtüsünün üstünde duran ufak eli dostça sıkarak.

Bertie yanıt vermeden önce bir an tereddüt etti. "Biraz," dedi. "Birazı iyiydi birazı kötüydü. Ama sorduğun için teşekkürler baba."

BELONGS TO Kayıtlı Team

"Demek birazı kötüydü, öyle mi?" diye sordu Stuart. "Neden Bertie? Arkadaşların oyun oynamaya geldi diye seviniyorsun sanmıştım."

"Olive benim arkadaşım değil baba," diye içini döktü. "Öyle olduğunu sanıyor, ama aslında değil. Onu buraya hiç davet etmedim ve geldiğinde de tek yapmak istediği evcilik oynamak oluyor. Evcilikten nefret ediyorum. Uyumsuzuz."

Stuart bu son kelimeyi duyunca şaşırdı, oğlunun kendisini şaşırtma yeteneği inanılmazdı, özellikle kullandığı kelimelerle. Bertie'nin durumunu anlıyordu. Kendisi de ufak bir çocukken evcilik oynamaya zorlandığını ve bundan nefret ettiğini hatırlıyordu. Hatta düşününce Irene ile geçirdiği hayatı uzatılmış ölçekte zorla evcilik oynamaya benziyordu. Aslında gerçekten istemedikleri halde evcilik oynamaya zorlanmış çok fazla erkek vardı.

"Kızlar biraz farklı olabiliyor Bertie," dedi.

"Annem öyle olmadığını söylüyor," diye araya girdi Bertie. "Annem erkeklerle kızlara toplumun farklı roller biçtiğini söylüyor."

Stuart oğluna baktı. Muhtemelen haklıydı. Irene tam da böyle derdi.

"Annenin haklı olduğuna eminim," dedi sadakatle. "Ama bu konu üstünde durmamıza gerek yok. Tofu eğlendi mi peki?"

"Hayır," dedi Bertie. "Tofu ve Olive birbirlerini her gördüklerinde kavga ediyorlar. Tofu ona tükürüyor ve Olive de onu tırmalıyor. Bu öğle yüzünü tırmalamaya

çalıştı, ama ancak boynuna ulaşabildi. Tofu da saçını çekince birazı elinde kaldı."

"Bu hiç iyi değil," dedi Stuart. "Misafirler arasında böyle şeyler olmaması beklenir. Ama en azından dört gözle bekleyebileceğin yavrukurtlar kulübü var."

"Evet," dedi Bertie. "Sabırsızlanıyorum."

"Yarın gidip üniformanı alırız," dedi Stuart.

"Çakı taşıyabilir miyim?" diye sordu Bertie. "Okuduğum kitapta, *Scouting for Boys*'ta her izcinin bir çakısı olması gerektiği yazıyor. Senin çakın var mıydı baba?"

Stuart sessizleşti. Yıllardır bu konuyu hiç düşünmemişti ve şimdi düşününce gerçekten çok uzun zaman önceymiş gibi geliyordu. Ama evet, bir çakısı vardı, fakat bugünlerde yavrukurtların çakı taşıdığından emin değildi.

"Vardı Bertie," ddi. "Çok güzel bir İsviçre ordu çakım vardı, on iki bıçaklıydı sanırım. Aslında hepsi çakı değildi, farklı işlere yarıyorlardı. Biri atların ayaklarından taş çıkartmak içindi. Bir diğeri de galiba tirbuşondu. Çok güzel bir çakıydı. Gurur duyardım."

Bertie büyük bir ilgiyle dinliyordu. Babasının bir çakısının olduğunu duymak onu mest etmişti, hem de İsviçre ordusu çakısıydı. Bir keresinde bir dergide –Dr. Fairbairn'in bekleme odasında okuduğu *Scottish Field* olmalıydı– bir İsviçre çakısı görmüştü. Günün birinde kendisinin de böyle bir çakısı olabileceği aklına bile gelmemişti, ama babası eskiden böyle bir çakısı olduğunu söylediğine göre kendisinin de böyle

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

bir şeye sahip olabileceğine dair ufak da olsa bir ihtimal vardı.

Babasına baktı. Loşluğun yarattığı yakınlıkta böyle bir talepte bulunmak için iyi bir zaman olup olmadığını düşündü.

"Benim de böyle bir çakım olabilir mi?" diye sordu, sesi karanlıkta incecik çıkmıştı. "Ne dersin baba?"

Stuart önce karşılık vermedi. Kendisine İsviçre çakısının sekiz yaşında verildiğini hatırlıyordu ve Bertie daha altı yaşındaydı. Ama çocuklar bugünlerde daha çabuk büyüyorlardı ve altı yaş belki de yeni sekizdi. Ayrıca kendisine defalarca –annesi tarafından– hayır denilmiş ve bu hayırlara hiç karşı gelmemiş bir çocuğa nasıl olmaz diyebilirdi ki? Artık bu değişecekti ve Irene ne derse desin dramatik bir farklılık olacaktı.

"Tabii ki olabilir," dedi Stuart. "Üniformanı almaya gittiğimizde alabiliriz. Hatırlat yeter."

"Teşekkürler baba," dedi Bertie mutlulukla. "Üniformayı almaya arabayla gidebilir miyiz?"

"Tabii."

"Nerede baba?" diye sordu Bertie. "Arabayı çok uzun süredir görmedim."

Stuart gülümsedi. "Arabamız nerede? Her zamanki yerinde Bertie. Park ettiğimiz yerde."

"Ama nerede?" diye sordu Bertie.

Stuart çenesini kaşıdı. Arabayı en son o mu kullanmıştı? Bir anda gelecekten beklentileri hiç çekici gelmemeye başladı. Yavrukurtlar konusunda ısrar etmiş olabilirdi, fakat Bertie'ye bir çakı almaya söz verip

sonra arabayı nereye park ettiğini –tekrar– unutması başka bir meseleydi.

Oğluna baktı. Onun için tek bir şey dileyecek olsa, kendisinin baba olarak sahip olmadığı bir şey istese bu ne olurdu? Cesaret diye düşündü.

Bertie de babasına bakıp, Tofu nasıl olur da babama korkak der diye düşündü. Tofu'nun babasının hiç İsviçre çakısı olmamıştı muhtemelen. Tofu'nun babası... ve yavaşça uykuya daldı.

BELONGS TO Kayıtlı Team

50. Şaşkınlığa Düşmüş Bir Adam Olarak Ressamın Portresi

Angus Big Lou'nun kafesinden çıktıktan sonra çalışmak için stüdyosuna gitmesi gerektiğini biliyordu. Şövalesi onu bekliyordu, yarısı tamamlanmış resim ise tuvalden kederli bir biçimde ona bakıyordu. Vazifesinin ne olduğunu biliyordu, ama bunu görmezden gelmeyi seçti. Epeyce sıkıntılı bir sabah olmuştu ve saatine bakınca on ikiyi biraz geçtiğini fark etti, öğle yemeği saatinin geldiğine ve işin öğleden sonrayı, hatta belki de akşamı bekleyebileceğine karar verdi. Bazı günler böyle oluyor diye düşündü, sanki üstlerinde "kısa sürede kendilerine son vermeye meyilli" yazıyor ve bugün de öyle bir gün. En iyisi biraz yürüyüp Dundas Caddesi ile Heriot Yolu'nun kesiştiği yerdeki Glass and Thompson'a uğramaktı.

Cyril'e baktı. "Pek verimli bir sabah olmadı Cyril," dedi. "Ama senin için her gün böyle. Tabii altı yavru ürettiğin gün dışında. İlişki yaşamanın bedeli bu eski dostum. Ufak zevkler, ama büyük sonuçlar."

Cyril başını kaldırıp sahibine baktı. Angus'un ne dediğine anlam vermeye çalışıyordu, ama son derece

anlamsız seslerden oluşuyordu. Bazı kelimeler daha anlaşılırdı ve anlam taşıyorlardı: yürü, kötü, kemik, getir... Ama neredeyse hepsi buydu. Eğer evren bir dilden oluşturulacaksa bu oldukça küçük bir evren olurdu; akıl karışıklığı ve şaşkınlık keşmekeşiyle betimlenebilecek küçük bir çember. Cyril asıl önemli olanın bu anlaşılmaz seslerin ruh halini çözmekte yattığını biliyordu. Eğer Angus'un sesi öfkeli çıkıyorsa Cyril pişmanlık duyuyormuş gibi görünmeliydi. Ve şu anda da böyle görünmesi gerektiğini düşünüyordu.

Fakat Angus üreme sorumsuzluğu konusu üstünde çok durmadı. Artık Open Eye Galerisi'nin oradaki trafik ışıklarına gelmişlerdi, Angus'un Cyril'in daha sıra dışı becerilerinden birini harekete geçirmesi için bir işaret vermesinin zamanı gelmişti. Öğle yemeğinden önce Cyril'in ihtiyaçlarını gidermesi gerektiğini bildiği için galerinin etrafındaki parmaklıkların yanında durdu ve işaretini verdi. "Turner Ödülü," diye emir verdi ve Cyril anında parmaklığın kenarında uygun pozisyonu alarak bacağını kaldırdı.

"Ne kadar da doğru bir yargı," dedi Angus köpeğin işini bitirmesini beklerken. Sonra hem doğa hem de sanatsal fikirler tatmin edilince Glass and Thompson'ın davetkâr kapısından geçtiler ve Cyril Angus'un masasının altındaki yerini alırken sahibi de yemek siparişi verdi.

Glass and Thompson oldukça sessizdi, öğle yemeği telaşı kırk dakika sonra ancak başlayacaktı ve sadece farklı masalarda birkaç müşteri vardı, sabah kahvesi kalabalığının son demleri. Angus yan sandalyelerden

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

birinde bir gazete buldu, briç köşesini gözden geçirirken alınan ve kaybedilen ellerin listesine baktı. Çok iyi bir oyuncu değildi, ama kozla almak, dürtmek, onör düşürmek ve şaşırtmak gibi kelimelerden oluşan bu dili seviyordu. Sonra hemen arkasındaki kafenin cam kapısına düşen gölgeyi görünce kafasını kaldırdı. Aslında gölge, arkasından paketlenmiş büyük bir şeyi yarı yarıya sürüklemekte olan son derece şişman bir adamın ışığın önüne geçmesiyle oluşmuştu.

Angus devasa gövdesine ve son derece büyük bedenli kabanının altına giydiği kirli bej kazağa şaşkınlıkla bakıyordu. Bu adamı daha önce bir yerde görmüştü, ama neredeydi? Sonra hatırladı. Bu adam aylar önce, hatta belki de geçen sene Big Lou'nun kafesine gelmişti ve Lou'nun banka hesabını neredeyse boşaltan ve bu adam ortaya çıkmasa, yaptığı yanına kalacak olan eski erkek arkadaşıyla uğraşmıştı. Adı da... Domuz O'Connor'dı. Evet. Domuz O'Connor! Şimdi de kalkmış Glass and Thompson'a gelmişti; her zamanki müşterilerinden sayılmazdı.

Cyril yeni gelen adamın devasa cüssesini görüp sinerken Angus ayağa kalktı. "Bay O'Connor?"

Domuz şaşkınlıkla döndü. "He ya, adım bu. Sen de..."

"Angus Lordie efendim. Sanırım geçen sene Big Lou'nun yerinde karşılaşmıştık."

Domuz kafasını kaşıdı. "Big Lou mu? Ah, he ya, şu hoş kadın. Sen de mi ordaydın? Öyleydin tabii. Bugünlerde her şeyi hatırlayamıyorum..."

Angus masasındaki sandalyeyi gösterdi. "Bana katılır mısınız?"

Domuz elindeki paketi duvara yasladı ve sandalyeye çöktü. "Börek ve patates yapıyorlar mı?" diye sordu. "Şimdi börek ve patates olsa ne yerim ha."

Angus gülümsedi. "Burası Edinburgh olduğu için kiş diyorlar aslında. Ama ne yazık ki patates kızartması yok."

"Kiş mi? Eh iyi, iki porsiyon olsun o zaman. İki porsiyon kiş. Ve bol domates sosu."

Angus ayağa kalktı ve tezgâhın arkasındaki genç adamlardan birine siparişi verdi, adam Domuz'a bakıp tek kaşını kaldırdı.

"Ta Glasgow'dan geliyorum," dedi Domuz, Angus masaya dönünce. "Resim dükkânındaki ufak dostum Matthew'u göreyim dedim, ama daha bir haftalığına dönmeyeceğine dair bir tabela asmış. Ta Glasgow'dan boşa geldim. Lanet. Boşa zaman kaybı."

Angus pakete baktı, resim boyutundaydı. Demek Domuz'un eline bir resim geçmişti. Acaba nasıl olmuştu?

"Ona resim mi göstereceksin?"

"He ya. Bir adam resmi. Güzel resim. Eski. En az elli yıllık."

Angus tekrar pakete baktı. "Bana da bırakabilirsiniz," dedi. "Matthew balayında, Avustralya'da. O dönene kadar bende kalabilir."

Domuz kabul etmeden önce bir süreliğine bu teklifi değerlendirdi. "Daha kolay olacağı doğru. Bunu tekrar Glasgow'a götürmek istemiyorum."

BELONGS TO Kastus TEAM

"Ne resmi olduğunu sorabilir miyim?"

"İstersen bakabilirsin," dedi Domuz. "Şu paket kâğıdını yırt."

Angus uzanıp paketin üst kısmındaki kâğıdı sıyırdı. İlk anda gördüğü şey çerçevenin altın varaklı ve kaliteli olduğuydu, eski gibiydi. Domuz'a baktı. "Hoş," dedi. "Çok hoş."

Kâğıdı iyice aşağı sıyırdı ve bu sırada yüksek sesle nefesini bıraktı, o kadar yüksek sesliydi ki Cyril kafasını kaldırdı.

Raeburn. Karıştırmak mümkün değildi. On sekizinci yüzyıl sonunun ve on dokuzuncu yüzyıl başının en büyük İskoç portre ressamlarından biri olan, Edinburgh ruhunu kırmızı ve siyah tonlarla, gölgeler ve kumaş katlarıyla, dikkatli ve ferasetli bakışlarla yakalayan Allan Ramsay isimli dehanın vârisi Sir Henry Raeburn.

Fakat daha da aşağı bakıp suratı görünce neredeyse kendisine hâkim olamıyordu. Raeburn'ün Robert Burns'ün resmini yaptığına inanılıyordu, fakat portre kayıptı. Bu oydu. Başkente gelişi sırasında resmedilmiş ozandı. Dehası Edinburgh semasından bir kuyrukluyıldız gibi hızla geçmiş, fakat Raeburn'ün gelecek nesiller için bunu koruyabilmesine yetmişti. Sonuç da burada, Glasgow'lu bir ağırsıkletin paketinin içinde duruyordu.

Domuz, Angus'un ifadesini inceledi. "Göz kulak olacak mısın peki? Bir haftalığına."

Angus bakışlarını resimden kaldırdı. "Denizler kuruyana kadar bakacağım," dedi. "Ve kayalar güneşin altında eriyene kadar."*

"Bu evet mi demek?" diye sordu Domuz.

Angus başıyla onayladı. "Evet, kesinlikle."

"Burada, Edinburgh'dakilerin kendilerini ifade etme şekilleri bir garip," dedi Domuz. "Bir şey diyorsunuz, başka bir şey anlatıyorsunuz."

* Robert Burns'ın bir şiirinin mısraları. (ç.n.)

BELONGS TO Kaktüs TEAM

51. Fevkalade Yalanlar

Bertie'nin First Morningside Yavrukurtları ile tanışmaya gideceği gün onun için son derece heyecan dolu bir gündü. Üyelik meselesinin annesiyle babasının ters düşmesine sebep olduğunu biliyordu; aralarındaki tartışmaları –oldukça ciddiydi– duymuştu ve annesinin tavrından anlayabildiği kadarıyla en azından bu konuda yenildiğini fark etmişti. Babasının annesine karşı gelmesi sık görülen bir durum değildi –bunu uzun deneyimlerinden biliyordu–, fakat en azından bu konuda karşı çıkmıştı. Ancak bu yeni azim İsviçre çakısı konusunu kapsamamıştı, çünkü konu rafa kaldırılmış gibi görünüyordu. Fakat Bertie tek bir zaferin de yeterli olduğunu düşünüyordu, özellikle de taraflardan birinin şimdiye kadar yenildiği göz önünde bulundurulursa. Bu yüzden görünüşte karara varılmış olan yavrukurt üyeliği konusunu tekrar alevlendirmesin diye çakı konusunda daha fazla konuşulmadı.

Yavrukurt üyeliğinin kesinliğini yitirmesine sebep olabilecek bir başka mesele daha vardı. Bu da yaş meselesiydi. Bertie'nin bu konuda dikkatle okuduğu

metinlerde yavrukurtlara katılma yaşının sekiz olduğu çok net bir biçimde belirtilmişti. Bu yaştan önce başka bir organizasyon olan Kunduzlar'a katılmak mümkündü, altı yaşında katılıp zaman içinde yavrukurtların baş döndürücü yüksekliklerine ulaşılıyordu. Bertie altı yaşındaydı ve oldukça uzun süredir bu yaştaydı, altı yaşında olmayı bir savunma olarak kullanmışlığı olsa da bu öyle bir durum değildi. Irene onun Edinburgh Gençlik Orkestrası'na katılması için ısrar ettiğinde Bertie katılmak için yedi yaş genç olduğunu söylemiş, fakat hiçbir işe yaramamıştı. Kronoloji Irene'in vazgeçmesi için hiçbir zaman sebep olmamıştı, hatta bir defasında Bertie'nin yeterince üstün bir zekâya sahip olması sebebiyle üniversiteye kabul edilebilme ihtimalinden bahsetmiş ve nedense aksi yönde görüş belirten Edinburgh Üniversitesi'ndeki kayıt görevlisiyle oldukça sert geçen bir konuşma yapmıştı.

"David Hume Edinburgh Üniversitesi'ne kaç yaşında başladı?" diye bağırmıştı Irene ahizeye. "Bana bunu söyler misiniz?"

"Hiçbir fikrim yok," dedi görevli. "Ama önemli olan bu değil. Kurallar var ve..."

"On bir," diye araya girdi Irene. "Hume sizin üniversitenize başladığında on bir yaşındaydı."

Görevli iç geçirdi. "İşler on sekizinci yüzyılda çok farklıydı. O zamandan bu yana..."

"Ya Mozart?" diye araya girdi yine Irene. "Belki Mozart'ın ilk senfonisini yazdığı yaşı bana hatırlatabilirsiniz."

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

"Mozart bir dâhiydi. Evet. Ama bugünlerde... Sağlık ve güvenlik..."

"Mozart sekiz yaşındaydı," dedi Irene. "Sekiz."

"Sizin oğlunuz kaç yaşındaydı?"

"Kronolojik olarak konuşacak olursak altı. Ama söylemeye çalıştığım şey önemli olanın entelektüel olgunluk olduğu. Bu tartışmayı uzatmayalım. Vazgeçmeyeceğinizi görüyorum. Başka üniversiteler de var nasılsa. St. Andrews mesela."

"Onları da aramakta özgürsünüz. Ben sizi tutmayayım," dedi görevli. "Ama St. Andrews'a giderse saat kaçta yattığını kim kontrol edecek? Ya da dişlerini fırçalayıp fırçalamadığını?"

Bu, üniversite konusunda söylenen son söz olmuştu –Bertie'nin içine su serpilmişti–, fakat bu deneyim Bertie'ye kronolojik yaşın annesi için sadece Bertie'nin bazı şeyleri yapmasını istemediğinde onu engellemek açısından bir anlam ifade ettiğini göstermişti, annesinin onun yapmasını istediği bir şeyi yapmasını engelliyorsa hiçbir önemi kalmıyordu. Basitti aslında. Yavrukurtlar konusunda ise annesinin yaş sınırından muhtemelen habersiz olduğunu düşünüyordu, bu yüzden bu konuda hiçbir şey söylememeye karar vermişti.

Fakat bu konuyu Tofu'yla konuştu.

"En az sekiz yaşında olman gerekmiyor mu?" diye sordu Bertie. "Bak. Bulduğum bu broşürde yazıyor. Sekiz yaşından küçüksen Kunduzlar'a katılabiliyormuşsun. Sekiz yaşına gelince de yavrukurt olabiliyormuşsun."

Tofu broşürü kaptı. "Versene bakayım," diye çıkıştı. "Nerede diyor onu?"

Bertie ona gösterince Tofu kaşlarını çattı. "Ne olmuş yani?" dedi. "Sekiz yaşında olduğumuzu söyleriz biz de. Ben sekiz yaşında olabilecek kadar büyük görünüyorum, sen de arkamda durursan katıldığımız sırada seni görmezler bile."

Bertie'nin nutku tutuldu. "Ama bu yalan olur," dedi. "Yalan söylememelisin. Onu da yazıyor. Bak, yavrukurtlar dürüst olmalıdır diyor. Yani yalan yok."

Tofu güldü. "Bunu hep söylüyorlar," dedi. "Yalan söylememelisin diyorlar, ama ciddi değiller."

"Niye söylüyorlar o zaman?"

Tofu omzunu silkti. "Çünkü kulağa güzel geliyor."

Bertie şüpheliydi. Yaşı konusunda yalan söyleme meselesi onu endişelendiriyordu ve kaç yaşında olduğunu sormayacaklarını umuyordu. Eğer sorarlarsa yalan söylemekten kurtulmasının tek yolu yüksek sesle, "Sekiz," dedikten sonra mümkün olduğu kadar kısık sesle, "sonraki doğum günümden sonrakinde," diye eklemekti.

Ama şu anda şüpheye kapılmaya gerek yoktu. Tofu'nun okuldan sonra Bertie'yle eve gelmesi konusunda planlar yapılmıştı, Stuart ofisten erken çıkıp ikisini de alacaktı. Eğer nereye park ettiğini hatırlayabilirse arabayla geleceğine dair söz vermişti. Fakat Bertie bunun pek mümkün olmadığını biliyordu, arabayı Dundonald Sokağı'nda gördüğünü düşünmüştü, ama bu kendi arabalarına benzeyen bir araba çıkmıştı. Eğer

BELONGS TO Kasutaja TEAM

araba ortaya çıkmazsa 23 numaralı otobüsle yolculuk yapmaları olasıydı. Bu da eğlenceli olacaktı. Sadece üç erkek: Tofu, Stuart ve Bertie. İki oğlan ile birinin babası, Irene ile Ulysses'i İskoçya Sokağı'nda bırakarak beraber yola çıkıyorlar. Zavallı annem diye düşündü Bertie. Bazı şeylere bu kadar endişelenmeyi bıraksa çok daha mutlu olurdu. Neden azıcık rahatlayıp arkadaşı Dr. Fairbairn'le çay içmeye ya da film izlemeye gitmiyor? Melanie Klein'dan filan bahsedip çok güzel vakit geçiriyorlar. Belki de bunu babasına söylemeliydi, böylece annesini bunu yapmaya ikna edebilirlerdi.

52. Kızlar İçin İzcilik

Bertie babasıyla birlikte aldığı yavrukurt üniformasından son derece gurur duyuyordu. Dükkândan döndükten hemen sonra yeni giysilerini giymiş ve annesiyle babasının görmesi için mutfağa gitmişti. Atmosfer gergin gibiydi –hissedebiliyordu–, ama o içeri girdiğinde ikisi de gülümsüyordu.

"Çok güzel Bertie!" dedi Stuart. "Her şeye hazırlıklı görünüyorsun."

"Yavrukurt parolası Daima Hazırız," dedi Bertie. "Tıpkı Bay Baden-Powell'ın söylediği gibi."

"Baden-Powell..." diye mırıldandı Irene. "Hiç emin değilim..."

"Harika bir adam," dedi Stuart.

Sessizlik oldu. Bertie fularını tutan bağı gergin bir tavırla çekiştirdi. Annesiyle babasının belli başlı konularda hemfikir olmadıklarını biliyordu ve ona bu hep annesinin suçuymuş gibi geliyordu. Bay Baden-Powell'ın sorunu ne diye düşündü. Hazırlıklı olmakta ne gibi bir sorun var?

"Yeşil renk de kırlara çıktığınızda iyice kamufle olmanı sağlayacak," dedi Stuart. "Şu güzelim yeşil gömlekle seni kimse göremeyecek Bertie."

"Bu da kimi zaman bir dezavantaj," dedi Irene. "Küçük oğlanlarla kızların kaybolmasını kimse istemez. Ama yine de en iyisini sen bilirsin tabii Stuart."

Bertie başını kaldırdı. Oğlanlarla kızlar.

"Kızlar da mı olacak?" diye sordu.

"Elbette," dedi Irene. "Umarım olurlar. Neden kızlar olmasın ki?"

Bertie bir süre karşılık vermedi. Yavrukurtların sadece erkeklere yönelik bir organizasyon olduğunu ummuştu, ama artık böyle şeylerin iyi karşılanmadığını da biliyordu. Tabii ki kızlara karşı değildi –Olive dışında–, ama neden oğlanların –eğer istiyorlarsa– diğer oğlanlarla, kızların da diğer kızlarla oynamasına izin verilmediğini hiçbir zaman anlayamamıştı. Kendi okulundaki kızlara dair gözlemlerine göre onların yaptığı tam olarak buydu. Bahçede sürekli bir araya toplanıyorlar ve bir oğlan geldiğinde ya çığlık atıyor, ya kaçıyor ya da oğlan uzaklaşana kadar ona öfkeyle bakıyorlardı. Herkes kızların böyle davrandığının farkındaydı ve Bertie bu konuda daha fazla kafasını yormamıştı. Ama yavrukurtların farklı olacağını ummuştu; boş bir umuttu anlaşılan.

Pencereden dışarı bakmakta olan Stuart arkasını döndü. "Benim zamanımda yavrukurtluk ve izcilik sadece erkekler içindi," dedi. "Kızlar rehberlik ve kız izcilik gibi başka izcilik kollarına ayrılırdı."

"Evet," dedi Bertie hevesle. "Kızlar diğerlerine katılabilir. Kitapta okumuştum. Kız izcilik ve rehberlik sadece kızlar içinmiş. Kızlar onlara katılmalı."

"Sanırım bunlar hâlâ var," dedi Irene. "Ama kızlar da isterlerse yavrukurtlara ya da izcilere katılabiliyorlar. Çok da haklılar."

Bertie bu konuyu düşünmeye başlamıştı. "Peki, oğlanlar da rehber olabiliyorlar mı?" diye sordu. Hiçbir oğlanın böyle bir şey yapmak isteyeceğini düşünmüyordu, ama öğrenmeye hevesliydi.

Hem Bertie hem de Stuart cevabı duymak için Irene'e bakmaya başlamıştı. "İlginç bir soru," dedi Stuart. "Çok ilginç."

Irene omuzlarını silkti. "Sanırım katılamıyorlar," dedi. "Kız izcilik sadece kızlar için."

Bertie kaşlarını çattı. "Ama anne eğer kızlar yavrukurt olabiliyorsa oğlanlar neden kız izci olamıyor? Bu hiç de adil değil."

Irene gülümsedi; bu erkeklere bir şeyleri açıklarken gereken türden, hoşgörülü ve sabırlı bir gülümsemeydi. "Pek çok araştırma yapılmış," dedi, "bunlar da gösteriyor ki kızlar kendi aralarında birliktelik kurmak istiyor. O yaşta sadece kendi aralarında iletişime geçmekten mutluluk duyuyorlar."

"Öyle mi?" dedi Stuart. "Ya oğlanlar? Onlar da sadece kendi aralarında iletişime geçseler mutlu olmazlar mı?"

Irene Stuart'a küçümseyici bir şekilde baktı. "Konu bu değil Stuart senin de bildiğin gibi. Kızlar ve kadınlar tarihsel açıdan hep ezilmişler. Bunun düzeltilmesi

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

gerek. Tam da bu yüzden sadece erkeklere açık olan kuruluşlarda reform yapmak gerekiyor. Eğer yavrukurtlar gibi şeylerden kızları dışlarsanız o zaman bu gruplarda ataerkil eğilimler varlığını sürdürmeye devam eder."

Bertie dikkatle dinliyordu. "Ama neden kızlar için başka, oğlanlar için başka kural var?" diye sordu.

Stuart sırıttı. "Güzel soru," dedi. "Bertie haklı gibi görünüyor. Neden erkeklerin tek cinsiyetli oluşumlar kurmasına izin verilmezken kadınlara böyle bir hak tanınsın? Kadın kulüplerini bir düşün... kitap kulüplerini filan. Erkekler böyle şeyler yapmaya kalkıştıklarında en hafif tabiriyle bu uygun görülmüyor. Ya da yasadışı kılınıyor, Brüksel sağ olsun."*

Irene saatine baktı. "Bu konulara girecek vaktimiz yok," dedi. "Ayrıca yanılıyorsun Stuart. Sadece kadınlara yönelik organizasyonlar tamamen savunma amaçlı. Erkeklerin baskısından kaçılabilecek bir liman."

Bertie dikkatle bakıyordu. Eğer birisi baskı altındaysa bu babam diye düşündü. Birkaç saniye boyunca tam bir umutsuzluk yaşadı. Yavrukurtlara katılmayı ve kulübün sunduğu heyecanı iple çekiyordu, fakat şu anda yavrukurtların da diğer her şey gibi olacağını düşünmeye başlamıştı; orada da özgür olamayacaktı, özellikle de bu konuda bir tehdit savurmuş olan Olive orada olursa.

"Tofu'yla bir şeyler planladığınızı biliyorum," demişti Olive birkaç gün önce. "Farkındayım Bertie.

---

* AB yasalarına uyum kuralı kastediliyor. (ç.n.)

BELONGS TO Kasttus TEAM

Bir şeyler planlıyorsunuz, değil mi? Ne olduğunu bilmediğimi sanıyorsunuz!"

"Bir şey planlamıyoruz," dedi Bertie.

"Evet, planlıyorsunuz!" Olive bunu Bertie'nin suratına doğru parmağını sallayarak söylemişti. "Bana söylemelisin Bertie! Kız arkadaşından sır saklamamalısın."

Bertie başka birisinin duyup duymadığından endişelenerek etrafına bakmıştı. "Ben senin erkek arkadaşın değilim Olive," demişti. "Yine de teşekkür ederim, fakat benim bir kız arkadaşım yok."

"Evet var," dedi Olive. "Ben varım. Ben senin kız arkadaşınım. Herkes biliyor."

Bertie derin bir nefes aldı. "Ama ya olmanı istemiyorsam?" diye sordu. "Birisinin kız arkadaşı olmadan önce ona sorman gerekiyor."

Olive yanıt vermekte gecikmedi. "Artık gerekmiyor," dedi. "Geçmişte yaşıyorsun Bertie Pollock. Artık bunun oğlanlarla hiçbir ilgisi yok, kız arkadaşlarının olup olmaması konusu onların karar verebildiği bir şey değil." Duraksadı. "Şimdi... bakalım bir. Tofu ile ne planlıyorsunuz merak ediyorum. Acaba şey mi... Evet, evet öyle olmalı. Bence bu... yavrukurtlarla ilgili bir şey, değil mi?"

Bertie soğukkanlılığını kaybetmemeye çalıştı, ama başaramadı.

"Ah, işte!" diye haykırdı Olive. "Haklıyım! Bu çok ilginç Bertie. Çünkü ben de katılmayı düşünüyordum. Ne kadar güzel değil mi Bertie? Birlikte yavrukurtlara katılabiliriz."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

53. Hazır Ol, Kesinlikle Hazır Ol

İki oğlanla Stuart'ı Mound'dan yukarı çıkarıp Holy Corner'a doğru götüren en sonunda 23 numaralı otobüs olmuştu. Stuart arabayı bulmaya çalışmış, fakat bulamamıştı, Irene'in yardımına başvurmayı da şimdilik istemiyordu. Arabayı en son kullananın o olma ihtimali vardı ve nereye park edildiğini de bilebilirdi, fakat son kullananın kendisi olma ihtimalinin daha yüksek olduğunu kendisine de itiraf etmişti.

"Kusura bakma Bertie," dedi. "Arabanın nerede olduğuna dair hiçbir fikrim yok. O yüzden 23 numaraya binmemiz gerekecek."

Bertie durumu pek kibar bir şekilde kabullenmişti. "Sorun değil baba. 23 numaraya önceden de bindim. Önemli olan oraya gitmemiz. Nasıl gittiğimiz değil."

Fakat hayal kırıklığına uğramıştı. Birlikte yavrukurtlara katılabilmeleri için okuldan sonra onunla birlikte gelen Tofu Bertie'nin sahip olduğu her şeyi hor görüyordu, fakat eski olmasına rağmen arabalarının Tofu'nun babasının arabasından daha etkileyici oldu-

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

ğunu biliyordu. Tofu'nun babası arabayı zeytinyağıyla çalışacak şekilde modifiye etmişti ve bu da hâlâ benzinli olan Pollock'ların Volvo'sundan çok daha yavaş gitmesine sebep oluyordu.

Ama Tofu üniformanın sadece bazı parçalarına sahip olduğunu ortaya koyunca Bertie'nin gururu –en azından bir dereceye kadar– kurtulmuştu.

"Bir üniformaya ihtiyacın yok aslında," dedi Tofu umursamazca Bertie'nin kıyafetine bakarken. "Üniforma çok saçma bir şey."

"Öyleyse neden o bereyi takıyorsun?" diye sordu Bertie. "Önünde yavrukurtlar yazıyor, öyle değil mi? Bu da üniforma."

"Kimin umurunda?" dedi Tofu. "Boynundaki o şey de ne öyle?"

"Bu fular," dedi Bertie. "Bu da fular bağı."

Bertie'nin yavrukurt fularının içinden geçtiği deri halkaya bakarken, "Fular bağları çok saçma şeyler," dedi Tofu.

"Bence değil," dedi Bertie ve ekledi, "bende bir tane daha var. Babam iki tane aldı, birini kaybedersem diye." Duraksadı. "Ötekini ödünç almak ister misin Tofu? Mendilden de fular yaparız."

"Evet," dedi Tofu hemen. "Git getir Bertie."

Kısa süre sonra Stuart iki oğlanı İskoçya Sokağı'ndan 23 numaralı otobüse binmek üzere Dundas Caddesi'ne doğru götürüyordu. Tofu'nunki biraz tuhaf ve tam bir üniforma olmasa da oğlanların üniformalarından ne kadar gurur duydukları ortadaydı. Stuart

BELONGS TO Kanıtlı Team

da iki oğlanı böylesi bir keşfe götürdüğü için gururlanmıştı. Altı yaşındayken dünya koskocaman bir yer gibi görünüyor olmalı diye düşündü. Sonra onun gibi otuz altı yaşına gelince dünya büzüşüveriyordu, endişeler, sınırlamalar ve insanı yıldıran istatistiklerden ibaret bir yer oluyordu. Anlamı neydi ki? Yıllar boyunca hizmet vermek, her sabah ofise gitmek, her akşam ofisten dönmek ve sonra sabah tekrar ofise gitmenin anlamı neydi? Bunun nesi eğlenceliydi, nesi heyecanlıydı?

Otobüsün durmasını beklerlerken aklından bu düşünceler geçiyordu ve Dundas Caddesi'nden yukarı çıkarlarken düşünmeye devam etti. Princes Sokağı'na ulaştıklarında Stuart'ın düşünce zinciri daha geniş konulara dalmıştı: Kişinin bireysel olarak nereye gittiğini düşünmesi iyiydi hoştu da bütün ülke nereye gidiyordu acaba? Mound'dan yukarıya çıkarlarken Edinburgh Kalesi'ne baktı. Kale insan yapımıydı, fakat kayaların içinden filizlenmiş gibi duruyor, İskoçya'nın omurgasının bir parçası gibi görünüyordu. Üstünde İngiltere bayrağı dalgalanıyordu; bunu değiştirebilecek insanlar vardı, onun yerine başka bayrak çekebilirlerdi, tıpkı şu anki bayrağın yerini savunacak insanlar olduğu gibi. Ne kadar ilginç diye düşündü Stuart. Bu sembollere ne kadar büyük bir kudret yüklüyoruz. İnsanların bayrakları ve hatta hiçbir zaman görme ihtimali olmayacak bölgeler için ölmeye hazır olması ne tuhaf. Asıl önemli olan nasıl yaşadığımız ve belki de bu yüzden bayraklara önem veriyoruz.

Stuart, otobüsün penceresine burnunu dayayıp Tofu'ya bir şey gösteren Bertie'ye baktı. Bu akşam oğlanların yavrukurtluğa seçilip yeminlerini edeceklerini düşünüyordu. Bertie'yle bu konuda konuşmuştu ve oğlu da yeminin detaylarını açıklarken dikkatle dinlemişti.

"'Tanrı'ya ve kraliçeye karşı görevimi yerine getireceğime yemin ederim,' demen gerekiyor," demişti Stuart.

"Biliyorum," dedi Bertie. "Yazılanları okudum ve elimden gelenin en iyisini yapacağım baba. Tanrı'ya ve kraliçeye. İkisine de."

"Çok iyi Bertie," dedi Stuart. "Ayrıca yavrukurt ve izcilerin yasaları da var. İlkönce başkalarını düşünmen ve her gün birisi için bir iyilik yapman gerektiği yazıyor."

"Deneyeceğim," dedi Bertie. Kendisinden ne gibi iyilikler yapılmasının beklendiğinden emin değildi, ama bunun Ulysses'le ilgili olduğunu düşünüyordu. Ulysses oldukça fazla ilgiye muhtaç gibi görünüyordu ve onu mutlu etmek için sürekli yapılması gereken işler vardı.

Holy Corner'a varıp inmeleri gereken durağa gelince Bertie derin bir endişeye kapıldı. Hayatındaki ilk ilanen yeminini etmek üzereydi ve bunun temeli bir yalan olacaktı. Yavrukurtlar sekiz yaşından büyükler içindi ve o daha altı yaşındaydı. Sahte beyanla kaydolacaktı ve hakkı olmamasına rağmen ant içecekti.

Episkopal kiliseye yaklaşırlarken Bertie babasının kolunu çekiştirdi. "Ne oldu Bertie?" diye sordu Stuart.

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

"Sanırım katılmak istemiyorum," diye fısıldadı Bertie. "Bunun artık iyi bir fikir olmadığını düşünüyorum."

Stuart eğilip kolunu oğlunun omzuna attı. "Hadi Bertie," dedi. "Çok eğlenceli olacak."

"Evet, böyle korkaklık yapma," dedi Tofu.

Stuart kaşlarını çattı. "Bertie korkak değil Tofu. Böyle konuşmana izin veremem."

Tofu savunmaya geçti. "Başkaları ne diyorsa ben de onu söylüyorum sadece," diye karşı çıktı.

"İnsanlar neden Bertie'ye korkak diyorlarmış peki?" diye sordu Stuart.

"Ona demiyorlar Bay Pollock," dedi Tofu kibarca. "Korkak dedikleri sizsiniz."

54. Onur Arması

Bertie ile Tofu yavrukurtlara saat altıda varmıştı. Yavrukurtların lideri, kümebaşı da denilen Rosemary Gold, Stuart ile tanıştı ve iki oğlanı içten bir şekilde selamladı. Daha sonra Stuart Bertie'yle vedalaştı ve bir saat sonra geleceğine dair söz verdi.

"Senin adın ne?" diye sordu kümebaşı, Stuart gittikten sonra Bertie'ye.

"Bertie Pollock."

Kümebaşı cesaretlendirici bir tavırla gülümsedi. "Kaç yaşındasın Bertie?"

Bertie tavana baktı. Kalbi gümbür gümbür atıyordu ve ağzı kupkuru olmuştu. Derin bir nefes aldı. "Şu anda ben..." Tam da hazırladığı plana göre sekiz diyecekti ki konuşma fırsatı bulamadı.

"Ben sekiz yaşındayım," dedi Tofu. "Bertie de benim sınıfımda. O da sekiz yaşında. İkimiz de sekiz yaşındayız."

Kümebaşı yine gülümsedi. "Pekâlâ, anladım sanırım. Senin adın da..."

"Tofu," dedi. "T-O-F-U. İrlandalılara özgü bir isim."

Bertie arkadaşına baktı. Bunu ilk kez duyuyordu.

"İrlanda mı? Ne ilginç," dedi kümebaşı. "Daha önce duyduğum bir isim değildi. Annenle baban İrlandalı mı?"

Tofu başıyla onayladı.

Bertie hâlâ arkadaşına bakıyordu. "Daha önce babanın..."

"Sana her şeyi söylemek zorunda değilim," diye fısıldadı Tofu.

"Ama ismin İrlanda kökenli değil ki," diye ısrar etti Bertie. "Vejetaryenlerin yediği o şeyin adını koymuşlar sana. O beyaz şeyin. O beyaz şeyle aynı ismin."

"Değil," dedi Tofu. "İrlanda kökenli işte. Anlamı da... anlamı da klan reisi."

"Peki çocuklar," dedi kümebaşı. "Gidip şurada oturun bakalım, herkes geldikten sonra başlayacağız. Daha gelmesi gereken birkaç kişi var. Ah, işte birisi daha geldi. Yeni bir üye daha."

İki oğlan kapıya doğru baktı.

"Bu o," diye tısladı Tofu.

Bertie homurdandı. "Ben söylemedim," diye fısıldadı. "Yemin ederim Tofu. Ben söylemedim."

Kümebaşının durduğu yere doğru sekerek gelen Olive'in arkasında annesi vardı, Bertie'yi görünce dostça el salladı. Olive'in annesi kümebaşıyla konuşurken Tofu ile Bertie başlarını kaldırmadan yere bakıyorlardı.

"Her şeyi mahvedecek," dedi Bertie üzüntüyle.

"Neden gidip kız izcilere katılmıyor ki?" diye sordu Tofu. "Eğlencemizi bozmak istiyor." Duraksadı. "Ondan nefret ediyorum. Umarım başına yıldırım düşer."

Bertie'nin gözleri kocaman açıldı. Böyle konuşmaların yavrukurt sözlerine pek uygun düşmediğini düşünüyordu. "Bence bu hiç de kibar bir tutum değil Tofu," dedi.

"Onu öldürsün demiyorum," diyerek söylediğini yumuşattı. "En azından onu toprağa mıhlasın yeter."

Olive'in annesi gidince kümebaşı iki oğlanı yanına çağırdı. "Olive onu tanıdığınızı söyledi," dedi. "İnsanların önceden arkadaş olması her zaman daha iyidir."

"O benim arkadaşım değil," diye mırıldandı Tofu. "Neden gidip kız izcilere katılmıyor?"

"Ne dedin Tofu?" diye sordu kümebaşı.

"Bir şey demedim."

"Ayrıca Olive daha önce yavrukurtlara katıldığını da söyledi," diye devam etti kümebaşı. "Bu da iyi bir şey, çünkü lider bulmamız gerekiyor. Yavrukurtlarda öbekbaşı dediğimiz kimseler oluyor. Bu kişi altı kişilik bir yavrukurt grubunun başına geçiyor. Hepiniz kırmızı renkli grupta olacaksınız ve Olive de liderlik yapacak."

Bu haber iki oğlan tarafından dehşetli bir sessizlikle karşılandı.

"Anlaştığımıza göre," dedi kümebaşı, "yavrukurt yeminine geçebiliriz. Bu an çok önemli bir an çocuklar. O yüzden hepiniz sıraya geçip sağ elinizi şöyle kaldırın.

BELONGS TO Kasutus TEAM

Bu Baden-Powell'ın bulduğu özel izci selamı. Hayır, Tofu parmaklar senin yaptığın gibi değil, içe doğru bakacak. Oldu işte. Ben yeminin sözlerini söyleyeceğim, siz de tekrar edeceksiniz."

Artık Olive de orada olduğundan ve birkaç dakika içinde liderleri seçildiğinden bunu yapmaya gönüllü değildiler. Bertie'nin çok güçlü bir adalet duygusu vardı ve bu ölümcül bir yara almıştı. Olive öbekbaşı olmayı hak etmiyordu; iddia ettiği deneyim kesinlikle hayaliydi, Bertie onun daha önce yavrukurtluk yapmadığına emindi. Kümebaşı, Olive'in iddialarına nasıl kanmıştı? Olive'e deneyimini tam olarak neden sormamış ve buna bir kanıt göstermesini neden istememişti?

Herkes yemin ettikten ve gruplarına geçtikten sonra kümebaşı yavrukurtlara armalardan bahsetmeye başladı. Alınabilecek pek çok arma vardı: toplama, yüzme, tarih, model yapma, yemek pişirme, müzik... her tür beceriye yer vardı.

"Ben yemek pişirme arması almak istiyorum," dedi Olive. "Bir de müzik. Ve harita okuma... Arabada hep ben harita okuyorum. Bir keresinde Glasgow'a gidiş dönüşte haritayı ben okumuştum."

"Bu zor bir şey değil ki," dedi Tofu. "Glasgow'a giden tek bir yol var, her taraf tabela dolu. Glasgow bu yönden diyor. Yanlış yapman imkânsız."

"Ama ben yine de Olive'in çok iyi bir şekilde harita okuyabildiğine eminim," dedi kümebaşı. "Peki siz ne gibi armalar almak istersiniz çocuklar? Bertie, ne dersin?"

Bertie başını kaldırdı. "Mozart," dedi. "Mozart armanız varsa çok sevinirim."

Olive güldü. "Ah, Bertie yavrukurtlarda öyle şeyler yok ki. Benimle birlikte yemek pişirme arması almak istemez misin? Ona nasıl yemek yapılacağını öğretirim kümebaşı. Böylelikle birlikte çalışmış oluruz."

"Bu çok hoş olur," dedi kümebaşı. "İster misin Bertie?"

Bertie yere baktı. Yavrukurtlara dair umutları tam anlamıyla yıkılmıştı. Nasıl iz sürüleceğini ve iki sopayı birbirine sürterek nasıl ateş yakılacağını öğrenmek istemişti. Nasıl çakı ve saat kullanılacağını, güneyi bulmak için güneşi nasıl takip etmesi gerektiğini öğrenecekti. Bütün bunların yerine Olive'le yemek pişirecekti. Bay Baden-Powell bu yüzden mi izcilik fikrini ortaya atmıştı... oğlanlar yemek pişirmeyi öğrensin diye mi?

"Eee," diye bastırdı kümebaşı. "Olive çok güzel bir teklifte bulundu. Kabul etmek ister misin?"

Bertie yere bakmaya devam etti. Umutlarının yıkılışı yüzünden dökülen pişmanlığın sıcak gözyaşları gözlerini yakıyordu. Arkadaşının üzüldüğünü fark eden Tofu Olive'e döndü. "Ne yaptığını gördün mü?" dedi. "Bak ne yaptın işte!"

Olive ise öfkeyle karşılık verdi. "Bertie'nin evini özlemesi benim suçum değil," dedi. "Daha sadece altı yaşındaysa ben ne yapayım."

BELONGS TO Kaktüs TEAM

55. Yetenekli Bir Yetenek Avcısının Profili

Bruce'un Nick McNair'le ilk fotoğraf çekimi son derece başarılıydı. Fotoğrafçı istediği kareleri elde ettikten hemen sonra bunları stüdyosundaki bilgisayara aktarmış ve Bruce'u sonuçlara bakması için çağırmıştı.

"Ne diyeceğim biliyor musun Bruce?" dedi ekrandaki görüntüyü göstererek. "Bence sende iş var. Bunu başka şekilde dile getirmek mümkün değil. Sende iş var!"

Bruce öne eğilip bilgisayar ekranına baktı. Bu ciddi pozlarından biriydi, uzaklara bakıyordu ve yüzündeki ifade... bu ifadeyi insan nasıl betimleyebilirdi? Kararlılık mı? Kendinden eminlik mi?

"Gözüme hiç fena görünmedi," dedi. "Umarım ajanstakiler de..."

"Ajanstakiler sana bayılacak Bruce," diye araya girdi Nick. "Gördükleri zaman anlarlar zaten."

Bruce omzunu silkti. "Bunun geldiği yerde daha fazlası da var."

"Biliyorum," diye haykırdı Nick. "Ah, aranan adam olacaksın! Havaalanındaki reklam panosunda

BELONGS TO Kasmus TEAM

olacaksın. Hani şu Edinburgh Havaalanı'ndaki basamaklardan inerken karşına çıkan var ya. İskoçya'ya Hoş Geldiniz yazıyor. O panoda sen olacaksın Bruce. Sen... Altında da İskoçya'nın Yüzü yazacak. Slogan bu. Buna onay verdiler bile. İki yüz bin sterline mal oldu."

Bruce ıslık çaldı. "Poster mi? İki yüz bin mi?"

"Hayır, poster değil," dedi Nick. "Slogan. Posterin maliyeti..." Omzunu silkti. "Maliyeti ne bilmiyorum. Sadece sözcükler iki yüz bin tuttu. Ajanslardan birindeki bir adam ortaya atmış. Bugünlerde bir slogan bu kadar tutuyor. Böyle şeyler hiç ucuz değil."

"Ama iki yüz bin..."

"Evet, ama kalitenin maliyeti bu Bruce."

Bruce düşünüyordu. "Ya benim yüzüm? Fotoğraf?"

Nick'in tavrında bir değişiklik oldu. Ekrandan başını çevirip Bruce'a baktı. "Bu konuda konuşmamız gerekiyor," dedi. "Seninle bu konuyu yarın konuşacaktım, ama şu anda da halledebiliriz."

"Şimdi konuşalım," dedi Bruce bir anda Julia'yla ortak banka hesabına ne olacağını düşünerek. Julia hesabı kapattırmadan önce bankadan para çekecek kadar vakti olur muydu acaba? Tabii sadece kendi parasını. Julia biraz aptal olabilir, ama işine geldiği zaman oldukça açıkgöz olduğunu gösterdi diye düşündü.

Nick ayağa kalktı. "Olay şu ki," dedi, "bu işte birlikteyiz. Ben fotoğrafları çekiyorum, sen de poz veriyorsun. Çok fazla masrafım var. Burası. Fotoğrafları ajansa götürme işleri. Yaratıcı direktörlerle öğle yemekleri filan falan. Bunlar üst üste biniyor."

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

Ya benim masraflarım demek istiyordu Bruce. Kişisel bakımlar. Spor salonu. Bunlar da üst üste biniyor.

"Bazı yetenekler menajer tutuyor," dedi Nick. "Ben menajerlerle çalışmayı sevmiyorum ve yeteneklere ne gibi bir yararları olduğu konusunda da şüphelerim var. Yerel piyasada yüzde yirmi, yurtdışında yüzde otuz. Filan falan. Üst üste biniyor. Sonunda yeteneğe ne kalıyor? Pazarlığı kendi yapacağı zamankinden çok daha az."

"Yani sence bir menajere ihtiyacım yok mu?" diye sordu Bruce.

"Böyle demiyorum. Menajerler tamamen vakit kaybı demiyorum. Sadece dikkatli olman gerektiğini söylüyorum... özellikle de en başta."

Bruce başıyla onayladı. Nick'ten objektif bir bakış açısı aldığını düşünüyordu, ne de olsa okula birlikte gitmişlerdi. Eğer insan birisine güvenecekse bu okul arkadaşı olmayacaktı da kim olacaktı.

"Sonuçta demeye çalıştığım şey şu," diye devam etti Nick, "stüdyoda standart bir anlaşma formum var. Bunu şimdi imzalayabilirsin. Bir tür haklardan feragat ve çalışma anlaşmasının bir araya getirilmiş hali. Standart koşullar var. Bunu şimdi imzalarsın, biz de yarın ajansta sadede geldiğimizde her şey yerli yerinde olur." Duraksadı. "Ben senin yerinde olsam böyle yapardım Bruce."

Bruce Nick'e baktı. Gülümsememesi çok zordu, ama kendisini kontrol etmeyi başardı. Dünkü çocuk

olduğumu sanıyor olmalısın diye düşündü. "Hiç sanmıyorum," dedi normal bir ses tonuyla. "Bence bir menajer tutmalıyım." Sonra da ekledi. "Sana güvenmediğim için değil Nick. Bu yüzden değil inan."

Nick elini havada şöyle bir salladı. "Hayır, sorun değil. Benim açımdan hava hoş. Sana yarın bir menajer bulabiliriz. Bu konuda hiç sorun olmaz. İyi bir menajer tanıyorum."

"Harika," dedi Bruce. "İsmi ne?"

"David."

"David ne?"

Nick yere bıraktığı lens kapağını almak üzere stüdyonun öteki tarafına doğru yürümeye başladı. "McNair. Benimle aynı. Kardeşim olur. Çok iyidir."

Bruce'un gözleri fal taşı gibi açıldı. "Kardeşin mi?"

Nick omuzlarını silkti. "Evet. Ondan hoşlanacaksın." Saatine baktı. "Artık kaçmam gerekiyor. Daireye ne zaman taşınmak istersin?"

Bruce o akşam taşınabilirse kendisi açısından oldukça uygun olacağını açıkladı. "Howe Sokağı'na geri dönmek istemiyorum," dedi. "Eğer oraya bir geceliğine bile dönersem umutlanacak. Böyle bir şey yapmak istemiyorum. Üstüne sünger çekmek daha iyi bence. Ne dersin?"

Nick onayladı. O da yeni sayfa açma taraftarıydı. Özellikle de şanslı sayfalar açma yanlısıydı. Esasında her türlü yeni sayfa onun için uygundu. "Peki, öyleyse," dedi. "Şimdi oraya gidebiliriz, ben de sana etrafı gösteririm. Sonra dışarı çıkmam gerekecek, ama yapa-

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

cak daha iyi bir işin yoksa sen de gelebilirsin. Birkaç arkadaşla bir şeyler yiyip içmeyi planlıyordum."

"Bana uyar," dedi Bruce.

Stüdyodan çıkıp Nick'in arabasına gittiler. Bruce arabanın Porsche olduğunu gördü.

"Bende de bir tane vardı," dedi. "Ama sattım."

"Neden?"

"Egzozu çok gürültü yapıyordu," dedi Bruce.

Leith'e doğru yola çıktılar. Bruce altındaki deri koltuğa dokundu. Bu arabanın modeli kendisininkinden daha iyiydi; daha güçlü ve daha pahalıydı. Yetenek kazandırır. İşte sana bir slogan diye düşündü. Hem de bedava.

56. Rol Kesmek

Nick McNair Leith'te antrepodan meskene dönüştürülmüş bir binada otuyordu. "Çok şık," dedi Bruce antreponun arkasındaki araba parkından geçerlerken. "Edinburgh'da böyle yerler olduğunu unutuyorsun. Londra'da nehrin kenarında yapılan yeni yerler var. Hepsi süslü püslü. Bizde de bunlar var."

Nick ortak ön kapının anahtarlarını arıyordu. "Benden sana tavsiye," dedi, "aslında şu anda tam olarak Edinburgh'da değiliz. İnsanlar bu konuda biraz hassas, en azından bazıları öyle. Burası Leith."

Bruce gülümsedi. "Merak etme," dedi. "Çevreme ayak uydurmada iyi sayılırım. Leith öyleyse."

Oldukça akıllıca dönüştürülmüş olan koridora girdiler, eski viski fıçıları panel olarak kullanılmıştı. "Burası İskoçya'daki en büyük antrepolardan biriymiş," dedi Nick. "Eski kısmı meskene çevirmişler ve şu uçtaki yeni kısmı da eklemişler. Ben en üst kattayım, sekizinci katta. Beğeneceksin."

Bruce koridorda etrafına beğeniyle baktı. "Burada kim yaşıyor?" diye sordu. "Yani ne tip insanlar?"

BELONGS TO Kasmus TEAM

"Yaratıcı insanlar," dedi Nick. "Reklam. Basın. Paralı insanlar. Fon sorumluları. Sigorta uzmanları. Bu tip insanlar."

"Kendini evinde gibi hissediyorsundur," dedi Bruce. O da kendisini hemen evinde gibi hissetmişti. Julia Donald'ın Howe Sokağı'ndaki evi iyiydi hoştu, fakat Yeni Edinburgh'un merkez üssü sayılmazdı. Burası çok daha uygundu, fakat Edinburgh'un merkez üssünün Leith'te olması konusunda şüpheleri vardı.

Ancak iki kişiyi alabilecek büyüklükteki asansöre bindiler. Bruce Nick'e bu kadar yakın durmaktan az da olsa rahatsız olmuştu. Bu yakınlıkta fotoğrafçı yeni ev arkadaşının çenesinin kenarındaki bir kısmı tıraş etmemiş olduğunu fark etmekten kendisini alamamıştı. Kıllar minik ve siyah çıkıntılar halinde derisinden ufak dikenler gibi baş göstermişti. Ayrıca Nick'te kepek de vardı, çok değildi, fakat ceketinin yakasında minik pullar duruyordu. Asansör katlar arasından yavaşça yukarı çıkarken gözlerini bunlardan alamadığını fark etti ve beşinci katta, daha çıkacakları üç kat varken kendisini tutamayıp Nick'in yakasındaki kepekleri silkelemek için elini kaldırdı, dostça bir hareketti, fakat asansör hafifçe sallandı ve eli Nick'in omzunu ıskalayıp hafifçe çenesine süründü.

Nick ona şaşkınlıkla baktı.

"Özür dilerim," dedi Bruce hemen elini geri çekerek. "Benim amacım..."

Nick umursamazdan geldi. "Merak etme," dedi. "Sadece..."

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

Ama cümlesini bitirmedi, asansör sekizinci kata gelmişti ve bir başka koridora açılıyordu.

"Amacım bu değildi..." diye başladı Bruce dışarı çıkarlarken. "Amacım..."

"Merak etme," dedi Nick.

"Demek istediğim..."

"Merak etme," diye tekrar etti Nick üstüne basarak. "Hepimizin kendini başka şekillerde anlatma tarzı var." Sonra konuyu değiştirerek koridorun sonundaki büyük pencereden görünen manzarayı işaret etti.

"Şu taraftan Calton tepesine kadar manzara var," dedi. "Sonsuzluk havuzundan da Fife'e kadar görünüyor."

Eve girdiler. "Sana odanı göstereyim," dedi Nick. "Sonra da mutfağı ve eşyaların yerlerini gösteririm. İki buzdolabım var, sen kendi yiyeceklerini birine koyarsın, ben diğerini kullanıyorum."

"Harika," dedi Bruce. "Ortak tutulan evlerde en büyük kavga yemekten kaynaklanıyor, biliyor muydun? İnsanlar diğerlerinin kendi yiyeceklerini yemesine gerçekten kızıyorlar. Hatta 'Peynirimi yaladım' gibi notlar yazıyorlar ki diğerleri bunları yemesin. Sonra bir başkası da 'Ben de yalamıştım' filan yazıyor."

Nick irkildi. "Evde yemek yemek... dünde kaldı. Çoğu akşam dışarıda yiyorum. Sen de öyle yapıyorsundur sanırım."

"Her zaman."

BELONGS TO Kasıtlı Team

"Yolun sonunda bir yer var, orada bir şeyler yiyebiliriz diye düşündüm," dedi Nick. "Çok hoş bir bistro. Deniz ürünü yapıyorlar. Şarap listesi de fena değil."

"Mükemmel," dedi Bruce.

"Orada birkaç arkadaşla buluşacaktım," dedi Nick saatine bakarak. "Masaya bir sandalye daha koymaya hayır demezler. Bu arada sen de etrafına bakarsın. Kendini evindeymişsin gibi hisset. Peki eşyaların nerede?"

"Kızın babası benim adıma göz kulak oluyor," dedi Bruce. "Julia ile artık bir çift olmayışımıza epeyce üzüldü."

"Bazen ebeveynler bu olayları kızlardan daha zor kabulleniyorlar," dedi Nick düşünceli düşünceli. "Erkeği ölçüp biçiyorlar ve iyi bir damat olduğuna karar veriyorlar, sonra da her şey bir anda bitiyor. Damat gidiyor. Tekrar başa sarılıyor."

"Yapacak bir şey yok," dedi Bruce. "Böyle şeyler oluyor." Duraksadı. "Şimdi ne yapacağız peki? Ajanstakilerle tanışacak mıyım?"

"Tabii," dedi Nick. "İstersen yarın benimle gelebilirsin. Onlara çektiğim kareleri göstereceğim, onlar da yorum yapacaklar. Evetten başka bir cevap vereceklerini sanmam. Hatta böyle diyeceklerine eminim."

"Ya sonra?"

Nick bir masadan bir mektup alıp açtı. "Faturalar," dedi. "Sonra ne olacak? Bunun gibi büyük bir iş söz konusu olduğu için ajansın sahibi işin içine girecektir. Genellikle işleri diğerlerine bırakır, çünkü pek çok

farklı işi var, ama yüz binlerce mangır söz konusuyken neler olup bittiğini görmek ister. Seninle tanışmak isteyebilir."

"Benim için hava hoş."

"Güzel," dedi Nick. "Aslında pek iyi bir adamdır. Birkaç kez görüşmüştüm. George Sokağı'nda birkaç şarapevi filan var. Herkes ona Bay Donald diyor. Graeme Donald galiba. Evet, Graeme Donald. Ensesi kalındır. Donald Trump'ınki gibi tuhaf bir saç kesimi var."

Bruce donakaldı. Julia'nın babası. Eğer birkaç kelime dünyanın sonunu getirebiliyorsa bir kariyeri bitirmesi de pekâlâ mümkündü. Nick bunun farkında olmasa bile Bruce'un neden asla İskoçya'nın yüzü olamayacağına dair bir sebebi açıklamış oluyordu. Tabii... Graeme Donald adil bir adam olabilirdi ve kişisel sebeplerin ticari bir kararı etkilemesine izin vermeyebilirdi. Bu da mümkündü.

"Onu tanıyorum," dedi Bruce. "Eskiden onun için çalışıyordum."

"Harika," dedi Nick. "O zaman bu çocuk oyuncağı olacak."

BELONGS TO Kayıtlı Team

57. Jack Amcanın Ziyareti

Matthew ile Elspeth Heathrow Havaalanı üstünden bir sabah uçağıyla Edinburgh'a geri döndüler. Yolculuklarında iki gece Singapur'da, yine Raffles'ta kalmışlardı. Long Bar'da, tavanda dönüp duran fanların hipnotize edici hareketlerinin altında, akşam yemeğinden önce otururlarken Matthew Elspeth'e dönüp, "Bu bana çok tuhaf geliyor," dedi. "Ülkede ceza almadan yere bir şeyler atılabilecek tek mekân burası, ama yapamıyorum. Yere bir şey atmayı kendime yediremiyorum." Elspeth bazı köşelerde santimetrelerce kalınlığa ulaşmış ve her yeri kaplamış olan fıstık kabuklarına baktı. Odanın öteki ucunda sarili genç bir adam, modern bir Sisyphos gibi döküntüleri süpürüyordu.

"Rahatlamanı sağlıyor," dedi. "Çoğu insan günlerini çalışarak geçiriyor. Bankalarda ve şirketlerde mesela."

"Burada yaşayan bir amcam vardı," dedi Matthew. "Buraya yirmi dört yaşındayken gelmiş ve İskoçya'ya sadece bir kez dönmüştü. Babam onu görmeye gelirdi,

ama döndüğü zaman ondan bahsetmezdi. O zamanlar sekiz yaşındaydım. Gayet iyi hatırlıyorum."

Elspeth'in ilgisini çekmişti. "Hiçbir şey anlatmaz mıydı?"

"Annemle konuşurdu. Onları duyardım. Ama onları dinlediğimi fark ettiklerinde susarlardı. Ebeveynler böyle yaparlar ya, bilirsin. Fakat çocuklar onların ne hakkında konuştuğunu duymak için daha çok meraklanırlar."

"Peki, amcana ne oldu?"

"Onu tamamen unutmuştum. Tabii döndüğü güne kadar. O zamanlar on üç yaşındaydım."

Elspeth içkisinden bir yudum içip önündeki tabaktan birkaç fıstık aldı. En fazla bir veya iki tane yemeyi düşünmüştü, böylece kabukları yere atmasına gerek kalmayacaktı. Fakat neden Matthew ile kendisinin kabukları yere atmaktan çekindiklerini merak ediyordu... herkes yapıyordu. Edinburgh'dan gelmekle ilgili bir şey miydi? Long Bar'da yere fıstık kabuğu atmaktan kaçınanlar bir tek Edinburgh'lular mıydı?

Matthew'a baktı. "Sonra?"

"Hiç haber vermeden gelmişti. Babam bana, 'Jack amcan akşam yemeğine geliyor,' dedi. Geldi de. Okuldan dönünce oturma odasına gittim, rugby antrenmanımız vardı, bunu hatırlıyorum, çünkü Miller denilen bir çocuk üstüme atılınca burnum kanamıştı. Burnuma bir parça pamuk tıkamıştım ve hâlâ orada duruyordu. Kan kurur da pamuk tıkaç görevi görür ya, öyle olmuştu işte."

BELONGS TO Kasıtlı Team

Elspeth burun kanamalarına dair bilgi sahibiydi. Çocukların başına sık geliyordu –özellikle Hiawatha hassastı– ve bu problemle başa çıkması gerekiyordu. "Bu konuda dikkatli olmak gerekiyor," dedi. "Pamuğu nefesle içine çekebilirsin. Kanın kendiliğinden doğal bir tıkaç oluşturmasına izin vermek gerekiyor sanırım." Konuşmanın samimiyetini fark edince şaşkınlıkla duraksadı. Bunun –her türlü samimi diyaloğun– evlilikle beraber geldiğini düşündü, mesela burun meseleleri... Kişi böyle şeyleri başkasıyla pek konuşmazdı. Ama bazı sınırlar olmalı diye geçti aklından. Evli çiftlerin kendi aralarında konuşmadığı bazı şeyler olmalı, sır olarak kalması gereken şeyler. Yoksa bu yine Edinburgh'la mı ilgiliydi?

"Peki ya amcan," dedi. "Akşam yemeğine gelince ne oldu?"

Matthew gözlerini kapadı. Oldukça iyi bir görsel hafızası vardı; müzikleri hatırlayamıyordu nedense, ama gördüğü bir şeyleri hatırlayabiliyordu. Şimdi de kendisini on üç yaşında ebeveynlerinin oturma odasına girerken görüyordu. Annem hâlâ hayatta diye düşündü ve anlık bir pişmanlık duygusuna kapıldı. Annesini yeterince sevmemişti. Kendisine ait bir kişiliği olduğunu ortaya koyabilmek için onu annesine bağlayan ipleri kesmeye çok hevesliydi ve sevgisine karşılık verememişti. Ama bu bağlar epeyce hızlı ve pek kesin bir şekilde agresif bir tümör tarafından kesilmişti ve nezaketsizliğinden pişmanlık duyacağı bir ömür dolusu zamanı olmuştu.

Gözlerini açtı ve Elspeth'in eline uzanıp nazikçe tuttu. Elspeth şaşırmış gibiydi. "Bir şey mi oldu?"

"Sadece bir şeyleri anımsadım." Elini bıraktı. "Odaya girdiğimde Jack amca oradaydı. Pencerenin yanındaki sandalyede oturuyordu, ben gelince ayağa kalktı. Dengede duramıyor gibiydi, düşeceğini sandım, ama sandalyenin arkasını tutup dengesini buldu.

"Uzun boylu bir adamdı ve bana çok inceymiş gibi gelmişti. Fakat asıl hatırladığım saçları... Çok düzgün taranmış ve ortadan ayrılıp geriye yatırılmış saçları vardı, hani şu siyah beyaz filmlerdeki adamlarda gördüğün saç modellerinden. Otuzların saç modelleri. Sigara içiyordu, kenarında sedef kakma olan kısa bir sigara ağızlığı vardı. Çok iyi hatırlıyorum.

"Sonra bana dönüp, 'Buraya gel de sana iyice bir bakayım genç adam,' dedi. Kolumu tuttu ve beni pencereye doğru çekti. Yere baktım, utanmıştım. On üç yaşındaysan ve erkeksen her şey seni utandırabiliyor. Ayrıca burnumda pamuk tıkaç vardı.

"Bana çok uzun gibi gelen bir süre baktı. Nefesini duyabiliyordum. Üstünü başını kaplamış olan nikotini koklayabiliyordum. Bütün o nikotini düşünsene."

Elspeth titredi. "Ya sonra?"

"Sonra beni bıraktı ve başka hiçbir şey söylemeden pencereye döndü. Babam içeri girip, 'Jack amcan çok çabuk üzülüyor. İyi bir adam, ama çabuk duygulanıyor. Şimdi onu yalnız bırak,' dedi."

Matthew sessizleşti.

"Hepsi bu mu?" diye sordu Elspeth.

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

"Mutfakta yemek yedim. Onu bir daha hiç görmedim."

"Onunla ilgili bildiğin tek şey bu mu?" diye sordu Elspeth. Onun hâlâ hayatta ve Singapur'da yaşıyor olabileceği ihtimali aklına takılmıştı.

Matthew tereddüt etti. "Yatak odasındaki Singapur telefon rehberine baktım," dedi. "Sen banyo yaparken. Onun ismini aradım."

"Var mıydı?"

"Evet."

BELONGS TO Kayıtlı TEAM

58. Tanglin Kulüp'de

Raffles'ın önünden, uçları kalkık bıyıkları olan Sih kapı görevlisinin çağırdığı taksiye bindiler.

"Bana birini hatırlatıyor," dedi Elspeth. "Bıyığı tıpkı..."

"Johannesburg Dükü," dedi Matthew. "Hatırlasana... Dükün evine gitmeden önce Holy Corner yakınlarındaki restoranda yemek yemiştik. Hatırladın mı?"

Elspeth ona boş bakışlarla bakıyordu. "Ne zaman?"

Onun hatırlamıyor olmasına çok şaşırmıştı ve bu şaşkınlığını da dile getirmek üzereydi. Single Malt House'a gitmişler ve dükün oğullarından biri gayda çalmıştı... Yanlış kadın. Bu Pat'leyken olmuştu Elspeth'le değil.

İçgüdüsel olarak eliyle ağzını kapattı. "Ah..."

"Bir dükle tanıştığımı gerçekten hatırlamıyorum," dedi Elspeth. "Hiçbir dükle tanışmadığıma eminim. Yoksa hatırlardım. Ayrıca bu her gün olan bir şey değil ki. Sayıları çok fazla değil ve dükün kendisi pek hatırlamaya değer birisi olmasa bile unutulabilecek türden bir olay değil. Bazıları çok sıkıcı oluyormuş gerçi."

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

Yaptığı hatayı kapatmaya çalışan Matthew konunun genel olarak düklere dönmesine sevinmişti. "Bazıları sıkıcı olabiliyor. Ama çok ilginç dükler de var. Ölümünün üstünden çok da vakit geçmemiş olan Buccleuch Dükü ilginç bir adamdı. Ayrıca hoş bir insandı. Ona bakarak dük olduğunu anlaman mümkün değildi. Çok iyi işler yapıyordu.

"Ayrıca Atholl Dükü de var. Çok iyi bir briç oyuncusuymuş. Özel ordusu olduğunu biliyor muydun? Eski zamanlardan kalma bir ayrıcalık. Ülkede sadece onda var. Ama kimseye savaş açmamış. Bir kere bile."

Elspeth araya girdi. "Ama Johannesburg Dükü..."

"Zannedersin ki," diye devam etti Matthew hızla, "özel ordun varsa kullanmak istersin. Ama o hiç kullanmamış. Daha çok bir nükleer silahının olması gibi, nükleer silahın var, ama kullanamıyorsun."

"İyi de Matthew, Johannesburg Dükü kim? Onunla hiç tanışmadım. Onunla akşam yemeği yediğimize emin misin?"

Matthew köşeye sıkıştığını fark etmişti. Tam o anda bir hata yaptığını ve o akşam oraya başka birisiyle gittiğini itiraf edecekti ki –ne de olsa bunda utanılacak bir taraf yoktu, Elspeth'le tanışmadan çok önce olmuştu ve ondan önce de bir hayata sahip olmaya hakkı vardı– konuşmayı dikiz aynasından dikkatle takip etmekte olan taksi şoförü konuşmaya katılmaya karar verdi.

"Belki kahvaltıydı," dedi. "Belki akşam yemeği değil kahvaltıydı."

BELONGS TO Kasmus TEAM

Elspeth tek parmağını hafifçe dudağına götüren Matthew'a gülümseyerek baktı.

"Belki de," dedi Matthew şoföre. "Belki de."

Şoför başıyla onayladı. "Her neyse, zaten gelmek üzereyiz. Şurası Tanglin Kulüp. Gördünüz mü? Çok iyi bir yerdir."

Yemyeşil ağaçlar ve çalılarla çevrilmiş, geniş saçaklı bir binanın önüne geldiler, şehrin ortasında ormanın küçük bir parçasının yeşermesine izin verilmiş gibiydi. Matthew şoföre ücreti uzattıktan sonra kapıya doğru yürüdüler.

"O akşam yemeği," dedi Matthew. "O akşam yemeği... Üzgünüm. Olayları birbirine karıştırdım. Oraya bir başkasıyla gitmiştim. Pat'le. Eski kız arkadaşımla."

Elspeth kafasını çevirdi. "Biliyordum," dedi. "Keşke bana söyleseydin."

"Özür dilerim," dedi Matthew. "Gerçekten özür dilerim. Seni incitmek istemedim. Kişinin eşini eski kız arkadaşıyla karıştırması akıllıca bir şey değil... özellikle de balayında."

Elspeth güldü. "Ah, üstünde durma Jamie. Unutalım gitsin."

Neredeyse kapıya varmışlardı. Jamie mi? Ama bu konudan bahsetmek için yeterli vakit yoktu.

"Onu görsen tanır mısın?" diye sordu Elspeth. "Onu kaç yıldır görmemişsin. On dört mü? Öyle bir şey olmalı."

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

"Sanırım," dedi Matthew. "Babama bir hayli benziyordu. Saçlarını hâlâ ortadan ayırıyorsa tanırım herhalde."

Geniş kapılardan geçip kendilerini büyük ve panelli bir lobide buldular. En uçta bir merdiven birinci kata çıkıyordu, bir yanında duran maun resepsiyon masasında mütevazı tavırlarla oturan iki genç kadın vardı.

Üstüne ölümcül bir sessizlik örtüsünün çekildiği muazzam bir bolluk havası var gibiydi.

Matthew resepsiyona doğru yürüyüp kendisini tanıttı. Kadınlar gülümsedi. "Amcanız sizi tavernada bekliyor," dedi birisi. "Arkadaşım size yolu gösterecek."

Taverna elektronik kumar makineleri, hoparlörlerden yayılan yumuşak müzik ve ucuz soğuk biranın (ve bu çeşit birayla birlikte gelen kültürün) istilasından önce oldukça büyük bir İngiliz pubının taklidi gibi görünüyor olmalıydı ve şu anda tam ortadaki masada oturan uzun boylu, şık giyimli ve geriye yapıştırılmış saçları iki yana doğru ayrılan bir adam dışında tamamen boştu. Yanında siyah elbiseli ve kırmızı deriden şık çantasını kucağında tutan ufak tefek Çinli bir kadın oturuyordu.

Matthew ile Elspeth onlara doğru yürürken çift ayağa kalktı. Matthew'un amcası kısık sesle konuşuyordu, sesi sabah daha yeni uyanmış, ama boğazını temizlememiş birisi gibi boğuk çıkıyordu. Matthew içinde sigara olmayan bir ağızlığın masada durduğunu gördü. Hatırladığı ağızlık da buydu: siyah ve sedef kakmalı.

Kadın Jack'in karısı Maria olarak kendisini tanıttı. "Karım Katolik," dedi Jack. "Ben hâlâ İskoçya Kilisesi'ne bağlıyım... bunca yıldan sonra bile. Burada birkaç Presbiteryen Kilisesi de var. Ayrıca birkaç tane de Presbiteryen okul var. Oranın adı neydi hayatım?"

"Pei Hwa," dedi Maria tiz ve tekdüze bir sesle. "Pei Hwa Presbiteryen İlkokulu."

"Evet, o," dedi Jack. "Bir tane daha var. Onun adı neydi?"

"Kuo Chan," dedi Maria. "Ortaokul. İki okul var. Biri ilkokul, öteki ortaokul."

"Ah öyle mi?" dedi Matthew, sonra da neşeyle ekledi. "Elspeth de öğretmen. Daha doğrusu öyleydi. Edinburgh'da Steiner Okulu'nda. Sonra evlendik."

"Ne hoş," dedi Jack.

BELONGS TO Kayıtlar TEAM

59. Kedi Sevenler

Jack ve Maria, Matthew ile Elspeth'i Churchill Odası'na götürdüler. Burası büyük, duvarları lambri kaplı, ortasında bir dans pisti bulunan ve etrafına masaların sıralandığı bir yemek odasıydı. Dans pistinin kenarında kuyruklu piyano vardı ve fraklı bir adam piyano çalıyordu, arkasında duran diğer iki müzisyen, bir baterist ile gitarist aletlerle uğraşıyordu.

"Bu kulübün güzel yanı," dedi Jack, "her zaman dans edebilmen. Neredeyse her gece. Ayrıca briç de var. Çok hoş bir iskambil odamız var. Haftanın üç günü briç oynayabiliyorsun."

"Dört kere," diye düzeltti Maria. "Haftada bir gün de mahjong var."

"Mahjong'a bayılıyor," dedi Jack eşine gülümseyerek. "Ben pek sevmiyorum. Parçaları koyarken çıt çıt ses çıkıyor. Sinirimi bozuyor."

"Siz mahjong oynuyor musunuz?" diye sordu Maria.

"Hayır," dedi Elspeth. "Oynamıyorum."

"Ben de," dedi Matthew.

Bir süre sessizlik oldu. Sonra Matthew konuştu. "Bir şey soracağım Jack amca," dedi Matthew. "Mahsuru yoksa burada ne yaptığını sorabilir miyim?"

"İthalat ihracat," dedi Jack hızla. "Mallar geliyor. Mallar gidiyor. Gerçi eskisi kadar fazla mal yollamıyoruz. O işi Çin yapıyor. Bugünlerde her şeyi yapıp satıyorlar. Her şeyi. Singapur bununla nasıl rekabet edebilir ki? Söylesene Matthew. Nasıl?"

Gerçekten cevap bekliyor gibiydi, Matthew omzunu silkti.

"Kesinlikle," dedi Jack.

Tekrar bir sessizlik oldu ve sonunda Maria sessizliği bozdu. "Kedileri sever misiniz?" diye sordu.

Matthew Elspeth'e, Elspeth de ona baktı. "Evet, fakat benim... bizim kedimiz yok."

"Biz bayılıyoruz," dedi Jack. "Aslına bakarsanız ben Singapur Kedi Derneği'nin başkanıyım. Singapur Kedi Kulübü değil, onlar farklı. Kedi Derneği." Alçakgönüllülükle masaya baktı.

"Jack'ten önceki başkan Jimmy Woo'ydu," diye açıklamaya başladı Maria. "Singapur'daki en büyük siyam kedisi üreticilerindendir. Babası Arthur Woo burada üretimi başlatan kişiydi."

Jack boğazını temizledi. "Bu bakış açısına göre değişir hayatım. Yaşlı Dr. Wee hatırı sayılır bir adamdı. Ondan çok önce Ginger Macdonald vardı. Japonlar geldiğinde onların eline düşmesine izin vermektense kedilerini vurmuş."

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

Maria üzgün görünüyordu, sanki Macdonald'ın kedileri için bir dakikalık saygı duruşuna geçer gibi bakışlarını yere dikmişti. Sonra başını kaldırdı. "Önümüzdeki hafta değil de bu hafta burada olmanız kötü oldu," dedi. "Gelecek hafta büyük bir gösterimiz var. Her yerden insanlar geliyor. Kuala Lumpur'dan bile sırf gösteriyi izlemek için geliyorlar. Mesela Henry Koo."

"O Penang'dan geliyor, Kuala Lumpur'dan değil," dedi Jack.

"Emin misin?"

"Eminim. Koo'ların orada büyük bir oteli var. Güneydoğu Asya'daki en iyi Burma gösteri kedilerini üretiyorlar. Büyük şampiyonlar çıkarmış olan bir soy."

Maria şüpheli görünüyordu. "O zaman bu başka bir Koo," dedi. "Benim düşündüğüm Koo kesinlikle Kuala Lumpurluydu. Belki adı Henry değil, Harry'ydi."

Konuşma akşam yemeği boyunca bu şekilde sürdü. Jack, Matthew'un Raffles hakkında ne düşündüğünü merak ediyordu ve Maria Elspeth'e alışveriş yapabileceği yerler tavsiye etti. Tam kahve servisi yapılırken küçük grup çalmaya başladı ve diğer masalardaki birkaç çift dans pistine geçti.

"Benimle dans etmenden memnuniyet duyarım," dedi Jack Elspeth'e. Matthew'a baktı, sonra Maria'ya başıyla işaret etti. Matthew işareti anlayıp Maria'nın kendisiyle dans etmek isteyip istemeyeceğini sordu.

Jack iyi dans ediyordu ve Elspeth dans pistinde doğal ve kendinden emin bir tavırla yönlendirildiğini

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

hissetti. Diğer çiftlerin yanından geçerlerken kibarca birbirlerine gülümsediler ve Jack erkeklere başıyla selam verdi. "Matthew'un aramasına çok sevindim," dedi. "Bağlantımız kopmuştu. Burada böyle oluyor. Kendi hayatına kapılıp gidiyorsun ve evde bıraktığın aileni unutuyorsun."

"Çok meşgul olmalısınız," dedi Elspeth.

"Ah, öyle. Bir an durmuyoruz. Özellikle de gösteri zamanı."

Masaya döndüler ve Maria Elspeth'in makyaj tazelerken kendisine eşlik edip etmeyeceğini sordu.

"Sizinle barda görüşürüz hanımlar," dedi Jack. "Matthew'a iskambil odasını göstereceğim."

Kadınlar gittikten sonra Matthew amcasıyla lobide yürümeye başladı.

"Ne keyifli bir akşam," dedi Jack. "Çok hoş bir akşam. İyi ki aradın Matthew?"

"Tekrar görüştüğümüze sevindim," dedi Matthew. "Son ziyaretini hatırlıyorum. Sigara ağızlığını da."

Jack kıkırdadı. "Evet. İnsan küçük detayları hatırlıyor. Bana da oluyor." Duraksadı. "Söylesene Matthew, o konuşmaları duydun değil mi?"

Matthew şaşırmış görünüyordu. "Konuşmaları mı?"

"Evet," dedi Jack. "Konuşmaları işte. İnsanlar diyordu ki... Ne dediklerini biliyorsun işte. Senin... senin babanın değil de benim oğlum olduğunu söylüyorlardı. O konuşmalar."

Lobinin sonuna gelmek üzereydiler. Matthew duraksadı. "Ne söylemeye çalıştığını anlamıyorum."

BELONGS TO Kastus TEAM

Jack cebinden ağızlığını çıkartıp oynamaya başladı. "Senin benim oğlum olduğunu söylüyorlardı. Bunu ben de duydum."

Matthew neredeyse konuşamıyordu. Boğazı düğümlenmişti, ağzı kurumuştu. "Ne diyeceğimi bilmiyorum... Bu beni çok şaşırttı da."

Jack üzgün görünüyordu. "Ah, çok özür dilerim dostum. Bunu bilmiyor olduğun hiç aklıma gelmemişti. Ama inan bana bunda en ufak bir doğruluk payı yok. Boş dedikodu. Hadi gidip iskambil odasına bakalım. Briç oynuyor olabilirler, ama kapıdan şöyle bir bakarız, kimseyi rahatsız etmeyiz. Buradan dostum."

Raffles'a geri dönerken takside Matthew son derece sessizdi.

"Çok iyi gitmedi, öyle değil mi?" dedi Elspeth elini tutarken.

"Korkunçtu," dedi Matthew.

"Çok sessizsin. Canın mı sıkıldı?"

Matthew hiçbir şey söylemeden sıkıntıyla başını salladı. Annesiyle babası arasındaki konuşmayı hatırlıyordu: Neden kısık sesle konuşuyorlardı, Jack amcanın ziyareti neden o kadar korkunç bir olaydı? Neden Jack amca o karşılaşmalarında onu o kadar yakından incelemişti? Bir anda hepsi netleşti.

Singapur Kedi Derneği'nin başkanının oğluyum diye düşündü. Asıl kimliğim bu.

BELONGS TO Kasıtlı Team

60. Şaşkınlık, Karışıklık, Zahmet ve Dağınıklık

Matthew ile Elspeth Raffles Hotel'e dönerken İskoçya Sokağı'ndaki antropolog ve her tür insani eylemi gözlemleyen Domenica Macdonald mutfakta kurulama bezini asıyordu. Matthew ve Elspeth Tanglin Kulüp'de yemek yerken Domenica mutfak masasında daha basit şeylerin keyfini çıkarıyordu: Ona Angus Lordie tarafından verilmiş olan iki dilim füme somon (Angus ona iki dilimden fazlasını hiçbir zaman vermemişti) ve Valvona & Crolla'dan aldığı fasulye çorbası. Campbeltown yakınlarındaki küçük bir köyde oturan Archie Graham'ın kendi özel tarifine göre yaptığı füme somonun her parçasının tadını çıkarıyordu. Angus bunun İskoçya'daki en iyi füme somon olduğunu iddia ediyordu ki bu fikri Domenica da kabul ediyordu; Angus'tan Archie'nin adresini almaya çalıştıysa da Angus bilerek ve hünerle vermeyi reddetmişti. Lucia da Benson'ın romanlarında Lobster à la Riseholme tarifini de böyle saklıyordu diye düşündü Domenica. Ama bak Lucia'ya ne oldu, tarif için Mapp düşmanının mutfağında tarif kitaplarını talan etti. Belki de tekrar

sorduğu zaman Angus'a bundan bahsedebilirdi, tabii hiç de farklı olacağını sanmıyordu.

Tabaklarını yıkayıp dolaba dizdikten ve kurulama bezini astıktan sonra Domenica mavi Spode fincanını raftan alıp masaya koydu. Bir fincan çay içmeye karar vermişti, ardından öğleden sonra ne yapacağına karar verecekti. Muhtemelen... Yapacak hiçbir şeyinin olmadığını fark edince duraksadı. Evde yapacağı herhangi bir iş yoktu, yanıtlanacak bir mektup ya da düzeltilecek bir akademik makale de... kısacası hiçbir şey yoktu.

Bir anda karşısında beliriveren bu farkındalık Domenica'yı rahatsız etmişti. Her zaman aktif bir insan olmuştu, sadece evlilik yıllarında Bayan Varghese olarak Kerala'da kocasının belalı annesinin egemenlik kurduğu evde yaşadığı sırada yapacak iş bulamamıştı. Oradayken kendisini bazı projelerle oyalamak istemişti, fakat onun durumundaki bir kadının çalışmaması gerektiği yönündeki beklentiler onu menetmişti. Bu sebeple saatlerce zorunlu kaldığı boşlukla baş etmiş, çenebaz ve aksi kayınvalidesinin bitmek tükenmek bilmez sohbetlerine göğüs germişti, ta ki bir anda – kocasının küçük elektrik fabrikasında geçirdiği kaza sebebiyle– dul kalana kadar.

Bundan sonra Domenica sıkıntı nedir bilmemişti. Bir antropoloğun uzmanlık alanı insanoğluydu ve insanoğlu bin bir çeşit özelliğiyle kendisini gözler önüne seriyordu. Pek çok saha çalışması yapmıştı, bunların arasında Timor'daki Nabuasa arasında geçirdiği ilginç ve verimli bir dönem de vardı ve bu kariyerinin teme-

lini oluşturan kitabın basılmasını sağlamıştı. Ama kim "Bir Nabuasa Alt-Klanında Erk Belirteçleri Olarak Ritüel Mübadeleleri" kitabını okumuş ya da adını duymuştu ki? Kimse diye düşündü. Suya yazsam da aynı şey olurdu.

Akademik şöhretin geçiciliğine dair melankolik düşünceleri Domenica'yı umutsuzluğa düşürebilirdi, ama kasvete boyun eğmek doğasında yoktu ve yapacak bir şeyinin olmadığına dair farkındalığı onu harekete geçmeye sevk etmişti. Şu anda yanımda olmasalar bile arkadaşlarımın tavsiyelerini dinlemeliyim diye düşündü. Ona ne söylerlerdi? Boş boş oturup durması mümkün olmayan James Holloway'i düşündü. James ona, "Bir motosiklet edin," derdi. Hatta bir keresinde onu motora binmesi için ikna etmiş ve sarayın bahçesindeki bir kortta oynanan gerçek bir tenis maçını izlemek için Falkland'a motosikletle götürmüştü. Tuhaf haykırışları ve insanın topa bütün gücüyle vurmasını gerektiren hareketleriyle garip bir oyun diye düşünmüştü Domenica. James kuralları biliyordu ve ona da anlatmaya çalışmıştı, ama spor kurallarına gelince Domenica'nın zihninde âdeta bir engel vardı ve kuralları anlayamamıştı. En az Amerikan futbolu kadar karışık olduğunu düşünmüştü ki o da spordan çok planlı bir kavgaya benziyordu. Ama elbette bu pek çok erkeğin yapmak istediği, en azından yapıldığını görmeyi sevdiği şeydi. Kargaşa ve mücadele istiyorlardı, spor bunlardan ibaretti.

Ama James'in motosikletleri kendisine kalabilirdi. Peki, Dilly Emslie ne tavsiye ederdi? Dilly'nin moto-

BELONGS TO Kasmus TEAM

sikletlerle ilgisi yoktu ve ona başka bir araştırmaya başlamasını salık verebilirdi. Bu iyi bir tavsiyeydi, fakat Domenica tekrar sahaya çıkma fikrine sıcak bakmıyordu. Malakka Boğazı da kendince bir keyif vermişti, ama böyle uzun bir yolculuğa koyulabilecek kadar enerjik hissetmiyordu. Öyleyse ihtiyacı olan çok daha yerel bir şeydi, antropoloji uzaklarda yaşayan başkalarının arasında gerçekleştirilmek zorunda değildi; antropoloğun arka bahçesinde de yapılabilirdi. Arkadaşı Tony Cohen çok da uzakta olmayan Shetland'a gitmişti ve "Whalsay: Bir Shetland Adası Toplumunda Sembol, Segment ve Sınırlar" kitabını yazmıştı. İskoçya'da veya çevresindeki adalarda da araştırılmaya değer pek çok şey vardı; bir antropoloğu yıllarca meşgul edebilirdi. Öyleyse çözüm yerel bir şeydeydi.

Evden yürütebileceği bir proje bulma fikriyle keyiflenen Domenica ayağa kalkıp defterlerini koyduğu dolaba doğru yürüdü. Bunlardan birine Proje Kitabı diyordu, içinde yıllar boyunca aklına gelen farklı fikirler yazılıydı. Notların bazıları İskoç konularına odaklanmıştı ve içinde araştırmaya değer bulabileceği bir şeyler olabilirdi.

Fakat bulduğu şey bu olmadı. Dolabı açıp defter yığınına uzandığında eli pürüzsüz ve soğuk bir şeye değdi; içinin suçluluk ve ani bir pişmanlıkla buz kesmesini sağlayacak kadar soğuktu. Mavi bir Spode fincan. Asıl olan.

Domenica bir hırsız yakalamak istemişti. Bu yolda kendisi hırsız olmuştu.

61. Bir Beyaz Yalanın Portresi

Tabii ki aklına ilk gelen Angus oldu. Yapılması gereken buydu; mavi Spode fincanın bütün hikâyesini bilmekle kalmıyordu, işe de aktif bir şekilde karışmıştı. Antonia'nın dairesinden fincanı alan Angus'tu ve bu da onu talihsiz olayların bir parçası haline getirmişti; tabii Domenica onu herhangi bir şekilde suçlayamazdı, onun talimatları doğrultusunda hareket etmişti. Kendisini de suçlaması gerektiğinden emin değildi –iyi niyetli bir davranıştı–, ama karşılaştığı ahlaki hatanın olmayışı, şu anda kendisine ait olmayan bir fincana sahip olduğu gerçeği konusunda daha rahat hissetmesini sağlamıyordu. Eğer kişi başkasına ait olduğunu bildiği bir eşyayı elinde tutuyorsa bunu asıl sahibine geri vermek zorunluluğundaydı, elinde bulundurmaya devam etmek hırsızlıktı.

Domenica talihsiz keşfinin ahlaki yönleriyle boğuşurken Angus Lordie öğleden sonrasını resmiyle geçiriyordu. Biraz huzur bulmayı dört gözle beklemişti, son birkaç gün pek rahatsızlık verici geçmişti. Yavru köpeklerle ilgili bir mesele olmuştu ancak bunu aklından çıkarmaya çalışıyordu; köpekler elbette güvendey-

BELONGS TO Kaotik TEAM

di, neden olmasınlardı ki? Ardından yeni vârisin Big Lou'nun Canonmills'teki dairesinde gizlendiğine dair itiraf gelmişti. Angus Big Lou konusunda son derece korumacı duygular taşıdığı için bu konu onu çok sıkmıştı. Vâris her kimse başkalarının kibarlığından ve misafirperverliğinden yararlanmayı kafaya koymuş bir şarlatan olmalıydı. Big Lou da haddinden fazla cömertti; herkes bunu biliyordu.

Ama her şeyden çok tedirgin eden şey Glass and Thompson'da Domuz O'Connor'la yaptığı tuhaf konuşma ve Domuz'un Matthew'a göstermek için getirdiği resmi kendi elleriyle ona teslim etmesiydi. Matthew balayından döndükten sonra Domuz'a telefon açacağına dair söz vererek vedalaştıkları anda Angus kafeden çıkıp Drummond Meydanı'ndaki evine içinde resmin olduğu büyük paketle dönmüştü. İnsanlar ne taşıdığımı bilse nasıl şaşırırlardı diye düşünmüştü. Sir Henry Raeburn resmi, hem de öyle herhangi bir Raeburn değil...

Abercromby Meydanı'nda veya Nelson Sokağı'nda kimseyi görmemişti, ama Drummond Meydanı'na geldiğinde, evine birkaç yüz metre kalmışken Magnus Linklater'la karşılaşmıştı.

Magnus'un canı sohbet etmek istiyordu anlaşılan. "Ah, Angus," dedi Magnus. "Elindeki pek merak uyandırıcı. Senin resimlerinden mi?"

Angus hızla düşündü. Elinde olduğunu düşündüğü şeyin ne olduğunu başkasına da –herhangi birisine– söylemeye can atıyordu, fakat Magnus gazete editö-

rüydü, bütün dünyaya Burns'ün Raeburn tarafından yapılmış portresinin ortaya çıktığını ilan etmek iyi bir fikir miydi? Hayır diye düşündü Angus, bu erken olur. Bunun Raeburn tarafından yapılmış bir Burns portresi olduğundan kesinlikle emin olamazdı. Hatta bunun Raeburn tarafından yapılmış herhangi birisi olduğuna da emin olamazdı. Pek çok Raeburn taklitçisi vardı, ustanın stilini kullanan daha aşağı seviyede ressamlar olmuştu. Hatta Angus bugün birkaç yüz sterline bir Raeburn çıkarabilecek Rus fabrikaların olduğuna bile inanıyordu. Bu bir Rus Raeburn olabilir mi diye düşündü.

Bir yandan kibarca ona, bir yandan da resme bakan Magnus'a bir şeyler söylemesi gerekiyordu. Angus paketin üst kısmının kaydığını ve çerçevenin üst kısmının açığa çıktığını fark etti.

"Benim mi? Pek sayılmaz," dedi belli belirsiz bir açıklamayla. "Başkasının resmi. Ben sadece... onun adına göz kulak oluyorum."

"Güzel çerçeve," diye gözlemde bulundu Magnus. "Resim neye benziyor? MacTaggart olma ihtimali var mı?" Arkalarındaki kapıyı işaret etti, bir zamanlar Sir William MacTaggart'ın oturduğu evin hemen önünde duruyorlardı.

Angus güldü. "Hayır. Öyle bir şey değil. Gerçek bir önemi olduğu söylenemez." Konuşurken yüzünün kızardığını fark etti; dolaysız konuşan Angus yalan söylemeyi pek beceremiyordu ve nadiren yalan söylüyordu.

BELONGS TO Kasmus TEAM

"Cyril'i gördüğüme sevindim. Cyril'in yavruları nasıl? Onları son zamanlarda parkta görmüyorum."

Angus bu sefer daha fazla olmak üzere tekrar kızardı. "İyi olduklarına eminim," dedi. "Daha iyi bir eve gittiler."

Magnus gülümsedi. "Bu iyi haber," dedi. "Hepsine birden nasıl ev bulacağını merak ediyordum. Ama bulmuşsun belli ki. Gerçi dikkatli olmakta fayda var. Geçen gün yavru köpekleri çalınan birisi hakkında bir haber okudum. Yavrular bir restorana satılmış. İnanabiliyor musun?"

Angus zorlukla yutkundu. "Bu çok fena," dedi. Sesi uzaklardan geliyor gibiydi.

"Ah, peki," dedi Magnus. "Çok oyalanmamalıyım. Senin de stüdyona götürmen gereken bir Raeburn var zaten."

Angus şaşaladı. "Raeburn mü?"

"Öyle olmadığına eminim," dedi Magnus. "Ama insan umut etmekten vazgeçmiyor."

Angus gülmeye çalıştı. "Keşke bir Raeburn'üm olsaydı," dedi. Bu sefer kızarmamıştı, yanında taşıyor olmasına rağmen bir Raeburn'e sahip değildi. Burns'ün bu portresi onun değildi; bu önemli bir noktaydı. Bunun sahibi Domuz O'Connor'dı... ya da başka birisi.

Evine gidince resmi dikkatle stüdyosuna taşıdı. Sonra duvara dayayarak paketi bir kenarından yırtıp çıkardı. Birkaç dakika boyunca resmin önünde durmak dışında bir şey yapmadı, her detayı özümsüyordu: incelikle işlenmiş bildik surat, zeki hatlar, siyah saç,

göze batan kaşlar, beyaz boyunluk. Ve ardında renkler: Raeburn'ün modellerini içinde resmetmeyi sevdiği koyu kırmızılar, yoğun siyahlar... gerçi bu resimde modelin arkasında bir masa vardı ve masada büyük, süslü bir vazo duruyordu.

Angus dizlerinin üstüne çöküp vazoyu yakından incelemeye başladı. Daha önce bunun resmini bir yerlerde görmüştü, bundan emindi... Bir yerlerde bir vazo vardı ya da bir vazo hatırası. Burns'e baktı ve şair bakışlarına karşılık verdi.

"Sevgili Rabbie," diye mırıldandı. "Ulus diye bir başıboşlar takımıyız. Bunu biliyorum. Ama bir gün, belki bunların hepsi değişecek. Belki."

BELONGS TO Kaktüs TEAM

62. Evlenecek Türde Adam

"Dizlerinin üstüne çökmüş ne yapıyorsun öyle Angus?" Domenica kapıyı çalmış, fakat duyan olmamıştı. Angus kapıyı kapatıp stüdyosuna girdiğinde böyle olabiliyordu, bu yüzden dış kapıyı aralık görünce –Angus güvenliğe pek önem vermiyordu: "Ne kadar burjuva bir nosyon" demişti bir keresinde Domenica'ya– açıp içeri girmişti.

Domenica yüzünü buruşturdu. Angus'un dairesinin hep tuhaf koktuğunu düşünmüştü... rahatsız edici değildi belki, ama tuhaf olduğu kesindi. Stüdyodan gelen yağlıboya kokusu, mutfaktan gelen tütsülenmiş balık kokusu –Angus her hafta Creelers'taki pazardan tütsülenmiş balık alıyordu– ve köpek kokusu karışımıydı. Cyril'in düzenli olarak –en azından yılda iki kez– banyo yaptığına ve diğer köpeklerle karşılaştırılınca çok da kokmadığına inanması söylenmiş olsa da Domenica hafifçe nemli kürk ve yediği etlerden kaynaklanan bir koku yaydığını hissedebiliyordu.

Angus'un mektuplarını son birkaç gündür açmadığını, postacının her sabah attığı yerde, bir köşede

biriktiklerini fark etti koridordan geçerken. Eğer Angus evlenmiş olsaydı –tabii onunla kimse evlenmez diye düşündü– o zaman bunlar değişirdi. Şu anda bakmakta olduğu tavan pencereleri temizlenir, parkeler sistire edilip tekrar cilalanır, Cyril haftada bir şampuanlanırdı; her şey pırıl pırıl olurdu.

Angus da tertemiz giyinirdi. Bir eş eski giysilerinden kurtulup yepyeni bir dolap hazırlayabilmek için onu Stewart Christie'ye götürürdü. İlk giden de Harris tüvit ceketi olurdu, gerçi hayır kurumu bu noktada çizgiyi çekerdi. Belki de randevu alındığında eski buzdolaplarını ve yatakları almaya gelen şehir konseyi görevlilerinin özel bir toplama için çağrılması en iyisiydi. Konsey gelip Angus'un bütün elbiselerini götürürdü.

Ama bütün bunlar faraziye diye hatırlattı kendisine. Angus'la kimse evlenmez; kimse bütün bu projeyi üstlenmez. Hele kendisi kesinlikle... Kendini tuttu. Angus'la kesinlikle evlenmeyeceğini söylemek iyiydi hoştu da başkası adına konuşabilir miydi? Edinburgh'da çok sayıda umutsuz kadın vardı – bölük bölük hem de– ve bunlar herhangi bir erkekle, Angus'la bile evlenmekten mutluluk duyarlardı, tabii bir erkek onlara soracak olursa, fakat Angus ne yazık ki sormamıştı. Bu kadınlar bir koca bulabilmek için her şeyi yapar, gerekirse her türlü kusuru görmezden gelebilirdi. Domenica bu durumda değildi, fakat böyle pek çok kadın tanıyordu.

Erkek tarafının evlenmeye yönelik ilgisizliği böyle kadınlar için oldukça ufak bir meseleydi. Domenica'nın

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

bir arkadaşı, iç mimariye aşkla bağlı ve son derece yetenekli bir erkekle evlenmişti... oysa genel kanı adamın evlenmeye vakit bulamayacağı yönündeydi. Kadın tarafının yürüttüğü tek bir amaca yönelik kovalamaca, kurulan tuzaklar ve düpedüz baskı –Domenica böyle olduğunu düşünüyordu– eninde sonunda meselenin çözülmesini sağlıyordu. Koca bulma konusunda umutsuzluğa düşmüş olan bir başka arkadaşı âdeta yandan bakıldığında görülemeyecek kadar ince bir erkeğe razı olmuştu. O erkek de muhtemelen evlenmeye heves etmiş, fakat kimseyi bulamamıştı, çünkü insanlar genellikle onu görmüyordu. "Hiç yoktan iyidir," demişti arkadaşı felsefi bir yaklaşımla. Bu da oldukça mutlu bir evlilik olmuştu; bir şeyin artıklarından ve parçalarından bir bütün üretmek mümkündü.

Fakat Domenica'nın aklına başka bir şey geldi: Peki ya bir başka kadın, o umutsuz kadınlardan biri Angus'la evlenirse ne olurdu? Arkadaşını elinden aldığı için o kadına içerler miydi? Angus muhtemelen şimdiki gibi sıkça ve rahatlıkla İskoçya Sokağı'na gelemezdi. Kadınlar ilişkileri her ne kadar masumane olsa da eşlerinin kadın arkadaşları olmasından hoşlanmıyorlardı. Angus her zaman hayatında olmuştu; o olmadan her şey farklı olurdu. Belki de... Ama Angus'a göz kulak olmak dışında onunla evlenmenin ne amacı olabilirdi ki? Sürekli olarak yanında olmak ya da en azından evlendiklerinde onunla ne kadar vakit geçirmesi gerekiyorsa o kadar o kadar yanında bulunmak istiyor muydu? Hiç sanmıyordu.

Stüdyonun kapısını itip açtı ve Angus'un dizlerinin üstüne çökmüş olduğunu gördü. Angus kafasını kaldırdı, gülümsedi ve ayağa kalktı.

"Bir resme bakıyordum," dedi. "Çok güzel ve eğer haklıysam çok önemli bir resim."

Merak eden Domenica stüdyonun öte yanına geçip portrenin önünde durdu.

"Bu düşündüğüm kişi mi?"

Angus pantolonunun dizlerindeki tozu silkti. "Kesinlikle öyle," dedi. "Ya da öyle olduğunu düşünüyorum diyelim."

"Sence bu kimin resmi peki?" diye sordu Domenica.

Angus soruya birkaç saniyeliğine cevap vermedi, sonra, "Raeburn," dedi. "Henry Raeburn."

Domenica öne eğilip portreyi inceledi. "Öyleymiş gibi hissettiriyor değil mi? Ne kadar yoğun." Duraksadı. "İmzalı mı?"

Angus başını salladı. "Raeburn imza atmazdı. Teknik ve belgelere dayanan kanıtlarla buna sen karar verirsin."

"Peki bu resimdeki teknik doğru mu?"

Angus ellerini emin olamıyormuş gibi iki yana açtı. "Sanırım," dedi. "Ama bu işlerde benden daha bilgili insanlar var."

"James Holloway mi?"

"Kesinlikle. Bunu ona göstermemiz gerek, bakalım o ne diyecek." Resimden uzaklaştı ve raftan kırmızı kaplı bir kitap aldı. "Bu Raeburn hakkında Armstrong'un

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

yazdığı bir kitap," dedi. "Arkada ona modellik yapanların uzun bir listesi var. Bak."

"Burns adı geçiyor mu?"

"Hayır. Ama bu pek bir anlama gelmiyor. Liste eksiksiz sayılmaz."

Domenica dikelip resmi biraz uzaktan seyretmek için geri çekildi.

"Kadınların Burns'ü neden çekici bulduğunu anlayamıyorum," dedi.

Angus kaşlarını çattı. "Ama Burns yakışıklıydı," diye karşı çıktı. "Ona bir baksana."

"Bir ölçüde," dedi Domenica. "Ama kolay beğenilir bir yüzü yok. Epey ahenkli."

"Belki kadınlar onu seviyordu, çünkü o da kadınları seviyordu," dedi Angus. "Kadınlar böyle hissetmiyor mu?"

"Böyle söylendiğini duymuşluğum var," diye yanıt verdi Domenica.

BELONGS TO KAOTIC TEAM

63. Her Şeye Rağmen Köpek Köpektir[33]

Bunun ardından yaşananlar Domenica'nın Angus'a ve Cyril'e bakış açısını değiştirdi. Bir açıdan mistik bir içgörü, bir *agape***, bir *Cloud of Unknowing**** anı, diğer açıdan da Domenica'nın hem insanın hem de köpeğin niteliklerinin basitçe farkına varmasıydı. Bu değişimin aracısı da Robert Burns olmuştu.

Angus'la stüdyoda durmuş Raeburn'ün Burns portresine bakıyordu. Odanın başka bir köşesinde, yorganının üstünde oturmakta olan Cyril yanlarına geldi. Pek sevdiği Domenica'ya baktı ve kuyruğunu salladı. Fakat resme dalıp gitmiş olan Domenica bu selamlamayı fark etmedi, Angus'la konuşmaya devam etti.

Bunun üstüne Cyril oturdu ve etrafına bakmaya başladı. Bir köpek olarak, bütün köpeklerde bulunan, bir şeylerin gerçekleşmek üzere olduğuna dair o tuhaf

---

33 Robert Burns'ün *A Man's a Man for a' That* şeklinde de bilinen *Is There for Honest Poverty* adlı şarkısına gönderme yapılıyor. (ç.n)

** Yun. - Eros kavramıyla zıtlık oluşturan, karşılık beklenmeyen aşk, sevgi, adanma. (ç.n)

*** 14. yüzyılın ikinci yarısında yazılmış olan Hıristiyan mistisizmini yansıtan anonim eser. (ç.n)

duyguya sahipti, fakat ne olduğundan emin olamıyordu. Yürüyüşü listeden çıkarabilirdi, çünkü çoktan yürümüştü ve akşam yemeği ise saatler sonraydı. Bu yüzden en fazla bir teşvik sözcüğü ya da orada olduğuna dair farkındalığı umabilirdi, belki başını hafifçe sevecekler ya da insan dünyasının onun varlığından haberdar olduğunu belli edecek başka bir şey yapacaklardı.

Etrafına baktı ve tam o anda Burns portresini gördü. Köpekler sanata pek duyarlı değillerdir. Hatta varlıkları sanat tarihçileri tarafından dipnotlarda belirtilen büyük ressamların köpekleri bile sahiplerinin sanatsal yüceliklerinden genel olarak habersizdir. Boticelli'nin artık var olmayan bir teriyer soyundan gelen köpeği Nuovolone sahibinin stüdyosuna hâkim olan büyük tuvalleri hiç umursamıyordu. Vermeer'in, çok daha nadir bulunan bir tür olan natürmort av köpeği –natürmort masasından düşen objeleri getirme yeteneğiyle bilinen köpekler– Joost bile ustasının resimlerinden fışkıran ışığa dikkat etmiyordu. Bunun sebebi köpeklerin kokuya duyarlı olması ve onlar için resmin tek bir kokuya sahip bir obje olmasıydı: Yağ, boya, fırça kılı ve benzeri kokuların bir araya gelmesiyle oluşan bir koku. Bu yüzden bir köpek stüdyoya girdiğinde onun için resmin kokusu, betimlediği objelerle hiçbir şekilde bağdaşmıyordu. Bir köpeğin ilgisini çekmesi beklenen bir resim bile –avdan getirilmiş bir tavşan mesela– olduğu şekliyle değil, boya ve benzeri malzemelerle yapılmış gibi algılanıyordu. Bu açıdan bakıldığında köpekler son derece indirgemeciydi.

Fakat Domenica'dan yanıt alamayan Cyril dönüp Angus ile baktıkları yöne baktı. Tam o anda kendisine bakmakta olan Burns'ü gördü. Bunun üzerine ilk başta hiçbir şey yapmadı, fakat bir süre sonra yavaş yavaş yürüyüp niyetini tam olarak anlamadığı bir yabancıya yaklaşıyormuş gibi Burns'e yanaştı.

"Bak," dedi Angus Cyril'i göstererek. "Cyril'in ilgisini çekti."

Domenica Cyril'e bakıp gülümsedi. "Mümkün değil," dedi. "O tek boyutlu görmüyor mu?"

"İzle," diye fısıldadı Angus.

Cyril artık resmin önündeydi, kulaklarını aşağı indirmiş ve gözlerini resimden ayırmadan bakıyordu. Sonra kuyruğunu fırtınadaki silecekler gibi hızla sağa sola salladı. Angus da yanına gidip diz çöktü.

"Bu Robert Burns," dediğini duydu Domenica. "Bay Burns, bu Cyril. Zeki ve sadık bir köpekti / Hendek, taş duvar, atlar geçerdi / Dürüst ve sevimli kırçıllı yüzü / Her yerde kazanırdı dostu, yareni / Tüyleri kabarıktı, beyazdı göğsü / Parlak siyahtı sıkı kürkü / Yukarı kıvrılan neşeli kuyruğu / Poposunun ardında sallanıp dururdu."*

Cyril Angus'a bakıp sanki komplimanı anlıyormuş gibi gülümsedi.

"Evet," dedi Angus. "Sen köpekleri severdin Rabbie. Bu köpek de senin Luath gibi ya da bugünlerde ona en yakın bulabileceğin cinsten. İyi bir köpek bence. Benim için yeterince iyi."

---

* Robert Burns'ün *The Twa Dogs. A Tale* (*The Two Dogs. A Tale*) isimli şiirinden. (ç.n)

BELONGS TO Kasmus TEAM

Bir elini Cyril'in başına koydu ve yavaşça tüylerini okşadı. Cyril memnuniyetle sahibine baktı, sonra bakışlarını tekrar Robert Burns'e odakladı.

Angus omzunun üstünden Domenica'ya seslendi. "Caesar ve Luath'ı hatırlıyorsun, değil mi Domenica?"

Domenica hatırlıyordu, fakat şiiri yıllardır aklından geçirmemişti. Ama Burns hâlâ orada, hafızasına okulda küçük bir çocukken kazınmış haliyle duruyordu, çocukların şiiri hâlâ yürekten öğrendiği ve dizeleri hayatlarında onlara avuntu sağlayacak kişisel bir eşya olarak taşıdıkları yıllardan kalmıştı...

"Hatırlıyorum," dedi.

"Caesar soylu bir köpekti," diye devam etti Angus. "Luath da Cyril gibiydi. Öyle gösterişli sayılmazdı. İnsanların dertlerinden ve zenginlerin mi yoksa fakirlerin mi daha iyi durumda olduğundan bahsediyorlardı."

Cyril yavaşça resme yaklaştı. Tuhaf, hırıltılı bir sesle nefes alıyordu, Robert Burns'e doğru sanki yalvarırcasına inliyordu. Sonra son derece yavaş bir hareketle, sanki azarlanmayı bekler gibi resmin yüzeyine diliyle dokundu.

"Gördün mü?" dedi Angus omzunun üstünden. "Bu bir köpeğin yapabileceği en büyük kompliman. Bu da onun saygı gösterisi."

Cyril'e bu kadarı yetmişti; o an sona ermişti. Burns'e son bir kez bakarak arkasını döndü ve odanın öteki ucundaki battaniyesine gitti. Yanından geçerken Domenica'ya gülümsedi, yüksek stüdyo pencerelerinden düşen güneş ışığı altın dişini parıldattı.

"Bence biliyordu," dedi Angus ayağa kalkarken. "Sence de onun önemli birisi olduğunu hissetmedi mi?"

Normal şartlar altında Domenica bu olaya insan biçimcilik deyip geçerdi. Bir köpek Burns'ü takdir ediyor olamazdı; bundan başka bir şey söylemek hayvanseverlerin meyilli olduğu ve kendisinin saçma gördüğü zayıf duygusallığa boyun eğmek olurdu. Ama demin gözlemlediği davranışta inanılmaz derecede dokunaklı bir şey vardı.

Cyril, yalnızca bir köpek olan pis kokulu Cyril resimde bir şey görmüş ve bundan görünür bir biçimde etkilenmişti. Bunu görmezden gelemezdi. Bunu yapması mümkün değildi.

"Bence Cyril bu resmi tasdik etti," dedi Angus.

BELONGS TO Kaktüs TEAM

64. Çocukluk Hatıraları

Stüdyodan çıktılar. Angus, Raeburn'ün üstüne yırtık pırtık gri bir örtü örtüp Cyril'i çağırdı. Sonra ardından stüdyo kapısını kapayıp mutfağa geçtiler.

Domenica pencere açma güdüsüne karşı koydu. Başka birisinin evine gidip pencere açmak genel olarak kibar bir davranış olarak görülmez diye hatırlattı kendisine, böyle bir hareket içinde yargı öğesi barındırır. Ayrıca insan bir odadaki eşyaların yerlerini değiştirmemeli, hatta ışık bile açmamalıdır. Angus'un bunları fark edeceğini sanmıyordu, ama stüdyoda gördüğü şey o kadar içine işlemişti ki kendisine lütfedilen bu mistik içgörü anını bozacak hiçbir şey yapmak istemiyordu.

Peki bu tam olarak neydi? Spesifik bir açıklama yapmak zordu –bir içgörü anının en önemli noktası da gündelik betimlemelere karşı koymasıydı–, ama Angus'un bambaşka bir öteki yanını keşfedivermişti. Çoğumuz kendi kozamıza gömülerek yaşıyor, başkasını düşünecek kadar bile zaman ayırmıyorduk. Tabii düşündüğümüzü sanıyorduk, empati yeteneğimizle gurur duyuyorduk, başkalarıyla ilişkilerimizde düşünce-

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

li ve hatırşinas olabilirdik, fakat ne sıklıkla, tabiri caizse önlerine geçip onlar gibi olmanın nasıl bir şey olduğunu deneyimliyorduk? Kendisine bunu sordu ve Ben-Sen* ilişkisine dair bir yerlerde okuduğu bir şey hayal meyal aklına geldi. Martin Buber miydi? Kulağa doğru gibi geliyordu, ama Angus Lordie'nin mutfağında hafızası bulanıktı ve o an da çoktan geçip gitmeye başlamıştı.

Angus'a, boya damlalarıyla lekelenmiş fitilli kadife kumaştan pantolonuna, oldukça eskimiş Harris tüvit ceketine, boynuna bağladığı şal desenli kravat benzeri mendile, pırıl pırıl parlatıldığı göze çarpan, özenle baktığı belli olan eski kahverengi deri ayakkabılarına baktı. Ona bu şekilde ne sıklıkla bakıyorum diye sordu kendisine. Onu ne sıklıkla fark ediyorum ya da dinliyorum? Konuşuyoruz, ama gerçekten dinliyor muyum, yoksa sohbetimiz onun durmasını ve bir şeyler söylemeyi beklememle mi geçiyor? Kaçımız için sohbet kendi satırlarımızı yazma hevesi anlamına geliyor?

Angus lavaboya gidip son derece eski su ısıtıcısını suyla doldururken ona baktı. Tek bir şey daha eklenirse devrilecek olan çanak çömleğin biriktiği lavaboya baktı. Lavabonun ardındaki, her iki tarafının da silinmesi gereken pencereye baktı. Koyu renkli büyük bir mantardan yaptığı panoya baktı; üstüne tutturulmuş fotoğraflara, kendisi için yazdığı notlara, ödenmiş ve ödenmemiş faturalara. Bu Angus'tu. Bir başkası. Bir başka hayat.

---

* *Ich und Du*. Martin Buber'in varoluşçuluğa dair önermelerinin yer aldığı bir kitap. (ç.n)

BELONGS TO Kastus TEAM

Angus su ısıtıcısıyla oyalanır ve bir demliğe birkaç kaşık kahve koyarken Domenica panonun önüne gidip eğilerek fotoğrafları inceledi. Bunları daha önce görmemişti. Pano yeni sayılmazdı, ama daha önce dikkatini çekmemişti, utandığını hissetti, çünkü Angus arkadaşıydı, en yakın arkadaşlarından biriydi ve panosuna bakmaya bile zahmet etmemişti.

"Sakıncası var mı?" diye sordu. "Bu fotoğraflara bakmamın sakıncası var mı?"

Angus lavabonun başında şöyle bir döndü. "Hayır," dedi. "Yok. İstediğin gibi bakabilirsin. İstersen ne olduklarını da söyleyebilirim."

Domenica fotoğrafları inceliyordu. Yaklaşık on, on iki tane ve farklı yaşlara ait gibiydiler. Bazıları, daha eski olanlar neredeyse sepya gibi görünüyordu, sanki eski bir aile albümünden alınmış gibi. Diğerleri daha canlıydı, renkler yerli yerinde olmasına rağmen hafifçe soluyor gibiydi.

"Bu sensin sanırım," dedi. "Küçük bir çocukken."

Dolaptan bardakları çıkaran Angus omzunun üstünden baktı. "Evet. Benim. Ve bir arkadaşım. Mull'lıydı. Babası orada doktordu. Lagonda marka araba kullanıyordu. Çok iyi hatırlıyorum. Çok güzel bir arabaydı. Birlikte okula giderdik. Adı Johnnie'ydi."

Domenica daha yakından baktı. Yaklaşık on iki yaşlarında iki çocuk İskoç etekleri ve yün kazaklarıyla taşlardan örülmüş bir duvarın önünde duruyordu. Yere düşen gölgelerin uzun olduğunu fark etti; öğleden sonra olmalıydı. Duvarın arkasında bir bayır, boş ve yük-

sek göğe doğru dik bir şekilde uzanıyordu. Gözlerini kapadı ve nedense kısa bir an aklına kelimeler geldi; davetsiz ve beklenmedik sözcüklerdi, fakat kalbinden, en azından o bölgeden bir yerden geliyordu: Bu ülkeyi seviyorum.

Angus'un arkasında olduğunu fark etti. Nefes alıp verişini duyuyordu.

"Glenalmond'a gitmeye başlamıştık," dedi. "Oradaki ilk yılımızdı sanırım. O günlerde hayat zordu, pazar günü tepelerde yürüyelim diye dışarı gönderirlerdi. En azından yaz döneminde. Johnnie'yle Glenalmond'ın her yerini tepmişizdir. Tepede olmamız gerekirken çay içmeye gittiğimiz aşağıdaki Monzie yakınlarında Connachan diye bir çiftlik vardı. Çiftçinin bizim yaşlarımızda iki kızı vardı ve bizimle dalga geçip dururlardı. Çok iyi anlaşırdık, çok!

"Çiftlikten de," diye devam etti Angus, "Almond nehri geçiyordu. Muhtemelen biliyorsundur. Her neyse... Auchnafree'ye giden yolun ilerisinde çiftçi nehrin üstünden bir ip geçirmişti, ipe bir sepet takılıyordu. Sepetle kendini karşıya çekebiliyordun. Çobanlarıyla kendisi nehirden ayaklarını ıslatmadan geçmek için bunu kullanıyorlardı. Çoban köpekleri de. Cyril gibi köpekler. Köpekler bayılıyordu. Köpekler böyle şeylere bayılır zaten.

"Nehirde yüzerdik de. Yazın bile dondurucuydu. Sonra kayalarda oturup sandviç yerdik. Konserve sığır etli sandviçler. Konserve sığır etini hatırlıyor musun? Şimdilerde kimse yiyor mudur?"

BELONGS TO Kaktüs TEAM

Duraksadı. "Bazı dizeler var," dedi kısık sesle, "o fotoğrafa baktığımda aklıma geliyor. Oynardık derede iki kişi / İlk güneş ışığından sonra gelirdi akşam yemeği..."

"Ama aramızda engin sular kabardı..." diye devam etti Domenica.*

"Aynen öyle," dedi Angus. "Johnnie..."

Durdu. Domenica devam etmesi için bekledi, ama Angus başka söz söylemedi.

* Robert Burns'ün *Auld Lang Syne* isimli çok bilinen şiirinin dizeleri. Dörtlük "Çok uzun vakitten beri" diye tamamlanır. (ç.n)

65. Tek Bir Kelimeyle Sıfıra

"İşte bu!" diye düşündü Bruce. Daha yeni taşındığı Nick McNair'in Leith'teki evine yakın küçük bir restoranda oturuyordu. Sonra şöyle düşündü: Julia Donald! O alık, aptal... sıfır. Evet. O buydu işte. Sıfırdı, hatta eksi değerdi. Hem de bebeğin –o aptal sıfır bebeğin– benim olduğuna inandırırken Clarence Sokağı'ndaki çöplüğünde oturan Watsonian'lı sıfır Watson Cooke'la görüşmesi... Sıfır Numara, Clarence Sokağı, PK0000! Kıl payıyla kurtulmuştu. Birbirlerini hak ediyorlardı, tıpkı o alık bebeklerinin sıfır bezlerini hak ettikleri gibi. Ben almayayım, teşekkürler! *Pour moi* değil!

Restoranda Nick'in yedi arkadaşıyla beraberken Bruce kendisini daha mutlu hissediyordu. Nick'in adına iş yaptığı reklam ajansının sahibinin Julia Donald'ın babası olması gibi ufak bir mesele vardı, fakat Bruce bu işten kurtulabileceği bir yöntem düşünmeye başlamıştı ve bu konuyla sonra ilgilenecekti. Yeterince vakit olacaktı. Şimdilik masada karşısında oturup ona bakan kadına nasıl karşılık vermesi gerektiğini düşünmeliydi. Dahası da vardı, kadın ona o özel bakışlardan atıyordu. İşte tam o anda kendisine "İşte bu!" demişti.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Ne yazık ki ufak bir mesele vardı, Bruce tanıştırıldıkları sırada kadının ismini anlamamıştı. Shelley miydi? Sheila mıydı? Öyle bir şeydi. Aslında bu bir mesele sayılmazdı. Birisinin ismini bilmiyorsan ona sorarsın diye düşündü. Hatta harika bir flört cümlesiydi. İsmin ne diye sormak son derece romantik diye düşündü. Her seferinde işe yarıyor.

Masanın üstüne doğru eğildi. "İsmin ne?" diye sordu.

Masanın karşısındaki genç kadın gülümsedi. İnkâr edilemeyecek kadar çekiciydi ve gülümseyince daha da çekici oluyordu. "Shauna," dedi. "Ya senin?"

Bruce gülümsemesine karşılık verdi. "Bruce. Bana Bruce demen yeter."

"Demen yeter" kısmını eklemesine gerek yoktu, fakat Bruce bunun her seferinde işe yaradığını görmüştü. Ben her seferinde işe yarıyorum diye düşündü. Olay söylediğim şeyde değil, bende bitiyor!

"Nick'le mi çalışıyorsun?" diye sordu Bruce.

Shauna başıyla onayladı. "Evet," dedi. "Ara sıra. Çekim yapıyoruz."

Öteki uçta oturan Nick'e bakıp el salladı. Nick göz kırptı.

Bruce gülümsedi. "Ajansın var mı?" Nick'in etrafındaki herkesin şu veya bu ajansla çalıştığını fark etmişti.

"Evet," dedi Shauna, "ama reklam yapıyorum sadece. Nick halkla ilişkilerciler için çekimler yapıyor. Benim alanım özel. Sadece sabunlar, yumuşatıcılar filan. Güzellik endüstrisi için reklam yapıyorum."

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

"Harika," dedi Bruce.

"Bazı işlerimi görmüş olabilirsin," diye devam etti Shauna. "Dergi okuyor musun?"

Bruce bir an düşündü. Ne tür dergilerden bahsediyordu? Julia'nın okumaktan hoşlandığı o anlamsız kuşe kâğıtlılardan mı?

"Bazen," dedi.

Shauna onu inceliyordu. "Ne iş yaptığını tahmin edeyim," dedi ilgileniyormuş gibi gösterip çenesini ellerine yaslayarak. "Mankensin değil mi?"

Bruce arkasına yaslandı. "Şey..."

"Biliyordum," dedi Shauna. "Böyle şeyleri anlıyorum. Kıyafet düşkünlerini hemen anlarsın."

Bruce karşılık vermedi.

"Alınma," dedi Shauna. "En iyi arkadaşlarımın bazıları da böyle." Güldü.

Bruce dudağını ısırıp başını çevirdi. Kendi kendine bir şeyler mırıldandı, tekrar edilemeyecek türden bir şeyler. Ama Shauna da başını çevirmiş yanındaki adamla konuşuyordu, tel çerçeveli yuvarlak bir gözlüğü olan ince bir adamdı; pek kıyafet düşkünü sayılmaz diye düşündü Bruce.

Etrafına bakındı. Solunda, öteki yanda oturan birisiyle konuşan bir adam vardı, sağında da yine çekici, ama Shauna'dan farklı bir güzelliği olan bir kadın oturuyordu. O da sağında oturan adamla hararetli bir konuşmaya dalmıştı. Bruce başını eğip ellerine baktı. Bir anda kendisini çok yalnız hissetti.

BELONGS TO Kasmus TEAM

Ayağa kalkıp restorana göz gezdirdi. Öteki uçta bir levha vardı: Bir erkek şapkasıyla bir çift kadın eldiveni. Bruce yürüyüp sesleri ardında bıraktı. Tuvaletin kapısını itip açtı ve lavabonun önündeki dar alanda durdu. Bir ayna vardı. Aynaya baktı.

"Ne yaptığını zannediyorsun?" diye fısıldadı yansımasına. "Sen tam olarak ne yaptığını zannediyorsun?"

Yanıt gelmedi. Elini uzatıp aynadaki yansımada çenesinin hattını eliyle takip etti.

"Bu mu yani?" diye sordu. "Sen bu musun?"

Bir anda arkasından kapıyı iten biri olduğunu fark etti. Öne doğru adım atıp arkasından gelenin geçmesine izin verdi.

"Bruce?"

Gelen Nick McNair'di. Tam olarak Bruce'un arkasında duruyordu, aynadan yansımasını görebiliyordu. Endişeli gibiydi.

"İyi misin Bruce?" diye sordu Nick. "Kalkıp hızla gidiverdin. Hasta gibiydin."

"Ben iyiyim," dedi Bruce. "Sadece..."

Nick dikkatle ona bakıyordu. Başını salladı. "İyi değilsin Bruce. Mutsuz görünüyorsun." Duraksadı. "Ayrılık yüzünden mi? Mesele bu mu?" Elini uzatıp Bruce'un omzuna koydu. "Bak," dedi, "nasıl olduğunu biliyorum. İçin buz kesmiş gibi hissediyorsun. Zamanın ilaç olması için beklemen gerekiyor. İşe yarayacaktır. Eninde sonunda."

Bruce yere baktı. "Sana yalan söyledim," dedi. "Ondan ayrıldığımı söyledim. Tam tersi oldu. O beni kapı dışarı etti. Beni aldatıyormuş."

BELONGS TO Kasutus TEAM

"Ah, korkunç," dedi Nick.

"Evet. Babası bana verdiği arabayı geri aldı. Babası Graeme Donald. Evet, ta kendisi. Ajansın sahibi. Benden nefret ediyor."

Nick sessizdi. Elini Bruce'un omzundan çekti. "Durumun çok zor Bruce," dedi. "Evden kovulduğunu anlamıştım. O yüzden sana kapımı açtım."

"Benimle neden ilgileniyorsun?"

Nick elini tekrar Bruce'un omzuna koydu, Bruce bu hareketi nedense rahatlatıcı bulmuştu.

"Çünkü Hıristiyanım," dedi Nick.

BELONGS TO Kayıtlı Team

66. Baştan Aşağı Açgözlülük

Balayının sonu metaforik anlamda kişinin hata yapamadığı, daha doğrusu hataların yapıldığı, fakat bunların kişinin yanına kaldığı bir dönemin bitişi anlamına gelir. Hepimizin bildiği gibi, oy verenlerin her şeyi olmasa da pek çok şeyi affettiği bir politikacı balayı vardır. Metaforik balayı sonlandığında ruh hali değişir ve her hatanın, her kötü planlanmış adımın, hatta insani yanılma payının bile hevesle üstüne atlanılır. "İşte!" diye bağırır muhalefet muzaffer bir koro halinde. "İşte! Neye benzediğini görün! Pespayelik! Kabiliyetsizlik! Bariz bir şekilde bizde olmayan nitelikler bunlar!" Evlenilen kişinin pespaye ve kabiliyetsiz birisi olduğu balayında ortaya çıksa bile gerçek balayının sonunun böyle olmayacağını ummak mümkündü elbette. Böyle bir durumda bile kişinin eşi oy verenler kadar eleştirici ve affetmez birisi olmayabiliyordu. Yine da hayat balayından sonra kesinlikle farklılaşıyordu.

İlk başta çalışmak gerekiyordu ve bu da Matthew için döndükleri günün sabahı galeriye gitmek anlamına geliyordu. Bir fabrikada ya da yoğun bir ofiste

saat doldurmaktan daha basitti belki, ama yine de işti. Yardımsever bir arkadaş tarafından paspastan alınıp masaya konulan mektuplar düzenli yığınlar halindeydi: Üç haftalık kataloglar, ücret sorguları ve faturalar. Faturaların son ödeme tarihleri geçmemişti, ama yine de acilen ilgilenilmesi gerekiyordu; kataloglar dikkatle değerlendirilmeli, ücret sorgularına cevap verilmeliydi. Yavaş işleyen bir meslekte üç hafta uzun zaman gibi görünmeyebilirdi, ama Matthew'a galerideki çalışma hayatının bambaşka bir dünyaya, artık tanıdık gelen, fakat yine da tuhaf yönleri olan bir dünyaya ait olduğunu hissettiriyordu. Bu değişecekti elbette, fakat şu anda Edinburgh'un Dundas Caddesi nedense yabancı görünüyordu. Işık farklıydı –kuzeyin azaltılmış gibi duran ışıkları– ve elbette renkler –yumuşak renkler, griler ve yeşiller– ile diğer her şey Avustralya'nın parlak ışığı ve canlı renklerine göre çok daha yumuşatılmış duruyordu.

Masasının başına geçip mektup yığınını düşündü. Edinburgh'dan yeni evlenmiş, son derece mutlu ve inanılmaz ölçüde heyecanlı bir insan olarak ayrılmıştı. Köpekbalıklarıyla dolu sularda ölümle yüz yüze gelmiş, bir yunus tarafından kurtarılmış bir adam olarak geri dönmüştü. Kurtarılmasından da bahsedemiyordu, çünkü ona kimse inanmazdı. Ayrıca haksız suretle tutuklanmış ve psikiyatri kliniğine yatırılmakla tehdit edilmişti, babasının oğlu olduğunu düşünürken bambaşka bir adamın, Singapur Kedi Topluluğu başkanının oğlu olabileceğini keşfetmişti. Bu olaylar herkesi etkiler-

BELONGS TO Kasmus TEAM

di, ama aynı zamanda balayında olan birisini daha da fazla etkilemesi mümkündü.

Elspeth'i evde, jet lag sersemliğiyle uyurken bırakmıştı. Yatak odasının kapısından ona şefkatle bakmış, battaniyenin altındaki şekli izlemişti: Karısı. Kelimeyi söylemekte hâlâ güçlük çekiyordu, o kadar yeni bir şeydi ki. Kimseyle birlikte olamayacağını düşünen Matthew eş olmuştu, ayrıca işe giden bir eşti. O kadar gündelik ve son derece sıradan bir klişeydi ki... Fakat Matthew keyfini çıkarıyor ve hafızasına kazıyordu.

Elspeth'in ne yapacağını konuşmamışlardı. Artık öğretmenlik yapmayacağını söylemişti, ama başka işlerle ilgilenmek istiyordu. Matthew onunla birlikte galeride çalışabileceğini söylemişti, fakat Elspeth'in bu konuda çekinceleri vardı. Her iki tarafın da kendilerine ayırabilecekleri alanları olduğu zaman evliliklerin daha sağlıklı olduğunu düşünüyordu. Kişi eşini her ne kadar çok seviyor olsa da onu bütün gün boyunca görüp akşam da aynı evi paylaşmak klostrofobi etkisi yaratabilirdi. Bu yüzden galeri Matthew'a kalacaktı ve kendisi başka bir şey yapacaktı.

"Bir şeyler çıkar," demişti.

Matthew da kabul etmişti. Karşısına hep bir şeyler çıkabilecek bir insandı.

Matthew galeride oturup mektup yığınını incelerken bunu düşünüyordu. Faturalar olsa da –ki bunlardan biri çerçevecilerinin birinden gelmişti ve hayli yüklüydü– portföy temsilcilerinden iyi finansal haberler gelmişti. Hisselerinden bazıları balayındayken bir hayli değer

kazanmıştı ve mektup umut doluydu. "Daha büyük kazançlar sağlanması beklentilerimiz dahilindedir," diyordu, "ve şu anda hisselerin satılmamasını salık veririz." Daha fakir olmadığına sevinmişti, ama daha fazla zengin olmak istediğine de emin değildi. Ayrıca ne şu anda ne gelecekte hissesini satma işlerine de girişmek istemiyordu. Bu açgözlülükmüş gibi geliyor diye düşündü; para babalarının ya da çürük tahvil satanların ya da döviz spekülatörlerinin yaptığı bir şeydi. Kazanç sağlayıp tıpkı açgözlü bir insanın pastanın en güzel parçasını alması gibi kazançlarını mideye indiriyorlardı.

Finansal raporu bir kenara koyup diğer mektuplarla ilgilenmeye başladı. Bir tanesi tanıdığı bir el yazısıyla yazılmıştı, Angus Lordie'nin yazısıydı.

Sevgili Matthew,

Hoş geldin! Geldiğin gibi beni ara, çünkü sana inanılmaz haberlerim var. Glasgow'lu tuhaf dostun Domuz O'Connor'ı hatırladın mı? Hani şu iri yapılı adamı. Sen yokken sana göstermek istediği bir resimle çıkageldi ve resmi geçici olarak bana teslim etti. Ne olduğunu asla tahmin edemezsin! Çok iyi bilinen bir İskoç ressamı, Raeburn'ün ta kendisi! Modeli kim? İskoç bir şair, tam olarak söylemek gerekirse Ayrshire'lı. Evet! Bahsettiğim şaheser ve ne yapılabileceği hakkında konuşmak için beni derhal ara.

Matthew saatine baktı. Angus yanına uğrarsa kahve içmeye gidebilirlerdi ve Big Lou her zamanki gibi onları sıcak bir şekilde karşılardı. Edinburgh'un rahatlatıcı yanı da buydu. Her zaman aynıydı; hiçbir şey hiçbir zaman değişmiyordu.

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

67. Özel Gösterim

Matthew'nun telefonu Angus'un yarım saat içinde galeriye uğrayabileceğine dair güvence vermesiyle kapandı. "Resimle birlikte geleceğim," diye eklemişti Angus. "Bay O'Connor'un resmin varlığıyla bizi onurlandırdığından beri Edinburgh sokaklarında dolaşıyor, bu yüzden tekrar dışarıya çıkabilir. Glasgow'dan trenle getirmiş bir de. Muhtemelen görevlilerin vagonuna koymuştur."

"Artık görevli vagonları yok," dedi Matthew. "Hatta trenlerimizin çoğunda koltuk bile yok. Ayakta durmak zorunda kalan insanları bir düşün."

Angus telefonu kapatınca Matthew mektuplara geri döndü. Sotheby's'te yapılacak İskoç resimleri açıkartırması vardı ve kataloğu göndermişlerdi. Bir Raeburn vardı, fakat tanımlanamıyordu diye düşündü Matthew. İnsan yanından yürüyüp geçebilir ve modelin kim olduğunu bile sorgulamayabilirdi. Ama Robert Burns... Onun yanından yürüyüp geçmek mümkün değildi.

Angus yirmi dakika sonra geldiğinde hâlâ kataloğa bakıyordu. Angus'un yanında büyük bir paket vardı

ve Cyril de ardındaydı. Matthew'u çok seven Cyril onu selamlamak için koştu ve memnuniyetle ellerini yaladı. Sonra Matthew'un ayaklarının dibine yatıp bileklerini seyretmeye başladı.

Cyril uzun zamandır Matthew'un bileklerini ısırmak istiyordu. Bunu ona zarar vermek için yapmak istemiyordu, tam tersine: Cyril Matthew'un bileklerine bayılıyordu ve dişlerini geçirebilmek için mükemmel birer hedef olduklarını düşünüyordu. Eğer bu arzusunu dile getirebiliyor olsaydı, muhtemelen Mallory'nin neden Everest'e tırmanmak istediğine dair ünlü açıklamasına başvurmak zorunda kalırdı: Çünkü orada duruyordu. Matthew'un bilekleri de orada duruyordu ve görüntüleri masanın altındaki halıya başını yaslamış olan Cyril'in salyalarının akmasına sebep oluyordu. Ufak bir ısırık diye düşündü. Eğer yeterince hızlı davranırsa fark etmeyebilirlerdi bile. Ama bu olmayacaktı. Cyril sadece bir köpek olduğunu ve köpeklerin her istediklerini yapmalarına izin verilmediğini biliyordu. Bu sınırlamayı akıl almıyordu, o da tıpkı Everest gibi orada duruyordu işte. Onu besleyen ve onu yürüyüşe çıkaran Angus bir tanrıydı ve Cyril'in belli belirsiz hissettiği teolojisinde köpeklerin bir önceki nesilden aktarılan anlaşılması güç bir inanç öğesinde olduğu gibi tanrılarının dediklerini yapıyor olmaları ve kendilerine gösterilen ufak merhametle yetinmeleri gerekiyordu. Bu sebeple Cyril'in kalbi minnettarlıkla doluydu: Eğer gerekirse uğruna canını feda edeceği Angus'a, dünyasını kaplayan ve kimi zaman son derece tuhaf ve çekici oldukları için keskin

BELONGS TO Kasttus TEAM

koku hafızasını zorlayan kokulara, dışarıda değil de bu iki adamla burada olduğuna dair minnettarlıkla.

Matthew'un seyahatiyle ilgili kısa birkaç soru sorduktan sonra Angus resmin paketini açmaya başladı. "Glasgow'lu şişman arkadaşın kendisini aşmış," diye fısıldadı. "Burns'ün kayıp Raeburn portresi. Hiç şüphe yok. Elindeymiş. Domuz O'Connor'ın elindeymiş!"

Matthew resmi dikkatle inceledi, bu sırada yere eğilmişti ve bileğinin daha geniş bir kısmını gözler önüne sermişti. Cyril gözlerini kısmış inceliyordu, gergin beyaz deriye odaklanmıştı. Bıyıkları titredi.

"Raeburn'e benziyor gerçekten," dedi Matthew ayağa kalkarken. "Domuz elinde ne olduğunu biliyor muydu?"

"Hiçbir fikri yoktu," dedi Angus.

Matthew sesli düşünmeye başladı. "Tabii resmin kime ait olduğuna dair bir mesele var," dedi. "Çalıntı olduğunu düşünebiliriz. Domuz bir gangster."

Angus'un suratı asıldı. "Teslim etmemiz mi gerekecek yani?"

Matthew iç geçirdi. "Resmin başka birisine ait olduğu gerçeğini görmezden gelmemeliyiz sadece."

"Ama resmi nereden aldığını soramaz mıyız?" diye sordu Angus. "Masumane bir açıklaması da olabilir. Bazen insanların ailelerinde böyle şeyler oluyor. Neye sahip olduklarını bilmiyorlar. Belki de O'Connor'ların elinde..."

Matthew'un yüzündeki şüpheci ifadeyi görünce durdu.

"Hiç sanmıyorum. Ama öğrenebiliriz. Ona sorabiliriz."

"Belki de suçsuz olduğunu kabul etmekle işe başlayabiliriz," dedi Angus.

Matthew bunu yapabileceklerini kabul etti. Başlıkları şimdiden görebiliyordu: Edinburgh'lu Sanat Simsarı Kayıp Raeburn'ü Buldu. Sir Timothy Clifford'dan da bir alıntı olabilirdi. "İskoç sanatı için bu çok büyük bir an. Ulusumuz İskoç porte ressamlığının bu çok önemli parçasını ortaya çıkaran genç simsara müteşekkir olmalıdır."

Kültür Bakanı da, "İskoçya sanat mirasının bir başka parçası tekrar eve döndü. Herkese çok teşekkürler," diyecekti.

"Peki," dedi Matthew. "Domuz'u arayıp buraya gelmesini ve bize resimden bahsetmesini isteyeceğim."

Angus atılması gereken en uygun adımın bu olduğu konusunda hemfikir oldu. Ama Matthew açısından cevaplanması gereken bir başka soru daha vardı. Angus bunun ne olduğundan nasıl emin olabiliyordu? Resmin yapılma stilinden bunun doğruluğu ispat edilebilir miydi?

Angus Matthew'un sanat bilgisinin en iyimser tabirle çok iyi olmadığını biliyordu. Fakat Matthew öğreniyordu ve bu resim de onu biraz daha eğitecekti.

"Stil bir test etme yöntemi olabilir," dedi. "Ama resmin doğasına dair kanıtlar da önemli. Model. Giysiler vesaire."

BELONGS TO Kasmus TEAM

Matthew resme baktı. "Giysileri olması gerektiği gibi değil mi? Burns şu beyaz boyun şeylerinden giyiyordu. Tam da onun gibi duruyor."

"Kesinlikle onun gibi duruyor," diye kabul etti Angus. "Ama başka bir şey var. Şuradaki, arka plandaki vazoyu görüyor musun? Çok ilginç bir şey. Onu daha önce başka bir yerde gördüğüme eminim."

"Başka bir Raeburn'de mi?"

Angus çenesini kaşıdı. "Bilmiyorum. Belki. Ama bir baksana. Seramik, muhtemelen Çin porseleni ya da batıda yapılmış, ama Çin tarzı verilmiş. Örneğin Lowestoft'ta Çin porseleni tarzı şeyler üretiliyordu. İngiliz çömlekçilerden geliyor olabilir."

Matthew resmi daha detaylı incelemek için öne eğildi, o sırada Cyril hırlamaya başladı. Birisi galerinin kapısından içeri bakıyordu. Yapılı, hayli iriyarı bir adamdı. Bir Glasgow'lu. Cyril bunu anlayabiliyordu ve hırlamaya başlamıştı.

68. Girişler ve Çıkışlar

"Demek benim resme bakıyonuz ha?" dedi Domuz O'Connor galeriye girerken. Cyril tekrar hırladı, sonra kafasını kaldırıp havladı.

"Şu senin köpek di mi?" dedi Domuz Cyril'e bakarak. "Geçen sefer seninle gördüm Angus. Hatırladın mı? Şu şık lokantada. Yolun ötesinde."

"Glass and Thompson," dedi Angus. "Evet, gördünüz. Resmi getirdiğinizde Cyril yanımdaydı."

"Cyril mi?" diye sordu Domuz. "Köpek için ne biçim isim o? Cyril! Bizim çocukların var köpekleri, ama hiçbirine Cyril dedirtmem! Cyril şey ismi..."

Domuz tereddüde düşüp Matthew'a baktı. Edinburgh'da ne olacağını bilemiyorsun diye düşündü, bugünlerde de ne dediğine dikkat etmen gerek.

"Her neyse," dedi Angus geçiştirircesine, "görebildiğiniz gibi Bay O'Connor, Matthew Avustralya'dan döndü. Balayından."

Domuz gülümsedi. "Balayı mı?" diye sordu. "Uyuyabildin mi bari?"

Matthew gerginlikle gülümsedi. "Perth'e gittik Bay O'Connor."

BELONGS TO Kasutaja TEAM

"Perth İskoçya'da," dedi Domuz. "Ben de bi keresinde... Oradaki hapishanede tanıdıklarım vardı. Orada büyük bi hapishane var."

"Evet, var sanıyorum," dedi Matthew. "Ama siz Barlinnie Hapishanesi'ndeydiniz sanırım... Yani Barlinnie'den birkaç kişi tanıyor olmalısınız. Haksız yere hüküm giymiş kişileri elbette."

Domuz güldü. "Haksız yere hüküm giymediydiler," dedi. "Bar-L'deki kimse yanlış yere hüküm giymemiştir! Onların problemi avukat Beltrami'nin onlar adına konuşmasını sağlayamamış olmaları. Eğer Beltrami'yi bulursan senin de hikâyeni duyarlar, anlarsın ya."

"Çok ilginç," dedi Matthew. "Ama her neyse, Perth Avustralya'da. Biz oraya gitmiştik."

Domuz tek kaşını kaldırdı. "Perth'in Avustralya'da olduğunu biliyom zaten," dedi, sesinde rahatsız olduğunu belirten bir ton vardı. "Bilmediğimi düşünüyosun çünkü..."

"Hiç de değil," dedi Angus aceleyle. "Bakın Bay O'Connor, şu sizin resimle ilgili size söyleyeceğim çok ilginç şeyler var."

Domuz Matthew'a son kez uyarırcasına baktı ve Angus'a döndü. "Öyle mi? Ederi ne? Birkaç yüz eder mi?"

Angus gülümsedi. "Bundan çok daha fazla eder. Çok daha fazla. Eğer düşündüğümüz şeyse büyük bir meblağ sizi bekliyor demektir Bay O'Connor. Binlerce sterlin."

Domuz'un ilgisini çekmişti. "Şöle bi otursam olur mu?" dedi. "Peki bana... teyzemin resminden bahsedin bakayım."

Matthew'un onun için tuttuğu sandalyeye oturdu. Sandalye sağlam olmasına rağmen Domuz'un ağırlığı altında gıcırdıyordu.

"Teyzeniz mi?" diye sordu Angus. "Resim ondan geliyor yani, öyle mi?"

"He ya," dedi Domuz. "Greenock'taki teyzem. Anamın kardeşiydi. Öldü. Ama benimle kardeşlerime ıvır zıvır bişiler bıraktı işte. Hoş şeyleri vardı ha. Porselenler. Knock Kalesi'nden gelen şu yükseklikte bi Bakire Meryem heykeli. Onu her pazar kiliseye götüren kadına gitti o. Glasgow Başpiskoposu Conti'ye vercektik almasaydı." Heyecanla devam etti. "Bazı Lladró'lar da vardı.* Onları biliyonuz mu? Öpüşen bi çiftin Lladró heykeli. Öyle deniyo galiba. Çok güzel şeyler. Teyzem işini bilirdi."

"Bay Burrell gibi," diye araya girdi Matthew.

"He ya," dedi Domuz. "Aynen öyle. Bay Burrell'in ta kendisi gibi."

Angus ellerini ovuşturdu. "Çok ilginç gerçekten," dedi. "Bu konuya daha sonra değinelim. Şu an önemli olan bu resimle ne yapmak istediğiniz. Satmak istediğinizi tahmin ediyorum. Yoksa teyzenizin olduğu için manevi değeri mi var?"

Domuz tavana baktı. "Bence... bence bunu satayım," dedi. "Bence teyzem de böle olsun isterdi. Bişiler satmayı sevdiğimi biliyodu."

---

* Kaliteli porselen figürinler üreten bir İspanyol şirketi. (ç.n)

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

Matthew, konuşurken Domuz'u seyrediyordu. Yalanlar ortaya atılırken gülümsememek zor diye düşündü.

Domuz Matthew'a döndü. "Satabilir misin evlat? Yarı yarıya kırışırız. Yoksa kendin mi almak istersin? Bana güzel bi fiyat çekersen iş yapabiliriz, gizlice, anlarsın ya."

Angus Matthew'a baktı. "Ama gizliliğe neden önem veriyorsunuz ki Bay O'Connor? Eğer resim teyzenizinse nasıl satıldığı da önemli olmamalı."

"Teyzemin hatırası," dedi Domuz öfkeyle. "Herkesin teyzemin resmini sattığımı bilmesini istemiyom. Millet nası biliyonuz."

"Tabii ki," dedi Matthew. Saatine baktı. Kahve saatiydi ve Domuz O'Connor'ın galerisinden çıkmasını istiyordu. Big Lou'nun kafesine giderlerse vakit geldiğinde onu orada bırakabilirlerdi. "Bence resmi burada bırakıp –burada güvende olacaktır– Big Lou'ya kahve içmeye gidelim. Hatırlıyorsunuzdur sanırım. Big Lou."

Domuz'un yüzü aydınlandı. "Hatırlıyom. Hoş kadın. Bu iyi fikir Matthew. Orda da gider her bişeyi konuşuruz."

Galeriden çıktılar, Raeburn Matthew'un kasasına konmuştu. Sonra önden Angus ve Cyril, arkadan Domuz ve en arkadan da Matthew çıktı, Dundas Caddesi'nde karşıdan karşıya geçip Big Lou'nun kafesine inen merdivenlere yöneldiler. İşte Domuz tam orada düştü. Hugh MacDiarmid'in bir zamanlar takılıp düştüğü basamakların üstünde Domuz öne doğru düştü,

hemen önünde duran Angus'un yanından geçti, taşa başını çarptı ve bodrumun dibine doğru devasa bir bez bebek gibi indi.

Matthew aşağı baktı. Güneş sokaktan eğim yaparak geliyor ve aşağıdaki hareketsiz duran bedene yumuşak bir altın tonuyla vuruyordu. Bir felaketin ardından gelen, her şeyin netleştiği ve kazanın patırtısının hemen peşinden gelen sessizlik anında Domuz'un başının bedenine göre duruşunun tuhaf olduğunu düşündü. Ayrıca gömleğinin içine ancak sığan bu düşen adamın göğsünün kişi nefes aldığı takdirde bekleneceği şekilde hareket etmediğini gördü. Ama hiç hareket yoktu, sadece sükûnet vardı.

69. Bir Gangsterin Ölümü

Domuz O'Connor'ın düşmesinin hemen ardından gerçekleşen olaylara dair Matthew'un hatırladıkları bulanıktı. Big Lou'nun kafesine inen merdivenin başında durduğunu hatırlıyordu; Domuz'un taşa çarparken sanki bir tahta parçası kırılıyormuş gibi bir ses çıktığını hatırlıyordu; kendisini Domuz'un yanında bulduğunu, tırabzanların arasına sıkışmış olan ağır kolu daha rahat bir duruma getirmek için harekete geçtiğini hatırlıyordu. Ama Domuz o sırada rahatlığın ötesine geçmişti.

Kendi açısından Angus olup biteni en ince ayrıntısına kadar çok daha net hatırlıyordu. Glasgow'lu misafir merdivende arkasından gelirken soluğunun sesini hatırlıyordu. Domuz'a basamakların tehlikeli olduğunu hatırlatmak ve İskoçya'nın 20. yüzyıldaki en önemli şairlerinden birinin edebi kariyerinin erken bir sonla tam olarak o noktada buluştuğunu söylemek için arkasını dönmüştü. Ama bunların hiçbirini söyleyememişti, çünkü döndüğü sırada Domuz'un ağzından çıkan tuhaf sesi duymuştu, tıpkı boğulma sesi gibiydi, sanki nefes almak için çabalıyor gibi.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Sonra Angus Domuz'un suratının epeyce beyaz göründüğünü ve büyük cüssesinin sallanmaya başladığını fark etmişti. Eğer düşerse beni ezer diye düşünmüş ve basamakların kenarına doğru çekilerek bakımsız ve dayanıksız tırabzana doğru sokulmuştu. Bu hareketiyle kesin bir sakatlıktan kurtulmuştu, çünkü Domuz bir anda öne doğru devrilmiş ve taş basamaklardan yarı kayarak yarı sekerek inmişti.

Domuz en dibe indiğinde Angus koşarak yanına gitmiş ve yüzükoyun hareketsiz yatan adamın başına Matthew da gelmişti.

"Big Lou'ya söyle hemen ambulans çağırsın," dedi Angus hızla. "Sonra buraya gel de onu kaldıralım. Başının bedenine göre aşağıda olmaması gerek. Bütün kanı aşağı doğru akacak."

Matthew Domuz'un üstünden atlayıp kafeye girdi. Big Lou çoktan tezgâhın başından ayrılmış, ona doğru geliyordu. Elinde telsiz telefonu vardı.

"Ambulans çağır," dedi Matthew. "Çabuk."

Cyril havladı. Dışarıda durmuş, yerdeki Domuz'a ve yanında diz çökmüş Angus'a bakıyordu. İnsanların dünyasında bir şey olmuştu, ama ne olduğundan emin değildi ve bir şey yapmasının beklenip beklenmediğini bilmiyordu. Kendisini güvenceye almak için başını kaldırıp uludu. Ona gittikçe olası görünmeye başlayan bir ihtimali karşılayabilirdi.

Matthew ile Angus Domuz'un bedeniyle bacaklarını son birkaç basamaktan aşağı indirdiler, böylece göğsü ve başıyla aynı seviyede olacaklardı. Ağzı açık, gözleri

tepedeki gökyüzüne bakıyorken soğuk taşın üstünde yatıyordu. Hiç hareket etmiyordu.

"Suni teneffüs," dedi Matthew. "Ağızdan ağza solunum yapacağım."

Angus başıyla onayladı. "Göğsüne bastırmamız da gerekmez mi?" diye sordu.

"Deneyebiliriz," dedi Matthew. "Ama bana gidici gibi geldi."

Ellerinden geleni yaptılar. Bir an Matthew Domuz'un hareket ettiğini sandı, ama bu uzun süredir acı çeken midenin muhatap olduğu Glasgow diyetine isyan niteliğindeki bir geğirtiydi. Ölüm sonrası gelen bir geğirmeydi ve bunu sessizlik takip etti.

Birkaç dakika sonra ambulans geldi, her birinin elinde bir kutu olan iki adam basamaklardan hızla indiler.

"Peki çocuklar," dedi ambulanstakilerden biri. "Bundan sonrası bize ait."

Domuz'la on dakikadan uzun süre uğraştılar, oksijen verdiler, göğsüne defibrilatör koydular. Elektrik akımı verildiğinde Domuz'un bedeni titredi, ama başka hiçbir şey olmadı ve tekrar durgunlaştı. Birkaç kez denediler, aletin üstünde kalp atışlarını takip ettikten sonra bakıştılar.

Adamlardan biri Domuz'un çenesinin altında nabız aradıktan sonra başını sallayarak, "Ne olduğunu gördünüz mü?" diye sordu.

"Nefessiz kaldı," dedi Angus. "Basamaklarda hemen arkamdaydı ve nefessiz kaldı. Garip bir sesti. Sonra devrildi ve düşerken başını çarptı."

BELONGS TO Kasmus TEAM

Adam başını salladı. "Muhtemelen yere düşmeden önce kalbi durmuştur," dedi. "Bunun gibi iri bir adam. Böyle gidiyorlar hep." Duraksadı. "Arkadaşınız mıydı?"

Angus tereddüt etti. Domuz arkadaşı mıydı? Onu çok az tanıyordu ve tanıdığı kadarıyla pek sevilebilir birisi değildi. Ama neticede faniydi ve ebedi bir ruh varsa ki Angus olduğuna inanıyordu, Domuz'un da geri kalanlarımız gibi bir ruhu vardı; kusurluydu belki, ama neticede bir ruhtu. Çocuklarından bahsetmişti. Öyleyse bir de Bayan O'Connor olmalıydı. Planlar amaçlar ve korkularla dolu bir hayatı vardı... tıpkı hepimiz gibi.

"Evet," dedi. "Arkadaşımdı." Matthew'a baktı. "Senin de arkadaşın sayılır mıydı Matthew?"

Matthew başıyla onayladı. "Evet, benim de arkadaşımdı."

"Çok üzgünüm," dedi ambulanstan inen adam. "Ama başına ne geldiğini bile anlamamış olduğunu söyleyebilirim. Bir anda gitmiş. Bu sizi teselli eder mi bilemem, ama..."

Angus Domuz'un bedenini sedyeye yuvarlayıp basamaklardan yukarı çıkarırlarken adamlara yardımcı oldu. "Bize yardım etmemeniz gerek," dedi diğer adam. "Sağlık ve güvenlik önlemleri sebebiyle. Ama siz arkadaşlarıymışsınız, o yüzden belki de böylesi onun da hoşuna giderdi."

"Giderdi," dedi Angus. "Hoşuna giderdi."

Bir an durup toplumun ne kadar saçma bir hale geldiğini düşündü, bir adamın ölü bir arkadaşını Big

BELONGS TO Kaktüs TEAM

Lou'nun kafesinin basamaklarından yukarı taşımaya yardım etmesini engelleyecek kadar endişe dolmuştu. Ne kadar saçma, ne kadar aşağılık ve insaniyetten uzaklaştırıcı bir şeydi. Tepeye vardıklarında daha önce bulutlu olan, ama yavaş yavaş açılan gökyüzüne baktı. Bulutlar yüksekteydi, beyaz bulutlar geniş mavi alanları çevreliyordu ve Angus merakla böyle bir sahneyi bir ressam nasıl betimlerdi diye düşündü, mesela Bellini ya da Moretto. Melekler aşağı inecek –yapılı ve güçlü melekler– ve Domuz'u huzur bulması için yukarı taşıyacaktı; bu dünyada değersiz görülen bir adam, insani hataların affedildiği ve en ağır yanlışın bile hafiflediği bir sonraki dünyada iyi karşılanacaktı.

BELONGS TO Kayıtlı Team

70. Hayat, Ölüm ve Adalara Gidiş

Matthew ve Angus polise uzun uzun ifade verdi. Fotoğraflar çekildi, ölçümler yapıldı, kilolu Glasgow'lunun ölümcül düşüşünü çevreleyecek şekilde basamaklara tebeşirle çizgiler çizildi. Sonra bütün detayları aldığını düşünüp tatmin olan polisler Matthew, Angus ve Big Lou'yu birbirlerini teselli etmeleri için kafede yalnız bırakarak yollarına gittiler.

Neler olduğuna dair konuştukları bir saatin sonunda Big Lou kafeyi o gün açmak istemediğini söyledi. Eve gitmek ve bu şoku üstünden atmak istiyordu. Saatine bakan Matthew galeriye gitmesi gerektiğini fark etti. "Yakında Dönecek" yazısı normal bir günde bile biraz yanıltıcıysa, bugün sınırları zorluyordu.

"Gel benimle öğle yemeği ye," dedi Big Lou Angus'a. "Eve gidelim, konuşmaya devam ederiz."

Bu davet tam da Angus'un istediği şeydi. Kendi dairesine, boş stüdyosuna dönmeyi kaldıramayacaktı; küçük olsa da bir trajediyle karşılaşmak hepimizin başkalarının yanında kalmak istememizi, yalnız kalmaktan çekinmemize neden oluyordu.

BELONGS TO Kasttus TEAM

"Olur," dedi Big Lou'ya.

Matthew'la vedalaşıp Dundas Caddesi'nden Canonmills'e doğru yürümeye başladılar. Her şey gündelik ve sıradan görünüyor diye düşündü Angus, fakat birkaç saat önce bir adamın hiçbir uyarı olmaksızın bu hayattan kopup gittiğini görmüşlerdi. Hayatın ortasında ölümün içindeyiz. Angus bu kelimeleri, bu ağır ve akılda kalıcı sözleri Toplu Dua Kitabı'ndan hatırlıyordu. "Kadından doğan erkeğin yaşayacak ömrü kısa ve sefalet dolu. Öylece geldi ve tıpkı bir çiçek gibi koparıldı..." Domuz gözlerinin önünde bir çiçek gibi koparılmıştı. Bu dünyaya hiçbir şey getirmiyorduk ve hiçbir şeyi götüremediğimiz de kesindi. Bu Domuz için geçerli olduğu kadar herkes için de geçerliydi. Ne güçlü kelimeler, ne kadar gerçek kelimelerdi; dilin –ve hayatın– özüne kadar soyunmuş haliydi.

Yanında yürüyen Big Lou'ya baktı, bunca acı çekmiş olan sağlam ve güvenilir kadına.

"İçim buz gibi," dedi ona. "Onu tanımıyordum bile, ama çok büyük bir şok oldu."

Big Lou uzanıp koluna dokundu. Bunu daha önce hiç yapmamıştı, ama şu an yapıyordu.

"Ne demeye çalıştığını anlayabiliyorum," dedi. "Ben de zavallı adamın başına geleni gördükten sonra çalışmaya devam edemedim."

Sessizlik içinde yürüdüler. Brandon Sokağı'nın başına ulaşmışlardı ve Big Lou'nun dairesinden pek uzak değildiler. Angus oraya daha önce hiç gitmemiş, fakat hayalinde canlandırmıştı. Kitaplarla dolu olduğuna ina-

nıyordu; satın alıp kitabevinden kafeye çevirdiği yerde duran kitaplarla.

"Kitaplarını görmeye can atıyorum Lou," dedi en üst kattaki daireye doğru merdivenlerden çıkarlarken.

Lou başıyla onayladı. "Çok fazlalar," dedi. Duraksadı. "Sanırım vâris evdedir. Öğleden sonraya kadar uyanmıyor neredeyse."

Sabahki olayların heyecanıyla Angus, Big Lou'nun Jacobite arkadaşı adına evinde sakladığı vârisi tamamen unutmuştu.

"Seninle ne kadar kalacak Lou?" diye sordu. "Daha uzun zaman ona katlanmanı beklemiyorlar herhalde."

Big Lou iç geçirdi. Emin olmadığını söyledi. Robbie kısa bir vakitten bahsetmişti, ama vâris yerleşmiş gibi görünüyordu ve orijinal planda olduğu gibi destekçilerini bir araya getirme işaretleri göstermiyordu.

"Çok sorun çıkarıyor Angus," dedi anahtarlarını ararken. "Pek iyi İngilizce konuşamıyor, bu yüzden Robbie onunla Fransızca konuşuyor. Ben de biraz Fransızca biliyorum, ama ona ne zaman bir şey söylesem beni görmezden geliyor. Sanki söylediğim tek kelimeyi bile anlamıyormuş gibi."

Kapıyı açtı ve Angus'u içeri soktu. Koridorda ışık vardı ve mutfaktan sesler geliyordu. Big Lou şaşırmıştı.

"Robbie," diye fısıldadı. "Robbie ve vâris."

Koridordan geçip mutfağa girdiler. Angus ilk başta arkası dönük oturan Robbie'yi gördü. Karşısında mor bir robdöşambr giymiş olan daha ince bir figür öfkeyle

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

elini kolunu sallıyordu. Big Lou ile Angus mutfağa girince Robbie arkasını döndü ve vâris sustu.

"Öğle yemeği için Angus'u davet ettim," diye açıkladı Big Lou. "Kafenin orada korkunç bir olaya tanık olduk. Bir adam öldü."

Robbie anlayışlı görünüyordu. "Ya. Ne oldu?"

"Hah!" dedi vâris. "Un homme est mort. Bof! Alors? Et moi? Ça ne me regarde pas." (Hah! Bir adam ölmüş. Ne olmuş yani? Ya ben? Beni hiç ilgilendirmiyor.)

Big Lou ona bakıp Angus'a fısıldadı. "Çok bencil."

Robbie ayağa kalktı. "Ufak bir krizle karşı karşıyayız Lou," dedi. "Vâris bu sabah dışarı çıkmış."

"Bu bir ilk," dedi Big Lou. "Genellikle sabahlarını yatakta geçiriyor."

"Bu sabah öyle yapmamış," dedi Robbie. "Dışarı çıkmış ve ekose kumaş satan turist dükkânlarından birinde bir olaya karışmış. Royal Stuart ekosesiyle ilgili bir kavga. Polisi aramışlar ve vâris kaçmış."

Angus gülümsememek için kendisini zor tutuyordu. Tarih kendini farklı yöntemlerle tekerrür ediyordu. "Demek şimdi de otoritelerden kaçıyor," dedi.

"Evet," dedi Robbie. "Kuzey Adaları'na gitmek istiyor. Gidip destekçilerini bir araya getirecek."

"Zaten ilk başta da bu yüzden gelmiş olmalıydı," dedi Angus. "Polis tarafından aranan bir adam haline gelmemesi hayal kırıklığı yaratırdı. Birilerinden saklanmak iyi hoş da, gerçekten insanın peşine birisi düşmediği takdirde pek anlamlı olmayabilir."

Robbie öfkeyle Angus'a baktı. "Bu şaka değil," dedi incinmiş bir tavırla. "Bu çok ciddi. Hanoverliler engel tanımaz."

Angus ciddi bir tavır takınmaya çalıştı. "Üzgünüm. Bu meselelerle dalga geçmemeliyim."

Vâris en sonunda ayağa kalktı. Şüpheyle Angus'a baktı, sonra da Robbie'yle konuşmaya başladı.

"Aux îles," dedi. "Nous n'avons qu'une seule destination. Les îles." (Adalara! Tek bir hedefimiz var. Adalar.)"

Adalara diye düşündü Angus. En azından bugünlerde güvenilir feribotlar var, Charles Edward Stuart'ın İskoçyası hakkında söylenebileceklerden çok daha fazlası.

BELONGS TO Kaktüs Team

71. Irene'den Bir Tehdit

"Pekâlâ Bertie," dedi Irene Pollock Queen Caddesi'ne doğru yokuş tırmanırlarken. "Senin de bildiğin gibi Dr. Fairbairn Aberdeen'e gitti."

Bertie hüzünle başını salladı. Dr. Fairbairn'in gidiş haberini heyecanla karşılamıştı, ama psikoterapiden kurtulacağına dair umutları hızla yerle bir olmuştu.

"Ama merak etme," diye devam etti annesi. "Seni bu yolda tek başına bırakmadı."

Bertie tek başına kalmasının bir sorun olacağını düşünmüyordu. Haftalık psikoterapi seansının amacını hiçbir zaman anlamamıştı, Dr. Fairbairn'in söylediği hiçbir şey onun için bir değişiklik yaratmıyordu, şimdi de onun halefini görmeye devam edeceği için her şey aynı şekilde devam edecekti.

"Carstairs Aberdeen'e yakın mı anne?" diye sordu.

"Ah, Tanrım," dedi Irene ona merakla bakarak. "Neden böyle bir şey sordun?"

Bertie soruya cevap vermedi. Psikiyatri Hastanesi'nin Carstairs'te olduğunu biliyordu ve Dr. Fairbairn'in eninde sonunda buraya kapatılacağına

emindi. Dengesizliğine dair o kadar çok kanıt vardı ki psikoterapistin hastaneye kapatılması için Bertie'nin şahitliğine bile gerek kalmayacaktı. Onu sadece beş dakika dinlemek bile yeter diye düşündü Bertie, o zaman bile Dr. Fairbairn'de bir şeylerin yolunda gitmediğini anlarsın.

"Dr. Fairbairn'i profesör yaptılar," dedi Irene. "Bu onun için büyük bir onur, o da bu görevi üstlenmek için Edinburgh'dan gitmesi gerektiğini hissetti."

Bertie bir an düşündü. "Onu özleyeceksin anne, değil mi?"

"Onu hepimiz özleyeceğiz Bertie," diye dikkatle cevap verdi. "Dr. Fairbairn'in taşınması Edinburgh'daki psikoterapi camiası için büyük bir kayıp."

Bertie aynı fikirde değildi. Kendisi Dr. Fairbairn'i hiç özlemeyecekti. Fakat şu an kötü kalpli davranmamak gerek diye düşündü.

"Ayrıca Ulysses'i tanıyamayacak olması çok kötü," dedi Bertie. "Ulysses, Dr. Fairbairn'e o kadar çok benziyor ki. Sen de fark ettin mi?"

Irene bu soruyu geçiştirdi. "Onun yerine geçen terapistle tanışmayı sen de dört gözle beklemiyor musun?" diye sordu. "Onunla da çok iyi anlaşacağına eminim."

Bertie kaldırıma baktı. Çizgilere basmaması çok önemliydi. Her şey tetikte olmakta yatıyordu. İnsan ayıları görmüyordu belki, fakat bu orada olmadıkları anlamına gelmiyordu; Queen Caddesi Parkı'nın ayılar için çok uygun bir doğal ortam yarattığını düşünüyordu.

BELONGS TO Kasutus Team

"Onu gerçekten görmem gerekiyor mu anne?" diye sordu. "Yaramaz şeyler yapmayı bıraktım. Beni ilk başta bu yüzden Dr. Fairbairn'e götürmedin mi? Babam *Guardian* okurken gazeteyi ateşe verdim diye? Bu yüzden değil miydi?"

Irene onaylamadığını belli eden bir ifadeyle Bertie'ye baktı. "Geçmiş geçmiştir Bertie," dedi. "Bu eski olaylara geri dönmemize gerek yok. Psikoterapi seansları senin kendini daha iyi anlamana yardımcı olmak için var."

"Ama ben kendimi anlıyorum anne," dedi. "Bunun için neden psikoterapiye ihtiyacım olduğunu anlamıyorum."

"İhtiyacın var ama," dedi Irene. "İhtiyacın olduğunu bilmediğin bazı şeylere ihtiyacın var. Bunlara erişmen de annenin işi. Daha sonra bana teşekkür edeceksin."

Bertie karşılık vermedi. Ruhunun en derin ve gizli köşelerinde annesinin bir şekilde ortadan kaybolmasını diliyordu. Ama aynı zamanda onu kaybetme düşüncesinden dehşete düşüyordu ve böyle düşüncelere kapılmanın bile tehlikeli olduğunu düşünüyordu. Tıpkı Noel Baba'ya böyle inançlar savunulamaz hale geldikten sonra bile inanmak gibiydi: Kişi vahim sonuçlar doğuracağı korkusuyla –örneğin hediye alamamak– inançlarından vazgeçmek istemiyordu. Bu yüzden bir süre daha inanmaya devam ediyordu.

Queen Caddesi'ne varmışlar ve Dr. Fairbairn'in muayenehanesine çıkan kapıya yaklaşmışlardı.

BELONGS TO Kasmus TEAM

"Ulysses de psikoterapi görecek mi?" diye sordu Bertie merdivenlerden çıkarlarken. "Bence o da kendisini anlamaya ihtiyaç duyacak."

Irene güldü. "Neden böyle söylüyorsun Bertie?"

"Çünkü büyüdüğü zaman neden benden farklı göründüğünü sorgulamaya başlayabilir," dedi Bertie.

"Ama bu tuhaf değil ki," dedi Irene. "Aile üyeleri çoğunlukla birbirinden farklı görünür zaten."

Bertie bunun doğru olduğuna karar kıldı. Olive'in ona hiç benzemeyen bir kız kardeşi vardı ve Hiawatha ile erkek kardeşi birbirlerine gerçekten benzemiyorlardı. Ama bir bebeğin annenin arkadaşına benzemesi tuhaf değil mi diye sormaktan da geri kalmadı.

Irene duraksadı. Bertie'yle göz göze gelebileceği kadar eğildi. "Bertie, *carissimo*," diye fısıldadı. "Ulysses'in babası baban. Bunu sana daha önce de söyledim. Dr. Fairbairn'e benziyor olması bir tesadüf. Böyle şeyler olur ve çocuğu başkalarının biraz tuhaf bulabileceği şeyler söylediğinde annenin işi hiç de kolay olmaz. Bu yüzden bu konuda bir daha asla, ama asla konuşma."

Bertie annesine kocaman açılmış gözleriyle bakıyordu.

"Ciddiyim Bertie," dedi Irene sert bir ses tonuyla. "Eğer bunu bir daha söylersen, sadece bir kere daha, o zaman..." Duraksadı. Bertie onu dikkatle izliyordu. Annesinin nasıl bir yaptırımı olabilirdi ki? Elinden alınabilecek hiçbir keyfi yoktu. Kısıntı yapılabilecek harçlığı da. Annesinin yapabileceği hiçbir şey yoktu.

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

Irene omzundan geriye doğru bir bakış attı. "Eğer bu konuda ağzını açacak olursan," diye fısıldadı. "Annen sana çok fena bir şaplak atacak. Anladın mı?"

Bertie bu tehdidin şokuyla geriledi. Annesiyle babası ona bir kere bile olsun ellerini kaldırmamışlardı ve şimdi böyle bir şey çıkmıştı. Sessizliğe gömüldü, tıpkı Freud'un yazdığı rapora göre annesi tarafından hadım etmekle tehdit edilen Küçük Hans'ın muhtemelen yaptığı gibi.

"Peki," dedi Irene tekrar kalkarak. "Bu işe bir nokta konacaktır."

Merdivenlerden çıkıp muayenehaneye girene kadar başka tek kelime edilmedi. Bertie bu ofisin daha önce Dr. Hugo Fairbairn'e ait olduğunu gösteren pirinç levhanın yerine Dr. Roger Sinclair yazılı bir başkasının takıldığını fark etti.

Annesi kapıyı çalarken Bertie bekleme odasında oturdu. Dr. Sinclair kapıda belirip Irene'i içeri alırken hâlâ savrulan tehdidin acısını yaşıyordu. Bir sehpanın üstünde duran *Scottish Field*'a uzandı. Psikoterapi, yoga ve İtalyanca derslerinin var olmadığı, balık tutmanın, tepelere tırmanmanın ve özgürlüğün olduğu, kendi İskoçya'sından çok daha farklı bir dünyanın hatırlatıcısı ve avuntusu *Scottish Field*. Bu dünya oralarda bir yerdeydi, fakat uzanamayacağı kadar uzaktaydı ve hiçbir şey onu daha yakın kılamayacak gibi görünüyordu.

72. Yeni Psikoterapist

Irene muayenehanenin kapısından bakıp da Bertie'yi çağırana kadar on beş dakika geçmişti. Bertie dergiyi bir kenara bırakıp iç geçirdi ve annesinin yanına gitti.

"Bertie," dedi Irene, "bu Dr. Sinclair. Kendisine Roger demeni istiyor."

Bertie masanın öteki tarafında duran adama baktı. Dr. Fairbairn'den daha gençti, çok daha hoş bir yüzü var diye düşündü Bertie. Ulysses'in Dr. Fairbairn'e değil de ona benzememesi çok büyük kayıp. Belki bir sonraki bebek –annesi bir bebek daha doğurursa– Dr. Sinclair'e benzerdi. Bertie bunu annesine söyleyip söylememesi gerektiğini bilemedi, fakat bir başka tuhaf tehdidi beraberinde getirebileceğine karar verdi; nedense annesi böyle konularda biraz hassastı. Zavallı annem, keşke boş vaktinde başka şeyler yapabilse; keşke kendine bir hobi edinebilse... Duraksadı. Bir anda aklına iç karartıcı bir düşünce gelmişti: Ben onun hobisiyim.

Dr. Sinclair gülümsüyordu –Dr. Fairbairn nadiren gülümserdi– ve Bertie ceketinin Dr. Fairbairn'in mavi ceketine pek benzemediğini görünce sevindi.

Irene ile Bertie'nin oturması için işaret ederek, "Bertie," diye başladı terapist, "benim adım Roger Sinclair ve tıpkı Dr. Fairbairn gibi sana yardımcı olacağım. Dr. Fairbairn'i özlediğini biliyorum."

Özlemiyorum diye düşündü Bertie ve tam bunu olabildiğince kibar bir şekilde söylemek üzereydi ki Irene araya girdi.

"Evet, özlüyor," dedi. "Ama Bertie anlıyor da. Dr. Fairbairn bir koltuğa sahip olduğunu duyduğu için mutlu."

Bertie şaşkınlıkla annesine baktı. Bu da neydi şimdi? Dr. Fairbairn'in zaten bir koltuğu yok muydu?

Dr. Sinclair başıyla onayladı. "Dr. Fairbairn bazı notlar bıraktı Bertie," diye devam etti. "O yüzden onunla yaptığınız küçük sohbetleri biliyorum. Bu sohbetleri yararlı bulmuş muydun?"

"Buldu," dedi Irene. "Bertie bunları çok yararlı buldu hem de."

Dr. Sinclair şöyle bir Irene'e baktı. "Güzel. Peki, sen ne düşünüyorsun Bertie?"

"Sizinle çalışmak için çok hevesli," dedi Irene. "Değil mi Bertie?"

Bertie sefilce başını salladı. Pencereden dışarı baktı. Queen Caddesi'ndeki ağaçların tepeleri kımıldıyordu, güçlü bir rüzgâr olmalıydı; bir uçurtmayı epeyce yükseklere çıkarabilecek kadar güçlü, tabii kişinin bir uçurtması varsa, ama Bertie'nin uçurtması yoktu. Bir uçurtması olsun isterdi. Ayrıca bir model uçağının da olmasını isterdi, kurup kurup bırakınca pervane-

leri dönecekti. Tofu'da bunlardan bir tane vardı ve Bertie'nin oynamasına izin vermişti. Bununla çok gurur duyuyordu ve Larch üstüne basıp ezdiğinde ağlamıştı. Tofu bile ağlayabiliyordu; Bertie onun daha önce ağladığını görmemişti. Fakat Tofu ağlamış, Olive onu ağlarken görünce dalga geçmişti. Tofu da tükürmüştü. Bu hep böyle oluyor diye düşündü Bertie. İnsanlar birbirlerine hiç de kibar olmayan şeyler yapıyorlar. Ve bu hiç hoşuna gitmiyordu.

Dr. Sinclair Bertie'ye bakıyordu. "Annen bana Steiner Okulu'na gittiğini söyledi," dedi. "Orada bir arkadaşım vardı. Orayı çok seviyordu. Sen de okulda mutlu musun Bertie? Arkadaşların var mı?"

"Çok mutlu," dedi Irene. "Steiner Okulu çok iyi bir okul. Orada arkadaşları da var, değil mi Bertie? Olive mesela."

Bertie annesine baktı. Olive'in kendisiyle arkadaş olduğu fikri annesine aitti, kendisine değil. Ama onu tam tersi olduğuna ikna etmeye çalışmanın bir anlamı olmadığı için başıyla onaylamakla yetindi ve sonra tekrar yere baktı.

"Olive mi?" dedi Dr. Sinclair sesi biraz tizleşerek. "Hoş isimmiş. Bana Olive'den bahset Bertie."

"Çok iyi bir kız," dedi Irene. "Bertie onunla ara sıra oyun oynuyor. Annesini oldukça iyi tanıyorum. İnsan İlişkileri Enstitüsü'nde derslere birlikte katılıyoruz. Siz de buraya yerleşince onlarla iletişime geçersiniz zaten."

Dr. Sinclair sessizleşmişti. Bir süre Bertie'ye baktı, bu sırada elinde tuttuğu kalemle oynuyordu. Sonra Irene'e

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

döndü. "Bence Bertie'yle birazcık baş başa konuşabilmek için hazırız, sadece ikimiz," dedi ifadesiz bir ses tonuyla.

Irene kaşlarını çattı. "Kalmaktan memnuniyet duyarım," dedi. "Bu ilk sefer biliyorsunuz. Burada kalmam daha iyi olabilir. Bertie'nin de bunu isteyeceğine eminim. Bertie..."

Dr. Sinclair ayağa kalktı. "Çok naziksiniz," dedi. "Ama baş başa konuşmamızın önemli olduğunu düşünüyorum. Bu yüzden sakıncası yoksa Bayan Pollock, siz bekleme odasında oturabilirsiniz. İhtiyacımız olursa size seslenirim."

Irene oturduğu koltuktan kalkma belirtisi göstermemesine rağmen Dr. Sinclair arkasına geçmiş sanki onu kaldırmak istermişçesine sandalyenin sırtını hafifçe itiyordu.

"Pekâlâ," dedi Irene epeyce sahte bir tavırla. "Dışarıda bekleyeceğim." Irene odadan çıkınca Dr. Sinclair sandalyesine döndü ve teşvik edici bir gülümsemeyle Bertie'ye baktı.

"Ben nereliyim biliyor musun Bertie?" diye sordu. "Avustralyalıyım."

"Ya," dedi Bertie kibarca.

"Evet," dedi Dr. Sinclair. "Avustralya'ya bayılırsın Bertie. Hiç kanguru gördün mü?"

Bertie okul gezisiyle gittiği zaman hayvanat bahçesinde görmüştü. Hayvanat bahçelerine iyi gözle bakmayan Irene onu götürmeyi hep reddetmişti.

"Hayvanat bahçesinde gördüm," dedi. "Gerçekten seviyorum."

"Evet," dedi Dr. Sinclair. "Ben de seviyorum. Ama dikkatli olmak gerekiyor Bertie. Büyükleri biraz tehlikeli olabiliyor."

"Duymuştum," dedi Bertie. "Güçlü tekmeler savurabiliyorlarmış."

Dr. Sinclair ona ilgiyle baktı. İfade gücü epeyce yüksek ve sevimli bir çocuktu bu.

"Ya Olive?" dedi Dr. Sinclair bir anda. "Onu hiç sevmediğine bahse girerim."

"Evet," dedi Bertie ve kibar bir çocuk olduğu için geri adım atarak ekledi: "Onu çok çok az seviyorum, çok değil."

Dr. Sinclair gülümsedi. "Bazı kızlar biraz buyurgan olabiliyor değil mi?" dedi.

Bertie rahatlamıştı. Dr. Sinclair'den hoşlanmaya başlıyordu. "Evet, öyle," dedi.

"Bazı anneler de," dedi Dr. Sinclair kısık sesle, ama Bertie'nin duymasına yetmişti.

Bertie tereddüt etti. Sonra başıyla onayladı.

Dr. Sinclair ona baktı. Seni zavallı ufaklık diye düşündü. Senin bir annen yok, kişisel antrenörün var.

BELONGS TO Kaktüs Team

73. İnsanlara ve Makyaja Dair

Birkaç sene önce Eigtsome Reel dansı için bile katılımcıların sayısının yetmediği o talihsiz Güney Edinburgh Muhafazakâr Balosu'nun yapıldığı Braid Hills Oteli, Edinburgh'da çok uzun zamandan beri gerçekleşen en tuhaf olaylardan birinin mekânı olmak üzereydi. Angus'un Big Lou'nun evine gidip vârisle ilk kez karşılaşmasından birkaç gün sonra Lou istenmeyen misafirinin en sonunda gideceğini ve o akşam bir veda seremonisi yapılacağını haber vermişti.

"Bir seremoniymiş, parti değilmiş," dedi Matthew ile Angus öğleden önce kahvelerini içmeye geldiklerinde. "Robbie bu konunun özellikle altını çizdi. Tarihi olaylar parti değil, seremoni olarak anılmalıymış."

"Ah, bilemiyorum," dedi Matthew. "Büyük olayları kutlamak için partiler verilmiş olmalı. Londra'daki milenyum kutlaması mesela. Milenyum Kubbesi'nde parti vermişlerdi değil mi?"

"Şu saçma çadır," dedi Angus. "O partide ne tip insanlar vardı tahmin edebiliyor musunuz? Her tür teşhirci ve piyasadaki bütün sıradan şarkıcılar. Futbolcular ve daha beterleri."

Matthew kısa bir an düşündü. Orada olmayı tercih edeceğine karar vermişti, ama bunu söyleyip söylememesi gerektiğine emin olamadı. Zaten Angus'un bu tür konularda katı düşünceleri vardı ve söyleyebileceği hiçbir şey bunları değiştirmeyecekti.

"Giden birisini tanıyorum," dedi Big Lou bir anda. "Oldukça yüksek kademeden bir devlet memuru. Bazen akşama doğru kahve içmeye geliyor. Eve dönerken. O partiye gittiğini söylemişti."

"Zavallı adam," dedi Angus. "Ama muhtemelen görev icabıdır."

"Hayır," dedi Big Lou. "Keyifliymiş. O zamanki başbakanla el sıkışmış ve adam makyajlıymış. Yakından bakınca fark etmiş."

"Muhtemelen televizyona çıkacaktı," dedi Matthew. "Yapmak zorunda. Öteki türlü ölü gibi görünürdü."

"Bence erkekler asla makyaj yapmamalı, asla," dedi Angus.

Matthew eliyle yüzünü örttü, ama sanki pişman olmuş gibi anında indirdi. Big Lou kısa bir an ona baktı.

"Ya nemlendirici?" diye sordu Angus'a. "Nemlendirici kullanabilirler mi?"

Angus kafasını salladı. "Hayır," dedi. "Bence olmaz."

Matthew kızardı. İki yıldır nemlendirici kullanıyordu ve yararını da görmüştü.

Angus'un tenine baktı, oldukça kuruydu, âdeta lastik gibiydi. Muhtemelen nemlendirici kullanmaya

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

başlamak için epeyce geç kalmıştı. "Eğer nemlendirici sürmezsen," dedi kısık sesle, "kırışıklıklardan kurtulamazsın."

"Evet," dedi Big Lou. "Matthew haklı. W. H. Auden'ı düşün. Yüzünü. Fotoğraflarını gördünüz mü?"

"Gördüm," dedi Angus. "Ama okuduğuma göre Auden'da nadir görülen bir cilt hastalığı varmış. Yani nemlendirici bile onu kurtaramazmış. Yüzünün tabii bir afet geçirmiş gibi olduğunu söylemiş."

"Ve yağmurun altında bırakılmış bir düğün pastası gibi olduğunu," diye ekledi Big Lou. Evinde büyük bir Auden koleksiyonu vardı; eski kitabevinin malları arasında ona ait bir raf dolusu kitap vardı.

Angus Matthew'a döndü. "Peki ya sen nemlendirici kullanıyor musun Matthew?"

Matthew oturduğu yerde rahatsızca kıpırdandı. Tezgâhın arkasında elinde beziyle duran Big Lou'ya baktı.

"Onu ilgilendirmeyeceğini söyle," diye çıkıştı.

Matthew başını salladı. "Hayır, önemli değil. Doğruyu söylemem gerekirse Angus kullanıyorum. Nemlendirici sürüyorum. Her sabah ve her akşam. Elspeth ile aynı markayı kullanıyoruz. Evlenince fark ettik."

Angus ona şaşkınlıkla bakıyordu. "Anlıyorum. Peki öğrenince ne yaptı?"

"Memnun oldu," dedi Matthew. Duraksadı. "Aslına bakarsan Angus, bunu söylemekten nefret ediyorum, fakat biraz eski kafalısın. Sana İskoçya'nın

önde gelen pek çok erkeğinin nemlendirici kullanıp bunu dile getirmekten çekinmediğini söyleyebilirim. Her kesimden hem de."

Angus merak etmişti. "Politikacılar mı?"

"Evet, elbette." Matthew ona nemlendirici kullanan üç önde gelen kişinin ismini verdi.

"Peki ya sanat camiası?"

"Yüzlercesi var," dedi Matthew. "Aslına bakarsan nemlendirici kullanmayan –başarılı olanları kastediyorum tabii– tek bir isim bile bulamazsın. Mümkün değil." Tereddüt etti. "Senin dışında elbette."

"Ya ticarette?" diye sordu Angus.

"Doğal olarak," dedi Matthew. "Herkes kullanmıyor. Bazıları ihtiyaç duymuyor. Ama inan bana pek çok iş adamı kullanıyor. Bir keresinde babamla kulübüne gittik ve finansla ilgilenen bütün o tipler nemlendiriciden bahsediyordu."

Angus düşünceli görünüyordu. "Yani... bunu kullanmak efemine bir davranış değil mi? Bana bunu mu anlatmaya çalışıyorsun?"

Big Lou kendini tutamayıp güldü. "Ah Angus," dedi, "ne eski kafalısın. Artık kimse efemine olup olmama konusuna takılmıyor. Böyle şeyler kimsenin umurunda değil. Eğer erkekler makyaj yapmak istiyorlarsa yapabiliyorlar. Eğer kalkıp da şu şeyler hakkında..."

"Nemlendiriciler," diye yardımcı oldu Matthew.

"Evet, nemlendiriciler hakkında konuşacaklarsa konuşabilirler. Onları engelleyecek bir şey yok. Erkekler özgürleşti."

BELONGS TO Kasmus TEAM

Angus gözlerini kıstı. "Öyle mi? Emin misin?"

"Tabii ki eminim," dedi Big Lou. "Erkekler artık cinsiyet beklentileri hakkında endişelenmeden kendileri olabiliyorlar. O engeller yıllar önce yıkıldı. O basık stüdyona öyle bir kapanmışsın ki haberleri kaçırmışsın."

Angus Matthew'a döndü. "Nereden alabileceğimi biliyor musun?" diye sordu. "Ya da benim yerime alır mısın?"

Matthew güldü. "Kasadaki çalışana da 'Kendim için değil, bir arkadaşa alıyorum,' mu diyeyim?"

Angus başıyla onayladı. "Evet, öyle bir şey."

Sessizlik oldu. Matthew erkeklerin özgürleşmesine dair haberlerin Angus'a daha önce ulaşmamış olmasının ne kadar üzücü olduğunu düşünüyordu; Angus da nemlendiricileri ve tıraş kremi gibi kokup kokmayacağını. Bir de tıraş olduktan sonra mı, yoksa önce mi sürüleceğini... Big Lou'nun düşünceleriyse Braid Hills Oteli'ne ve Jacobite'ların yardıma geldikleri ötedeki tepelere odaklanmıştı tekrar.

74. Jacobite Mitingi

Braid Hills Oteli sadece bir otel değil, bir semboldü. Bir tepenin yamacına kurulmuştu ve Morningside'ın çatılarının üstünden şehre ve ilerilerdeki Fife tepelerine bakıyordu. Sağlam, vakur ve güvenilirdi, tıpkı uzaktaki Edinburgh Kalesi gibi hep oradaydı ve önünde uzanan şehri yaratan değerleri yansıtıyordu. Tıpkı Dominion Sineması gibi pek değişmemişti, bu da buraya gidenler arasında takdir toplayan bir gerçekti. Dünyada çok fazla değişim vardı ve şık otellerle gösterişli sinemalar gelip geçiciydi. İnsanların istediği şey hep orada olan, güvenebilecekleri ve halkın hafızasına derinlemesine işlemiş olan yerlerdi.

Yıllar içinde pek çok önemli organizasyona ev sahipliği yapmıştı: Düğünler, cenaze yemekleri, Rotary Kulübü yemekleri... ve pek çok insanın aşağıdaki yoldan bu otele baktıklarında bu etkinliklere dair bireysel hatıraları canlanırdı. Mesela müteveffa Ramsey Dunbarton WS'nin dul eşi Betty Dunbarton, her cuma Fairmilehead'deki arkadaşı Peggy Feggie ile öğle yemeği yemek için Braid Hills Oteli'nin önünden geçer-

BELONGS TO Kasıtlı Team

ken otelin görüntüsü ona Ramsey'le Church Hill Tiyatrosu'nda *Gondolcular*'ın kapanış oyunundan sonra yedikleri akşam yemeğini hatırlatıyordu. Tam yemeğe başlamak üzereyken restoranın kapıları açılmış ve aynı yerde kapanış gecesi yemeği yemeye karar veren diğer oyuncular da içeri girmişti. Ramsey önce şaşırıp sonra utanınca Betty, "Hayatım, oyuncuların kutlama yapacaklarını bilmiyor muydun?" diye sormuştu. Ramsey de tereddüt etmeden, "Elbette biliyordum, fakat seninle yemeyi tercih ettim," demişti.

O akşam eve dönerlerken, "Sana yalan söyledim hayatım," demişti. "Bir kutlama olacağını bilmiyordum. Beni davet etmediler. Kırılmanı istemedim."

Bu karısına ikinci kez yalan söyleyişiydi, her iki sefer de onun incinmesini ve utanmasını istemediği için bunu yapmıştı. İlk yalanını nişanlandıktan sonra Cramond'da yürüyüşe çıktıklarında söylemişti. Denizin açıklarına atık su götüren gemiyi gördüklerinde Betty, "Şu tuhaf görünüşlü tekne ne taşıyor Ramsey?" diye sormuştu. Ramsey de gerçek işlevini söylememek için Fife'e çakıltaşı götürüyor olabileceğini söylemişti. İki beyaz yalan da itiraf edilmiş ve affedilmişti.

Ama Braid Hills Oteli'nin şu anda hiç de farkına varmadan ev sahipliği yaptığı etkinlik oldukça farklıydı. Angus ve Matthew Big Lou'yla bara geldiklerinde bir grup Jacobite çoktan gelmişti. Lou birkaçının Robbie'nin arkadaşı olduğunu biliyordu, başıyla selam verdi, fakat yanlarına gitmedi. Angus onlara ilgiyle baktı: İlginç insanlar diye düşündü. Michael ve her

kelimesini can kulağıyla dinleyen sivilceli yardımcısı; soyunu altıncı yüzyıla ya da öyle bir döneme kadar takip edebildiğini iddia eden garip kadın... Epeyce karışık bir gruptular.

"Bunun pek tuhaf bir etkinlik olduğunu söylemem gerek," dedi Angus Big Lou'ya. "Vâris nerede?"

"Robbie'yle birlikte gelecek," diye açıkladı Lou. "Otoparktan gelecekler. Bir de gaydacı olacakmış sanırım."

Birkaç Jacobite daha öteki gruba katılınca sayıları otuza çıkmıştı. Hepsinin elinde viski bardakları vardı ve heyecanla kadeh kaldırıyorlardı. Ortam gürültülüydü, fakat otoparktan gayda sesleri yükselince gürültü de arttı. Bütün Jacobite'lar viski bardaklarına sarılarak kapıya yöneldiler, arkalarından Angus, Matthew ve Big Lou geliyordu.

Vâris Robbie'nin kullandığı eski bir motosikletin yandaki sepetinde geldi. Otelin girişine doğru giderken bütün Jacobite'lar karşılama çığlıkları atıyordu. İskoçya bayrakları ile arka ayakları üzerine kalkmış aslan armalarının olduğu bayraklar açılıp sallanmaya başlandı. Üstlerine beyaz bir gül dikilmiş el yapımı bayraklar da vardı. Gayda çalmaya devam ediyordu.

Motosiklet durup sepetin tepesi açılırken vâris temkinle ayağa kalktı. Ekose bir ceket ile kareli pantolon giyiyordu, boynunu çevreleyen büyük bir beyaz fırfır vardı ve büyük gümüş renkli tokaları olan kırmızı ayakkabılar giymişti.

Ayağa kalktığında destekçileri otuz kişi değil de yüz kişi varmış gibi haykırmaya başladılar. Sonra vâris

BELONGS TO Kaktüs TEAM

ağzını açıp yüksek sesle bir şeyler söyledi, fakat kelimeleri sert rüzgâra karışıp yok oldu. Ne dediğini anlamaya çalışan bazı Jacobite'lar öne doğru eğildi, diğerleriyse havaya yumruklarını kaldırıp haykırdılar. Sonra vâris oturdu, Robbie'ye bir işaret verip sepetin tepesini yarı yarıya kapattı. Bu sırada Robbie Lou'ya el salladı, o da karşılık verdi.

Gaydacı "Will Ye No Come Back Again?"* çalarken kalabalık eşlik etmeye başladı: "Prens Charlie gitti artık..." Ve motosiklet yavaşça yol aldı, arkasından birkaç Jacobite çocuk ile nereden çıktığı belli olmayan, ekose kumaştan bir giysi giydirilmiş bir köpek koşuyordu. Köpek havlayıp sepetten uzattığı elini sallayan vârisin kolunu ısırmaya çalıştı, ama çocuklardan biri tarafından geri çekildi ve vâris zarar görmeden gitti.

Jacobite'larla birlikte tekrar otele dönmeyip yolda yürümeye başladılar.

Angus Big Lou'ya baktı. "Robbie'yi özleyeceksin," dedi nazikçe. "Ne zaman dönecek?"

Big Lou omzunu silkti. "Söylemedi," dedi. "Evet, özleyeceğim."

Matthew bir şey söylememişti. Demin gördüğü şeyleri düşünüyordu. Bu gerçek miydi? Böyle olaylar İskoçya dışında bir ülkede gerçekleşebilir miydi? Cevap hem evet hem hayırdı.

---

* Bonnie Charlie ismiyle de bilinen geleneksel İskoç folk şarkısı. Genç vâris Prens Charlie'nin yakalanıp öldürülmekten kaçışına dair sevinci ve yandaşlarının ona karşı bağlılıklarını ve dönüşünü hasretle bekleyişlerini anlatıyor. (ç.n)

BELONGS TO Kaktüs TEAM

75. Bruce Kadınsı Tarafını Keşfediyor

Bruce'un Leith'te yaşadığı içgörü anının üstünden birkaç gün geçmişti. Nick McNair'in destekleyici varlığı sayesinde ertesi gün verimli bir gün olmuştu, işlerin hangi noktalarda yanlış gittiğini –her yerde olduğuna karar verilmişti– ve bunun suçlusunun kim olduğunu –ta kendisiydi– incelemişti. Kişilik kusurları tek seferlik bir öz değerlendirmeyle tamamen düzelmiyordu, fakat bazı durumlarda bu geçerli olabilirdi; en azından çok büyük ahlaki mesafeler katedilebilen yollar vardı.

"Bu projeye devam etmemi istiyor musun?" diye sordu Nick mutfakta otururlarken. "İskoçya'nın Yüzü işine?"

Bruce yere baktı. Yüzünü reklam tabelalarında görmek istiyor muydu? Eski Bruce tereddüt etmeden "Evet" derdi; yeni Bruce emin değildi.

Tereddüt ettiğini fark eden Nick, "Sanırım bu konuda için rahat değil," dedi kibarca. "Herkes böyle gözler önüne serilmekten hoşlanmaz. Belli bir kişilik gerekir."

Bruce başını kaldırdı. "Sence bende var mı?"

BELONGS TO Kadınlar Takımı

Nick bir an düşündü. "Öyle olduğunu düşünüyordum. Seninle Bailie'de karşılaştığımızda. Stüdyoda çekim yaparken de öyle düşündüm. Ama şu anda... pek emin değilim. Bence hiç de öyle değilsin. Açıkça söylemem gerekirse buna memnun oldum."

Bruce bu yorum hakkında ne düşüneceğini bilemiyordu. İşten vazgeçmesi için kibarca yapılan bir yorum muydu? Bu soruya fotoğrafçı yanıt verdi. "Seninle işlerin yürümeyeceğini düşünmüyorum. Bence yürür. Ama bu işi ilerletirsen kendini giderek daha fazla mutsuz edeceksin."

"Sen de bunu istemiyor musun?"

Nick gülüp Bruce'un omzuna kolunu koydu. Bruce gerilip geri çekildi, fakat sonra kendisini tuttu. Böyle bir rahatlık jestini neden reddediyordu ki?

"Özür dilerim," dedi Nick ve kolunu çekti.

"Hayır," dedi Bruce. "Bırak kalsın. Bunu... rahatlatıcı buluyorum."

"Birbirimize dokunmaktan hoşlanmıyoruz," dedi Nick. "Daha doğrusu erkekler hoşlanmıyor. Kadınlar daha çok temas halindeler değil mi? Arkadaşlarına sarılıyorlar. Birbirlerine dokunuyorlar. Birlikte ağlıyorlar. Biz yapmıyoruz. Kendimize izin vermiyoruz."

"Güçlü olmaya çok vakit harcıyoruz," dedi Bruce.

Nick başıyla onayladı. "Kesinlikle."

"Fakat oldukça zayıfız."

Nick gülümsedi. "Evet. İnsan olmak zayıf olmak demek. Aynı şey." Duraksadı. "En son ağladığın zamanı hatırlıyor musun?"

Cevabı kolay bulunabilecek bir soru değildi. Pek çok kadın için cevap en son izledikleri duygusal filmi hatırlamaktan geçiyordu, fakat erkekler için bu öyle kolay bulunabilecek bir şey değildi. Pek çok erkek istemesine rağmen filmlerde ağlamamak için kendini tutuyordu; sertçe yutkunuyor, gözyaşlarıyla savaşıyor ve yanlarında ağlayan kadına hoşgörüyle gülümsüyorlardı. Bruce da uzun zamandır ağlamamıştı.

"Hayır. Hatırlayamıyorum. Yıllar oldu sanırım."

Nick başını salladı. "Fena. Çok fena. Şimdi ağlamak ister misin?"

Bruce bir süre boyunca bir şey söylemedi. İstiyor muydu? Ağlarsa ne için ağlayacaktı? Bunu Nick'e sordu ve bir yanıt aldı.

"Sadece pişman olduğun için ağlamak isteyebilirsin," dedi Nick. "Boşa harcadığın vakit yüzünden ağlayabilirsin; başkalarına verdiğin acılar yüzünden. Böyle şeyler işte. Bütün bunlar ağlamak için iyi sebepler. Duygusal olarak bir katarsis sağladığı için bile ağlayabilirsin aslında."

Bruce bu bilgiyi özümsemeye çalıştı. "Peki yan sen? Sen ağlıyor musun?"

"Tabii ki. Hem de çok. Hayal kırıklığından ağlıyorum bazen. Bir dizi fotoğraf konusunda işler yanlış gittiğinde. Ya da bazen eve dönüyorum ve yalnız olduğumu, Colleen'le ayrılmamam gerektiğini, fakat geri dönmek için çok geç olduğunu düşünüyorum. Onu gerçekten sevdiğimi ve ayrılmamıza dair söylediğim

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

şeylerin tamamen gösterişten ve saçmalıktan kaynaklandığını, şurada kapının önünde belirse ve tekrar deneyelim mi dese, 'Evet, elbette, tabii ki,' diyeceğimi fark ediyorum." Duraksadı. "Ama bu benimle ilgili değil Bruce. Seninle ilgili. Sen ne yapmak istiyorsun?"

Bruce artık ne diyeceğini biliyordu. "Bu işe devam etmek istemiyorum. İskoçya'nın Yüzü olmak istemiyorum. Her bulduğum aynada kendime bakıp durmaya devam etmek istemiyorum. Ayrıca..." Duraksadı. "Sonsuza kadar yakışıklı görünemezsin değil mi? Kırışıklıkların olur. Zaman geçiyor."

Nick onu dikkatle inceliyordu. "Evet, öyle. Ama... nemlendirici kullanıyorsun değil mi?"

Bruce'un eli yüzüne gitti. "Kullanıyorum. Fakat her gün değil. Ne zaman hatırlarsam."

Nick başını onaylamıyormuş gibi salladı. "Her gün kullanman gerek Bruce. Sabah akşam. Bende harika şeyler var. Gerçekten iyi. Görmek ister misin? İstersen gösterebilirim."

"Tabii," dedi Bruce.

Nick banyodan nemlendirici şişesini getirmeye gittiğinde Bruce kararını verdi. Emlak eksperliğine geri dönecekti. Yaptığı bütün entrikaları unutacak ve sıkı çalışma düzenine dönecekti. Eski patronu olan Bay Todd'la konuşup içini dökecekti. Bir iş isteyecek ve bu işi hakkıyla yerine getirecekti.

Nick şişeyle geri döndü. "İşte bu," dedi. "İster tüpte ister kavanozda alabiliyorsun. Ben kavanozu tercih ediyorum."

Bruce kapağını açıp yağlı kremi kokladı. "Hoş kokuyor," dedi.

"Evet," dedi Nick. "Denesene. Bak, sana göstereyim."

Şişeyi Bruce'tan aldı ve parmaklarını kreme daldırdı. Sonra Bruce'un alnına ince bir tabaka sürüp yedirmeye başladı. Hemen sonra biraz da yanaklarına sürdü. Bruce gözlerini kapadı. Ağlamaya başladı. İlk başta miniık hıçkırıklarla başladı, ama sonra sesi yükseldi.

"İşte böyle," dedi Nick kısık sesle. "İşte böyle Bruce. İyice ağla. Bırak yaşlar aksın." Nemlendiricinin kapağını kapatıp masaya bıraktı. Nemlendirici ve ağlama: İşte modern erkeklerin düşünmesi gereken iki konu.

76. Bambaşka Bir Adam

Macauley Holmes Richardson Black İmtiyazlı Emlak Eksperliği firmasının ortağı olan ve genellikle Todd ismiyle tanınan Raeburn Todd şirketin Union kanalının Fountainbridge ucundaki yeni ofisinin bekleme odasında o sabah Bruce'u görmeyi beklemiyordu. Bu ofisleri tasarlayan mimar, tavanın çökmesini engellemek için gerekli olanların dışında kalan duvarlara inanmayan ekolden geliyordu. Bunun sonucunda şirketin herhangi bir yerinden bekleme odasına giren müşterileri görmek mümkün oluyordu; tıpkı ofisteki herkesin mutfaktakilerin ne yaptığını, hatta tuvaletler dışında her yerde neler olduğunu görmesinin mümkün olduğu gibi, tuvaletlere gelince mimar istemeye istemeye buzlu cam koymayı kabul etmişti. Buna rağmen ışık belli bir açıdan gelirse...

Todd ile kardeşi Gordon duvarlar ve bölmeler meselesini ofisin iç düzenlemelerini üstlenen mülk sahibinin tasarımcılarıyla görüşmüşlerdi, fakat tasarımcılar, tasarımdan hiçbir şey anlamadığı belli olan insanlarla karşılaştığında nasıl donuk bakmaya başlarlarsa öyle

bakmışlar, hiçbir yere varılamamıştı. Tasarımcılar insanların açık planlı düzenlemelere bir süre sonra alışıp söylenmekten vazgeçtiğini biliyorlardı. Tabii ki duvarlara dair nostalji yaşayan bazı müşteriler oluyordu, ama genellikle pes ediyorlardı, Todd ile kardeşi de Macauley ve Richardson'ın hâlâ işbaşında olsalardı ne düşüneceklerine dair fikir yürütmüş olmalarına rağmen sonunda pes etmişlerdi. Eğer eski kafalı Edinburgh sıkı ve kapalı olduğuna dair bir üne sahipse Macauley bu özellikleri bambaşka bir seviyeye taşımıştı. Ofiste sırtından ceketini çıkarmazdı ve Todd onun suratını atkıların, ekranların ya da gazetelerin arkasında olmadan görebildiğinde şirkete gelişinin üstünden birkaç ay geçmişti. Richardson ise ofisteki odasına kapanır, içeriye birisini almadan önce kilidi açması gerekirdi. O günlerde Edinburgh insanları kolayca içine dahil etmiyordu.

Fakat o anda Todd aklından böyle düşünceler geçirmiyordu. Kaşlarını çattı. Şu adam kovduğu mide bulandırıcı adam değil miydi? Anderson mıydı? Bruce Anderson. Evet, oydu! O çene, nedense sürekli karanfil kokan o tuhaf saç; bu kesinlikle Anderson'dı.

Resepsiyoncuyla konuşuyordu; hiç şüphesiz flört ediyordu. Bunu hep yapıyordu ve Todd onunla sekreterlerden birinin şikâyeti üstüne konuşmak zorunda kaldığını hatırlıyordu. Akıllanmaz adamın tekiydi.

Sonra resepsiyoncunun Bruce'u onun cam odacığına getirmek için ayağa kalktığını gördü. Rahatsız olmuştu, ama aynı zamanda meraklanmıştı. Kapının önüne konulduğun yere geri dönmek büyük bir cüretti.

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

"Bay Todd?"

Todd başıyla onayladı.

"Beni hatırlıyor musunuz acaba? Bruce Anderson."

Todd kendisine uzatılan eli tereddütle sıktı. Edinburgh'luydu, kibardı. "Evet. Hatırlıyorum. Nasılsın? Londra'ya gitmişsin sanırım."

Bruce oturması için içeri davet edildi. Todd medeni davranıyordu ve Bruce'un tavırlarında eskisi kadar büyük bir kibir yok gibi görünüyordu.

Bruce yutkundu. Net konuşmaya karar vermişti, ama bu zordu. Todd ona bakıyordu; medeniydi, ama gülümsemiyordu.

"Değiştim," dedi Bruce basitçe.

Todd tek kaşını kaldırdı. "İş mi değiştirdin? Artık eksper değil misin?"

Bruce gözlerini kırpıştırdı. "Eskisi gibi değilim. Bambaşka bir adamım."

Todd Bruce'a tedirginlikle baktı. Bu genç adam dine mi dönmüştü?

"İzin verirseniz," dedi Bruce, "açıklayayım. Sizin için çalışırken sizi hayal kırıklığına uğrattım. Baştan savma çalışıyordum. Ayrıca restoranda eşinizle olan olay oldu ve..."

Todd sözünü kesti. "Bu konuya girmek istemiyorum."

"Ama açıklamama izin vermelisiniz," dedi Bruce. "Benimle ilgili ne düşündüğünüzü biliyorum ve başıma gelen her şeyi hak ettiğime de eminim. Ama bu konuya gelince gerçekten masumdum.

"Aramızda hiçbir şey yoktu. Sadece öğle yemeğiydi. George Sokağı'ndaki kitabevinde karşılaştık ve öğle vaktiydi. Tamamen dostçaydı."

Cümlesini bitirdikten sonra yere baktı. "Özür dilerim," diye devam etti. "Gerçekten. Kötü bir çalışandım. Kendime hayrandım. Sıkıntı yaratıyordum. Ama artık pişmanım." Duraksadı. "Bana bir şans daha vermenizi istiyorum. Beni tekrar kabul ederseniz tabii."

Bir süre Todd hiçbir şey söylemeden doğruca Bruce'un yüzüne baktı. Bruce gözlerini kaçırmadı.

Todd, daha önce hiç böyle konuşmamıştı diye düşündü. Genç bir adam. Herkes hata yapar. Yıllar önce tam nitelikli bir çalışan bile değilken başından geçen olayı hatırladı... Ama hayır, bunu tekrar düşünmemek en iyisiydi.

Kararını verdi. "Yani bana yeni bir sayfa açtığını mı söylüyorsun?"

Bruce başıyla onayladı. "Evet. Bunu öylesine de söylemiyorum. Gerçekten açtım." Duraksadı. "Şu an kadroda boş bir yer var mı?"

Todd tereddütle konuştu. "Aslına bakarsan var."

"Beni almayı düşünür müsünüz?"

Todd dudaklarını büzdü. "Bizden... bizden ayrıldıktan bu yana ne yaptın?"

Bruce konuşmak üzere ağzını açtı, ama tekrar kapadı. Sonra, "Vaktimi boşa harcadım," dedi.

Todd'un gözleri fal taşı gibi açıldı, fakat güldü. "Dürüst bir cevap."

"Dürüst olmaya başladım," dedi Bruce.

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

"Bunu duyduğuma sevindim," dedi Todd. Bir an tekrar tereddüt etti. "Pekâlâ Anderson, seni tekrar işe alıyoruz."

Bruce ayağa kalktı ve öne doğru bir adım attı. Todd'un elini sıktı. "Sizi hayal kırıklığına uğratmayacağım Bay Todd. Söz veriyorum. Bu sefer farklı olacak."

"Umarım," dedi Todd gülümseyerek.

"Çok teşekkür ederim. Peki, ya siz nasılsınız? Çok iyi görünüyorsunuz."

Todd başını hafifçe eğdi.

"Ciddiyim," dedi Bruce. "Bir gün bile yaşlanmamış gibi duruyorsunuz."

Todd memnun olmuştu. "Oldukça fazla golf oynuyorum. Golf sahasına gidip ciğerlerini esen rüzgârın temiz havasıyla doldurmak gibisi yok."

"Peki, nemlendirici kullanıyor musunuz?" diye sordu Bruce.

Todd şaşırmış gibiydi. "Golf sahasında mı?"

"Hayır," dedi Bruce. "Golf sahasındaki rüzgârdan bahsettiniz ya. Teni çok kurutuyor."

Todd başını iki yana salladı. Böyle şeylerle ilgilenmiyordu.

BELONGS TO KAOTUS TEAM

77. Fincan Uğruna

Angus o sabah tam Domenica'yı aramak üzereyken Domenica onu aramıştı. "Çoktan uyanmışsın sanıyorum," diye başladı. "Uyandın ve şövalenin başına mı geçtin?"

Angus masasındaki kahvaltılıklara baktı: Bir kavanoz marmelat, kızarmış ekmekten kalan kırıntılar, içinde müsli olan, ama tamamen boşalmış kâse. Kahvaltılıkların natürmort için iyi objeler olmadığına karar verdi. Çok yavandılar.

"Ben de tam seni arayacaktım," dedi. "Sana dün Braid Hills Oteli'nde neler olduğunu anlatmak istiyordum. Eski meseleler."

"Jacobite'lar mı?"

"Kesinlikle. Big Lou'nun vârisi Kuzey İskoçya'ya doğru yola çıktı. Bir motosikletin yan sepetinde."

Domenica bu tarihi detayı sindirirken sessizlik oldu. "Bu çok ilginç," dedi. "Hükümet güçleri tepeleri tarıyordur eminim ki. Angus buraya gelmen gerek. Kahve vaktinde. Beklenmedik bir şeyler oldu. Bir fırsat penceresi açıldı da diyebilirim."

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

Angus kabul etti, stüdyosunda onu pek de tatmin etmeyen bir sabahın ardından Cyril'in tasmasına kayışını bağlayıp İskoçya Sokağı'na doğru yürümeye koyuldu. Cyril dışarı çıkmaktan çok memnundu, kayışını çekiştiriyor, İskoçya Sokağı'ndan gelen rüzgârı kokluyordu. Bu esintide bir köpek için değerli bilgiler saklıydı: Herkese o esnada hangi köpeklerin yürüyüşe çıktığını; daha önce hangi köpeklerin geçip bölgesini işaretlediğini ve insan eylemlerine dair haberleri de bildiriyordu. Şehirli bir köpek için insan kokuları söz konusu oldu mu şehrin her bölgesi farklı kokuyordu. Örneğin bazı bölgelerde insanlar lüks kokuyordu; Edinburgh'da bu nadiren görülüyordu, ama başka yerlerde olabiliyordu. Bazı bölgelerde mutfak kokuları egemendi: Kurutulmuş domates ve hafif bir kiş kokusu tarihi bölgede öndeydi; Morningside köpekleri ise hafif kuru ve unlu bir kokuya sahip çöreklerin aşikâr kokusu ile kolonya kokusunu alabiliyorlardı.

Ancak o sabah İskoçya Sokağı sadece kedi kokuyordu ve Cyril tedbirli olmak adına havladı. İskoçya Sokağı'nın kedilerinden iğreniyordu; tasmalı olmasıyla dalga geçen ve kayışla bağlı olduğu için adalet dağıtmaktan alıkonulduğunu bilen sinir bozucu, kibirli yaratıklardı. Cyril hırladı, ama Angus'un oyalanma taraftarı olmadığını ve müsabakaya girişmeden yoluna devam etmesi gerektiğini fark etti.

Domenica merdivenlerden çıktıklarını duymuş, kapıya çıkmıştı. Her zamankinden farklı olarak sahanlıkta durmasını önermek yerine Cyril'i de içeri davet etti. Cyril teşekkür edercesine elini yaladı, ama bunun

yeterli karşılığı görmediğini hissediyordu. Bu tuhaf bir kadın diye düşündü, ama köpek görüşüne göre, aşağı kattaki çok sevdiği o küçük oğlanın yanındaki kadına yeğdi.

"Oturduğun yere çok yerleşmemeni öneririm Angus," diye başladı Domenica. "Yapmamız gereken işler var. Sonra sana kahve yaparım."

Angus tek kaşını kaldırdı. "Açıkla lütfen."

"Son derece memnuniyet verici bir tesadüfle Antonia doğalgazcıların bu sabah sayacı okumaya geleceklerini söyledi. Fazla para kestiklerini söylüyor, bu yüzden tartışıyorlar. Ama randevuyu kaçırmak istemiyor."

"Peki."

Domenica hevesle ellerini ovuşturdu. "Dışarı çıkması gerektiğinden doğalgazcıları içeri almam için anahtarını bana bıraktı. Bu da mavi Spode fincanı yerine koymamız için fırsat sağlıyor."

Angus ona boş boş bakıyordu. "Yerine koymak mı? Ama daha yeni kurtardık."

Domenica açıklamaya başladı ve hikâye sonlara yaklaşırken Angus da gülümsemeye başlamıştı. "Fena durumdasın," dedi Angus sonunda. "İlk başta almaman gerekirdi zaten."

"Artık bütün işi yoluna koyabiliriz," dedi Domenica. "Sen fincanı yerine koyabilirsin."

Angus arkadaşına yardımcı olmaya hazırdı, ama kendisini biraz kullanılmış gibi hissetmeye başlamıştı. "Açıkçası Domenica, bunu neden senin yapamadığını anlamıyorum. Anahtar sende."

BELONGS TO Kasıtlı Team

Domenica iç geçirdi. "Tabii ki götürebilirim Angus," dedi. "Ama mesele şu: Nereden aldığını bilmiyorum."

"Mutfaktan," dedi Angus.

"Evet, evet. Ama mutfakta nereden? Eğer ben gidip bambaşka bir yere koyarsam anlayacaktır, değil mi? Evine girdiğimi, anahtarını kullandığımı, daha doğrusu anahtarı kötüye kullandığımı düşünecektir. Eğer sen gidersen tam olarak bulduğun yere geri koyabilirsin." Duraksayıp dikkatle Angus'a baktı. "Nerede bulduğunu hatırlıyorsun, değil mi?"

Angus hatırladığını itiraf etmek zorunda kalmıştı. "Lavabonun üstündeki küçük dolapta," dedi. "Bir iki tane fincan daha vardı. Çok güzel değildiler. Kenarları yıpranmış, Minton Haddon Malikânesi fincanlarıydı sanırım."*

"Bazısı bir hayli hoş görünüyor," dedi Domenica.

"Evet," dedi Angus. "Hatırladığım kadarıyla William Crosbie'de bir set vardı. Bir keresinde stüdyosuna gitmiştim de Minton fincanlarla çay içmiştik. Hatırlıyorum çünkü bunlardan birinin resmini yapıyordu. Kurduğu bir natürmortta vardı."

Domenica'ya bakmaya devam etti. "Sana nerede olduğunu söylediğime göre gidip yerine sen koyabilirsin."

Domenica bu öneriyi geçiştirdi. "Senin yapman çok daha iyi olur."

---

* Minton isimli porselen firmasının Derbyshire'daki Haddon Malikânesi'nde bulunan bir duvar halısından esinlenerek çıkardığı, çiçekli bir desene sahip porselen. (ç.n)

Angus tartışmamaya karar verdi: Domenica kararını vermişti ve herhangi bir tartışmayı kaybedeceği kesindi. Kadınlar hep kazanıyor diye düşündü. Kazanıyorlar işte.

"Tamam," dedi. "Ben götürürüm. Dışarıda olduğuna emin misin?"

"Çıkarken anahtarı bıraktı," dedi Domenica. "Birkaç saat dönmeyeceğini söyledi. Kesinlikle emniyettesin."

Angus ayağa kalkıp Domenica'dan anahtarı aldı. Sonra ona mavi Spode fincanın olduğu naylon poşeti de uzattı.

"Kendimi biraz hırsız gibi hissediyorum," dedi.

Domenica önemsemiyor gibiydi. "Hırsızlar malları geri götürmezler," dedi. "Alırlar. Sen geri götürüyorsun."

"Peki ya malı gizlice geri götüren kişi yakalanacak olursa?" diye sordu. "O zaman ne açıdan bakılırsa bakılsın hırsız gibi görülmez mi?"

"Görüntü yanıltıcı olabilir Angus," dedi Domenica. "Hadi, daha fazla vakit kaybetmeyelim."

BELONGS TO Kadınlar Takımı

78. Antonia'nın Büyük Sırrı

Domenica evinin kapısını açtı, Angus da sessizce dışarı çıktı. Etrafına kaçamak bakışlar atıyordu, bu çok saçma diye düşündü; etrafta kimse yoktu ve Antonia'nın kapısını çekinmeden açabilirdi. Görevi basitti ve en fazla bir dakika alacaktı. Ayrıca haklı bir sebep diye hatırlattı kendisine: Antonia'ya ait bir şeyi geri götürüyor diye kendisini suçlayacak bir şey yoktu.

Anahtarı kilitte çevirdi ve kapıyı itip açtı. Kapıyı zorlayan bir şey olduğu için engeli geçebilmek için sertçe itmesi gerekmişti: Mektuplar. Kapı açılınca yere baktı ve mektuplardan birinin kapı açılırken sıkışıp hafifçe yırtıldığını gördü. Eline alıp inceledi ve sonra tekrar olması gereken yere koydu. Ardından kapıyı kapatıp koridorda ilerledi.

Bir anda durdu. Gözüne bir resim takılmıştı; küçük bir resimdi, açık renkli arka planın önünde bir dizi obje vardı. Yoksa bu... Resmi incelemek için öne eğilince imzayı gördü. Elizabeth Blackadder. Domenica'dan duyduklarının üstüne, Antonia'nın erkekler konusunda

BELONGS TO Kasmus TEAM

kötü tercihleri olabilir diye düşündü, ama resim konusunda ağzının tadını biliyor. Bir Blackadder. İlginç. Peki ya bu neydi? Bir oğlanın karakalem çalışması. Kimin? Daha yakından bakınca James Cowie'nin eskizine baktığını anladı, tarzı aşikârdı. Bu daha da ilginçti. Cowie'nin Hospitalfield günlerinden kalmıştı muhtemelen. Demek Antonia'da biraz para var diye düşündü. Nereden almış olabilirdi? Boşandığı eşinden kalmıştı muhtemelen. Perthshire'lı tiplerdendi, genellikle kenarda köşede paraları oluyordu.

Koridordan çıkıp mutfağa girdi. Mavi Spode fincanı poşetten çıkarıp lavabonun yanına koydu. Sonra küçük dolabı açtı. Minton yerinde duruyordu, daha önce mavi Spode fincanın durduğu yerdeki boşluk da... Antonia bunu kesinlikle fark etmiştir diye düşündü. Dolabı tekrar açtığında fincan yerli yerinde duruyor olacaktı. Zavallı kadın hayal gördüğünü sanacaktı. Gülümsedi. Çocukça ve aptalca bir keyifti, ama onun kafasının karıştığını düşünmek komik gelmişti.

Fincanı yerine koyup dolap kapağını kapattı, boş poşeti cebine koyuyordu ki ön kapının açıldığını duydu. Donakaldı. Sayacı okumaya gelen doğalgazcılar mıydı? Hayır, çünkü Antonia'nın Domenica'ya verdiği anahtar kendisindeydi. Öyleyse gelen Antonia olmalıydı.

Angus'un düşünecek vakti yoktu. Etrafına dehşetle baktı. Tek bir kapı vardı ve bu da koridora çıkıyordu. Bir başka kapının açılıp kapandığını duydu. Banyo: Oraya gidiyordu ve bu ona birkaç saniye kazandı-

BELONGS TO Kasmus TEAM

racaktı. Koridora fırlayıp kapıyı açabilir ve o çıkana kadar ortadan kaybolabilirdi. Ama neredeyse anında banyo kapısının tekrar açıldığını duydu. Dolap. Mutfağın öteki ucunda büyük bir dolap daha vardı. Domenica'nın mutfağında da buna benzeyen bir dolap duruyordu. Buna saklanacaktı.

Neyse ki dolap neredeyse boştu ve Angus içeri sığışıp ardından kapıyı kapatmakta sıkıntı yaşamadı. Tam zamanında başarmıştı, saklandığı yerin karanlığından Antonia'nın mutfağa girdiğini duydu. Musluğun açıldığını ve muhtemelen su ısıtıcısının suyla doldurulduğunu işitti. Çay yapıyor diye düşündü. Bu da kısa süre sonra bir keşif yapacağı anlamına geliyordu.

Lavabonun üstündeki dolabı açtığını duydu ve hemen ardından sessizlik geldi. Birkaç saniye sonra bir mırıldanmayla sessizlik de son buldu. İçinde bulunduğu duruma rağmen Angus sırıttığını fark etti. Antonia fincanı tekrar keşfetmişti ve yerinde olduğunu nasıl görmemiş olabileceğini merak ediyordu.

Su hemen kaynadı ve bir fincana döküldü. Ardından tekrar sessizlik oldu ve farklı bir ses, bipleme sesi duyuldu. Telefon... Antonia telefonla birini arıyordu. İşini çabucak halletse de çalışma odasına çekilse diye düşündü Angus. O zaman kaçabilirim.

Antonia'nın sesini saklandığı yerden rahatça duyabiliyordu.

"Maeve? Benim. Evet, iyiyim. Saçlarımı yaptırmaya çıkmıştım, ama kuaförüm hastaymış. Çıraklardan biri saçımı yapmayı önerdi, ama o kızlara hiç güvenmiyo-

rum. Çoğu okuldan yeni çıkmış gibi duruyor. Bence yeterince deneyimleri yok."

Telefonun öteki ucundaki konuşurken sessizlik oldu.

"Evet, bir şekilde deneyim kazanmaları gerektiğini biliyorum, ama benim saçımda olmasın, teşekkürler. Kendi kuaförümü seviyorum. Adı James. Çok uzun parmakları var ve muhteşem bir şevkle işini hallediyor. Harika çocuk. Lochgelly'liymiş, düşünsene. Lochgelly'den kuaför çıkmasını beklemiyorsun nedense, ama durum ortada işte. Lochgelly'de pek çok ilginç şey olduğunu söylüyor. Her neyse Maeve. Malları aldın mı?"

Angus gerildi. Mallar mı? Hattın öteki ucundaki kişi bir şey söylerken Antonia dinledi.

"Bu sefer yeterince getirebilir misin?" diye devam etti Antonia. "Kalitesi iyi olsun. Kendi paylarını bekleyen bir sürü insan var. İstediğim şekilde kesilmiş değil mi?"

Angus nefesini tuttu, duyduklarına inanamıyordu. Ama devamı da vardı.

"Yasalara dikkat et," dedi Antonia. "Dikkatli ol. Sonumuzun hapis olmasını istemeyiz."

Hattın öteki ucunda bir şeyler söylendi, sonra ahize yerine kondu. Bunu mutfaktan çıkan adım sesleri ile uzaklarda bir kapının kapanma sesi takip etti. Angus dikkatle dolabın kapısını açtı ve mutfağa baktı. Çalışma odasına geçtiğine karar verdi, rahatça evden ayrılabilirdi.

Bir dakika sonra Domenica'nın dairesine geri dönmüştü.

"Tanrım, neyse ki dönebildin," dedi Domenica. "Merdivenlerden çıktığını gördüm. Seni gördü mü?"

Angus başını iki yana salladı. "Uyuşturucu satıyormuş," dedi kısık sesle. "Uyuşturucu satıcısıymış."

BELONGS TO Kaktüs TEAM

79. Cenazeye Giderken

Siyah takım elbisesinin içinde kendini rahatsız hisseden Angus –pantolon biraz dardı– Glasgow'a giden 10.30 ScotRail ekspresin koltuğuna yaslandı. Babasından kalan epeyce geniş takım elbise dışında bu giysilerin içinde rahat edemiyordu. Ayak pedallı bir dikiş makinesinde dikilmiş olan yeşil tüvitten yapılma diğer takım elbise çok eski olduğu için zamanla parçalanmış ve büyük bir üzüntüye sebep olmuştu. Şu anda giydiği takım elbisenin kumaşıysa tam tersine az tutulmuştu ve bunu hissettiriyordu.

"Bu benim takım," dedi trende karşısında oturan Matthew'a, "çok kötü huylu. İçinde yaşadığımız dönem gibi."

Matthew arkadaşının giysisine baktı. "Bollaştırabilirler. Stewart Christie'deki Bay Low'la konuşabilirsin."

Angus başını salladı. "Bunu Bay Low'a göstermeye utanırım," dedi. "Bunu Princes Sokağı'ndan on yıl kadar önce almıştım. Artık Princes Sokağı ne beter bir yer oldu biliyorsun. Karman çorman bir pazar yeri gibi. Nezih dükkânlar oldu sana dükkânı açıkların mekânı."

BELONGS TO Kaktüs TEAM

Angus kendi şakasına kahkaha atınca kompartımandaki birkaç kişi dönüp baktı. Koyu renkli takımları ve siyah kravatlarıyla onların da cenazeye gittikleri belliydi ve kahkaha hiç uygun kaçmıyordu.

"Birkaç kişi ters ters baktı," dedi Matthew fısıltıyla. "Böyle törenlere giderken gülmemek gerekiyor."

Angus umursamıyormuş gibi elini salladı. "Princes Sokağı'na gelecek olursak," dedi gümüş bir cep şişesi çıkarırken, "Domenica Jenners'ın kafesindeki çöreklerin fiyatının bir gecede iki katına çıktığından yakınıp duruyordu. Aslında çay içmek için uzun zamandır oraya gitmemiş, ama hemen köşede çalışan ve ara sıra oraya uğrayan Stuart Brown ile karşılaşmış. Ona da o söylemiş."

"Elindeki sert bir şey," dedi Matthew cep şişesini başıyla göstererek. "Sarhoşluktan cesaret almak için mi?"

Angus gülümsedi. "Böyle törenlere hep içki götürürüm Matthew. Yoksa çok sıkıcı oluyor."

Matthew anlayabiliyordu, ama Angus bir yudum alması için şişeyi uzattığında kibarca reddetti.

"Glenmorangie," dedi Angus. "Evde birkaç şişe var. Eskilerinden. Yeni şişeleri gördün mü? İsmi Nectar d'Òr olan bir viski yapıyorlar. Görünüşe göre òr Galceymiş, fakat bütün kelime bana Fransızca gibi görünüyor. Niye bilmiyorum. Öyleymiş gibi düşünüyorum."

"Belki Fransızların da içmesini istiyorlardır," dedi Matthew. "Viski tutkunları görüntülerine önem veri-

yorlar. Viskinin bazı şeylerle anılmasını istemiyorlar, özellikle de..." Kendisini tam zamanında tuttu. "Senin gibilerle" demek üzereydi.

Angus hızla ona baktı. "Benim gibilerle mi Matthew? Böyle mi diyecektin?"

Matthew gülümsedi. "Sanırım." Sonra hızla ekledi: "Senin gibi insanlarda bir sorun olduğu yok Angus. Tüvitlere takıntılı ve eski kafalı olmaya devam edemeyiz sadece. Viskimizi satmak istiyorsak olmaz."

"Ama bu ülkenin tüvitlere takıntılı ve eski kafalı olması gerekmiyor mu?" diye sordu Angus. "İnsanlar böylesini sevmiyor mu? Buraya gelmeleri ve viskimizi almalarının nedeni bu değil mi? Tam da başkaları gibi olmamamız değil mi?"

Matthew karşılık vermedi. Ama Angus devam ediyordu. "Gördüğün şu slogan var ya. 'Tek İskoçya, Pek Çok Kültür.' Eğer bu turistlere yönelikse –bizim paramızı ne düşünmemiz gerektiğini söylemeye harcamıyorlardır herhalde– çok saçma! İnsanların İskoçya'ya çokkültürlülüğü görmeye geleceklerini gerçekten düşünüyorlar mı? Ne büyük saçmalık! İnsanlar İskoçya'ya geleneksel İskoç şeylerini görmek için geliyor. Gelmelerinin sebebi bu. Manzaralarımızı görmek için geliyorlar." Pencereden dışarıyı gösterdi. Falkirk'ten geçiyorlardı. "Tarihimizi görebilmek için. Eski binaları. Sisleri. Böyle konularda gayet iyiyiz." Duraksadı ve şişeden bir yudum aldı. "Sosyal mühendislik programlarımızı görmeye gelmiyorlar."

BELONGS TO Kasttus TEAM

Matthew bu konuyu düşünmeye başladı. Angus lafını sakınmazdı ve genellikle haksız olurdu, fakat turistler konusunda muhtemelen haklıydı. Tanıştığı bütün turistler ekose efsanelerinin gerçek olmasını istiyordu. Zamanın puslarına karışmış geçmiş bir tarihten gelen İskoç kanının damarlarında akmasından gurur duyuyorlardı. Aberdeen'den veya öyle yerlerden gelen büyük büyük büyükbabaları vardı mesela. Güçlü bir şeydi, çünkü insanlar bir yerlere ait olmak istiyorlardı. Sürekli değişen ve yersiz yurtsuz şehirli nüfusuyla modern dünya bunun antiteziydi.

Angus rahatsızca kravatını çekiştirdi. "Glasgow," dedi pencereden dışarıya düşünceli düşünceli bakarken. Daha varmamışlardı, ama mırıldanmaya devam etti: "O güzel yeşil memleket."

"Evet," dedi Matthew. "Güzel bir yer. Harika insanlar. Ama sonra bir de bakıyorsun ki Domuz gibi insanlar..."

"Eğer bir slogan istiyorlarsa," dedi Angus, "'Tek Ülke, İki Şehir' diyebilirlerdi. Buna ne dersin Matthew? Sence de bu her şeyi açıklamaz mıydı?"

Matthew bu konuyu düşündü. "Zavallı Domuz," dedi.

Angus başıyla onayladı. "Çok iyi bir uğurlama olacak gerçi. Glasgow'da böyle şeylere önem veriyorlar. Büyük çiçekler gönderiliyor."

"Ya bedeni görecek miyiz?"

Angus'un yüzü aydınlandı. "Tabii, pek büyük bir olaydır," dedi. "Gerçi bu törene katılmalı mıyız emin

değilim. Çekindiğimden değil, ama orada kimler olacak farkında mısın? Bütün o büyük Glasgow'lu gangsterler. Bizim boyumuzu aşar bence. Senin galerinin açılışına benzemez."

"Bekleyip görelim."

Ardından uzun süre sessizlik oldu. Glasgow'a yaklaşırlarken Angus tekrar konuştu. "Papaz için işler zor olmalı. Domuz'un nasıl biri olduğunu biliyordur."

Matthew onayladı. Fakat önemli olan da bu değil miydi? Günahların affedilmesi... Herkesin, kim olursak olalım, ne kadar kusurlu olursak olalım sevilmesi... Angus ile kendisinin de Glasgow'a bu takım elbiselerle gidiyor olması bunu anlatmıyor muydu? Aslında hepimiz insanlıkla birleşen kardeşler değil miydik? Matthew kusurluydu; Angus da kusurluydu (ve eski kafalıydı); Domuz kusurluydu. Ama bütün bu kusurlar ve farklılıklar bizi bir kılıp birleştirmiyor muydu?

Edinburgh'dan Glasgow'a giden tren pek çok düşüncenin mekânıydı; Queen Sokağı İstasyonu'na giderlerken Matthew'un aklından bunlar geçiyordu.

BELONGS TO Kaktüs Team

80. Hayli Kötü Şöhretli Bir Adamı Övelim

Angus, Matthew ve sekiz kişiyle birlikte kalabalık bir kilise sırasına sığışıp siyah takım elbiseli, boğazını temizleyerek kürsüye doğru ilerleyen yaşlıca bir adamı izledi.

"Benden," diye başladı adam, "hepimizin veda etmeye geldiği Aloysius Ignatius Xavier O'Connor hakkında birkaç şey söylemem istendi. Huzur içinde yatsın.

"Ben Aloysius'un öğretmeniydim ve bugün burada bu yüzden bulunuyorum. Söylemem gerekir ki hiçbir öğretmen öğrencisinin cenazesinde konuşmaktan keyif almaz. Aslında bunun tersi olmalıdır. Ama hayatın her şeyi altüst etmek gibi bir yetisi var ve bazen yaşlılar da gençlere veda etmek zorunda kalabiliyor.

"Genç Domuz, yani Aloysius... Belki de herkesin onu tanıdığı ismiyle hitap etmem gerek. Bunu kimsenin umursayacağını da sanmıyorum. O yüzden ona Domuz diyeceğim. Genç Domuz ona öğretmenlik yaptığım ilk sıralarda komik bir ufaklıktı. Öğretmenlik yaptığınızda anladığınız bir bakış vardı gözlerinde. O bakış,

sıradan olmayacağım diyordu. Çoğunuz Baba Joe'yu hatırlıyorsunuzdur, kendine has adamdı ve çok iyi bir insandı. Onun bana, 'Bu ufaklık iz bırakacak,' dediğini hatırlarım. Ve bıraktı da.

"Domuz ufakken her zaman kolay başa çıkılan bir çocuk olmadı ve bunu ilk olarak kendisinin kabulleneceğine eminim. Bir şeyleri ödünç almayı çok severdi ve O'Connor'ların evine gidip okuldan ödünç aldığı şeyleri geri götürmesini hatırlatmak zorunda kalırdım. Bunları her defasında okula taşımama yardım ederdi ve annesi bana çok güzel çaylar demlerdi.

"Diğer çocuklar arasında çok popülerdi ve hayatının sonuna kadar da böyle kaldı. Polmont'tayken daha genç oğlanların kendilerine bir yer bulmasına ve kolayca yerleşebilmesine yardımcı olurdu. Kabadayılığa katlanamazdı ve Domuz tarafından hastanelik edilen pek çok zorba gördüm. Ama hemen ardından hastaneye çiçek gönderirdi, bu da nasıl bir insan olduğunun kanıtıdır. O büyük cüssesinin ortasında cömert bir kalp atıyordu.

"Domuz'un cömertliğinden kaç kişi yararlandı? Domuz mezun olduktan yıllar sonra okuldan emekli olduğum sırada gelip bana bir hediye verdi. Emekliliğim için almamı istediği bir arabanın anahtarlarıydı. Ne jestti ama. O arabayla ilgili daha sonra yaşanan ufak mesele Domuz'un düşünceliliğini ve cömertliğini bir nebze olsun azaltmadı.

"Bazı insanlar yıllar içinde Domuz'la ters düşmüş olabilir. İşin kolayına kaçtığını düşünenler oldu. Bunların hepsi doğru olabilir, fakat böylesi bir günde

BELONGS TO Kasttus TEAM

insanın yapmış olabileceği kötü şeyleri değil iyi şeyleri hatırlamalıyız. Eğer Domuz'un hesabını vermesi gereken bir şey varsa –ki o da hepimiz gibi mükemmel değildi– bunları bir başka yerde verecektir. Affını talep edecektir ve affedilecektir, çünkü bize böyle öğretildi ve buna inanıyoruz. Bu yüzden Aloysius Ignatius Xavier O'Connor hakkında buradan kötü düşüncelerle çıkmayalım, onun kibarlıklarını, eğlenceli yönlerini ve onu seven insanlara verdiği sevinci düşünelim. Bu anılarla mezarında bahar çiçekleri yetişsin."

Öğretmen kürsüden ayrılıp oturduğu yere dönerken tam bir sessizlik hâkimdi. Bütün sıraları dolu olan kilisenin arkalarında bir adam boğazını temizleyip öksürdü. Papaz ayağa kalktı ve göğsüne takılı mikrofon yüzünden cüppesinin hışırtısı herkes tarafından duyuldu. Angus Matthew'a baktı, ikisi de bu konuşmadan etkilenmişlerdi. Matthew şu öğretmen ne kibar adam diye düşündü, Angus da bu şehri oluşturan şey bu dedi içinden.

Bir ilahi okumak için ayağa kalktılar ve papaz son duayı okudu. Sonra tören bitti ve çiçeklerle süslenmiş bir arabanın üstünde duran Domuz kiliseden aydınlığa doğru çıkarıldı.

Yas tutanların kiliseden çıkmasını beklerken Matthew insanların yüzlerine bakıyordu. Pek çok yara vardı: Yanaklardaki yaralar, alınlardaki ufak hasarlar. Glasgow'un bazı kesimlerinin oldukça alışık olduğu, tuhaf bir şekilde de olsa dalga geçtiği ve hafife aldığı, fakat çok derinlere, ta ruhuna işlemiş olan acımasızlığın işaretleri vardı. Katolik bir gangsterin cenazesiydi;

Protestan bir gangsterin cenazesine de aynı türden insanlar katılacaktı: Fark yoktu.

Dışarıda insanlar konuşuyor, el sıkışıyor, birbirini avutuyordu. Hava aydınlıktı, şehri gümüş ve altın beneklerle yıkamak için aralanmış olan bulutların arasından güneş ışığı sızıyordu. Birkaç dakika içinde Atlantik'ten yağmur sürüklenip gelebilir ve bu bölgenin üstüne tül gibi inebilirdi, ama şimdilik etraf kuruydu.

Domuz siyah ve süslenmiş bir atın koşulduğu, yanları camlı bir cenaze arabasının içinde ihtişamla yatıyordu. Çiçekler ve arkadaşlarla aileden gelen mesajlar taşıyan devasa çelenklerle çevriliydi. DOMUZ yazıyordu birinde, bir diğerinde BÜYÜK ADAM, bir başkasında KALİTE. En büyük çelenkte de ÖLÜ.

"Bence Queen Sokağı'na geri dönmeliyiz," dedi Angus.

Matthew onayladı. Tören onu ilginç bir şekilde etkilemişti ve büyüyü bozmak istemiyordu.

Kiliseden yola uzanan patikada yürümeye başladılar, ama siyah paltolu tıknaz bir adam önlerini kesti.

"Siz Edinburgh'dan mı geliyonuz?" diye sordu.

"Evet," dedi Angus.

"Domuz'un resim hâlâ sizde mi?"

Matthew Angus'a baktı. "Evet, bizde."

Tıknaz adam rahatlamış gibiydi. "Ben Frankie O'Connor. Domuz'un kardeşiyim. Önümüzdeki hafta gelip alcam eğer sorun yoksa. Olmasa iyi olur."

"Tabii," dedi Matthew. "Kardeşinize üzüldüm."

"Sağ ol," dedi Frankie. "Ama hak ettiydi ha."

BELONGS TO Kasttus TEAM

81. En İyi Planlar

Angus ile Matthew dile getirmemelerine rağmen ortak bir kararla, Domuz O'Connor'ın resmi konusunda Queen Sokağı istasyonuna kadar bindikleri takside konuşmadılar. Domuz'un cenaze töreninden ve öğretmeninin yaptığı anma konuşmasından etkilenmişlerdi. Böyle zamanlarda hep olduğu gibi kendi fanilikleri akıllarına gelmişti. En önemli resmimi yapmalıyım diye düşündü Angus, zaman daralıyor. Hatta birisini bulabilirsem evlenebilirim. Domenica olur mu? İdeal olurdu –en azından nasıl birisi olduğumu biliyor–, ama Cyril'le ilgili çözümsüz bir mesele var. Sahanlıkta ısıtıcılı bir kulübede yaşayabilir mi? Antonia buna karşı çıkar, ama uyuşturucu satıcılığı düşünülecek olursa herhangi birini herhangi bir konuda eleştirme hakkı yok.

"Hani şu kadın var ya," dedi Matthew'a tren yolculuklarına başladıklarında. "Hani Domenica'nın karşısında oturan kadın var ya."

"Biliyorum," dedi Matthew. "Domenica Cumberland Sokağı'nın bir ucunda karşılaştığımızda beni onunla tanıştırmıştı. Azizlerle ilgili bir şey söylemişti."

"İskoç azizleriyle ilgili bir kitap yazdığını söylüyor," dedi Angus. "Sürekli onlardan bahsediyor. Whithorn gibi yerlerde yaşamış olan tuhaf azizlerle ilgili. Anlaşılan o günlerde herkes azizmiş. Birkaç taşı bir araya getirip adını kilise koyunca aziz oluyormuşsun."

Matthew bunun bu kadar basit olabileceğini düşünmüyordu. O günlerde hiçbir şey kolay değildi. "Hayat oldukça zormuş," dedi. "Büyük bir karanlık varmış. Metaforik olarak konuşuyorum tabii."

"Peki ya şimdi?" diye sordu Angus. "Şimdi karanlık yok mu?"

"Karanlık var tabii," dedi Matthew. "Ama en azından şimdilik karanlığın olmadığı bir ülkede yaşıyoruz. Ama bu değişebilir. Buna yol açabilecek tek şey insanların tekrar cehalete düşmesi. Bu da oluyor."

Angus kompartımana baktı. Neredeyse herkes kitap okuyordu. "Bilmiyorum," dedi.

"Geçen gün gazetede çıkan anket sonuçlarını gördün mü? İnsanlara Winston Churchill'in gerçekten var olup olmadığını sormuşlar. İnsanların dörtte biri onun mit olduğunu düşündüğünü söylemiş."

Angus bir an düşündü. Ayrıca İskoç tarihi meselesi de vardı. İnsanların kim olduğunu veya neden bulundukları yerde olduğunu bilmediğini ortaya koyan anketler yapılıp duruyordu. Belki de ismi *Ben Kimim?* olan ve geçmişle bugün arasındaki bağı gösteren büyük bir resim yapmalıydı. Ama artık kimse böyle resim yapmıyordu. Kraliyet İskoç Akademisi'nde yüzüne gülerlerdi. Espri malzemesi olurdu. Bugünlerde resim-

BELONGS TO Kasutaja TEAM

ler düzeni ve entelektüel bir bütünlüğü değil, hiçliği ve karmaşayı yansıtıyordu.

Antonia konusuna dönmeye karar verdi. "O kadın azizlerle ilgili yazıyor olabilir, ama..." Matthew'la özel olarak konuşabilmek için öne eğildi. "Uyuşturucu satıyor. Hem de esaslı."

Matthew şaşırmış gibiydi. "İskoçya Sokağı'nda mı? Domenica'nın burnunun dibinde mi?"

"Evet," dedi Angus. "Büyük bir sipariş verdiğini duydum. Malların istediği gibi kesilmesini söylüyordu. Dikkatli olunması gerektiğini, hapse girmek istemediğini söyledi. Neler olup bittiği ortadaydı."

Matthew önce bir şey söylemedi. Sonra, "Bu gibi durumlarda problem ne yapman gerektiği oluyor hep," dedi.

Angus homurdandı. "Hayattaki genel problem de bu zaten."

"Haklı olabilirsin. Ama polise mi gitmen gerekir? Peki ya bize ne demeli Angus? Domuz'un resmiyle ilgili ne yapacağız?"

Angus arkasına yaslandı. "Bilmiyorum. Gerçekten bilmiyorum. Ama her şeyden önce buna gerçekten Domuz'un resmi diyebilir miyiz? Hiç onun oldu mu?"

"Bize o getirdi."

"Öyle. Ama resmin bir anlığına bile Greenock'taki teyzesinin olduğuna inandın mı?"

Matthew bunun çok küçük bir ihtimal olduğunu kabul etmek zorundaydı.

"Yani çalıntı mal," dedi Angus. "Buccleuch Dükü'nün evinden çalınan da Vinci kadar çalıntı sayılır." Duraksadı. "Çalıntı malı elinde tutamazsın."

Matthew ne demeye çalıştığını anlamıştı. "Peki, ne yapacağız? Resmin çalıntı olduğunu biliyoruz. Polise mi götüreceğiz?"

"Alternatif görmüyorum," dedi Angus. "Çalıntı resimler listesinde olup olmadığına bakarlar."

"Peki ya yoksa?"

Angus omzunu silkti. "O zaman O'Connor ailesine geri verirler. Frankie O'Connor'a."

Matthew bunu sessizlikle karşıladı.

"Yine de," diye kabullenmeye başladı Angus, "yine de resim onların değil. Bana kalırsa ulusa ait, tabii doğru dürüst bir mal sahibi çıkmazsa."

Matthew düşünüyordu. "Eğer resmi polise verirsek yine de başımız belada demektir. Frankie O'Connor. Bunu iyi karşılayacağını sanmıyorum. Bu insanların nasıl olduklarını sen de biliyorsun... Tehlikedeyiz Angus."

Angus kabul etmek zorundaydı. Frankie O'Connor resmin polise verildiğini duyunca bunu hiç hoş karşılamayacaktı. Ancak... "Eline bir resim geçmesini bekliyor," dedi Angus aniden. "Nasıl bir resim olduğuna dair hiçbir fikri olmayacak. Eski taktikle bir el çabukluğu Matthew."

Matthew daha fazla açıklama bekledi.

"Stüdyomda pek çok porte var," dedi Angus. "Şu an Raeburn'ü tutan çerçeveyi çıkarıp ona takarız.

BELONGS TO Kasmus TEAM

Frankie O'Connor da son derece memnun olur. Hatta ondan resmi satın almayı bile teklif edebiliriz. Yeni Raeburn'ü yani."

Matthew ilk başta ikna olmadıysa da yolculuğa devam ettikleri süre içinde Angus bunun en iyi yöntem olduğu konusunda onu ikna etmeyi başardı. "Bunun için elimde harika bir portre var," dedi. "Hakkında ne yapacağımı bilmediğim bir Ramsey Dunbarton portrem var. Dul eşi Betty istemedi, Ramsey'nin hatıralarının bir resimle değişmesini istemediğini söyledi. Bu yüzden bunu Frankie'ye verebiliriz."

"İyi de Burns'e benziyor mu?"

"Hayır," dedi Angus. "Ama biraz değiştireceğim. Akrilik kullanırım. Hemen kuruyor. Robert Burns işlemi uygularım. Zavallı Ramsey."

"O kimdi?" diye sordu Matthew.

"Edinburgh'da bir avukattı. Kendince iyi adamdı. Church Hill Tiyatrosu'nda oynanan *Gondolcular*'da Plaza-Toro Dükü'nü oynadığı için kendisiyle çok gurur duyardı."

"Hepimizin böyle bir şeyi var," dedi Matthew düşünceli düşünceli. Peki ya kendisi ne ile gurur duyuyordu? Elspeth Harmony'yle olduğuna karar verdi. Elsepth Harmony'yle evlendiği için ve Elspeth'in kendisini ona layık gördüğünü düşündüğü için gurur duyuyordu. Ayrıca Edinburgh'la gurur duyuyordu. Ve İskoçya'yla. Neden gurur duymayacaktı ki? Kişi de bir kereliğine farklı davranıp ülkesiyle gurur duysa olmaz mıydı?

82. Liderlik Dersleri

Bertie, First Morningside Yavrukurtları'nın Holy Corner'daki episkopal kilisenin bulunduğu yerde iki kez toplantılara katılmıştı. İlk toplantı Olive'in de çıkagelmesiyle büyük bir hayal kırıklığı yaratmıştı. Bu yeterince kötüydü, ama onun anında öbekbaşı yapılması işleri iyice beter hale getirmişti.

"Bu büyük haksızlık," demişti Bertie Tofu'ya. "Yavrukurtlara dair hiçbir şey bilmiyor. Aslına bakarsan hiçbir şey bilmiyor. Glasgow'un İrlanda'da olduğunu söyleyen de oydu. Böyle dediğini hatırlıyorum."

"Aptal kız," dedi Tofu. Kendisi de Glasgow'un tam olarak nerede olduğunu bilmiyordu, ama bunu açığa vurmayacaktı. "Kızlar gerçekten aptal Bertie. Özellikle de Olive."

Daha tarafsız olan Bertie bu yoruma karşılık vermeden duramadı. "Hepsi aptal değil," dedi. "Bayan Harmony'yi düşün. O da eskiden bir kızdı. Ve aptal değil."

Tofu düşünceli görünüyordu. "Belki de. Ama anneni düşün Bertie. Bir onu düşün."

BELONGS TO Kasttus TEAM

Bertie konuyu değiştirdi. "Şimdi öbekbaşı olduğu için aslan kesilecek. Aklımızı başımıza toplamalıymışız, öyle dedi."

Olive bu uyarıyı oldukça erken bir aşamada yapmıştı. Kümebaşı başka bir yönetimsel meseleyle ilgilenmek için gittiğinde Olive, Bertie ile Tofu'ya dönüp sıkı bir ihtarda bulunmuştu.

"İlk baştan bir şeyi açıklığa kavuşturalım," demişti. "Benim öbeğim yavrukurtların arasındaki en başarılı ve en iyi yönetilen öbek olacak. Anlaşıldı mı?"

Tofu öfkeyle bakmış. Bertie başını yere eğmişti.

"Yani," diye devam etmişti Olive, "tartışma istemiyorum. Eğer bir şey yapılacak diyorsam o yapılacak. Bir şey daha var. Bundan sonra bana ismimle seslenmeyeceksiniz, bana öbekbaşı diyeceksiniz. Anladınız mı?"

Bertie ve Tofu sessizliklerini korumuşlardı, fakat onların öbeğine verilmiş olan oldukça küçük, hatta minicik bir çocuk hevesle başını sallamıştı. "Evet, öbekbaşı," demişti.

Olive bu küçücük çocuğa döndü. "Adın ne?" diye sordu.

"Ranald," dedi oğlan incecik sesiyle. "Ranald Cesuryürek McPherson."

Bertie ve Tofu ona şaşkınlıkla bakmış, ama Olive başıyla hafifçe onay vermişti. "Sen benim yardımcım olabilirsin Ranald."

"Yardımcını böyle seçemezsin," diye karşı çıktı Tofu. "Kümebaşının seçmesi gerek."

"Bence Tofu haklı," diye kabul etti Bertie. "Öbekbaşlarının böyle bir yetkisi olduğunu sanmıyorum."

Ranald çöp gibi bacaklarının üstünde öne çıktı. "Tartışmamalıyız," dedi. "Öbekbaşıyla tartışmamalıyız."

Yapısal düzenlemelere dair bu tartışma sürebilirdi, fakat vakit çeşitli aktivitelere katılma vaktiydi ve toplantının geri kalanında Olive'in iktidarına dair başka bir mesele çıkmadı. Neyse ki oynanan oyunlar Bertie'nin aklını Olive sorunundan uzaklaştıracak oyunlardı ve en sonunda umursamayarak ondan genel olarak kurtulabilmesinin mümkün olacağına karar vermişti. Ancak bu çare ertesi hafta yapılan ikinci toplantıda çok işe yaramadı, Olive Bertie'yle Tofu'yu yakından izleyip attıkları her adımı eleştiriyor ve daha iyi olmaları gerektiğini söyleyip duruyordu.

"Bu kadar eleştirmemeliyiz Olive," diye uyardı kümebaşı. "İyi bir öbekbaşı ötekileri yüreklendirir. Bu yüzden başkalarına hangi konularda yanlış yaptıklarını söylemenin yanında onları övmelisin de."

Olive dinlemişti, fakat yüz ifadesi kırgın gibiydi ve Bertie bu mesajı içselleştirip içselleştirmediğini merak ediyordu. Mesajları içselleştirmeyle ilgili bir şeyler okumuştu ve Olive'in bu konuda pek iyi olmadığına karar vermişti. Fakat ertesi cumartesi, öğleden sonra bütün yavrukurtların harita okuma ve yön bulma becerileri kazanmak için Meadows'a gideceği duyurulunca bütün düşüncelerini unuttu. Pusulalar dağıtılacaktı ve tam bir

BELONGS TO Kastle Team

saat nasıl harita okunacağına ve pusula kullanılacağına dair ders verilecekti.

Kümebaşı her öbeğin ikiye ayrılacağını ve her üyenin üç kişilik gruplarla çalışacağını söyledi: Bir yavrukurt yönetimi alacak, biri harita kullanacak ve birine de pusula verilecekti. Bertie Tofu'ya baktı, o da kendisine anlayışla bakıyordu, dile getirilmeyen endişe Olive'le aynı gruba düşüp düşmeyeceklerine dairdi.

Aynı gruba düşmediler. Olive diğer iki kişiye katıldı, kederli görünen bir oğlanla, katıldığı andan beri tek kelime etmemiş olan şaşkın ifadeli ve atkuyruklu bir kız. Bertie ile Tofu rahatlayarak iç çektiler. Ama kümebaşı geri döndüğünde Ranald McPherson'ın yönetime geçeceğini öğrendiler.

"Ya ben kümebaşı?" diye karşı çıktı Tofu. "Ben ondan çok daha büyüğüm. Bakın. Şurama kadar geliyor. Şu aptal bacaklarına baksanıza. Lider olamayacak kadar ufak."

"Tofu hayatım," dedi kümebaşı, "liderlik boyla ilgili değil, bacaklarla da. Liderlik yapmak için büyük olmana gerek yok. Kraliçeyi düşün. O kadar uzun değil, ama çok iyi bir lider. Liderlik içten gelir."

"Bu çok doğru," dedi Olive.

Kümebaşı Olive'e kısa bir an baktı. "Ayrıca liderler saygı kazanmalıdır," diye devam etti. "İyi bir lider insanları itip kakmaz."

"Gördün mü?" dedi Olive doğruca Tofu'ya bakarak, "Bu yüzden bazı insanlar lider, bazıları da değil."

Daha fazla tartışacak vakit yoktu, çünkü son düzenlemeler yapılmalıydı. Zamanı gelince hepsi Bruntsfield Meydanı'ndan yürüyüp Links'ten geçtiler. Meadows'un öteki tarafında trafikten güvenli bir şekilde uzaklaşınca kendi gruplarına ayrılıp üniversite kütüphanesinden ve George Meydanı Parkı'ndan geçerek tekrar Meadows'a dönmelerini sağlayacak haritaları kullanacaklardı. Yolda belli başlı yapıları görüp dönüşlerinde bunlara dair soruları cevaplamaları gerekecekti.

O akşam Bertie annesine neler planlandığını anlattı. Irene asık suratla dinliyordu.

"Epeyce geri kalmış bir yöntem," dedi Bertie anlatmayı bitirince. "Uydu navigasyon döneminde hem de."

83. Parkta Bir Atış

Bruntsfield Meydanı'ndan bütün yavrukurtlar bir sıra halinde geçti, George Hughes & Sons balıkçısını geçip yoga merkezinin, antikacının, Himalaya restoranının ve Hasta Mañana'nın önünden yürüdüler. Kendi öbeğinin başındaki Olive yanından geçtikleri her binayla ilgili yüksek sesli yorumda bulunuyordu. "Şu," dedi, "Bay Hughes'un balıkçısı. Buraya iki kez gittim. Bay Hughes bütün balıkları kendi yakalıyor."

Bertie kaşlarını çattı. "Bence yakalamıyor Olive. Limana inip onları satın alıyor. Bir keresinde minibüsünün tepeden aşağı indiğini görmüştüm."

Olive'in ardından giden Ranald Cesuryürek McPherson onu destekledi. "Öbekbaşıyla tartışmamalısın Bertie."

"Bu doğru," dedi Olive. "Ayrıca kız arkadaşınla da tartışmamalısın. Kız arkadaşıyla tartışan bir erkek arkadaştan daha beteri yoktur."

"Olive'in erkek arkadaşı mısın?" diye sordu Ranald. "Çok şanslısın Bertie."

Bertie kıpkırmızı kesildi. "Değilim," diye mırıldandı. "Ben asla öyle bir şey..."

"Tabii ki dedin Bertie Pollock!" diye çıkıştı Olive. "Yıllardır erkek arkadaşımsın. Bunu herkes biliyor."

"O zaman neden seninle hiç dışarı çıkmıyor?" dedi Tofu. "Erkek arkadaşlar kız arkadaşlarını sinemaya götürür. Bertie seni en son ne zaman sinemaya götürdü Olive?"

"Gitmeme izin vermiyorlar," dedi Bertie. "Annem..."

"Ben seni sinemaya götürürüm Olive," dedi Ranald ve ekledi, "benimle ve annemle gelebilirsin."

"İşte!" diye bağırdı Tofu. "Anneler randevulara gitmezler Ranald."

"Teşekkürler," dedi Olive. "Bunu duydun mu Bertie? Ranald ne dedi duydun mu?"

Buna benzer konuşmalar sürerken Bruntsfield Links parkına geldiler ve uzakta Meadows'un ağaçlıklı patikalarını gördüler. Bir heyecan dalgası yayılmıştı. Her takıma verilen pusulalar minik ve nemli eller tarafından sıkıca kavrandı, fularlar sıkıldı, bağcıklar bağlandı. Birkaç dakika sonra karşıya geçtiklerinde gruplara ayrıldılar, haritalar verildi ve macera başladı. Herkes dağıldı.

Bertie ile Tofu, Ranald Cesuryürek McPherson ile yan yana duruyordu.

Tofu Ranald'la konuştu. "Lider olan sensin," dedi. "Nereye gideceğimizi söyle bakalım."

Ranald endişeyle haritaya baktı. "Bence şuraya gideceğiz," dedi.

BELONGS TO Kastus TEAM

"Hayır," dedi Bertie. "Bak. Tenis kortlarının resmi var. Onlar da şurada. Gördün mü? Şurada da Arthur's Seat var. Şu yüksek tepe. Bu da demektir ki harita şöyle tutulacak."

Pusulaya başvurdular. Sallanıp duran iğne kararsız bir biçimde dönüp duruyordu.

"Güneşin nereden battığını izlersek," dedi Tofu, "batının ne yönde olduğunu görürüz."

"Ama saat daha iki," dedi Ranald.

"Öyleyse bekleriz," dedi Tofu. "İşleri doğru yapmamız önemli."

"Hiç sanmıyorum," dedi Bertie. "Güneş batana kadar burada beklersek o zaman ortalık kararır."

Ranald'a baktılar.

"Lider olan sensin," dedi Tofu. "Sen karar ver."

Ranald Cesuryürek McPherson titredi. Serin bir esinti vardı ve ince bacaklarının üstündeki minik kemikli çıkıntılar olarak görünen dizleri kızarmaya başlamıştı. Olive'in yokluğunda otoritesi ortadan yok olmuştu. Nerede olduklarına ve nereye gitmeleri gerektiğine dair hiçbir fikri yoktu. Belki de yavrukurt olma fikri çok da iyi bir fikir değildi, belki de evde oturmalıydılar.

Bertie liderliği ele aldı. "Şuradan," dedi ağaçların tepesinden görünen Arthur's Seat'i göstererek. "İlk başta şu yöne doğru gideceğiz, sonra dönüp şu patikayı izleyeceğiz. Tamam mı?"

Tofu ve Ranald Bertie'nin kontrolü ele almasından memnun olmuştu ve Ranald hemen haritayı ona verdi.

BELONGS TO Kastus TEAM

Sonra yola koyuldular. Tam o sırada Kraliyet Okçuluk Topluluğu'nun yıllık törensel yarışma atışları yapılıyordu. Hedefi tutturabilen üyeye ödül olarak Edinburgh Oku veriliyordu. Kimsenin hedefi tutturamadığı yıllarda –ve bu nadiren görülen bir şey değildi– ok en yakın atışı yapana veriliyordu.

Yeşil üniformaları ve şapkalarından çıkan tüylerle okçular tenis kortlarının yakınlarında dikiliyordu. Birkaç ok çoktan atılmıştı ki bunların arasında Kraliyet Veterinerlik Okulu yönünde çimlerin üzerinden kayarak giden son derece hatalı atılmış bir ok da vardı. Ok, oyuncu bir köpek tarafından yakalanmış ve Çocuk Hastanesi yönüne götürülmüştü.

Çalıların kenarında duran Bertie, Tofu ve Ranald yarışmayı büyük bir ilgiyle izliyorlardı.

"Bunlar kraliçenin İskoçya'daki koruyucuları," diye açıkladı Bertie. "Çok önemliler."

Okçulardan birinin kalkıp yayına okunu yerleştirmesini seyrettiler. Epeyce yapılı bir adamdı ve kirişi bir hayli geriye çekti. Sonra uzaktaki büyük hasır hedefi nişanlayarak oku bıraktı, ok yola çıkmıştı, ama okçunun hedeflediği yöne gitmedi. Esintiye kapılan ok gökte hafifçe kavis aldı ve parkın kenarında yürümekte olan bir adama doğru uçtu. Kuvveti uçuşu sırasında oldukça tükenmişti, fakat yine de ceketinin koluna girip kumaşa saplanacak hıza sahipti.

Okçular atış yapmayı bitirmişler ve Buccleuch Meydanı'ndaki okçuluk salonuna doğru yola koyul-

maya başlamışlardı. En son atışı yapan okçu etrafına kaçamak bakışlar atıp hızla yürümeye başladı.

"Şunu gördünüz mü?" diye fısıldadı Bertie. "Adamı vurduğunu gördünüz mü?"

Ranald titredi. "Bizi de vurmadan önce eve dönelim," dedi sefil bir sesle.

"Hayır," dedi Bertie. "Ne yapmamız gerekiyorsa onu yapacağız."

Haritaya baktı ve gitmeleri gereken yolu gösterdi. Bu yol onları yanlış atılan okun kurbanı olan adamın yanından geçiriyordu. Yakışıklı ve siyah giyimli adam öfkeyle hâlâ kolunda duran okla uğraşıyordu. Durduğu yerden oku kurtarmış, fakat ucu kumaşa takılmıştı, bu yüzden çıkarması zor oluyordu.

"Bunu kimin yaptığını gördük bayım," dedi Tofu. "Onu gördük."

Adam bu bilgiyi ilgiyle karşıladı. "Onu bana gösterebilir misiniz?"

"Sanırım," dedi Bertie. "Ama hepsi gitti."

"Kim olduklarını biliyorum," dedi adam. "Kraliyet Okçu Topluluğu. İleride bir kulüp binaları var. Oraya gidiyor olmalılar."

84. Okçularla Tanışma

Bertie okla vurulan adama baktı. Nedense tanıdık geliyordu, ama sebebini çıkartamıyordu. Sonra hatırladı: Fotoğrafını babasının okuduğu bir kitapta görmüştü ve kim olduğunu sormuştu. "Ian Rankin," diye yanıtlamıştı Stuart.

"Pardon," dedi Bertie. "Pardon, ama siz Bay Rankin değil misiniz?"

"Benim. Ya senin adın ne?"

"Bertie Pollock efendim. First Morningside Yavrukurtları'nın bir üyesiyim ve..."

Tofu araya girdi. "Benim adım da Tofu," dedi. "İrlanda kökenli bir isim ve anlamı..."

"Sebze ezmesi," diye öneride bulundu Bertie.

Tofu kaşlarını çattı. "Klan reisi," dedi. "Klan reisi demek."

Ian Rankin grubun üçüncü üyesine döndü. "Ya sen genç adam?"

"Ranald Cesuryürek McPherson," dedi tiz ses.

"Pekâlâ," dedi Ian Rankin. "Beni kimin vurduğuna dair esrarengiz olayı açığa çıkartmak için üçünüzün

BELONGS TO Kasmus TEAM

bana yardım etmesini öneriyorum. Okçuluk salonuna gidelim mi?"

Meadows'un kenarından dolandılar. Ian Rankin tutması için oku Bertie'ye uzattı.

"Kanıt," dedi. "Kanıtı elimizde tutmalıyız."

"Tekrar kaçmaya çalışırlar mı?" diye sordu Tofu.

"Göreceğiz," dedi Ian Rankin. "Çoğunun çok hızlı koşabileceğini sanmıyorum. Ama göreceğiz. Epeyce umutsuz insanlarla uğraştığımızı göz önünde bulundurmalıyız. Kont gibi insanlarla. Bu tip insanların ne yapacağını asla bilemezsiniz."

Buccleuch Sarayı'nın önünden geçip bir sahafın olduğu köşeden döndüler.

"Bakın içeride sizin kitaplarınızdan biri var Bay Rankin," dedi Bertie. "Bakın. Sadece bir sterlin."

Köşeden dönüp dar bir sokakta yürümeye başlamışlardı. Yolun sonunda on sekizinci yüzyıldan kalma gibi görünen, kapısı taştan yapılmış büyük bir armayla süslü güzel bir bina vardı. Kapı sıkı sıkı kapalı görünüyordu, ama koridorun kullanıldığını belli eden bir ışık dışarıya sızıyordu.

Ian Rankin kapıya sertçe vurdu ve tam anlamıyla Baker Sokağı Başıbozukları* gibi duran üç üniformalı yardımcısıyla birinin kapıyı açmasını bekledi.

Koridorda tuğgeneral gözetleme deliğinden bakıp, arkasında duran birine, "Ah, olamaz," diye mırıldandı. "Şu senin yanlışlıkla vurduğun adam. Yardımcılarını toplayıp gelmiş."

---

* Sherlock Holmes öykülerinde adı geçen, ara sıra Holmes'e yardımcı olan sokak çocukları. (ç.n)

BELONGS TO Kasmus TEAM

Diğer okçu öne geçip gözetleme deliğinden baktı. "Tanrım," dedi. "Ama en azından hayatta. Hem de kim biliyor musun? Şu Rankin denilen adam. Ne yapacağız?"

"Formu kap," dedi arkasından bir okçu. "Her zamanki formu. Her defasında işe yarıyor."

Okçular arasında bir koşuşturma oldu ve koridorun gerisindeki bir ofisten bir kâğıt bulundu. Bu, avukat üyelerden birinin yıllar önce hazırladığı sorumluluktan bağışlanma formuydu ve yaralanan tarafın meselenin üstüne gitmemesi karşılığında Kraliyet Okçuluk Topluluğu'na üyelik hakkı sunuyordu.

"Geçmişte pek çok beladan kurtardı," dedi tuğgeneral formun üstündeki tozu üfleyerek. "Yıllar önce İskoçya Bankası'ndaki müdürlerden biri kraliyet tarafından düzenlenen bahçe partisinde attığı okla belediye meclis başkanını bacağından vurmuştu. Neyse ki elimizde form vardı da işe yaramıştı. Üyelik teklif edildiği için heyecanlanıyorlar ve ne olursa olsun formu imzalıyorlar. Sonra onlara üniformanın ne kadara mal olacağını söylüyoruz ve işin peşini bırakıveriyorlar. Her defasında işe yarıyor."

Tuğgeneral elinde formla kapıyı açtı. "Buyurun?" dedi oldukça kibar bir tavırla.

Ian Rankin Bertie'ye döndü. "Bu muydu?" diye sordu.

Bertie başını iki yana salladı. Daha karanlık bir köşede duran suçlu okçuyu görünce parmağıyla onu işaret etti. "Şurada duran adamdı Bay Rankin," dedi.

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

"Pekâlâ," dedi tuğgeneral. "Kusura bakmayın. Arkadaşlardan bazıları atış konusunda pek becerikli değiller. Gerçekten üzgünüm. Ama bir fikrim var. Eğer bu konuyu unutursanız sizi üye yapabiliriz. Çok eğleniyoruz ve böyle harika bir binamız var! Şuradaki resim Allan Ramsay'den mesela. Okçuluk üniforması içindeki Wemyss kontunu resmetmiş."

Kâğıdı Ian Rankin'in ellerine tutuşturdu.

"Katılmalısınız Bay Rankin," dedi Tofu. "Eğlenceli görünüyor."

"Onlara önce ne kadar para istediklerini sorun," diye fısıldadı Bertie.

Tuğgeneral öfkeyle Bertie'ye baktı. "Şuraya imza atın yeter," dedi.

Ian Rankin tereddüt etti. Bundan zarar gelmez diye düşündü, ayrıca kibar bir adamdı. Özür dilemişlerdi ve üyelikle ilgili böylesine cömert bir teklifle geliyorlardı. İmza attı.

"Güzel," dedi tuğgeneral. "Size yıllık ücretlere ve üniformanın ne kadara mal olduğuna dair detayları göndeririz. Beş binden biraz daha az tutacaktır."

"Sterlin mi?" diye sordu şaşkınlığa düşen Ian Rankin.

"Evet," dedi tuğgeneral. "Epeyce pahalı. Kusura bakmayın. Ama yapacak bir şey yok. Aramıza katılamayacağınız için üzgünüm."

Bunu söyledikten sonra kapıyı kapattı. "Seni dinlemeliymişim Bertie," dedi Ian Rankin. "Kurumlar bu şehirde böyle işliyor. Bu eski bir numara." Buccleuch Meydanı'na geri döndüler.

"Harita okuma çalışmamıza geri dönsek iyi olur," dedi Bertie.

"Ben de yürüyüşe geri döneyim," dedi Ian Rankin. "Ama siz üç genç adama, bu kadar iyi dedektifler olduğunuz için teşekkür etmeliyim. Sanırım bu esrarengiz olayı oldukça başarılı bir biçimde çözümledik."

Veda ettikten sonra üç oğlan üniversite kütüphanesine doğru yola koyuldu. Tekrar olmaları gereken yola sapmışlardı ve Bertie'nin yararlı yönlendirmesiyle kısa süre sonra görevi bitirmeyi başardılar. Yirmi dakika kadar sonra kendilerini kümebaşı ve diğer yavrukurtların yanında buldular. Herkes oradaydı, tabii kümebaşının eninde sonunda döneceğini düşündüğü birkaç avare hariç.

BELONGS TO Kaktüs TEAM

85. Gangsterler, Uyuşturucular, Rüyalar ve Köpekler

Özlemi çekilen Glasgow'lu gangsterin erkek kardeşi Frankie O'Connor Edinburgh'a gelmeden önce müteveffa Domuz O'Connor'ın resmiyle oldukça hızlı bir şekilde uğraşması gereken Angus, Burns portresini incelemesi için James Holloway'i stüdyosuna çağırmıştı.

"Bu resmin tahmin ettiğin şey olduğundan oldukça eminim," dedi James. "Pek çok kanıt var. Ama vazo konuyu kesinliğe ulaştırıyor."

Angus resmin arka planında görülen vazoyu James'e göstermişti. Bunu daha önce bir yerde gördüğüne emindi ve o dönemden başka resimlerde de yapılıp yapılmadığını merak ediyordu. James resmedilmediğini düşünüyordu, ama konuyu daha da detaylı incelemiş ve bunun on sekizinci yüzyıldaki ünlü filozof, dilbilimci ve avukat olan Lord Monboddo'ya ait bir Çin vazosu olarak betimlemişti.

"Bu vazonun son dönemde çekilmiş bir fotoğrafı," dedi James parlak fotoğrafı Angus'a uzatırken. "Gördüğün gibi her açıdan aynı."

Angus fotoğrafı alıp Raeburn'deki vazonun yanına tuttu. Şüpheye yer yoktu: İkisi aynıydı.

"Bunun anlamı," diye devam etti James, "Raeburn'ün Burns portresini, şair Edinburgh'u ziyaret ettiği sırada yapmış olması. St. John's Sokağı 13 numaradaki evinde, yazar ve düşünürlerin toplandığı bir salonu olan Monboddo tarafından ağırlandığını biliyoruz. Oldukça esaslı bir salonmuş: Monboddo'nun 'eğitimli akşam yemekleri' dediği toplantılara sadece Burns değil, dönemin önde gelen bütün entelektüelleri katılıyormuş.

"Aslında," diye devam etti James, "eğer Raeburn'ün Burns'e ait herhangi bir portresini bulursak, bunun Dr. Ferguson'ın Sciennes'deki evinde resmedilmiş olacağını düşünüyordum, ama durum ortada. Bu kesinlikle Monboddo'nun evi."

Angus keyifle gülümsedi. "Bu da işi daha da heyecanlı kılıyor," dedi. "Monboddo için çok vakit ayırabilirim."

"Elbette," dedi James. "Çok önemli bir insandı. Fakat insanlar onunla dalga geçtiler. Mesela John Kay tarafından yapılan portresi onu bir çember halinde dans eden kuyruklu adamların olduğu çerçeveli bir resmin önünde dururken gösteriyor."

"Ama erkeklerin eskiden kuyrukları olduğunu söyleyen de kendisiydi," dedi Angus.

"Darwin de benzer bir şey söylememiş miydi?" diye çıkıştı James.

BELONGS TO Kasıtlı Team

Angus başıyla onayladı. "Haklısın. Oldukça erken bir dönemde Darwinciydi diyebiliriz. Ama Monboddo konusunu bir kenara bırakacak olursak, elimizde büyük bir mesele var."

"Şu Glasgow'lu gangster mi?" diye sordu James. "Daha doğrusu kardeşi mi?"

"Evet. Onların bu resmi almaması için elimizden geleni yapmalıyız. Bunu almaya hiç hakları yok, bunu çaldıkları besbelli."

James düşünceliydi. "Haklısın. Ama bu koşullar altında polise gitmesi gerekecek, öyle değil mi?"

Angus resmin çerçevesini sevgiyle okşadı. "Evet, ama onlara dürüst bir biçimde artık ortadan kaybolmuş olan ve izi sürülemeyecek birisi tarafından getirildiğini söyleyebilirim, bu koşullar altında da bu resmin mal sahibi olan kişinin bulunamaması durumunda ulusa bağışlanmasını önerebilirim."

"Çok mantıklı bir fikir," diye kabul etti James. "Ayrıca son derece yasal ve ahlaki açıdan doğru. Ayrıca ulus adına bunu kabul ettiğimi de söylemeliyim."

Bu konuda hemfikir olunca James ile Angus Raeburn'ü çerçevesinden sökme işine koyuldular. Resim çerçeveden çıkınca oldukça zayıf, çıplak ve savunmasız görünmeye başlamıştı, tek başına tuval ve ahşap çıtalardan oluşuyordu. Ama buna rağmen her Raeburn'ü aydınlatan o hafif ve mükemmel ışıkla parlıyordu ve insan bunun bir ustanın elinden çıktığını anlayabilirdi.

Ardından Angus, Ramsey Dunbarton'un gereksiz portresini getirdi ve Raeburn çıktıktan sonra boş kalan çerçeveye göre boyunu ölçtü. Ramsey'nin portresine bazı ayarlamalar yapmak gerekecekti, ama çok uğraşmaya gerek yoktu. Tuvalin yüzüne tebeşirle işaret koyarken Domenica'dan bir telefon geldi.

James önemli bir konuşma olduğunu anlamıştı. "Olamaz!" diye haykırdı Angus gözleri fal taşı gibi açılmış bir halde. "Buna nasıl cüret eder?" Hemen ardından, "Onun asıl istediği gerçek alışveriş sırasında ortada olmamak!" dedi ve bunu, "İskoçya Sokağı'na geliyoruz hemen. Sen olduğun yerde kal ve sakin ol," cümleleri takip etti.

"Sorun mu var?" diye sordu James, Angus ahizeyi yerine koyarken.

Angus gözlerini devirdi. "Hem de çok ciddi," dedi. "Hiç gecikmeden Domenica'nın evine gitmeliyiz James. Sana yolda neler olduğunu anlatırım."

Yanlarında Cyril'le birlikte Angus ve James İskoçya Sokağı'na doğru çok da uzun olmayan bir yürüyüşe başladılar. Angus James'e Antonia'nın dairesinde mavi Spode fincanı yerine koyarken duyduğu konuşmayı kısaca anlattı. "Şimdi de Domenica, Antonia'nın onun adına gelen bir başka teslimatı eve almasını istediğini söyledi," dedi. "Yine kuaföre gittiğini iddia etmiş ve o evde değilken 'çok narin' bir teslimat yapılacakmış. Domenica bunu onun adına alabilir miymiş? Bunu sürekli yapıyor. Domenica'nın her türlü şeyi onun için almasını bekliyor, ama uyuşturucu teslimatı hiç olmamıştı!"

BELONGS TO Kasmus TEAM

James bunları dinledikten sonra ıslık çaldı. "Domenica'nın onun adına tehlikeli işlere girişmesini istiyor," dedi. "Böyle şeyleri almak muhtemelen alışverişin en tehlikeli noktasıdır. Bu konudan olabildiğince uzak durmak istiyordur. Onlar için ayırdığı parayı da vermiş mi?"

"İçi para dolu gibi görünen bir zarf olduğunu söyledi," diye cevap verdi Angus.

"Çok ahlaksızca bir hareket," dedi James. "Bu pis işe bulaşmış olması yeterince kötü, ama masum bir komşuyu da bu işe karıştırmak felaket. İnsanların pis işlerini onların adına hiç fark etmeden yapan sözde uyuşturucu kuryeleri gibi."

Angus bu fikre katıldı. "Domenica'nın ne önereceğini bir dinleyelim," dedi. "Bence hemen polisi çağırmalıyız. Teslimatın yapılması için bekleriz, onlar da tutuklama işini halleder."

"Evet," dedi James. Duraksadı. "Antonia bu iş için kaç yıl yatar sence?"

"Ne kadar uyuşturucu olduğuna bakar," dedi Angus. "Duyduğum sırada kesilmesinden bahsediyordu, ama oldukça yüklü bir miktar olabilir. Belki beş yıl yatar."

Bu soru Angus'u düşünmeye sevk etmişti. Eğer Antonia hapse atılacaksa –ki bu olası görünüyordu– o zaman dairesi yasadışı ele geçirilen parayla satın alındığı gerekçesiyle haczedilecekti. Bu da evin piyasaya çıkacağı anlamına geliyordu ve bu olursa satın almayı düşünebilirdi. Domenica'nın komşusu olarak yaşamak

iyi olabilirdi ve Domenica onunla evlenmeyi değerlendirecek olursa onunla eve çıkar ve Cyril yan dairede yaşamaya devam ederdi. Domenica'nın Cyril'i eve alma konusundaki endişeleri de sona ererdi. Harika bir fikirdi ve Antonia'nın tutuklanma işi an meselesiyken son derece akla yatkın duruyordu.

Hayal kurmaya devam etti. Cyril'in kapının yanında kendine ait bir pirinç levhası olurdu. Üstünde Cyril Lordie, Dikkat Sahip Var yazacaktı.

BELONGS TO Kayıtlı TEAM

86. Uyuşturucu Satıcısını Yakalamak

Angus Domenica'nın zilini çaldığı anda kapı açılıverdi. "Zili çaldıktan hemen sonra kapının uçarcasına açılmasını hep rahatsız edici bulmuşumdur," dedi Angus. "Seni eleştirmiyorum Domenica, sadece gözlem yapıyordum."

"Anladım," dedi. "Beklemeyi mi tercih ederdin?"

Sonra James'e döndü. "Günaydın James. Umarım sen rahatsız olmamışsındır."

James utançla gülümsedi. Geçmişte de Domenica ile Angus'un tartıştığını duymuştu, bunu keyif verici bulduğu şüphe götürmezdi, fakat yine de diğerlerini garip bir konuma düşürebiliyordu. "Bence çok önemli değil," dedi. "Önemli olan kapının açılması. Mesele bu."

Domenica onları içeri aldı, Cyril'in de girmesine izin verilmişti. Uslu köpek memnuniyetle etrafına bakıp havayı kokladı. Gördüğü kilimin üstüne oturdu, ağzı altın dişini gösterecek kadar açıktı ve komut bekliyordu. Bir köpeğin hayatının büyük kısmı komut beklemekle geçiyordu; herhangi bir komut olabilirdi, oturması hiçbir amaca hizmet etmeyecek olsa bile otur-

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

ma komutu takdirle karşılanıyordu ya da herhangi bir şeyin yakalanmasına ihtiyaç yokken yakalama komutu verilmesi. Komutlar sayesinde köpek etrafında dönüp durduğunu gördüğü insan dünyasına bir katkıda bulunduğunu hissediyordu. Bu dünya köpekler ve hatta insanlar için genellikle mantıksız ve kafa karıştırıcıydı; hummalı eylemlerin, oraya buraya yürüyen, odalara girip çıkan, oturup kalkan insanların dünyasıydı, hem de ne için...

Domenica'nın zihni ise kapıyı ne zaman açmak gerektiği konusuna takılmıştı. Angus'un yaptığı iğneleyici yorumu onun yanına bırakmaya niyeti yoktu. "Ben de bekletilmeyi oldukça rahatsız edici bulduğumu söylemeliyim," dedi sertçe. "Bana göre zilin çalınmasından sonra bir dakika içinde kapı açılmazsa bir özre veya açıklamaya ihtiyaç vardır. Bundan daha uzun süre bekletilmenin verdiği mesaj açıktır: Gelen kişi önemli değil."

"Evet," dedi Angus. "Ama zili çaldığında kendini hazırlamak için kısa bir zamana ihtiyacın oluyor. Tek dediğim bu. Hazırlanma zamanı. Telefonda da aynı mesele var. Eğer karşıdaki insan telefon çalar çalmaz ahizeyi kaldırırsa şaşırıveriyorsun. Öteki tarafta birkaç kez çalmasını bekliyorsun."

"Bu doğru," diye onayladı James. "Telefon görüşmesine çok ani bir başlangıç yapılmış oluyor yoksa."

Mutfağa geçtiler. Angus tıpkı Cyril gibi havayı kokladı: Domenica'nın kahvesi her zaman kendi yaptığı kahveden daha güzel kokuyormuş gibi geliyordu.

BELONGS TO Kasmus TEAM

Neden birileri bu kokuya benzeyen bir parfüm veya tıraş losyonu yapmıyor ki diye düşündü. Parfümler çok ağır ve mide bulandırıcı olabiliyordu; etrafına kahve kokusu yayan bir erkek veya kadın kesinlikle çok daha fazla beğenilirdi.

Kahvenin fincanlara konmasıyla beraber sohbet konusu da değişti. Domenica, Antonia'nın kendi kapısını nasıl çaldığından –kapıyı ne kadar hızlı açtığını söylemedi– ve yine bir teslimatı onun adına almasını söylediğinden bahsediyordu. "Son derece soğukkanlıydı," dedi. "Hiç de çekingen bir hali yoktu. Hem bana ne dedi biliyor musunuz? Lütfen kimseye fark ettirme dedi."

"Bu her şeyi ortaya koyuyor," dedi Angus. "Bu... buna ne diyorlar? Gizli takas mı?"

James başını salladı. "Sanmıyorum. Bu terimi sadece casusluk için kullanıyorlar. Bir köşeye bazı dokümanları veya mikrofilmleri bırakıyorlar ve birileri gelip bunları kararlaştırılmış bu yerden alıyor. Soğuk Savaş sırlarının yarısı böyle değiş tokuş edilmiş."

"Ne tuhaf," dedi Domenica. "Erkekler pek büyümüyor, değil mi?"

Angus ve James kısa bir süre sessiz kaldı, sonra Angus konuştu. "Pek çok istihbarat çalışanı kadınmış. Mesela Daphne Park. Sanırım MI5 için çalışmış. Lordlar Kamarası'na girmesinden sonra Londra'da öğle yemeği yemiştim onunla. Olağanüstü bir kadın."

"Kadınlardan çok iyi casus oluyor, çünkü gözlem yeteneğimiz güçlü," dedi Domenica. "Her neyse,

mesele bu değil. Antonia'nın malı her an gelebilir. Ne yapacağız?"

"Polisi arayacağız," dedi Angus.

Domenica başını salladı. "Çok vaktimiz olduğunu sanmıyorum. Polisi şimdi arayacak olursam anlattığım şeyi doğrulamak için birilerini yollarlar. Bu da satıcıları korkutabilir. Dışarıya park etmiş polis arabasını görürler."

Angus bunun mümkün olabileceğini kabul etti. "Peki öyleyse ne yapacağız?" diye sordu. "Öylece alacak mıyız?"

"Neden şöyle yapmıyoruz?" dedi James. "Domenica malı alır ve birimiz de aşağı inip adamın arabasının plakasını kaydederiz. Bu aşamada polisi ararız. Polisler gelir, onlara hikâyemizi anlatırız ve..."

"Olmaz," dedi Angus. "Onlara Antonia'nın dairesine girişimi ve dolaba saklanışımı anlatamam. Bu kendi içinde suç sayılır. Onlara bunu söylemeyeceğim."

Domenica araya girdi. "Onlara bu konuda bir şey söylememize gerek yok. Tek söylememiz gereken Antonia'nın teslimatını almamın istenmiş olduğu. Onlara şüphelendiğimi –ki bu doğru– ve kutuyu ya da paketi ya da her neyle geliyorsa onu incelediğimi ve içinde uyuşturucu olduğunu keşfettiğimi söylerim. Sonra her şeyi teslim ederiz ve Antonia hapse girer."

Hapishaneden bahsedilince Angus tekrar Antonia'nın dairesini düşündü. "Eğer hapse girerse," dedi, "ve hapse girme vaktinin gelip geçtiği de ortada, o zaman dairesine ne olur merak ediyorum. Yeri çok

BELONGS TO Kaktüs TEAM

iyi. Odalardan birinden çok iyi bir stüdyo olabileceğini düşünmüşümdür hep. Hani şu odaya kuzeyden gelen ışığı veren tavan penceresi olan."

Domenica'nın vereceği tepkiyi merak ediyordu. Eğer, "Angus, satın almayı düşünmez misin?" deseydi bu iyiye işaret olarak yorumlanabilirdi. Angus'un onun komşusu olmasının hoşuna gideceğini gösterirdi. Eğer Angus'un komşusu olmasını istiyorsa bundan daha fazlası olmasını da isteyebilirdi.

Ama Domenica hiçbir şey söylemedi. Sanki herhangi birisi uzaktan yakından ilgilenebileceği bir şey söylememiş gibi duymazdan geldi.

BELONGS TO Kayıtlı Team

87. Aldatıcı Görünüşler

Akrep ve yelkovan yavaş yavaş hareket etti. Herkes çok fazla konuşamayacak kadar gergindi, Antonia'nın tedarikçisinden teslimatı beklerken bir süre sessizce oturdular. Angus bu kişinin neye benzeyeceğini merak ediyordu. Domuz O'Connor belli bir tipe sahipti, eski tip gangsterlerden, uzaktan bakıldığında neredeyse sevimli görünüyordu, ama Antonia'nın tedarikçisi suç yelpazesinin bambaşka bir ucundan geliyor olmalıydı. Böyle insanlar şefkatsiz ve psikopat eğilimleri olan, ellerindekinin bunu tüketen insanların hayatlarında kaos ve sefalet yarattığı gerçeğini umursamayan insanlardı. Fakat dışarıdan bakıldığında –en azından kimi zaman ve kendine has tavırlarıyla– saygın ve sempatik görünen Antonia zincirin daha düşük bir halkası olmasına rağmen aynı ticaretin içindeydi. Sokakta yanından geçip giden birisi onun uyuşturucu satıcısı olduğunu asla düşünmezdi, kişi onu Jenners'ta görse bile hakkında hiçbir şey düşünmezdi.

"Şu İtalyanın adı neydi?" diye sordu Angus bir anda Domenica'ya.

BELONGS TO Kaktüs TEAM

"Hangi İtalyan?"

"Görünüşleriyle suçluları teşhis edebileceğini söyleyen."

James cevap verdi. "Cesare Lombroso."

Domenica başıyla onayladı. Lombroso'yu tanıyordu. "Antonia'yı düşünüyorsun sanırım," dedi Domenica. "Suçlu görüntüsünün olmadığını düşünüyordun değil mi?"

"Evet," diye itiraf etti Angus. "Pek uyuşturucu satıcısına benzer bir tarafı olmadığını kabul etmek gerek, öyle değil mi?"

"Lombroso yüzle ve kafanın şekliyle ilgileniyordu," dedi Domenica. "Kitabındaki resimlere bakarsan her şeyin alçak alınlar ve gözlerin birbirine yakın olmasıyla ilgili olduğunu anlarsın. Bir katilin son derece korkutucu resimleri vardı, tipik Sicilyalı tipi vesaire."

"Onlar rollerine uygun görünüyorlardı."

Domenica gülümsedi. "Dr. Shipman'ın fotoğraflarını gördün mü? Hastalarının yarısını öldüren adamın. Sana iğne yapmaya gelse endişelenir miydin?" Kendi sorusuna kendi cevap verdi. "Hiç sanmıyorum Angus. Normal görünüşlü pek çok katil varmış."

Angus düşünceli görünüyordu. "Hiç şüphesiz. Fakat günün sonunda surattaki ifadeyle zihinde olup bitenler arasında bir bağlantı olmalı. Gözler ruhun aynasıdır sözünde bir gerçeklik olmalı. Richard Nixon'ı düşün mesela. Onu... Bill Clinton'la karşılaştıralım. Yüzler sana ne söylüyor?"

"Nixon'ın yüzü..."

"Hilekâr mıydı?" diye araya girdi Angus. "Paranoyak mıydı? O yüze bakıp, 'Düşman listesi yapan bir adam bu,' diyemez miydin?"

"Oysa William Jefferson Clinton..."

Angus alenen ortada olan bir şeyi gösteriyormuş gibi bir hareket yaptı. "Açık ve dostane bir yüz. Sempatik. Sıcak."

"Ve her seferinde dışarıdan gördüğün şey içeride olanı mı yansıtıyordu?"

Angus başıyla onayladı. "Kesinlikle." James'e döndü. "Portre ressamlığı açısından düşünecek olursan, karakterin yüzden ışıdığını söylemek mümkün değil mi?"

"Haklısın. Gerçi kişiyi övüp övmediğine göre iş değişebilir. Portre ressamları da arada sırada insanları pohpohlamaktan geri kalmaz Angus, bunun farkında olduğuna eminim."

Angus güldü. "Evet. Yani farkındayım. Genel olarak böyle olduğumu umuyorum. Bazen kibar olmam gerektiğini hissettiğim zamanlar oluyor, ama birisine karşı kibar olmak onları övmekten farklı."

Tekrar sustular, belki de hepsi Antonia'yı ve sırrının fizyonomi açısından belirtilerini düşünüyordu. İnsanların fark etmediği bazı işaretler var mıydı? Angus duvarlarında pahalı resimler gördüğünü hatırlıyordu; başarılı bir uyuşturucu satıcısı açısından bunlar kolaylıkla alınabilecek şeyler olmalıydı. En azından bunları nasıl satın aldığı sorusu cevaplanmış oluyordu. Ayrıca çalışmadan hayatını nasıl sürdürdüğünü de açıklardı,

BELONGS TO Kasmus TEAM

tabii İskoç azizleriyle ilgili yazılan romanı çalışmak sayılmazsa ki Angus saymıyordu. Ayrıca cevapları kısa süre içinde alınacak gizemli başka konular da vardı: Ne gibi uyuşturucular satıyordu? Bunun en olası yanıtının kokain olduğunu düşünüyordu. Antonia, böyle uyuşturucuların tüketildiği üst sınıfın katıldığı akşam partilerine kokain tedarik ediyor olmalıydı. Şık daireleri ve zengin sakinleriyle tarihi bölgedeki yeri mükemmeldi. Neredeyse efkârlı bir şekilde başını salladı. Böyle şık partilere hiçbir zaman davet edilmemişti, muhtemelen Cyril yüzünden diye düşündü. Ya da giysileri yüzünden. Hatta belki de yaşı yüzünden.

Angus bu düşüncelere dalmışken Domenica'nın kapı zili çalındı. Bir anda çıkan bu tiz ses yüzünden üçü de irkildi ve tedirginlikle birbirlerine baktılar.

"Kapıya bakacağım," diye fısıldadı Domenica. "Siz burada oturun ve bir şey yapmayın."

Mutfaktan çıkıp koridora gitti. Fakat Angus ile James onu hâlâ oturdukları yerden görebiliyordu, attığı her adımı takip ettiler.

Domenica kapıyı açtı. Dışarıda, sahanlıkta kırklı yaşlarında, Barbour ceket ile ince fitilli kadife pantolon giyen bir kadın duruyordu.

"Domenica MacDonald?"

Domenica başıyla onayladı. Beklediği tip böyle birisi değildi. Kadının sesi amirane ve kendinden emindi.

"Antonia telefon etti ve o evde değilken bazı şeyleri size bırakabileceğimi söyledi." Yanında yere koyduğu büyük karton kutuyu gösterdi. "Bunu aşağıdan buraya

kadar taşıdım, Land Rover'da bir tane daha var. Bunu içeri bıraksam da gidip diğerini getirsem olur mu?"

Kadın cevap beklemeden kutuyu kaldırdı ve hâlâ kapıda durmakta olan ve şoka girmiş gibi görünen Domenica'yı âdeta itip geçerek içeri girdi.

"Mutfağa mı koyayım?" diye sordu kadın. "Şuradan geçirebilir miyim?"

Yine cevap beklemeden koridordan geçti ve mutfağa girdi. Mutfağa girince kutuyu masaya bırakıp dikildi ve şaşkınlıkla bakan iki adamı gördü.

"Angus Lordie!" diye haykırdı. "Bu ne sürpriz! Buralarda yaşıyordun, tabii ya. Jimmy beş altı yıl önce seninle Drummond Meydanı'nda karşılaştığını söylemişti."

Angus ayağa kalkmaya çalıştı. "Maeve," dedi kısık sesle. "Hiç aklımda yoktu..."

"Tabii yoktu," dedi kadın sertçe.

"Ben... Ben..." diye kekeledi Angus.

"Bak," dedi kadın. "Merak etme. Bu yıllar önceydi. Senelerdir mutlu bir evliliğim var. Hiç merak etme. Köprünün altından çok sular aktı. Hem de çok."

BELONGS TO Kayıtlı Team

88. Kanunsuz Hünerler

James ve Domenica bakıştılar: Angus Lordie'yi ele geçirdiği belli olan kafa karışıklığı onlara da geçmişti, fakat Angus'ta olduğu kadar etkili değildi. En azından onlar nereye bakacaklarını biliyorlardı ki bu Angus'tu. Angus ise sanki muazzam bir kişisel utanç kaynağı olan bir olaya çözüm sunacakmışcasına yere bakıyordu. Domenica halinden anlıyordu: Kişinin kötü davranmış olduğu eski bir sevgiliyle karşılaşması sıradan zamanlarda bile tuhaf olabiliyordu; eski sevgilinin büyük bir suçlu olarak ortaya çıkması gibi koşullar altında böyle bir karşılaşma iyice zor olmalıydı.

Ayrıca sadakat meseleleri de söz konusu diye düşündü. Bir komşuyu yetkililere ihbar etmek neyse ama, hem komşuyu hem de eski sevgiliyi aynı anda ihbar etmek bambaşkaydı. Ona hafif bir hüzünle bakarken Angus kıpkırmızı olmuş kekeliyordu, portre ressamı ile bu alışılmadık uyuşturucu satıcısı arasında neler olmuş olabileceğine dair düşünmeye başladı. Birkaç saniyeliğine bu kadının Angus'a modellik yapmış olabileceğini düşündü; şu anda cazi-

beli görünmeyen, kadifelerle kaplı uzun bacakları bir zamanlar çıplak olarak Angus'un stüdyosundaki şık bir kanepeye uzatılmış olabilirdi; bu ihtiraslı manzaradan ateşli bir romantizm doğmuştu belki. Bu mümkündü, ama düşünceleri model –tabii model olduysa– tarafından bölündü, suçüstü yakalanmış birisi gibi değil de son derece rahat bir tavırla Angus'la konuşuyordu.

"Köprüdeki trafik her zamanki gibi beterdi," dedi. "Köprü parasının kaldırılması iyi hoş da insanları daha fazla araba kullanmaya teşvik ediyor."

Angus başını kaldırdı. "Trenler yüzünden," dedi. "Eğer düzgün trenlerimiz olsa insanlar trenlerle gelip giderdi. Ama elimizdekileri diğer Avrupa ülkeleriyle bir karşılaştırsana..."

Kadın başıyla onayladı. Sonra bir anda Domenica'ya döndü. "Son derece kaba olduğumu düşünüyor olmalısınız," dedi. "Kendimi tanıtmadan içeri daldım." Sanki onları tanıştırmadığı için suçlarcasına Angus'a baktı. Angus bunu fark edince Maeve Ross'u Domenica ve James'le tanıştırdı. "Maeve," dedi oldukça keyifsiz bir ses tonuyla, "eski bir arkadaş."

"Böyle de denebilir," dedi Maeve neşeyle. "Ama evet, Angus ile tanışıklığımız oldukça eskiye dayanıyor. Gençlik ateşi." Güldü. "Gençlik ateşini daha olgun düşünceler takip etti en azından. Ne dersin Angus?"

Angus gergince güldü. "Çok iyi söyledin Maeve." Duraksadı. "Ama seni burada... bu işlere karışmış halde bulduğuma şaşırdım."

BELONGS TO Kaktüs TEAM

Maeve kaşlarını çattı. "Hangi işlere?" Kutuya vurdu. "Buna mı? Bu işlere mi?"

Angus neredeyse özür dilercesine başıyla onayladı. "Evet. Antonia'yla birlikte bu işlere karışmışsın. Bu akıllıca bir şey mi? Yakalansan ne olacak?"

Maeve umursamazca homurdandı. "Hayatı yakalanmak endişesiyle geçiremezsin. Hem bu işte hatalı bir yan görmüyorum. Alan memnun satan memnun."

Angus hızla nefes aldı. "Ama ya sefalet?" diye sordu. "Bu mallar hayatları parçalıyor."

Maeve ona şaşkınlıkla baktı. "Eğer çok kullanırsan. Böyle bir şey yapan kimseyi gördüğümü söyleyemeyeceğim."

Maeve'in kaygısız tutumu Angus'un tartışmaya devam etmesine sebep oldu. "Böyle bir şeyle karşılaşmadın mı? Bunu nasıl söylersin? İnsanlar hep doz aşımı yaşıyor. Bağımlı oluyorlar. Hayatlarını, bütün hayatlarını daha fazla bulmaya adıyorlar. Bunu nasıl görmezden gelirsin?"

Angus konuşurken Maeve ne söylemeye çalıştığını anlamıyormuş gibi bakıyordu. "Söylediklerini tam olarak anlayamıyorum," dedi.

"Ayrıca yasalara ne demeli," diye devam etti Angus. "Bu bir suç. Belki bu yönünü de daha önce hiç duymamışsındır."

James ve Domenica tenis hakemleri gibi bir ona bir ötekine bakıyordu, Maeve'in nasıl tepki vereceğini görmek için bakışlarını ona diktiler.

BELONGS TO Kasıtlı Team

"Yasayı umursamıyorum," dedi. "Yasalar iyice saçmalaştı. Baskıcı hale geldi. Varlığımızı ortadan kaldırmak için düzenlemeler yapma talepleri bitmeyen şu Brüksel'deki demokratlar yok mu... buna verilebilecek tek cevap direnmedir. Biz de direneceğiz..." Söylediklerinin etkili olup olmadığını görmek için bir an duraksadı. Sonra öne doğru eğilip kutuyu açtı. İçinden bir kavanoz çıkarırken üç çift şaşkınlık dolu göz heyecanla onu izliyordu.

"Bu marmelat," dedi, "tamamen zararsız. Ama Brüksel'deki o işgüzarlar, tekrar ediyorum, işgüzarlar bunu yapmamızı ve arkadaşlarımıza satmamızı engellemek istiyorlar. İskoç Kadınlar Kırsal Enstitüsü'ndeki bizler buna göz yumup sessiz kalmayacağız. Asla!"

Kavanozu Domenica'ya uzattı. "Bak. Ne kadar zengin bir renk değil mi? İncecik kesilmiş en kaliteli Seville portakallarından. Muhteşem bir mal. Süpermarketlerde marmelat diye sattıkları o sulu çöpten yüz kat daha lezzetli. Fakat insanlar bugünlerde sadece onu bulabiliyor, çünkü evde yapılan mallar yeraltına indi."

Domenica kavanozun kapağını açıp içindekileri kokladı. "Kişi buna bağımlı olabilir gerçekten," dedi gülümseyerek.

"Kesinlikle," diye onayladı Maeve. "Eğer bu malları Fife ve Perthshire gibi yerlerden getirmeye hazır insanlar olmasaydı, işte o zaman Edinburgh'dakiler yoksunluk sendromu çeken bağımlılara dönerdi."

"Biraz tadına bakabilir miyim?" diye sordu Domenica. "Dolapta yulaflı kurabiyelerim olacaktı."

"Memnuniyetle," dedi Maeve. "Antonia için hep fazladan birkaç kavanoz koyarım. Eminim sorun olmayacaktır."

Yulaflı kurabiyeler çıkarıldı ve tabaklar kondu.

"Ah," dedi Maeve. "Mavi Spode. Ben de Spode'u severim. Hatırlayabildiğim kadarıyla Antonia'da da benzer desene sahip bir tane vardı."

Domenica Angus'la göz göze gelmemeye çalıştı. Hayat bağlantılar ve tesadüflerle doluydu. Sevgi, mavi Spode, marmelat... bütün bunlar arka planda olup bitiyor, insanları birbirine gözle görünmez ağlarla bağlıyordu. Bir anda on yedinci yüzyıldan kalan –gerçekten on yedinci yüzyıl mıydı?– ve ilk duyduğu andan bu yana aklından çıkaramadığı bir besteyi hatırladı. "Altın İpliklerin Ağlarında". İsmi buydu. Altın ipliklerin ağlarında... hayatın ve sevginin bizi nasıl ağına düşürdüğüne dair ne kadar da hoş bir bakış açısıydı. Maeve'in ona uzattığı yulaflı kurabiyeden küçük bir ısırık aldı. Bu paylaşımdı –ağırbaşlılığı neredeyse kutsal sayılırdı– ve yıllar önce bambaşka bir dünyada Proust tarafından yenen o küçük Madlen kekleri kadar kuvvetli bir çağrışımcı gücü vardı.

89. İtiraf Zamanı

İskoçya Sokağı'nda yasadışı ev yapımı marmelat az tuzlu, yulaflı kurabiyelerin üstüne cömert bir şekilde sürülürken, Matthew Big Lou'nun kafesinde sabah kahvesini içmek üzere Dundas Caddesi'ni geçiyordu. Onun için sıra dışı bir sabah olmuştu, çünkü her zaman kahve içmek için yola çıktığı saatten, on otuzdan önce bir resim satmıştı. Genellikle öğle ya da öğleden sonra işleri açılıyordu, ama bu sefer bir adam içeri girmiş, duvarlarda göz gezdirmiş ve Matthew'un eline son dönemde geçmiş olan on dokuzuncu yüzyıldan kalma küçük bir suluboya resmi satın almıştı. Matthew açısından tatminkâr bir satış olmuştu, ama... Yolun karşısına geçerken şüphelenmeye başladı. Satış o kadar hızlı ve kararlı bir şekilde gerçekleşmişti ki adamın resmi tanımış ve Matthew'un anlamamış olması mümkündü.

Kafeye varıp Big Lou'nun güvenilmez basamaklarından aşağıya dikkatle indiğinde –tam da bu basamaklarda Domuz O'Connor bu dünyadan ayrılmıştı– büyük bir hata yaptığına karar verdi.

BELONGS TO Kaktüs Team

"Sanırım bir resmi çok ucuza sattım," dedi mutsuzlukla. "Bir suluboya resmim vardı, bir adam gelip satın aldı."

Tezgâhın arkasındaki Big Lou kibarca dinliyordu. "İşin bu değil mi Matthew?" dedi. "Sanat simsarısın, değil mi? Resimlerinle aranda benim kahve çekirdekleriyle kurduğum kadar bir duygusallık olabilir ancak. İkisi de şu veya bu şekilde gidiyor işte."

Matthew gülümsemeye çalıştı. "Hiç komik değil Lou. Etrafa o kadar hızlı göz attı ki resimleri ucuz bir şey bulma umuduyla taradığını fark etmeliydim. Sonra suluboyayı gördü ve resmi hemen satın aldı."

Big Lou gülümsedi. "Bu da resmin daha önemli bir şey olmadığı anlamına geliyor."

Matthew bu mantığı nasıl yürüttüğünü anlamamıştı, ama Big Lou açıklamaya başladı. "Eğer resmin aslında... bir Turner filan olduğunu düşünmüş olsa satın alma konusunda düşünüyormuş gibi davranırdı. Düşünüyormuş gibi yapar, en sonunda da pazarlık etmeye çalışırdı. Bir şeyin üstüne böyle atılmak satıcının şüpheye kapılıp satışı geciktirmesine sebep olur."

Matthew'un epeyce mantıklı olduğunu kabul ettiği bu gözlem kendini daha iyi hissetmesini sağlamıştı. "Muhtemelen haklısın Lou," dedi. "Hem özel bir resim olsa bile resmi bulduğu için bunu ona çok görebilir miyim? Para kaybedersem sorun yaşamam ki."

"Haklısın," diye mırıldandı Big Lou. Matthew'un bir işi yönetme yeteneğine dair her zaman şüpheyle

yaklaşmıştı, fakat arka planda Elspeth varken ona daha çok güveniyordu. Kendisi daha küçük bir kızken annesi –ve halaları– aklına bir Arbroath deyişini kazımıştı: "Tek başına bir erkek batmanın eşiğindeki bir çiftlik gibidir." Kimi zaman yerli yersiz söylenen bu sözü o kadar sık duymuştu ki, bunu sorgulanamaz bir gerçek olarak kabul etmişti. Hatta halalarından biri mutfak duvarına başka eski özlü sözlerle birlikte bunu da asmıştı. "Son koyun görmediğindir" böyle bir sözdü; pek anlaşılmazdı, fakat dikiş diken bir kadın akrabaya bir şeyler hatırlattığı belliydi.

Big Lou kahve makinesinin buhar borusunu açtı. En çok sevdiği aşama buydu, kendisini az da olsa bir vanayla uğraşan bir gemi mühendisi ya da eski bir buharlı trenin kondüktörü gibi hissettiriyordu. Tıslamayı seviyordu, sütün kabarmasını seviyordu, borunun burnu köpüğün dışına birkaç saniyeliğine çıktığında çıkan buharı da seviyordu.

"Bana Perth'ten pek bahsetmedin," dedi. "Hoşuna gitmiştir umarım."

Matthew fincana köpüklü sütü döküşünü seyretti. Yanıtı kısaydı. "Evet, beğendim."

Big Lou tereddüt ettiğini anlayıp ona baktı. Eskiden Matthew'un yanında çalışan Pat'in Perth'e gittiğini hatırlıyordu ve orada bir şey olmuştu, hiçbir zaman açıklamadığı bir şey. Matthew'un başına da benzer bir şey mi gelmişti?

"Sesin pek neşeli çıkmıyor," dedi. "Bir şey mi oldu?"

BELONGS TO Kasmus TEAM

Matthew başını kaldırdı. Bu konuda konuşmak istemiyordu, ama bu güçlü ve anlayışlı kadın dışında kafede kimse yokken kararlı hali kayboluverdi.

"Akıntıya kapılıp denize sürüklendim," dedi. "Çok hızlı oldu. Denize sürüklendim ve sonra..."

"Belli ki hayatta kalmışsın."

"Evet. Hayatta kaldım. Beni... beni bir yunus kurtardı."

Matthew, Big Lou'nun onunla dalga geçmesini bekleyerek baktı, fakat böyle bir şey olmadı. "Bu daha önce de olmuş," dedi Big Lou.

Matthew minnettarlıkla bakıyordu. "Bu bana inandığın anlamına mı geliyor?"

"Tabii ki," dedi Big Lou. "Bir şeyleri uydurmadığını bilecek kadar iyi tanıyorum seni. Eğer bir yunus tarafından kurtarıldığını söylüyorsan o zaman yunus tarafından kurtarılmışsındır. Neden olmasın? Nedenini Tanrı bilir, bizi seviyorlar."

Matthew büyük bir rahatlığa kavuştuğunu hissetti. Big Lou'ya yaşadığı deneyimi anlatabilmesi ve kendisine kahkahalarla gülünmemiş olması her şeyi kolaylaştırmıştı.

"Sana bunu anlatabilmiş olmam neden bu kadar önemli bilmiyorum," dedi. "Ama önemli işte."

"Öyledir elbette," dedi Big Lou. "Travmatik bir olay yaşamışsın. Bunun gibi şeylerden bahsedebilmeliyiz. Bu yunus meselesine gelince... Bu olağanüstü bir durum ve bununla ilgili birisiyle konuşabilmelisin. Yoksa bunun gerçekten olup olmadığını sorgulamaya başlarsın."

"Teşekkür ederim Lou. Çok teşekkür ederim." Duraksadı. Big Lou hâlâ kaşlarını çatıyordu ve beziyle barı silmeye başlamıştı. Matthew bu işaretleri tanıyordu: Big Lou böyle yapıyorsa canını sıkan bir şey var demekti. "Ya sen Lou?" dedi nazikçe. "Senin de bana bir şey söylemen gerekiyor sanki."

"Ah, Matthew," diye patladı Lou. "Mesele Robbie. Robbie ve şu lanet vâris."

Tabii ki öyle diye düşündü Matthew. Her kadının sıkıntısının altında bir erkek yatıyordu. Ya da bu durumda olduğu gibi iki erkek.

BELONGS TO Kayıtlı Team

90. Minch'te Kurtarılan Travestiler

"Anlatsana Lou," dedi Matthew. Big Lou da elinde sıklıkla kullandığı temizleme beziyle tezgâhında durup anlattı. Matthew'dan başka kimse yoktu, ama yabancılar olsa dahi fark etmezdi, Big Lou yine de konuşurdu. Herkes de, onu tanımayanlar, düşüncesiz ya da tuhaf erkeklerle geçmişini bilmeyenler bile öyküsünü duyup duygulanırdı.

"Robbie ile vâris o gün Braid Hills Oteli'nden ayrıldıktan sonra Stirling otoyolundan kuzeye gitmişler," diye başladı Big Lou. "Robbie o akşam beni Glencoe'daki ıssız bir otelden aradı. Gece orada kalmayı planlamışlar. Bardan arıyordu."

"Vâris içmeyi seviyor, değil mi?"

"Evet," dedi Big Lou. "Robbie aradığında barda büyük bir kavga olduğunu söyledi. Görünüşe bakılırsa vâris giysisine dair barmenin yaptığı bir yorum yüzünden tartışma çıkarmış. Üstüne bir bardak viski fırlatmış ve yaka paça dışarı atılmış. Bu yüzden yola devam etmek zorunda kalmışlar. Hava pusluymuş ve Robbie karanlıkta motosiklet kullanmaktan çekiniyormuş, çünkü farı düzgün çalışmıyormuş."

Matthew'un gözleri fal taşı gibi açıldı. "Şanlı selefi gibi sürekli dağlarda olmaktan bahsediyordu değil mi?"

"Evet," dedi Big Lou keyifsizce. "Sürekli kelimesi olayı iyi özetliyor. Her neyse, en sonunda Fort William'a gelmişler ve Robbie burada kalmayı önermiş, ama vâris orduların yakında olduğu bir yerde kalmak istemediğini söylemiş."

Matthew kahkahalara boğuldu. "İnanamıyorum! Hangi yüzyılda yaşadığını sanıyor? Ayrıca Fort William'da ordu yok ki. Korucular olabilir belki, ama o kadar."

"Sanırım Robbie onu zorlamak zorunda kalmış," diye devam etti Big Lou. "Bunun üzerine bir pansiyonda kalmışlar. Pansiyonun sahibi uyandırıldığı için halinden pek memnun değilmiş, ama onları yine de kabul etmiş anladığım kadarıyla. Fakat vâris, pansiyonun sahibini kendi safına katmaya çalışınca sabah kapı dışarı edilmişler. İngilizlere karşı ayaklanması için zorlamaya kalkışmış. Fakat pansiyon sahibi de İngilizmiş ve bunu pek iyi karşılamamış.

"Bunun üstüne yola devam etmişler. En sonunda Skye'a varmışlar ve Kuzey Uist'e giden Uig feribotunu yakalamışlar."

Matthew dikkatle dinliyordu. "Flora Macdonald'la* buluşmak için mi?"

---

* Charles Edward Stuart Culloden Savaşı'nda Kuzey Adaları'na sığındığında Kuzey Uist'te yaşayan Jacobite kahraman. Prens'in adadan kaçmasına yardımcı olmuştur. (ç.n)

BELONGS TO Kaktüs TEAM

Big Lou omzunu silkti. "Ne yaptıklarını sanıyorlar bilmiyorum. Ama vâris orada olmak istemiş. Robbie beni Benbecula'dan aradı, ondan en son o zaman haber aldım. Vârisin birileriyle buluştuğunu ve sarhoş olduğunu söyledi. Onu ayıltmaya çalışıyordu. Sonra Robbie'nin cep telefonunun şarjı bitti ve bağlantı koptu. Tek başlarınaydılar."

"Hâlâ oradalar mı?" diye sordu Matthew. "Benbecula'dalar mı?"

Big Lou başını salladı. "Hayır. Orada birkaç gün geçirmiş olmalılar. Perşembe günü olmalı, ondan en son o zaman haber aldım." Sonra tezgâhın altına uzanıp bir gazete kupürü çıkardı. Kâğıdı açıp Matthew'un okuması için tezgâhın üstüne koydu.

Matthew kupürü aldı. Yazının üstünde küçük bir kayığı cankurtaran teknesinin yedeğinde gösteren bir fotoğraf vardı. Kayıkta iki kişi oturuyordu: İkisi de pek tuhaf ve eski moda görünen şapkalar takmış iki kadın. Cankurtaran kaptanının suratı açıkça görülüyordu; adam gülümsüyordu.

Alttaki metni yüksek sesle okudu. "Minch'te dramatik kurtarma. Uig cankurtaranı Minch'te zor duruma düşen küçük bir kayığı kurtarması için çağrıldı. Travesti gibi görünen iki kişinin denizin gittikçe açıklarına doğru sürüklendikleri ve geri dönmeyi başaramadıkları haberi Uig'e ulaştı. İlk başta cankurtarandan yardım almayı reddeden iki kişi bir halatın atılmasına ikna edilince Uig'e güvenle çekildiler.

"Kayıktakiler olay mahalline gelen polis tarafından sorguya çekildi ve bir doktor çağrıldı. Bunun ardından

doktor iki erkeğin Akıl Sağlığı Yasası'na göre gözaltına alınmasını söyledi ve psikolojik muayenelerin yapılması için Glasgow'a götürüldüler. Cankurtaran ekibi daha fazla ayrıntı vermedi, ama bu sıra dışı olay sırasında eğlendiklerini bildirdiler. Cankurtaran kaptanı, 'Bana bir olayı hatırlatıyor, ama tam olarak ne olduğunu çıkaramıyorum,' dedi."*

Matthew okumayı bıraktı. "Ah, Lou. Bu kulağa hiç de hoş gelmiyor. Onları... onları götürmelerinden sonra Robbie'den haber alabildin mi?"

Big Lou başını salladı. "Alamadım Matthew," dedi sessizce. "Biliyor musun haber almak da istemiyorum. Bunun son olduğuna karar verdim. Yeterince uzun süre Jacobite meselesine katlandım, çünkü onun için önemli olduğunu düşünmüştüm, ama artık kaldıramıyorum. Burama geldi. Gerçekten."

Duraksadı ve daha kısık sesle konuşmaya başladı. "Ayrıca bir şey daha var Matthew. Bence Hanoverliler daha demokrattı. Stuart'lardaki kralların kutsal hakları takıntısı onlarda yoktu. Daha iyiydiler."

Matthew uzanıp hafifçe koluna dokundu. Onu teselli etmek için ne söyleyebilirdi? Robbie ve ondan önceki ve daha önceki adam hakkında ne diyebilirdi? Big Lou'nun erkeklerinin hepsi şu veya bu şekilde umutsuz adamlardı. O daha iyisine layıktı, onu tanıyan herkes bu konuda hemfikir olabilirdi. Ama sevgi liyakata bakmıyordu. Rastlantısal ve tahmin edilemezdi.

---

* Flora MacDonald'ın prensi Benbecula'dan kaçırmasına tekrar atıfta bulunuluyor. Prens bu olay sırasında bir hizmetçi kılığına girmiştir. (ç.n)

BELONGS TO Kastus TEAM

Değersiz erkekler iyi kadınlara rastlıyordu... ya da tam tersi. Aşk şablonlarında bir adalet aramak mümkün değildi.

Big Lou'ya, "Merak etme Lou. Bir sonraki daha iyi olacak," demek isterdi, ama bunu söyleyemiyordu, çünkü doğru olmayacaktı. Bu yüzden ikisi de bir şey söylemeden durdular, birkaç dakika sonra Matthew saatine baktı ve galeriye geri dönmesi gerektiğini söyledi.

BELONGS TO Kayıtlı Team

91. Babalar ve Oğullar

Yeni kürsü sahibi olan Profesör Hugo Fairbairn'in yerine geçen Dr. Roger Sinclair Queen Caddesi'ndeki muayenehanesinin büyük penceresinin önünde duruyordu. Dışarıda uzaktaki Fife tepelerinin üstünde bulutlar birbirini kovalıyordu. Bunları pencerenin gerisinden izledi; buradaki gökyüzünün altında büyüdüğü gökyüzünden çok farklı olduğunu düşündü. Buradaki sürekli değişiyordu, silik gibiydi; kimi zaman yağmur perdeleriyle örtülüyor, kimi zamansa bir denizin yüzeyine benzeyen nazik bir mavi tonuna bürünüyordu. Çocukken gördüğü gökyüzü yüksek, geniş, boş ve lacivert taşı gibi derin bir maviliğe sahipti, ayrıca güneşin sahneye çıktığı büyük bir tiyatro salonu gibi ışık doluydu.

Bir adım öne attı, burnu neredeyse cama değiyordu. Bir zamanlar birisi Fransa'da vitrinlere bakma sözünün *lèche vitrine*, yani vitrini yalamak anlamına geldiğini söylemişti; içerideki ürünleri isteyen, fakat satın alamayan insanların hissettiği özlemi yansıtan harika bir betimlemeydi. Orallık diye düşündü, tabii ya, orallık.

BELONGS TO Kaotik TEAM

Kişinin içindeki çocuk dünyayı ağzıyla algılamak istiyor, vitrinin içindeki ürünleri yutmak istiyor.

Nefesiyle camın üstünde buğu oluşturduğunu fark etti. Bir ada oluşturmuştu, ortası opak ve yoğundu, kenarlara doğru silikleşiyordu; camın geri kalanı denizdi, sıvı ve saf. Birkaç santim geri çekilip adanın tam olarak Avustralya'ya –eve– benzediğini gördü ve serçeparmağının ucuyla bir hat çekti, Brisbane'den Melbourne'a. Yolculuğum diye düşündü, en azından başlangıcı.

Brisbane'de doğmuştu ve çocukluk dönemini babasının büyükbaş hayvan ihracatı yapan büyük bir firmanın muhasebecisi olduğu Toowoomba'da geçirmişti. Babasının yüzünü anımsadı; kendi yolculuğuna Kelso'dan başlamıştı ve oğluna buradan sanki cennetten bir parçaymış gibi bahsederdi, nedense burada her şey, eşlikçileri sinek sürüleri olan sabırlı kurbanların durduğu devasa ağıllara bakan dumanlı ofis dünyasından daha muteberdi. Babası "on sterlinlik İngiliz"* deyişinden nefret ediyordu ve "Bana on sterlinlik İskoç deseler memnun olurum da kimse bana on sterlinlik İngiliz demesin," diyordu. Küçük bir çocuk olan Roger şaşırırdı. Babasını satın almak için kim on sterlin vermişti ki? Ederi bu muydu yani?

Şimdi de geri döndüm diye düşündü, tıpkı nerede doğduğunu hatırlayan bir somon gibi. Ama gerçekten buraya ait miyim? Geldikten kısa süre sonra tamamen

---

* 2. Dünya Savaşı'ndan sonra Avustralya'da nüfusu artırmak için ülkeye giriş ücretleri azaltılmıştır. Yetişkin göçmenler on sterlin ödediği için böyle bir isim konulmuştur. (ç.n)

BELONGS TO Kasttle TEAM

suçluluk hissinden kaynaklanan bir saygıyla Kelso'ya gitmiş ve babasının bahsettiği evi aramıştı. Evi bulup dışarıda durmuş, mütevazı cephesine, hemen sokağa bakan pencerelerine bakmış ve kutsal saydığımız yerlerin ne kadar küçük ve acımasız olabildiğini düşünmüştü. Solmakta olan haritadan Toowoomba'nın olduğu yeri buldu. Sonra gözlerini kapatıp diğer büyükbaş hayvan işletmelerinin sahiplerinin oğullarıyla birlikte gönderildiği ve son derece mutsuz olduğu erkek yatılı okulunu gördü. Cape York yarımadasından gelen, büyük ve kaslı bir çocuk tarafından itilip yere düşürüldüğü kapının yakınındaki yeri görebiliyordu, çocuk tepesine oturmuş ve onu öyle bir boğazlamıştı ki öleceğini sanmıştı. Anglikan Briç Kulübü'nün en önemli üyesi olan ve verandada arkadaşıyla oturup arka arkaya açık çay içen annesini gördü sonra, arkadaşına, "Sıkıntıdan ölüyorum Lill. Yavaş bir ölüm. Korkunç bir sıkıntı," diyordu.

En sonunda Melbourne'a, üniversiteye kaçmış ve onun adımlarını takip etmesini isteyen babasının isteğine karşı gelerek psikolojiye yönelmişti. Monash'ta ticaret üstüne lisans yapmak için üniversiteye kayda gitmişti. Fakat kaydını yaptırdıktan ve ilk üç oryantasyon dersine katıldıktan sonra kaydını psikolojiye kaydırmıştı.

Başarılıydı, ama ebeveynlerine bu değişiklikten bahsetmemişti. Annesinin pek umurunda olmazdı, onun aklı Anglikan Briç Kulübü'nün işlerindeydi ve ticaret lisansıyla psikoloji lisansı arasındaki farkın

BELONGS TO Kasttus TEAM

çok büyük olduğunu anlamazdı. Ayrıca oğluyla ve yaptığı her şeyle gurur duyuyordu; asıl problem babasıydı.

Mezun olduktan sonra annesiyle babası mezuniyet töreni için Melbourne'a geldi.

Babası sersemlemişti. "Bak, Rog," demişti. "Programda bir hata yapmışlar. Seni ticaret yerine psikolojinin altına koymuşlar. Bunu halletsen iyi olur!"

"Bence yaygara koparmayalım baba. Şimdilik önemi yok. Sonra çözeriz."

Babası şaşkına dönmüştü. "Bunu yapamazsın Rog! Gidip yanlış belgeyi alamazsın. Asla olmaz. Onlarla ben konuşurum istersen."

Yutkunmuştu. "Aslına bakarsan lisans konumu değiştirdim baba. Sana söylemek istedim, bütün eğitimimin parasını sen veriyordun sonuçta, ama nasıl oluyor bilirsin... unuttum işte. Çok iyi bir bölüm ve analitik çocuk psikolojisi yüksek lisansı yapmamı kabul ettiler. Bu büyük bir olay. Gelişmeye çok açık bir alan."

Babası fal taşı gibi açılmış gözlerinde dehşetle ona bakmıştı. "Bana söylemeyi unuttun..."

Roger da şöyle düşünmüştü: Bütün hayatım boyunca tıpkı senin gibi olmamı, işleri tıpkı senin gibi yapmamı, senin ufak bir versiyonun olmamı istedin. Yeterince güçlü olmadığımı düşündün. Beni o okula gönderdin. Tıpkı senin gibi hakkımı savunmamı, erkek olmamı, sıradan bir Avustralyalı olmamı söyledin. Ama ben bu değilim.

BELONGS TO Kastus TEAM

Babası önce ona sonra annesine bakmıştı. Annesi başını çevirdi. Bu erkeklerin arasındaki bir meseleydi, baba ve oğul meselesi. Kavga etmelerini istemiyordu. Anglikan Briç Kulübü'ndeki diğer kadınların kocalarıyla oğullarının arkadaş olduğu gibi onların da arkadaş olmasını istiyordu.

BELONGS TO Kastus TEAM

92. Karmaşık Bir Kompleks

Annesi Dr. Sinclair'le konuşurken Bertie bekleme odasında oturdu. Çoktan on dakika geçmişti ve şansı varsa Dr. Sinclair onu çağırmadan önce on dakika daha geçerdi. Dr. Fairbairn'i görmeye geldiğinde bazen iki yetişkinin Bertie içeri girmeden önce kırk beş dakika kadar konuştuğu oluyordu, bu da psikoterapistin tuhaf sorularını sorabileceği on beş dakikasının kalması anlamına geliyordu. Bertie'ye göre Dr. Sinclair ya da öyle söylemesini istediği için Roger, o kadar kötü değildi, ama yine de seanslar annesinin araya girmesi sayesinde kısalırsa hiç fena olmazdı.

Scottish Field'ın yeni sayısı var mı diye bakmak için bekleme odasındaki dergi yığınına uzandı. Yeni sayı olduğunu görünce hevesle kaptı. Kapakta bu sefer bir kartal vardı, Bertie ilgiyle tüylerini ve pençelerini inceledi. Tofu bahçesindeki ağaçta bir kartal gördüğünü iddia etmişti, ama Bertie buna pek inanmıyordu.

Tofu işine geldiği zaman yalan söylüyordu ve işine gelen şey de başkalarını etkilemekti. Babası konusunda yalan söylüyor, onun özel dedektif olduğunu iddia

BELONGS TO Kanlıca TEAM

ediyordu, ama Bertie onun vejetaryenlik konusunda kitap yazdığını biliyordu. Annesi hakkında da yalan söylüyordu, onun Afrika'da bir safari sırasında aslanlar tarafından yendiğini iddia etmişti, ama Olive'e göre hapisteydi. Tabii Olive de sık sık yalan söylüyordu. Kümebaşını daha önce yavrukurt olduğuna dair yalan yanlış iddialarla yanıltmıştı, ama daha da önemlisi okuldaki herkese Bertie'nin erkek arkadaşı olduğu yalanını yaymıştı ki kendi açısından bakacak olursa durumun böyle olmadığını kesinlikle biliyordu.

Scottish Field'ı açıp sayfaları çevirdi. Eski bir ahırı eve çeviren bir adamla ilgili bir makale vardı. Eski arabaları yenileyen bir adamla ve kurtların tekrar İskoçya'ya getirilip getirilmemesiyle ilgili makaleler de vardı. Bertie bunun iyi bir fikir olduğunu düşündü, ama Edinburgh'a getirilmeden önce Glasgow'a getirmek daha iyi olacaktı. Eğer kurtlar Glasgow'a alışırsa ve çok fazla insanı ısırmazlarsa onları Queen Parkı'na getirirler ve başka yerlerde yuva kurmalarına izin verirlerdi.

Duraksayıp tavana baktı. Kurtları Queen Parkı'na getirseler ve annesine söylemeseler nasıl olurdu diye düşündü. Ya kendisi bunu *Scottish Field*'da okusa ne olurdu? Annesi Ulysses'i parka gezdirmeye götüreceğini söylese onu uyarması gerekir miydi? Kurtlar annesini yese Ulysses'e acıyıp onu kendileri yetiştirebilirlerdi. Bertie böyle şeylerin olduğunu duymuştu, vahşi çocukların kurt gibi canlılar tarafından yetiştirildiğini okumuştu. Romulus ile Remus gibi kurtlarla yaşayan bir kardeşinin olması güzel olurdu.

BELONGS TO Kayıtlı Team

Bertie kurtlarla ilgili makaleyi hızla gözden geçirip en son partilerde çekilen fotoğrafların olduğu arka sayfalara geldi. Derginin en çok sevdiği kısmı buydu, fotoğraflardaki bazı insanları da artık tanıyordu ve onların keyifli olduklarını görünce kendisini her şeyin bir parçası gibi hissediyordu.

On sekiz yaşına gelince bu partilere o da gidecekti. Annesi olmadan gideceğine de emindi. Fotoğraflara baktı. Prestonfield Malikânesi'nde bir akşam yemeği düzenlendi diye okudu, yüzlerce kişi bu partiye katıldı. Resimleri inceleyip bazı tanıdığı simaları gördü: İskoç eteğiyle Bay Charlie Maclean, Humphrey Holmes'le konuşuyordu; Roddy Martine omzuna ekoseli bir şal atmış, beyaz elbiseli bir kadınla konuşuyordu. Bertie'nin gözleri alttaki yazılara kaydı. Annabel Goldie, Alex Salmond'la konuşuyordu, ikisi de gülümsüyordu. Onları gazetelerde okumuştu ve kim olduklarını biliyordu. Adam kadına bir espri yapıyor diye düşündü Bertie. Oldukça komik olmalı, çünkü kadın kahkaha atıyor. Bir grubun fotoğrafı vardı. David Todd ekose pantolonuyla keman çalarken bir grup insan dans ediyordu. Bertie iç geçirdi; tek bir patiye gidebilmişti ve bu da Tofu'nun Fountainbridge'de bovling salonundaki partisiydi. *Scottish Field*'da buna benzer partilerin fotoğrafları asla olmuyordu.

Irene kırk beş dakika kalmadı. İçeri girdikten on dakika sonra çıktı.

"Şimdi girip Dr. Sinclair'le görüşebilirsin," dedi kısaca. "Annen Valvona & Crolla'ya gidecek, ama seans bitmeden dönecek."

Bertie içeri girip Dr. Sinclair'in masasının karşısındaki sandalyeye geçti.

Sessizlik uzayınca Bertie kibarlığından bir yorum yapmanın uygun olacağını düşündü. "Kurtları düşündüğünüz oluyor mu Dr. Sinclair?"

Not defterine not almakta olan psikoterapist hızla kafasını kaldırdı.

"Kurtlar mı Bertie? Hayır, kurtları düşündüğümü pek söyleyemeyeceğim." Duraksadı. "Sen düşünüyor musun?"

Bertie başıyla onayladı. "Bence kurtlar geri gelecek," dedi.

Dr. Sinclair kocaman açtığı gözlerle ona baktı. "Bu çok ilginç Bertie. Bu seni endişelendiriyor mu?"

Bertie bir an düşündü. "Biraz. Bir kurt tarafından ısırılmak istemem."

Dr. Sinclair hiçbir şey söylemedi. Freud'un Küçük Hans'ı da yük beygirleri tarafından ısırılmaktan korkuyordu. Ayrıca Freud'un kurt adamı da vardı. Küçük Bertie'nin de böyle şeyler düşünmesi ilginçti...

Bertie bu sıkıntı verici düşünce zincirini böldü. "Tabii Edinburgh'da çok sorun yaratacak olurlarsa okçuları çağırabiliriz."

Dr. Sinclair'in aklı karışmıştı. "Okçular mı? Kim bunlar?"

"Yeşil üniformaları var," diye açıkladı Bertie. "Meadows'un kenarında bir barınakları var. Gerçi kurtları vurabilirler mi emin değilim..."

BELONGS TO Kasttus TEAM

Dr. Sinclair not defterine bir şeyler karaladı, ama bakışlarını Bertie'den ayırmadı. Neredeyse çok büyük bir hata yapıyordum diye düşündü. Bu zavallı ufak çocuğu terapiye ihtiyacı olmadığını düşünerek taburcu ediyordum. Ama şimdi bu... komplike ruhsal yapı, kurt ve okçu fantezileriyle birlikte açığa çıktı ve durum kendisini gösterene kadar bunu gözden kaçırıyordum.

Annesine bir özür borçluyum diye düşündü. Profesyonel kibrin ve beraberinde gelen varsayımların kişiyi yanlış yola nasıl saptırdığına örnek oldu bu.

93. Bir Akşam Yemeği Daveti

Todd'ların Braid Hills'teki evlerinde düzenlenen akşam yemeğinin davetiyesi Todd'un sekreteri tarafından Bruce'a verilmişti. Beyaz bir zarfın içine konulmuş mektup kâğıdına yazılmıştı: "Sevgili Bruce, Sasha ve ben önümüzdeki cumartesi, akşam yemeğine gelmeni çok isteriz. Boş musun? Umarım öyledir. Raeburn."

Bruce bu mesaja ve kendisine getirilme şekline uzun bir süre boyunca kafa yormuştu. Zarfın ona Todd'un sekreteri tarafından getirilmesi önem taşıyordu, ama bu önemin tam olarak ne olduğunu çıkaramamıştı. Todd ona bunu yüz yüze sormaktan çekiniyor muydu? Bireysel olarak davet etmiş olsa Bruce'un reddetmesinin daha kolay olacağını mı düşünüyordu? Yoksa pek dört gözle beklemiyordu da zarfı sekreterinin masasının yanından geçerken öylesine oraya mı koymuştu? Anlamak zordu.

Ayrıca neredeyse kelime sayısı kadar fazla anlama gebe kelime dizilimi konusu vardı. "Sasha ve ben": Davetin aslen Sasha'dan geldiği ve Todd'un sadece kibarlıktan bu cümleye eklendiği anlamına mı geli-

BELONGS TO Kasmus TEAM

yordu? "Sasha senin akşam yemeğine gelmeni istiyor" yazamazdı elbette, çünkü bu Bruce'u ağırlamaya karşı duyduğu umursamazlığı, hatta antipatiyi gözler önüne sererdi.

"Gelmeni çok isteriz" de problemliydi. Todd herhangi bir şeyin olmasını çok istediğini asla söylemezdi; onun söyleyeceği türde bir şey değildi. O daha çok, "Gelmen hoş olur" ya da belki de "Akşam yemeğine gelmek ister misin?" derdi. "Gelmeni çok isterim," demezdi. Bu daha çok bir oyuncunun, kadınsı tarafıyla ilişki içindeki bir erkeğin kullanacağı dildi; Todd gibi bir erkeğin kullanacağı türden sözcükler değildi. Bu da notun gerçek yazarının muhtemelen eşi olduğu anlamına geliyordu.

Fakat birkaç kelime sonra bu tahmin değişiyordu. "Boş musun?" cümlesi her zamanki Todd'un cümlesiydi: Her zaman böyle şeyler söylerdi. "Gördün mü?" "Anlaştık mı?" "Problem var mı?" Sonunda soru işareti olan çok kısa cümleleri seviyordu. "Umarım" da tipik Todd'a aitti. Daha çok konuşulmasını engellemek istediğinde kullandığı bir sözcüktü. "Boş musun? Umarım öyledir" cümlesi, öyle olsan iyi olur anlamına geliyordu.

Bu yüzden Bruce bu davetin iki kalemden çıktığına karar verdi. Baştaki kelimeler Sasha'nın cümleleriydi, sondakiler de Todd'un. Demek ki ikisi de akşam yemeğine gelmesini istiyordu. Todd'un kendisine eski işini tekrar vermesine minnettar olan Bruce kabul etmekten memnun olacağını belirten bir not yazmıştı. "Cumartesi harika," yazdı. "İple çekiyorum. Bruce."

BELONGS TO Kastus TEAM

Bu kadar kısa zaman içinde akşam yemeğine davet edilmeyi beklememesine rağmen Todd'tan böyle bir jest bekliyordu. Şirkete yeniden girdiğinden beri özenle çalışıyordu. Raporları türüne örnek teşkil edecek şekilde yazıyordu: Standart eksper tutumu olduğu üzere, sorumluluktan kurtulma şartlarıyla sınırlıydı, ama net ve anlaşılırdı. Ancak en önemlisi tam vaktinde teslim ediliyordu. Hatta bir müşterisi Bruce'un yaptığı bir ekspertizin tamamlanma hızından o kadar memnun kalmıştı ki Todd'a bundan bahsetmiş ve Bruce'a teşekkür etmesini rica etmişti.

Bruce Todd'un övgülerini alçakgönüllülükle kabul etti. "Elimden geleni yapıyorum," dedi. "Sıra dışı bir yerdi."

"Öyle mi?"

"Evet," dedi Bruce. "Piyasanın ne kadar hararetlendiğini belli eden bir yerdi: Great King Sokağı'nda çok küçük bir stüdyo daire için çeyrek milyon."

Todd omzunu silkti. "Çok revaçta bir bölge."

"Biliyorum," dedi Bruce. "Ama burası dolaptan eve çevrilmişti. Büyükçeydi belki, ama yine de dolaptı."

"İşi abartmışlar," dedi Todd.

Bruce başıyla onayladı. "Son derece zeki bir mimarları varmış. Bir asma kat ve gömme banyo yerleştirmeyi başarmış. Şaşırtıcıydı."

"Ya pencereler?"

"Yoktu," dedi Bruce. "Asıl dolabın penceresi yokmuş. Sadece bir dolapmış işte. Ama çok iyi gizli ışıklar koymuşlar. Oldukça farklıydı."

BELONGS TO KAOTUS TEAM

"Genellikle önemli olan adres," dedi Todd düşünceli bir şekilde. "Great King Sokağı'ndaki bir dolap, Easter Yolu'ndaki üç odalı bir daire fiyatına satılıyor. Ama yine de tebrik ederim. Satın aldıklarıyla mutlu olmuş gibiydiler."

"Umarım tek kişidir," dedi Bruce. "Oraya iki kişinin sığabileceğini sanmıyorum."

Todd'un evinin önünde kol saatine bakarak tam zamanında geldiğini gören Bruce derin bir nefes aldı. O talihsiz yanlış anlamadan sonra Sasha'yı tekrar görmek kolay olmayacaktı, kızlarına gelince... Todd onun hakkında bir şey söylemiş miydi?

Kapıyı Todd açtı. "Gelmişsin," dedi.

"Evet," dedi Bruce. "Ben geldim."

Todd onu koridora soktu. Bruce evin içini en son dört yıl önce –belki daha uzun süre olmuştu– görmüştü, fakat orada dururken her şey inanılmaz derecede tanıdık geliyordu. Pencerelerden görülebilen Edinburgh silueti duvarlardaki resimlerde de göze çarpıyordu. Ayrıca golf fotoğrafları vardı: "Birinci Delik," "St. Andrews'taki Eski Saha," "Birdie İçin Sahada" vs...

"Bayanlar içeride," dedi Todd oturma odasına açılan kapıyı göstererek. "Kızım Lizzie'yi hatırlıyorsun, değil mi? Hep birlikte dansa gitmiştik."

Bruce yüz ifadesinin onu ele vermemesini sağlamaya çalışıyordu. Lizzie Todd! Todd'un davetinde ona dair bir ima yoktu ve olsaydı Bruce bu akşam burada dikiliyor olmazdı. Ne felaket bir kızdı diye düşünmeye başlamışken kendisini tuttu. Bu eski Bruce'tu; yeni Bruce, "Lizzie mi? Tabii ki hatırlıyorum. Ne hoş," dedi.

Odaya girdiler. Sasha pencerenin kenarında dururken Lizzie koltukta oturuyordu, ayakkabıları önündeki halıda, ayakları ise bacaklarının altındaydı. Sanki sohbetlerini bölmüş gibi Bruce'a baktılar.

"İşte geldin," dedi Sasha Bruce'un elini sıkmak için öne çıkarak. "Lizzie'yi hatırlıyorsun, değil mi?"

Bruce yutkundu. Saat sekizdi. Eğer akşam yemeği çabucak servis edilirse en geç on bir buçukta çıkabilirdi. Ama... Yeni Bruce gülümsedi. "Lizzie," dedi. "Çok uzun zaman oldu."

Bruce konuşurken başını kaldırmış ona bakıyordu. Kızın alay ederek gülümsediğini hatırlıyordu, ama şu an böyle bir şey yapmıyordu. Ayrıca yüzü, en azından bu açıdan son derece güzeldi, hamileliğinin yüzünde açtırdığı çiçeklerle Meryem'e benziyordu; yuvarlak, halinden memnun ve beklenti dolu.

BELONGS TO Kaktüs TEAM

94. Bruce Kendini Şaşırtıyor

"Eee?" dedi Bruce Lizzie Todd'a. "Bugünlerde ne yapıyorsun?" Lizze Todd'un alnına bir tutam sarı saç düşünce cevap vermeden önce bunu kenara itti. Bruce merak etti: Onunla son karşılaştığında da sarışın mıydı? Tersinin olabileceğine dair anıları son derece bulanıktı, ama yıllar olmuştu. Fakat gözleri bu saç tutamını takip etti. En azından sarı meçler vardı diye düşündü.

"Ben mi?" dedi Lizzie. "Geçen sene Glasgow'dan ayrılıp buraya döndüm. Woodburn Terrace'ta bir evim var. Dominion Sineması'nın ardındaki yeri biliyor musun?"

"Tabii ki," dedi Bruce. "Orada bir emlak için ekspertiz yapmıştım. Hoş bir daireydi, giriş katındaydı. Ama sakinlerinin kedileri vardı ve kedilerin neler yapabildiğini sen de biliyorsundur. Ayrıca komşuları öğrenciydi."

"Her öğrenci gürültü yapmaz," dedi Lizzie. "Benim yan dairemde de öğrenciler var, ama seslerini hiç duymuyorum." Duraksadı. "Gerçi Glasgow'daki öğrenci evimizde o kadar çok gürültü yapıyorduk ki sesimizi Edinburgh'dan duyabilirdin."

Bruce güldü. "Kim gürültü yapmazdı ki? Hayatının o aşamasında bencil olmandan kaynaklanıyor sanırım." Konuşana bak! Bencillikmiş... Artık bencil değildi. Dört haftadan beri değildi.

Lizzie'ye baktı. Daha beter olabilirdi diye düşündü. Çok daha kötü olabilirdi. Ama böyle bir işe girişmek istiyor muydu? İsmini söylemekten önce çekindiği, fakat yeni Bruce sayesinde kısık sesle dile getirdiği Julia Donald'la ayrıldığından bu yana kız arkadaşı olmamıştı.

"Üniversitede ne okudun?" diye sordu.

"Belirsiz bilimler," dedi. "Harika bir bölümdü. Büyük kısmını kendin tasarlayabiliyordun, isim de buradan geliyor zaten. Tabii parametreler vardı."

Bruce onayladı. Parametre kelimesini anlayan bir kızla hiç çıkmamıştı. Bir kız için yararlı bir kelime diye düşündü, özellikle de ilişkinin başlarında. Şimdi, parametreler şunlar...

"Gülümsüyorsun."

Lizzie'ye baktı. "Bir şey düşünüyordum," dedi.

Arka planda buz kovasından çıkarılıp bardağa konan buzun sesi geliyordu.

"Söylediğim bir şey yüzünden mi?"

Bruce açıkça gülümsemeye başlamıştı. "Evet. 'Parametre' kelimesi. Harika bir kelime. Bebek arabası gibi. Buydu sadece."

Lizzie bunu komik bulmuş gibiydi. "Steve diye bir öğretmenimiz vardı. Sürekli parametrelerden bahsederdi. Onu bir keresinde Byres Yolu'nda eşi ve bebeğiyle gördüm. Öylesine... mağlup görünüyordu ki."

BELONGS TO Kasmus TEAM

"Bebek parametrede miydi?" diye sordu Bruce.

Lizzie uzanıp onu dürttü. Bruce elini seyretti ve götürdüğü yerde kalmasını istedi, ama Lizzie elini geri çekti. Yukarı bakınca Lizzie'nin yanağında bir gamze gördü, daha önce fark etmemişti, ama gülümsediği için ortaya çıkmıştı. Ayrıca daha önce kokladığı ve hoşuna giden bir parfüm sürmüştü. Muhtemelen dergilerden birinde gördüğü katlanan sayfalarda kokladığı parfümlerdendi.

"Parfümün güzelmiş," dedi. "Adı ne?"

Lizzie biraz şaşırmış gibiydi. "Annem verdi. Duty free'den almış. Sen de ister misin?"

Bruce tek kaşını kaldırdı. "Bana göre değil," dedi.

"Şu erkek kokularından mı kullanıyorsun?"

"Bence fena değiller. Bazıları gayet iyi."

"Ama şu an herhangi bir parfüm kullanmıyor musun?"

Bruce başını salladı. Sonra ekledi: "Aslına bakarsan nemlendirici kullanıyorum. Ev arkadaşım bahsetmişti. Erkekler için nemlendirici."

Lizzie onaylıyordu. "Erkeklerin nemlendirici kullanması gerekiyor zaten," dedi. "Sizin de bizimki gibi bir teniniz var. Onunla ilgilenmeniz gerekiyor."

Mutfakta bir şeylerle uğraşan Sasha geri dönmüştü. Bruce ile Lizzie sohbet ederken Todd da içki tepsisinin başında duruyordu; Sasha dönünce ona şöyle bir baktı, evli çiftlerin arasındaki işaretlerden biriydi. Sasha yanına geldi.

BELONGS TO Kastus Team

"Raeburn, bana yardım eder misin?" Sasha'nın sesi Bruce ve Lizzie'nin duyulabileceği kadar yüksekti. Lizzie annesine bakarken kısa bir an gözlerini kıstı.

"Tabii ki," dedi Todd. "Herkese içkilerini vereyim de. Alın." Bardakları getirip Bruce ile Lizzie'nin oturduğu kanepenin iki ucundaki sehpalara koydu. Sonra Sasha ile birlikte odadan çıktılar.

Bruce, Todd'un hazırladığı cin toniğe uzandı. Cin toniği pek sevmezdi, ama eve geldiğinde istemişti, çünkü tedirgindi ve cin tonik istemek oldukça kolaydı. Bardak soğuktu, dışında minik nem damlacıkları vardı ve hafifçe ıslaktı.

Bardağı sehpaya koyup Lizzie'ye döndü. Saç tutamı tekrar alnına dökülmüştü. Bruce elini uzattı. "Onunla ben ilgileneyim," dedi.

"Saçım," dedi Lizzie. "Şu saç bandanalarından edinmem gerek, ama çok aptal görünüyorlar."

"Hiç de değil," dedi. "Ya da en azından... sende öyle durmaz."

Lizzie gülümsedi. Bruce dişlerini görebiliyordu. Öne eğilip Lizzie'yi öptü. Neredeyse devriliyordu, ama kendisine hâkim olmayı başardı. Sonra geri çekilip ona baktı. Lizzie ona şaşkınlıkla bakıyordu.

"Özür dilerim," diye mırıldandı Sasha'yla Todd'un çıktığı kapıya doğru bakarak. "Bunu yapmam gerektiğini hissettim. Özür dilerim."

Lizzie daha önce de yaptığı gibi ona uzandı, fakat bu sefer elini kolunun üstünde tuttu.

BELONGS TO Kasttus TEAM

"Bunun için özür dilemene gerek yok. Aslına bakarsan... yeniden yapabilirsin."

"Ya seninkiler ne olacak?"

"Mutfaktalar." Duraksadı. "Hem senden hoşlanıyorlar."

Bruce tereddüt etti. Söylemek üzere olduğu şey gösteriş için değildi, yeni Bruce diye düşündü. "Ya sen?"

"Elbette. Bence sen... Elbette hoşlanıyorum."

Bunu neden söylediğini bilmiyordu, ama kelimeler ağzından dökülüverdi: "Benimle evlenecek kadar mı?"

Neredeyse şaşkınlıkla nefesini tutuyordu. Geriye yaslandı ve avuçiçiyle alnına vurdu, son derece aptalca bir söz sarf etmiş birinin yapacağı türden bir hareketti.

"Bu biraz ani oldu, değil mi?" dedi Lizzie. "Ama senden birlikte Dominion Sineması'na gidecek kadar hoşlanıyorum. Bu da bir başlangıçtır."

BELONGS TO Kaotuz TEAM

95. Edinburgh'un Sunabileceği En Derin Sır

Domenica, Dilly Emslie'yle öğle yemeği yemekte oldukça geç kalmıştı. İki arkadaş buluşmaya çalışmıştı, fakat her seferinde Domenica'nın deyimiyle hayat araya girmişti. Bir öğle yemeği Domenica'nın dişçiye gitmesini gerektiren apse yüzünden iptal edilmişti. Bir başka sefer de Dilly kararlaştırılan zamanı birkaç saat aşan ve öğleden sonra saat üçte hâlâ devam eden bir komite toplantısına katılmak zorunda kalmıştı. Fakat bu sefer Glass & Thompson'da epeyce önceden bir masa ayırtılmıştı ve hem öğle yemeğinden önce, hem daha sonra birkaç saat boş bırakılmıştı.

Gerçi Domenica boşluğu dolduracak çok bir şey bulamamıştı: Hem sabah hem de öğleden sonra işinin olmadığını fark etmişti. Akşam da boştu. Bu konunun öğle konuşulması gereken meselelerden biri olduğuna karar verdi. Elbette günlerine heyecan katan bazı olaylar olmuştu, birkaç aydan beri süregelen mavi Spode fincanla ilgili olay vardı, ayrıca Antonia'nın marmelatı da bu konulardan biriydi. Bu olay başkalarına da heyecan yaşatmıştı, fakat çözümü pek sıkıcı sayılırdı.

BELONGS TO Kaktüs TEAM

Antonia'nın hapse atılması gibi bir durum yoktu, marmelatın polisin ilgi alanına pek girmediğini tahmin ediyordu; ama yetkililerin küçük işlerle uğraşma potansiyelini de görmezden gelmemek gerekiyordu. İskoçya, Brüksel'in diktalarının düzenli bir şekilde göz ardı edildiği Fransa gibi değildi; İskoçya yasalara saygı gösteren bir ülkeydi ve yasadışı marmelatla ilgili bir yerlerde birileri meseleyi ciddiye almaya karar verebilirdi. Ama bu gerçekleşse bile Antonia'nın hapse girme olasılığı düşüktü.

Bu ihtimal de ortadan kalkınca heyecanla beklenecek ne kalıyordu ki?

"Bir şeyler yapmam gerek," dedi Domenica Glass & Thompson'da pencere kenarındaki masaya otururlarken. "Çok... çok işe yaramaz hissediyorum kendimi."

Dilly ona endişeyle baktı. "Depresyonda değilsin, değil mi?"

Domenica başını iki yana salladı. "Hayır, sanmıyorum. Depresyonun nasıl bir şey olduğunu biliyorum. Kocam öldükten sonra bir süre depresyona girmiştim." Düşünceli görünüyordu. "O zamanlarda verilebilecek en düşüncesiz tıbbi tavsiyeyi almıştım."

"Doktorlar da ara sıra bizim gibi düşüncesiz olabiliyor," dedi Dilly.

"Bu durumda iyice münasebetsizdi," dedi Domenica. "O sıralarda Koçi'deydik, bir ara orada yaşamıştık. Her zamanki doktorumu görmeye gittim, o da beni bir arkadaşına, sanırım bir psikiyatra yönlendirdi. Bu adamın bana antidepresan vereceğini

sanmıştım, ama böyle bir şey olmadı. Ne önerdi biliyor musun? Elektrik şoku tedavisi."

Dilly gülmemeye çalıştı, ama başaramadı. "Çok kötü," dedi.

"Evet," dedi Domenica. "Özellikle de o koşullarda. Fakat eve dönmek için uçak rezervasyonu yaptırdığımda kendime geldim. Kayınvalideme veda etme düşüncesi bile beni inanılmaz ölçüde sevindirmişti. Depresyon neredeyse bir anda ortadan kalktı."

Domenica etrafına baktı. Kafe kalabalıktı, ama içerideki kimseyi tanımıyordu. Bu değişebilirdi ve muhtemelen değişecekti de; Edinburgh gerçek bir yalnızlık yaşanamayacak kadar yakın ilişkilerin kurulduğu bir yerdi hâlâ.

Dilly arkadaşına baktı. "Senin bir projeye ihtiyacın var Domenica. Senin gibi birisi oturup kalamaz. Ama..." Son derece dikkatliydi. Buna benzer bir konuşmayı en son yaptıklarında Domenica Malakka Boğazı'ndaki korsan toplulukları arasında çok tehlikeli bir saha araştırmasına girişmişti. Bir kere riske girmişti ve tekrar böyle bir şey denerse bu sefer şansı yaver gitmeyebilirdi.

Sanki ilham almaya çalışırcasına dışarı bakan Domenica bir anda Dilly'ye döndü. "Sen de ara sıra Edinburgh'da bir şeyler döndüğü hissine kapılmıyor musun? Tam olarak ne olduğunu anlayamadığın bir şeyler."

Dilly biraz düşündü ve Domenica devam ettiği sırada cevap vermek üzereydi. "Italo Calvino'nun kitabını

BELONGS TO Kasmus TEAM

hatırlıyor musun? *Görünmez Kentler* miydi? Marco Polo Kubilay Han'ın hiç ziyaret etmediği şehirlerden bahsediyordu ona. Şehirler gerçek değildi tabii ki, ama onlara dair muhteşem betimlemeler yapıyordu."

"Hatırlıyorum," dedi Dilly. Kısa bir an o çarpıcı mısraları hatırladı: "Kubilay Han buyurdu yapıla, görkemli bir zevk kubbesi Shangdu'da..." Tarihçi William Dalrymple'ın da ilk kitabının adı *In Xanadu* değil miydi? Ama Kubilay Han, Xanadu veya Willy Dalrymple hakkında bir şey söylerse Porlock'tan gelen ziyaretçi olacaktı, bu yüzden Domenica'nın devam etmesini bekledi.

"Bence Edinburgh'da bir şeyler dönüyor," dedi Domenica. "Yüzeyin altında görülmeyen bir şehir var. Ara sıra bir parçasını görüyoruz; birisi gafil avlanıp bir şey söylüyor, bir cümleye başlayıp bitirmiyor. Ama bir şeyler var. Antropologlar buna toplumsal anlam dünyası diyorlar." Duraksadı. "Edinburgh'da ne çok insanın birbirini tanıdığını fark ettin mi? Bir eğlenceye gidiyorsun ve herkes birbirine gülümseyip selam veriyor. Ayrıca sohbetlerde, karşıdaki insanın bahsettiği kişileri tanıdığına yönelik otomatik bir varsayım yürütülüyor."

Dilly omzunu silkti. "Bilmem ki..."

"Büyük bir ağ var," diye devam etti Domenica.

Dilly arkadaşına baktı. Domenica her zaman son derece mantıklı ve dengeli olmuştu. Acaba azıcık... birazcık paranoyaya mı kapılıyordu? Durum böyle değildi herhalde.

"Ne ağı?" diye sordu.

Domenica tereddüt etti. Sonra öne eğildi. "Watson'lular," diye fısıldadı.

Tam o anda doğuda toplanmakta olan bulutlar gökyüzünü kaplayıp Dundas Caddesi'ne vuran güneş ışıklarının önünü kesti. Tanıdık görüntü bir anda yabancılaştı; dostane olan tehditkâr oldu.

Dilly tek kaşını kaldırdı. "Elbette," dedi. "Bunu hepimiz biliyoruz."

"Ama nasıl işlediğini biliyor muyuz?" diye sordu Domenica. "Var olduklarını biliyoruz. Ama nasıl işliyor? Bu çok ilginç bir antropolojik çalışma olurdu. Makalenin başlığını şimdiden gözümde canlandırabiliyorum: Bir İskoç Şehrinde Erk ve Cemiyet."

Dilly onunla hemfikirdi. Oldukça ilginç bir okuma olabilirdi. Ama Domenica Watson'luların kapalı çevresine nasıl sızacaktı? Bu soruyu sorup cevabını beklerken Domenica koltuğuna yaslandı, suratına minik bir gülümseme yerleşmişti. "Hiç de zor olmayacak," dedi. "Harika bir kılıf buldum bile." Duraksadı ve sonra bombayı patlattı. "Ben de Watson'luyum."

BELONGS TO Kayıtlı TEAM

96. Yakıp Yıkılan Gardırop

Elspeth Harmony India Sokağı'ndaki dairenin mutfağında oturmuş durumunu değerlendiriyordu. Kişisel bir krizi takip eden bir envanter değildi, daha çok nerede olduğuna ve buraya nasıl geldiğine dair rahat bir değerlendirmeydi. Dante'nin aksine kendisini karanlık bir ormanın ortasında bulmamıştı; böyle ormanlar gelecekte uzanıyor olabilirdi, ama baskısını hissedeceği kadar yaşlanmamıştı daha. Ayrıca Dante'nin doğru yolunu kaybettiğini de hissetmiyordu, kaybettiyse bile birkaç ay içinde evini satmış, işinden ayrılmış ve Matthew'la evlenmişti. Soyadı bile değişmişti –en azından bazı yerlerde–, fakat kendisini hâlâ Elspeth Harmony olarak adlandırıyor ve profesyonel açıdan bu adı kullanmayı düşünüyordu. Peki ya bu profesyonel açılar hangileri diye sordu kendisine. Artık öğretmen değildi ve o günleri özlüyordu.

Hayatım tamamen değişti diye düşündü. Steiner Okulu'ndaki çocuklara veda edeli kaç ay geçti? Beş mi? Altı mı? Bu kolay olmamıştı ve ağır tahrik

altında Olive'i çimdiklediği için aldığı uzaklaştırma cezası kaldırıldığında onları görmek için geri gitmişti. Çocuklar onun yerine bir anda yeni öğretmen gelmesine alışamamışlardı. Bir öğleden sonra Bayan Harmony oradayken ertesi sabah Bay Bing onları karşılamıştı.

Okul bahçesinde spekülasyonlar olmuştu elbette. "Kaçırılmıştır," demişti Tofu. "Bekleyin ve görün. Adam kaçıranlar fidye istediklerini belirten bir not gönderecekler. Sırf onu geri alabilelim diye aylar boyunca cep harçlığımızı vermek zorunda kalacağız."

Bertie bunun inanılır bir teori olduğunu düşünmüyordu, ama yine de karşılık vermedi. Bayan Harmony'nin geri döneceğine inanıyordu; onları böyle bırakmazdı; onları terk etmezdi. Birkaç gün sonra geri döndüğünde çok sevinmişti, temelli dönmüyordu, fakat en azından doğru dürüst veda edebileceklerdi. "Evleniyorum," demişti. "Çok mutluyum, ama hepinizi çok özleyeceğim."

"Tofu'yu bile mi?" diye sordu Olive. "Onu bile özleyecek misiniz Bayan Harmony?"

Eğer cevap vermeden önce tereddüt ettiyse bile bu sadece birkaç saniye sürmüştü. "Tabii ki Tofu'yu özleyeceğim. Hepinizi özleyeceğim."

Olive şüpheci görünüyordu.

"Siz de çocuk yapacak mısınız Bayan Harmony?" diye sordu Skye ve ekledi: "Yoksa hamile misiniz?"

"Tanrım, hayır," dedi Bayan Harmony. "Yani daha bebek beklemiyorum, ama çocuk isterim tabii."

BELONGS TO Kasmus TEAM

"Kocanız sizi nasıl hamile bırakacağını biliyor mu Bayan Harmony?" diye bastırdı Skye. "Ona öğretecek misiniz?"

Bayan Harmony'nin yüzü kızardı ve güldü. "Benden bahsetmeyelim," dedi. "Yeni öğretmeniniz Bay Bing'le ne kadar eğleneceğinizden bahsedelim."

Bu konuşmalardan sonra veda faslı başlamıştı. Pek çok çocuk ağlamıştı ve bir süre sonra Elspeth Harmony de dayanamayıp ağlamış, kendisini toparlayabilmek için Spylaw Yolu'nda arabasını durdurmuştu. Öğretmenlik yapmak için iyi bir okuldu ve tek tek bütün çocukları seviyordu. Sevgi: Bir öğretmende bulunması gereken, hiçbir eğitimin yerleştiremeyeceği nitelik; orada, kalbin içinde keşfedilmeye ve dışarı dökülmeye hazır halde olmalıydı.

Şimdi sevgi hayatında farklı bir odak noktası bulacaktı. Bir kocası vardı ve oldukça ağırbaşlı bu bekâr evini bir yuvaya çevirmeliydi. Tabii ki bu biraz incelik gerektiriyordu; Matthew eviyle ve içindekilerle gurur duyuyordu. Banyodaki İngiliz havacılık fotoğraflarını ve Bali'den gelen çerçeveli batiği göstermişti. Ancak Elspeth bunların hiçbirinin evde uzun vadeli kalmayacağını düşünmesine rağmen henüz bu konuda bir şey söylememişti. Mutfağa gelince en mantıklı yaklaşımın yakıp yıkma taktiği olduğunu düşünüyordu. Clive Christian'ın mutfaklarının fotoğraflarını görmüş ve bunların India Sokağı'na çok yakışacağını düşünmüştü; şu anda bu sokak Clive Christian imzalı mutfak yapılacak türde bir sokak değildi, ama bu tamamen değişebilirdi.

Ayrıca Matthew'un gardırobu meselesi de vardı. Balayından döndükten sonraki ikinci gün Matthew galeriye gittiğinde, Singapur'dan aldığı ipek sabahlığı giymiş olan Elspeth, gardırop ve şifonyerdeki giysileri incelemişti. Başkasının giysilerini bu şekilde incelemek ilk başta tuhaf gelmişti, ama kendisine artık evli olduklarını ve evli çiftlerin birbirlerinden sır saklamadıklarını, en azından saklamamaları gerektiğini hatırlatmıştı. Ayrıca bu paylaşımcı politikaya başlamak için en uygun yer gardıroptu.

Çorap çekmecesiyle işe başladı. Ancak birkaç çorabın doğru çiftle eşleştiğini görmüştü ki bu hiç de şaşırtıcı değildi. Gülümsedi: Bu evrensel bir meseleydi ve çoğu çamaşır makinesindeki Bermuda Şeytan Üçgeni konusuyla bağlantısı vardı; çorapları yutuyor, onları bilinmeyen bir yere çekip götürüyordu. Fakat bunun için çözüm bulmuştu. Çorapların çiftler halinde içine sokulabildiği lastikler vardı, böylelikle aynı cankurtaran kemerini paylaşan yüzücüler gibi birbirlerinden ayrılmıyorlardı.

Onun altındaki çekmeceyi açmasıyla kapatması bir oldu. Külotlara hazır değildi. Henüz. Yıllar boyunca evli kaldıktan sonra olabilirdi belki, ama şimdi mümkün değildi. Bu yüzden devam etti: Tuhaf bir bej tonunda bir kazak buldu. Matthew'un alacalı yulaf rengi süveteriydi bu. Bunun gitmesi gerekiyordu. Hemen altında katlanmış olarak çilek renkli pantolonu duruyordu. Elspeth bunu çıkarıp inceledi. Kadife kumaş kimi yerde eskimişti; rahatlıkla atılabilirdi. Pantolonu yere koydu. Ceketlere sıra gelmişti.

BELONGS TO Kadife TEAM

İncelemesinin sonunda Elspeth odanın ortasında büyük bir elbise yığını oluşturmuştu. Alacalı yulaf rengi süveter, çilek rengi pantolon, yaşamaya devam etmek için bütün heveslerini kaybetmiş gibi görünen dört ceket, derilerinin çatlayıp buruştuğu üç çift ayakkabı.

Koridora gidip telefon rehberinden bir numara araştırdı. Matem evleri saygıyla boşaltılır yazıyordu ilanda. Burası matem evi sayılmazdı, ama onların eski giysilerden nasıl kurtulacaklarını bilen insanlar oldukları kesindi. Numarayı çevirince karşısına son derece saygılı konuşan bir adam çıkmıştı. Evet o sabah gelebilirlerdi ve evet her şeyi alıyorlardı.

Elspeth mutfağa geçip bir fincan kahve yaptı. Bir erkeğe bakmak tatmin edici bir his diye düşündü. Erkekler çok savunmasız, bize ihtiyaçları var zavallıların. Biz olmasak neye benzerlerdi bir düşün. Bir düşün.

97. Olive Öfkeleniyor

Bertie, First Morningside Yavrukurtları'ndaki olaylı akşamdan sonra babasıyla Meadows'u geçiyordu. Stuart onu almak için 23 numaralı otobüsle gelmiş, fakat İskoçya Sokağı'na yürüyerek dönmelerine karar vermişti. Ilıman bir akşamdı ve Bertie enerji dolu görünüyordu. Yürüyüş bu enerjiyi biraz boşaltmasını sağlayabilirdi, ama bu hiç belli olmuyordu: Keşfettiği üzere küçük oğlanlar uzun süre egzersiz yapsalar bile bitip tükenmeyen, sınırsız bir enerji rezervine sahipti. Bu enerji nereye gidiyor diye sordu Stuart kendine. Yıllar geçip giderken neden azalıyor ve İskoçya Sokağı'ndan Mound'a kadar yürüme kararı bile belli bir kararlılık ve adanmışlık gerektiriyordu? Ayrıca hangi noktada o kaçınılmaz entropik eğriye boyun eğiliyordu?

Bertie yavrukurtlarla olanları babasına anlatmak istiyordu, ama yaşananları, bir anda ortaya çıkıp baş döndürücü bir hızla gelişen inanılmaz olayları hâlâ aklında tekrarlıyordu. Farklı öbekler Kim'in Oyunu için eşyaları hazırlamakla meşguldü. Hepsine basit

BELONGS TO Kasmus TEAM

kurallar açıklanmıştı, eşyalar gelişigüzel bir şekilde tepsilere dizilecekti. Sonra tepsi bir kumaşla örtülecek, bu kumaş bir dakikalığına kaldırıldığı sırada rakipler tepsideki bütün eşyaların yerini hafızalarına kazımaya çalışacaklardı.

"Buna Kim'in Oyunu deniyor çocuklar," dedi kümebaşı.

Bertie elini kaldırdı. "Rudyard Kipling'in romanı yüzünden bu isim verilmiş," dedi kibar bir tavırla. "Kim Büyük Oyun'a dalmış, küçük bir çocukmuş."

Kümebaşı ona şaşkınlıkla baktı. "Bu doğru," dedi. "Aferin Bertie. *Kim*'i okudun mu?"

Bertie başıyla onayladı. "Bay Kipling'in kitaplarını seviyorum," dedi. "*İşte Öyle Hikâyeler* ile *Orman Kitabı*'nı da okudum, birkaç başka kitabını da. Ama annem sevmiyor. Bay Kipling'in gerici olduğunu söylüyor."

"Bay Kipling annenin cadı olduğunu da söylerdi eminim," diye fısıldadı Tofu. "Şaka yapıyorum sadece."

Olive'in eli anında havaya kalktı. "Kümebaşı," diye haykırdı. "Bir şey söylemem gerek. Tofu demin Bertie'nin annesine cadı dedi. Dedin Tofu. Seni duydum!"

Kümebaşı kaşlarını çattı. "Tartışmayalım," dedi. "Tofu'nun böyle bir şey söylemeyeceğine eminim, değil mi Tofu?" Ellerini çırptı. "Her öbeğin kendi tepsisi varsa başlayabiliriz."

Olive kendi tepsilerinin kontrolünü ele geçirdi ve verilen değişik eşyaları dizmeye başladı. "Eğer

Bertie'nin annesine dair söylediğin o korkunç şeyi neden kümebaşına bildirdiğimi soracak olursan söyleyeyim, bu benim öbekbaşı olarak görevim. Ayrıca Bertie'nin annesinin suçu yok, değil mi Bertie? Annen cadı olmadan duramıyor."

Bertie yere baktı. Sadece Kim'in Oyunu'nu oynamak istiyordu; annesinden bahsetmek istemiyordu. Yanağını şüphe çekici bir şekilde emip duran Tofu tam o sırada Olive'e tükürdü, tükürük iki gözünün tam ortasına, burnunun kemerine çarptı. Bu bir kurşun olsa ölümcül bir atış olurdu.

Olive çığlık çığlığa ayağa fırladı, çaresizce yüzünü siliyordu. Sonra ağlamaya başladı. Kümebaşı kargaşayı odanın öteki tarafından duyup neler olduğunu görmek için koşarak geldi. "Olive," diye haykırdı ağlayan kızın omzuna kolunu atarak. "İyi misin? Neler oldu?"

Hıçkırıklarının arasında Olive Tofu'nun ona tükürdüğünü söyledi.

"Tofu!" dedi kümebaşı. "Ne yaptın böyle? Yavrukurtlar tükürmez. Kavga da etmezler."

"O başlattı," dedi Tofu. "Beni çok fena tırmaladı. Kendimi korumaya çalıştım."

Kimse Tofu'nun tepside duran çengelliiğneyle yaptığı hızlı hareketi görmemişti. Tofu iğnenin ucuyla gizlice çizdiği ve hafifçe kanamaya başlamış olan kümebaşına kolunu gösterdi. Kümebaşı nefesini tuttu. "Olive! Bunu sen mi yaptın?"

Olive öfkelenmişti. "Yapmadım kümebaşı! Yapmadım."

Kümebaşı olan biteni şaşkınlıkla izleyen Ranald Cesuryürek McPherson'a döndü. "Ranald? Sen söyle. Bunu kim başlattı?"

Ranald ona çaresizlikle bakıyordu. Ona öfkeyle bakan Olive'e, ardından boğazını kesme işareti yapan Tofu'ya döndü. Ranald kararını vermişti. "Olive," dedi. "Olive başlattı."

"İşte," diye uludu Tofu. "Söylemiştim."

Kümebaşı Olive'e döndü. "Olive," dedi, "öbekbaşı olduğundan beri patronluk tasladığını görüyorum. Oğlanları eleştirip duruyorsun. Şimdi de bu oldu. Öbekbaşı böyle davranmaz. Bu yüzden rütbeni düşüreceğim ve yeni bir öbekbaşı seçeceğim."

Kümebaşı oğlanlara dönerken Olive dehşetle etrafına bakıyordu. "Sizden birisinin öbekbaşı olması gerek," dedi kümebaşı.

"Ben," dedi Tofu.

Kümebaşı başını salladı. "Öneri için teşekkürler, ama bunun için henüz hazır olduğunu sanmıyorum. Bu yüzden Ranald'ı seçeceğim. Sen öbekbaşı olacaksın."

Ranald Cesuryürek McPherson şaşırmış görünüyordu. Böyle bir rütbeyi istemiyordu, özellikle de böylesine önceden kestirilemez insanların olduğu grupta; korkmadığı tek kişi Bertie'ydi. Ama tartışmaya yer yoktu; kümebaşı odanın öteki köşesine dönmüştü bile.

Bertie'nin babasına anlatmak istediği olaylar bunlardı, ama çok yakın zamanda olmuşlardı ve bu yüzden Forrest Yolu'ndan ilerleyip Greyfriars Bobby heykelinin önünden geçerlerken suskunluğunu korudu.

"Bu çok güzel bir heykel," dedi Stuart. "Bu köpeğin hikâyesini biliyorsun, değil mi Bertie?"

Bertie başıyla onayladı. Greyfriars Bobby harika bir köpekti; sadıktı, sahibine gerçek bir dostlukla bağlanmıştı. Sadakat, gerçeklik ve arkadaşlık: Bertie bu niteliklere hayrandı ve dünyada bunları görmek istiyordu. Fakat bu niteliklerin pek kolay bulunamadığını düşünüyordu; bunların bir gün kendi dünyalarına gireceğini ancak umut edebilirdi. O zamana kadar elinde Tofu, Olive, annesi ve defolu dünyanın geri kalanı vardı.

BELONGS TO Kayıtlı Team

98. Çöreklerin Hafifliği

Matthew ve Angus, Big Lou'nun kafesine gülümseyerek girdiler. Her zaman olduğundan erken gelmişlerdi ve Big Lou'nun kolları sıvayıp yerleri paspas ve kovayla sildiğini gördüler. Kendisini dışarıda oturmaya zorlamasından her defasında çekinen Cyril gizlice kafeye girdi ve sahibinin en sevdiği sandalyenin altındaki en sevdiği köşeye kıvrıldı. Neyse ki Big Lou onu umursamamıştı.

"Halinizden çok memnun görünüyorsunuz," dedi iki adama.

Matthew ve Angus birbirlerini tebrik edercesine bakışıyordu. "Eh," dedi Matthew, "ara sıra, işlerin gidişinden kişinin kesin bir... nasıl söylesem... kesin bir tatmin duyduğu oluyor."

Big Lou kovanın içine paspası sıktı. "Yani bir resim sattın. Belli ki ederinin iki katına satmışsın."

"Öyle basit bir şey değil Lou," dedi Matthew.

"Ulus adına büyük bir başarı kazandık," dedi Angus. "Bunu çatılara tırmanıp avaz avaz haykıracak değiliz, sorduğun için söyledik sadece."

Big Lou homurdandı. "Ulus adına ikinizin de bir şey yapabileceğinizi hayal dahi edemiyorum."

Angus gülümsedi. "İşte bu noktada yanılıyorsun Lou. Bunu söylediğim için kusura bakma, ama yanılıyorsun."

Big Lou kovayı alıp tezgâhın arkasına koyduktan sonra ellerini yıkadı. "Öyleyse her şeyi anlatın bakalım," dedi. "Ben de size bu konuda ne düşündüğümü söylerim."

Angus ve Matthew masalarına geçtiler. "Bu sabah kahvemizin yanında çörek de istiyoruz Lou," dedi Angus. "Şu senin hayli sağlam çöreklerinden verebilir misin?"

"Sağlam mı?" diye çıkıştı Lou. "Ne demeye çalışıyorsun?"

"Sonuçta pek de hafif sayılmazlar," dedi Angus. "Seni eleştirmiyorum Lou. Sadece... Yani o çörekler Arbroath'ta yeniliyor olabilir, ama Edinburgh'da... insanlar daha hafif çörekler yemeyi tercih ediyor."

"Saçmalama," dedi Lou. "Hafif çörekler sadece hava ve boşluk. Benim çöreklerimi ısırdığını fark edebiliyorsun."

"Bir çörek asla o kadar hafif olmaz," dedi Angus. "Yemek kitaplarını bir oku. Hepsi aynı şeyi söylüyor."

"Benim geldiğim yerde öyle denmiyor," diye karşılık verdi Lou. "Her neyse... Sizi bu kadar memnun eden nedir, onu söyleyin."

BELONGS TO Kasmus TEAM

Angus Matthew'a baktı, hikâyeyi onun anlatması için başıyla onay vermişti. "Konu Burns'le ilgili," dedi, "bir Raeburn portresiyle."

Sonra neler olduğunu anlattı. Müteveffa Domuz O'Connor'ın erkek kardeşi Frankie O'Connor tehdit ettiği gibi Glasgow'dan gelmişti. Gelmekle kalmamış, yanında iki arkadaşını da getirmişti.

"Onları görmeliydin Lou," dedi Matthew. "Central Casting'den* çıkmış gibiydiler. Glasgow kabadayıları. Frankie'nin dostları."

Frankie'nin resmi görmek bile istemediğini söyleyerek hikâyeye devam etti. Frankie 200 sterline resmi satmaya hazırdı. Matthew hemen kabul etmişti, fakat parayı verirken resmin kökenini de sormuştu.

"Domuz'un yaptığı bir iyilik karşılığında verildiğini söyledi," dedi. "O kadar muhteşem bir açıklama ki doğru bile olabilir. Greenock mu Gourock mu her neresiyse orada yaşayan teyzenin lafı bile edilmedi."

"Yani düşündüğümüz gibi," dedi Angus, "farklı yollarla elde edilmiş."

"Ya şimdi?" diye sordu Lou.

"Biz de bunu vereceğiz," dedi Angus. "Yetkililer çalıntı resimler listesinde böyle bir resim varsa bize haber verecekler. Şimdiye kadar kimse ses çıkarmadı, o yüzden muhtemelen listede yok. Bu sebeple İskoç Ulusal Portre Galerisi'ne gidecek."

---

* ABD'deki bir casting ajansından ismini alan bir deyiş. Belirli bir tipi çok iyi yansıtan insanlar için kullanılmaya başlanmıştır. (ç.n)

BELONGS TO Kastus TEAM

Bu konuşma sürerken Cyril masanın altında uyukluyordu. Bir köpek olduğu için insan konuşması onun için muammaydı; ne kadar uğraşırsa uğraşsın yorumlaması son derece zor olan sesler karmaşasıydı. Fakat ses tonu bir fikir veriyordu: Sesler alçak ve sürekliyken her şey yolundaydı; ton yükseldikçe bir şeyler oluyor demekti ve bu köpekler açısından sonuçlar doğacağı anlamına geliyordu. Bir de gerçekten anladığı birkaç kelime vardı; köpek bakış açısından anlam yüklü kelimeler. Zengin ve umut vaat eden bir kelime olan "yürüyüş" köpeklerin kelime dağarcığında son derece büyük bir öneme sahipti; köpeğin beynindeki bütün zevk noktalarını uyarıyordu. Daha karmaşık bir sözcük öbeği olan "cici köpek" köpek algısının en dış limitlerine yakın bir noktada, kuantum fiziğinin kuralları kadar anlaşılması güç bir yerde duruyordu. Bu iki kelimenin birleşerek tek bir anlam oluşturuyor olması bir köpek için kavramsal bir zorluk teşkil ediyordu. Bu yüzden köpek beyni "köpek" kelimesini gereksiz bir karmaşa olarak algılayıp sadece "cici" kelimesine odaklanıyordu.

Ama Cyril kısa uykusundan uyandığında önünde duran problem masada neler söylendiğini anlamaması değil, masanın altında, köpek gözünün seviyesinde, yere yakın bir noktada gördükleriydi. Çünkü hemen birkaç santim önünde Matthew'un ayakbilekleri vardı; yarı yarıya çorapla örtülüydü. Cyril'in rüyasını kurduğu ve bazı rüyalarında eyleme geçtiği bir görüntüydü. Bu Cyril'i baştan çıkartan şeydi ve son

BELONGS TO Kaktüs TEAM

derece kuvvetliydi. Hatta Mephistopheles Cyril için bir meydan okuma kurgulayacak olsa daha güçlü, daha ayartıcı bir şey bulamazdı. Matthew'un bilekleri Sirenler gibiydi ve kendisini mahvedecek olan kayalardan onu çağırıyorlardı.

Karşı gelemedi. Yıllardır bu bileklere bakmış ve kendisini tutmuştu. Ama artık bunu yapamayacaktı. Hayatı kısa süre içinde bitecekti; köpekler çok uzun süre yaşamıyordu ve artık tutku bile hissedemeyeceği bir noktaya gelmeden önce bunu yapmak istiyordu. Bu yüzden bir anda öne doğru uzandı ve Matthew'un sağ bileğini hafifçe ısırdı; çok sıkmamıştı –Matthew'u seviyordu–, ama Matthew'un irkilip aşağı bakmasına yetmişti.

Çenesi hâlâ bileği sarmakta olan Cyril kafasını kaldırıp Matthew'un şaşkınlık dolu gözlerine baktı. Bu sondu. Cyril yaygara kopacağını ve burulmuş *The Scotsman*'la kafasına vurulacağını biliyordu. Muhtemelen sonsuza kadar gözden düşmüş olacaktı. Bu gerçekten de sondu.

Matthew Cyril'e şaşkınlıkla baktı. Bir şey söylemek, hatta belki de öfkeyle haykırmak üzere ağzını açtı, ama bunları yapmadı. Cyril'e baktı, sonra aşağıya uzanıp kibarca onu itti. Cyril'in cezalandırılmasını istemiyordu. Hiçbir şey söylemedi.

İşte birbirimizi böyle affediyorduk, böylece uzlaşmaya ve işleri tatlıya bağlamaya başlıyorduk.

99. Uygar Bir Menü

Domenica o cumartesi erken uyanıp özenle giyindi. Özenle giyinme fikrini seviyordu; Michael Longley Emily Dickinson'dan bahsettiği bir şiirde onu "şiir yazmak için özenle giyiniyor" diye betimlemişti. Domenica da önünde yatan sosyal eylem için özenle giyinecekti: Arkadaşlarını akşam yemeğinde ağırlayacaktı.

Yemek seçimi önemliydi. Domenica çok hevesli bir aşçı değildi; yemek yapmaktan çok keyif almazdı, ama iyi yemek yapardı. O akşam misafirlerinin yiyecekleri yemekten şikayet etmesi için hiçbir sebep olmayacaktı. Yemek elbette İtalyan esintileri taşıyacaktı; en rahat hazırladığı yemekler İtalyan yemekleriydi ve malzemeleri Valvona & Crolla'da kolaylıkla bulabiliyordu.

Davetli listesi de aynı özenle hazırlanmıştı. Mukabelede bulunması gereken birkaç davetli vardı, ama diğerleri sadece nitelikleri sebebiyle çağrılacaktı. James Holloway elbette gelecekti; Judith McClure ve Roger Collins de. Michael ve Mona Shea, Johannesburg Dükü, hemen köşe başında oturan Pippa ve Hugh Lockhart

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

ile Andrew ve Susanna Kerr. Bir de... Duraksadı. Davet ettiği kişilerin isimlerini bir kâğıda yazmıştı ve kimseyi unutmadığını umuyordu. Angus tabii ki geliyordu, İskoçya Sokağı'ndaki hiçbir yemek daveti onsuz olmazdı. Matthew ile Elspeth de gelecekti. Bu kadarı yeterliydi; mutfaktaki masa her iki yandan uzatılıp bir de ek masa konulunca dirsek yakınlığını da hesaba katarak ancak on altı kişi alıyordu.

O sabah Angus'la Valvona & Crolla'da buluşmaya karar vermişlerdi.

"Şarap seçmene yardımcı olayım," demişti Angus. "Senin seçemeyeceğini iddia etmiyorum, sadece şarap konusunda insan hata yapabiliyor da ondan."

Domenica bu teklifi kabul etmişti. Angus şaraplara dair bir şeyler biliyordu ve onun yargısına güveniyordu. Fakat Valvona & Crolla'da Angus bir dizi tanınmamış Puglia şarabını incelerken ona dönüp, "Bunu neden yapıyoruz Domenica?" diye sordu. "Bu insanları neden yemeğe davet ediyoruz?"

Mallory'nin, "Çünkü oradalar" cevabının uygun gelebileceği bir başka durum olabilirdi bu: Çünkü arkadaşlar oradaydı, ama bunun yerine Domenica, "Arkadaşlık," dedi.

Angus bunu beklemiyordu. "Sırf bu yüzden mi?"

"Evet. Çünkü bir akşam yemeği insanlarla oturabilmek için ideal bir ortam yaratıyor. Onlarla konuşabilmek için."

"Yani basitçe bir burjuva ritüeli olduğunu düşünmüyor musun?"

Domenica gülümsedi. "Geçmişte böyle düşünmüş olabilirim," dedi. "Ama artık düşünmüyorum. Sanırım artık bu burjuva ritüellerinin ne kadar önemli olduklarını fark ediyorum. Daha doğrusu burjuva olsunlar ya da olmasınlar, bütün ritüellerin." Uzanıp Angus'un ona göstermek için raftan aldığı bir şişeyi inceledi. "Bari sanırım. Bari'de ne var biliyor musun Angus?"

Angus omzunu silkti. Şaraplarını sevmesine rağmen İtalya'nın güneyine dair çok bilgisi yoktu.

"Noel Baba'nın kemikleri," dedi Domenica. "Daha doğrusu tam ismini vermek gerekirse Myralı Aziz Nikolaos. Noel Baba efsanesinin kökeni. Bari'deki Aziz Nicola Kilisesi'nde baston şeker gibi çizgileri olan bir kutuda saklıyorlar kemiklerini."

Angus şarapları incelemeye daldığından yarım kulakla dinliyordu.

"İtalya'da görülecek çok şey var," diye devam etti Domenica. "Loreto'daki Bakire Meryem'in evi mesela. Kutsal Topraklar'dan melekler tarafından taşındığı söyleniyordu sanırım."

"Olağanüstü," dedi Angus Toskana şaraplarının olduğu küçük kısmı incelemeye başlayarak.

"Ama ritüellere dönecek olursak," dedi Domenica, "altmışlarda her şeyden kurtulabileceğimizi düşündük. Ritüeller anlamsız sayıldı. Kişisel özgünlük her şeydi. İstediğin gibi davran. Kendini özgürleştir."

Angus başıyla onayladı. Domenica'nın bu konularda haklı olduğunu düşünüyordu ve onunla hemfikir olmaya razıydı.

BELONGS TO Kasmus TEAM

"Tabii şimdi bütün bunların sonuçlarını görüyoruz," diye devam etti Domenica. "İnsanların geceleri sokakta nasıl davrandığına bir bak. Kamusal alanlardaki kabalığa, nezaketsizliğe, çirkinliğe ve şiddete bak."

"Evet," dedi Angus. "Çok kötü. Gerçekten çok kötü."

"Fakat bunu söyleyen herkese gülüyorlar. Çözülen bir toplum olduğumuzu dile getirmek hiç havalı değil, değil mi?"

Angus başıyla onayladı. Gözü bir kavanoz enginar kalbine takılmıştı. "Evet," dedi. "Öyle."

"Ayrıca Proms'a saldıran bakana ne demeli," dedi Domenica. "Umutsuzluğa kapılmıyor musun? İzleyicilerin azınlıkları kapsamadığını söylemişti.* Ne zamandan beri izleyicilerin bütün toplumu temsil etmesi gerektiğini sorarım sana. Ne saçma bir fikir. Aynı zamanda kötü niyetli."

"Bugünlerde çok sıkıcı insanlar görüyoruz," diye onayladı Angus. "Ne düşünmemiz gerektiğini söyleyenler. Sanatsal özgürlük kavramını anlamayanlar." Duraksadı. "Truffle soslu tagliatelle ile başlamaya ne dersin? Bak truffle ezmesi var. Çok da pahalı değil ve tadı muhteşem. Gerçekten."

"Ya sonra?"

"Sonra da balık buğulamayla devam ederiz. İçine ahtapot da konulabilir."

---

* Kültür Bakanı Margaret Hodge 1895'ten bu yana Londra'da yaz aylarında düzenlenen klasik müzik konserleri hakkında yaptığı bir konuşmada İngiliz kültürünün köklü bir parçası olan Proms'a katılan azınlıkların kendilerini rahat hissetmeyeceklerini söylemişti. (ç.n)

BELONGS TO Kastus TEAM

"Olabilir," dedi Domenica. "Ritüellere geri dönecek olursak... Sence de toplumların harcı değiller mi? Ritüeller ve yerleşmiş gelenekler. Bunları yerinden oynatırsan ve kral çıplak dersen eskiden toplumun olması gereken yerde bir boşluk olduğunu görürsün. Birbirine yabancı bir sürü birey."

"Şüphesiz," dedi Angus. Domenica'ya baktı. "Peki ne yapacağız? Çözüm ne?"

"Toplumu tekrar uygarlaştırmalıyız," dedi Domenica kısık sesle. "Bütün İngiltere, İskoçya, her şey uygarlaştırılmalı. Yeniden inşa etmeliyiz. Gelişigüzel bir şekilde yıktığımız toplumu yeniden yaratmalıyız."

Angus onun haklı olduğunu biliyordu. Ama yeniden uygarlaştırma görevi o kadar göz korkutucu, o kadar büyük bir görev gibi görünüyordu ki kendisiyle Domenica'nın bunun altından kalkıp kalkamayacağından emin olamıyordu, özellikle bir de yemek yapmak gerekirken.

BELONGS TO Kayıtlı Team

100. Sevgiyle Dengeye Oturtulan Bir Dünya

İlk gelen James Holloway oldu, tabii günün büyük bölümünü hazırlıklara yardım etmek için Domenica'nın evinde geçiren Angus sayılmazsa. James ile Angus, Raeburn'ün Burns portresinden bahsederken Domenica mutfaktaki masayı hazırlama işine girişmişti. Diğerleri gelince Angus tarafından karşılandı, böyle etkinliklerde hep olduğu gibi ev sahibi rolünü oynuyordu. Angus'un sürekli burada olması ne güzel olurdu diye düşündü Domenica, işlere yardımcı olur ve bu akşam yaptığına benzer şeyler yapardı. Ama bu fikri aklından uzaklaştırdı; Angus yüküyle birlikte gelecekti: Cyril, bütün o boyalar, terebentin ve dağınıklık vardı. Böyle yüklerle birlikte gelmeyen çok az erkek olduğunu düşündü.

Mutfakta işi bitince misafirleriyle selamlaşmak için oturma odasına geçti. Neredeyse herkes gelmişti ve konuşma sesleri epeyce yükselmişti. Angus hem odayı havalandırmak hem de sesin çıkmasını sağlamak için pencereyi açtı. Domenica misafirleri tarafından söylenen kelimelerin pencereden dışarı çıkarak tıpkı Budist duaları gibi Drummond Meydanı'na doğru gittiğini ve

oradan Forth'un üstünde süzüldüğünü hayal etti: küçük sohbet parçacıkları, gözlemler ve kısık sesli konuşmalar. Hatırladığı kadarıyla Marconi sesin asla ölmediğini, sadece gittikçe hafifleyip azaldığını söylemişti. Bu da Titanic'teki müzik grubunun çaldığı *Nearer My God to Thee*'nin gittikçe hafifleyen melodisinin Atlantik'in soğuk sularının üstünde süzülmekte olduğu anlamına geliyordu.* Ne ilginç bir düşünceydi.

Sonra şunu düşündü: Antonia'yı davet etmeliydim. Bu rahatsızlık verici düşünce aklını dağıttı ve Angus'un Susanna Kerr'le konuştuğu yere doğru ilerledi.

"Evet," diyordu Susanna, "bu gerçekten Raeburn'ün portresiyse harika olur."

"Öyle," dedi Angus. "Buna eminim."

Domenica onu kenara çekti. "Antonia'yı davet etmeyi unuttuk," diye fısıldadı. "Gidip evde mi diye baksam mı?"

Angus kısa bir an düşündü. Kin gütmenin yeri ve zamanı değildi. "Gidip onu çağırayım," dedi. "Ona gerçeği söyleyeceğim. Unuttuğumuzu."

Angus Antonia'yı davet etmek için gidip birkaç dakika sonra Antonia'nın kabul ettiğini ve kısa süre sonra geleceğini haber verdi. "Çoktan yemiş sanırım," dedi. "Ama yine de kabul etti. İki kez yemek yemek biraz açgözlülük sayılmaz mı?"

"Kibarlıktan yapıyorsan sayılmaz," dedi Domenica. "Açgözlülük gibi görünen şey böyle bir durumda nezaket sayılır. Ayrıca Antonia'ya daha iyi davranmalıyız.

* Titanik batmadan önce çalındığı söylenen son şarkı. (ç.n)

BELONGS TO Kasıtlı TEAM

Daha zayıf karakterli bir kardeşimiz ve yardımımıza ihtiyacı var."

Kısa süre sonra mutfağa geçip uzun masaya oturdular. Angus bir uca Domenica diğer uca oturmuştu: Ev sahipleri, aralarında da misafirler. Oturdukları anda başlayan sohbet belirtilen fikirler, varsayımlar ve dostça itirazlarla gürültülü hale gelmişti. Matthew'un yanında oturan Elspeth masanın altından elini tutup hafifçe sıktı. Matthew ona sevecenlikle bakıp gülümsedi. "Giysi konusu önemli değil," diye fısıldadı. "Yenilerini alırım." Onu affetmesiyle rahatlayan Elspeth tekrar elini sıktı.

Herkesin kendince fikirleri vardı: Başkalarının yanında olma keyfi, truffle sosunun kokusu ile tagliatelle'nin dokusu, yemeğe ve henüz yapılmamış konuşmalara dair beklenti. Masaya şöyle bir göz gezdiren Domenica Angus'un bakışlarını yakalayıp kadehini kaldırdı, sadece ona özel bir kadeh kaldırıştı, Angus da buna kendi kadehiyle karşılık verdi. Yemeğin ortalarına doğru Domenica artık boş olan kadehine kaşıkla hafifçe vurdu. Doğru zaman diye düşündü, daha gecikilirse insanlar kendilerini yorgun hissedebilirlerdi. Tam anlamıyla doğru zamandı.

"Her yıl," dedi, "Angus aklından geçen bir şiiri bizimle paylaşır. Bu şiiri duymak için vakit geldi."

"Başka türlü olması mümkün değil," dedi Roger Collins.

"Kesinlikle," diye onay verdi Hugh Lockhart.

Angus alçakgönüllülükle yere baktı. "Sevgili dostlarım," dedi. "Kalbim dolu..."

BELONGS TO Kastus TEAM

Sonra devam etti:

Ama sevgiden bahsedemeyeceğim kadar değil;
Sevgi en hakikatli kelime
Her dilde ve herhangi bir durumda
En içten şekilde söylenir.
Dostlukla kutsanmış bizler
Bu kelimeyi dile getirip
Her eylemimizde dayanağımız
Ve ahlaki karanlıkta ışığımız yapmayı
Yürekten biliriz.
Sevgi onarır, bütün yapar,
Çok uzun zaman önce nefret ve şüphenin
Aldatıcı, ilkel sesleriyle ayarı kaçan
Narin dengeyi kurar.
Ben İskoçum ve vatanseverim;
Bu ülkeyi bütün yönleriyle seviyorum,
O sessiz vadilerle dolu manzaraları,
Saf dereleri ve nehirleri,
Mavi denizleri ve mavi adaları
Görünce etkileniyorum.
Bütün bunları ve orada yaşayanları seviyorum
Ama aynı zamanda komşularımızı
Ve komşumuz olmayanları da seviyorum,
Mağlubiyetlerine asla sevinmeyeceğim,
Ne de insani sıkıntılarını kutlayacağım.
Zaten başka bir yolu var mı?
Ben göremiyorum.
Bunun dışında bir yol göremiyorum;
Sevgi dışında bir yol göremiyorum.

BELONGS TO KAATUS TEAM

Şiiri bitirdi. Başka sözler de söyleyebilirdi, ama bunları dile getiremedi; şimdi olmazdı. Söylediklerine kimsenin ekleyecek sözü yoktu, karşı da çıkmıyorlardı, çünkü söylediği her şey, her kelime doğruydu.

